

PENYATA RASMI

MESYUARAT KEDUA PENGGAL PERSIDANGAN KEEMPAT

DEWAN UNDANGAN NEGERI PULAU PINANG YANG KETIGA BELAS

23 NOVEMBER 2016 (RABU)

Kandungan	Muka Surat
SOALAN-SOALAN LISAN	
Soalan No. 50 – Ahli Kawasan Bukit Tengah (YB. Ong Chin Wen)	5
Soalan No. 53 – Ahli Kawasan Seri Delima (YB. Sanisvara Nethaji Rayer A/L Rajaji)	6
Soalan No. 56 – Ahli Kawasan Machang Bubuk (YB. Lee Khai Loon)	7
Soalan No. 58 – Ahli Kawasan Pengkalan Kota (YB. Lau Keng Ee)	11
Soalan No. 59 – Ahli Kawasan Jawi (YB. Soon Lip Chee)	14
Soalan No. 61 – Ahli Kawasan Kebun Bunga (YB. Cheah Kah Peng)	16
Soalan No. 63 – Ahli Kawasan Tanjong Bunga (YB. Teh Yee Cheu)	19
Soalan No. 66 – Ahli Kawasan Permatang Pasir (YB. Dato' Haji Mohd Salleh Bin Man)	21
Soalan No. 67 – Ahli Kawasan Bertam (YB. Haji Shariful Azhar Bin Othman)	23
SESI PERBAHASAN PEMBENTANGAN RANG UNDANG-UNDANG PERBEKALAN TAHUN 2017 DAN USUL ANGGARAN PEMBANGUNAN TAHUN 2017	
Ahli Kawasan Air Itam (YB. Wong Hon Wai) menyambung perbahasan	25
SESI PENGGULUNGAN PEMBENTANGAN RANG UNDANG-UNDANG PERBEKALAN TAHUN 2017 DAN USUL ANGGARAN PEMBANGUNAN TAHUN 2017	
Ahli Kawasan Seberang Jaya (YB. Dr. Afif Bin Bahardin) mengambil bahagian dalam sesi penggulungan Perbahasan Rang Undang-Undang Perbekalan Tahun 2017 Dan Usul Anggaran Pembangunan Tahun 2017.	36
<i>Dewan ditangguhkan pada jam 1.00 tengah hari</i>	

Kandungan	Muka Surat
<i>Dewan disambung semula pada jam 2.30 petang .</i>	
SAMBUNGAN SESI PENGGULUNGAN PEMBENTANGAN RANG UNDANG-UNDANG PERBEKALAN TAHUN 2017 DAN USUL ANGGARAN PEMBANGUNAN TAHUN 2017	
Ahli Kawasan Seberang Jaya (YB. Dr. Afif Bin Bahardin) menyambung semula sesi penggulungan.	48
Ahli Kawasan Datok Keramat (YB. Jagdeep Singh Deo A/L Karpal Singh) mengambil bahagian dalam sesi penggulungan.	50
PENGUMUMAN OLEH Y.A.B. KETUA MENTERI	72
Ahli Kawasan Datok Keramat (YB. Jagdeep Singh Deo A/L Karpal Singh) menyambung penggulungan	72
Ahli Kawasan Sungai Puyu (YB. Phee Boon Poh) mengambil bahagian dalam sesi penggulungan.	79
<i>Dewan ditangguhkan pada jam 6.30 petang.</i>	
<i>Dewan disambung semula pada jam 8.00 malam .</i>	
SAMBUNGAN SESI PENGGULUNGAN PEMBENTANGAN RANG UNDANG-UNDANG PERBEKALAN TAHUN 2017 DAN USUL ANGGARAN PEMBANGUNAN TAHUN 2017	
Ahli Kawasan Sungai Puyu (YB. Phee Boon Poh) menyambung penggulungan.	98
Ahli Kawasan Batu Lancang (YB. Law Heng Kiang) mengambil bahagian dalam sesi penggulungan.	109
Ahli Kawasan Bagan Jermal (YB. Lim Hock Seng) mengambil bahagian dalam sesi penggulungan.	121
<i>Dewan ditangguhkan pada jam 11.15 malam.</i>	

LAPORAN PERSIDANGAN

MESYUARAT KEDUA PENGGAL PERSIDANGAN KEEMPAT

DEWAN UNDANGAN NEGERI PULAU PINANG YANG KETIGA BELAS

Tarikh : 23 NOVEMBER 2016 (RABU)
Masa : 9.30 Pagi
Tempat : Dewan Undangan Negeri
Lebuh Light, George Town
Pulau Pinang.

HADIR

Bil.	Nama	Jawatan/Ahli Kawasan
1	Y.A.B. Lim Guan Eng	Ketua Menteri / Air Putih
2	YB. Dato' Law Choo Kiang	Yang di-Pertua, Dewan Undangan Negeri
3	YB. Dato' Haji Mohd Rashid Bin Hasnon	Timbalan Ketua Menteri I / Pantai Jerejak
4	YB. Prof. Dr. P. Ramasamy A/L Palanisamy	Timbalan Ketua Menteri II /Perai
5	YB. Chow Kon Yeow	Padang Kota
6	YB. Dato' Haji Abdul Malik Bin Abul Kassim	Batu Maung
7	YB. Chong Eng	Padang Lalang
8	YB. Lim Hock Seng	Bagan Jermal
9	YB. Law Heng Kiang	Batu Lancang
10	YB. Phee Boon Poh	Sungai Puyu
11	YB. Jagdeep Singh Deo A/L Karpal Singh	Datok Keramat
12	YB. Dr. Afif Bin Bahardin	Seberang Jaya
13	YB. Dato' Haji Maktar Bin Haji Shapee	Timbalan Yang di-Pertua Dewan Undangan Negeri/Sungai Bakap
14	YB. Wong Hon Wai	Air Itam
15	YB. Ong Kok Fooi	Berapit
16	YB. Dr. Hajah Norlela Binti Ariffin	Penanti
17	YB. Dato' Haji Mohd. Salleh Bin Man	Permatang Pasir
18	YB. Tanasekharan A/L Autherapady	Bagan Dalam
19	YB. Yeoh Soon Hin	Paya Terubong
20	YB. Teh Yee Cheu	Tanjong Bunga
21	YB. Sanisvara Nethaji Rayer A/L Rajaji	Seri Delima
22	YB. Ong Chin Wen	Bukit Tengah
23	YB. Lau Keng Ee	Pengkalan Kota
24	YB. Cheah Kah Peng	Kebun Bunga

Bil.	Nama	Jawatan/Ahli Kawasan
25	YB. Lim Siew Khim	Sungai Pinang
26	YB. Teh Lai Heng	Komtar
27	YB. Yap Soo Huey	Pulau Tikus
28	YB. Soon Lip Chee	Jawi
29	YB. Lee Khai Loon	Machang Bubok
30	YB. Dr. T. Jayabalan A/L A. Thambyappa	Batu Uban
31	YB. Dato' Hajah Jahara Binti Hamid	Telok Ayer Tawar
32	YB. Datuk Sr. Haji Muhamad Farid Bin Haji Saad	Pulau Betong
33	YB. Dato' Haji Roslan Bin Saidin	Pinang Tunggal
34	YB. Dato' Haji Mahmud Bin Zakaria	Sungai Acheh
35	YB. Datuk Haji Mohd Zain Bin Ahmad	Penaga
36	YB. Dato' Haji Omar Bin Haji Abd Hamid	Permatang Berangan
38	YB. Muhamad Yusoff Bin Mohd Noor	Sungai Dua
39	YB. Datuk Shah Headan Bin Ayoob Hussain Shah	Telok Bahang
40	YB. Haji Shariful Azhar Bin Othman	Bertam

TIDAK HADIR

Bil.	Nama	Jawatan
1	YB. Nordin Bin Ahmad	Bayan Lepas

AHLI-AHLI YANG HADIR MENGIKUT BAHAGIAN I BAB 3 PERKARA 6A PERLEMBAGAAN NEGERI PULAU PINANG.

Bil.	Nama	Jawatan
1	YB. Dato' Seri Haji Farizan Bin Darus	Setiausaha Kerajaan Negeri
2	YB. Dato' Anas Bin Ahmad Zakie	Penasihat Undang-Undang Negeri
3	YB. Puan Sarul Bahiyah Binti Haji Abu	Pegawai Kewangan Negeri

TURUT HADIR

Cik Maheswari A/P Malayandy	-	Setiausaha Dewan Undangan Negeri
Encik Mohd Roshidi Bin Azmi	-	Timbalan Setiausaha Dewan Undangan Negeri

Dewan mula bersidang pada jam 9.30 pagi.

Setiausaha Dewan:

Ahli-ahli Yang Berhormat, YB. Yang di-Pertua Dewan Undangan Negeri.

Bacaan Doa.

Timbalan Setiausaha Dewan:

Bacaan Doa.

Setiausaha Dewan:

Soalan lisan.

YB. Yang Di-Pertua Dewan Undangan Negeri:

Dipersilakan YB. Ahli Kawasan Bukit Tengah.

Ahli Kawasan Bukit Tengah (YB. Ong Chin Wen):

Soalan saya soalan nombor 50.

No. 50. Kejadian Kemalangan meningkat di Jalan Nangka atas sebab keadaan jalan di antara Taman Gemilang Ria dan Taman Jambu Madu yang bengkok-bengkok. Sila nyatakan syor-syor Jabatan Kerja Raya (JKR) bagi menyelesaikan masalah tersebut dan apakah keputusan pihak Kerajaan Negeri terhadap syor-syor JKR tersebut?

Ahli Kawasan Bagan Jermal (YB. Lim Hock Seng):

YB. Dato' Yang di-Pertua, terima kasih. YB. Bukit Tengah. Bagi jawapan soalan Yang Berhormat sebagai langkah untuk mengelakkan kejadian kemalangan di Jalan Nangka, pihak Jabatan Kerja Raya telah mencadangkan pelebaran jalan sedia ada bagi menghubungkan Jalan Nangka dengan Jalan So Bang Ken Bukit Mertajam. Cadangan tersebut telah dilulus oleh kerajaan dan pelaksanaan pelebaran jalan berkenaan akan dimulakan pada tahun 2017. Status masa pelaksanaan ini melibatkan penyediaan tender dokumen. Satu lawatan tapak telah diadakan pada 22 hari bulan ini dan dokumen tender akan dijual mulai 29 hari bulan ini juga. Sekian terima kasih.

Ahli Kawasan Bukit Tengah (YB. Ong Chin Wen):

Soalan tambahan, sama ada sekiranya hendak meluluskan bahagian jalan tersebut ia melibatkan pengambilan balik tanah sama ada kerja-kerja pelebaran sekarang yang akan ditenderkan itu melibatkan pengambilan tanah.

Ahli Kawasan Bagan Jermal (YB. Lim Hock Seng):

YB. Dato' Speaker, keadaan jalan ini di mana terlibat dengan lebih kurang 3 hingga 4 lot tanah persendirian. Maka jalan itu sekiranya hendak diluluskan dalam reka bentuknya maka kerajaan kena membuat pengambilan tanah bagi 4 lot tanah ini dan jumlah kos untuk pengambilan tanah ini adalah lebih kurang RM2 juta. Tetapi kos pembinaan jalan ini hanyalah RM800,000.00. Justeru itu kerajaan telah memutuskan supaya JKR hanya membuat reka bentuk atas tanah ROW sahaja. Di mana di atas tanah kerajaan sahaja. Oleh yang demikian, jalan ini apabila disiapkan ia mungkin ada bengkok-bengkok sedikit tetapi selekoh-selekoh ini masih menepati piawai dan reka bentuk jalan yang selamat. Itulah jawabannya.

YB. Yang Di-Pertua Dewan Undangan Negeri:

Seterusnya saya ingin menjemput YB. Penaga untuk soalan 51, memandangkan YB. Penaga tidak ada dalam Dewan soalan ini akan dilangkau dan soalan 52 soalan dari YB. Pulau Tikus. YB. Pulau Tikus tidak ada dalam Dewan soalan pun tidak akan dijawab dan dilangkau.... (gangguan). Seterusnya soalan 53, YB. Seri Delima.

Ahli Kawasan Seri Delima (YB. Sanisvara Nethaji Rayer A/L Rajaji):

Terima kasih YB. Dato' Speaker, saya Seri Delima saya hadir, soalan saya soalan 53.

- No. 53. Adakah Kerajaan Negeri bercadang untuk mewujudkan sistem pendidikan sendiri dengan berpaksi kepada penubuhan sebuah bangsa Pulau Pinang seperti bangsa Johor yang dicadangkan oleh Tengku Mahkota Johor dengan tujuan mengeratkan lagi perpaduan di antara rakyat Pulau Pinang yang terdiri daripada rakyat berbilang bangsa, agama dan bangsa kerana jelas sekali konsep integrasi nasional yang cuba dilakukan oleh Kerajaan Pusat melalui cogan kata Satu Malaysia telah jelas gagal?

YB. Timbalan Ketua Menteri I:

Terima kasih YB. Dato' Yang di-Pertua, terima kasih kepada YB. Seri Delima yang menanyakan soalan mengenai dengan adakah Kerajaan Negeri bercadang untuk sistem pendidikan sendiri dengan berpaksikan kepada penubuhan sebuah bangsa Pulau Pinang. Bidang kuasa pendidikan adalah di bawah Kerajaan Persekutuan, oleh itu sebarang perubahan sistem pendidikan perlu melibatkan Kerajaan Persekutuan. Sehubungan dengan itu setakat ini Kerajaan Negeri tidak ada cadangan dan tidak pun bercadang mengadakan sistem pendidikan sendiri berpaksikan kepada penubuhan sesebuah bangsa di Negeri Pulau Pinang. Terima kasih.

Ahli Kawasan Seri Delima (YB. Sanisvara Nethaji Rayer A/L Rajaji):

Terima kasih YB. Pantai Jerejak di atas jawapan yang diberikan. Saya bertanyakan soalan ini kerana kalau kita mengambil maklum tentang perkembangan di Johor, Tengku Mahkota Johor telah menyarankan supaya pendidikan di Negeri Johor itu berpaksi kepada penubuhan satu bangsa Johor. Niat beliau yang murni yang suci di mana saya bersetuju di mana perpaduan di antara kaum-kaum berbilang bangsa, berbilang agama harus dieratkan. Saya tidak mahu sesiapa salah faham tentang niat saya.

Saya percaya YB. Pantai Jerejak sedia maklum dewasa ini terdapat banyak perkara-perkara yang menyebabkan perpecahan di antara kaum-kaum yang berbeza di negara ini. Saya memberi satu kesimpulan sebelum tujukan soalan daripada pengalaman saya, ayah saya memberitahu saya kalau dulu kawan-kawan beliau merupakan daripada kaum-kaum Melayu, Cina dan bangsa-bangsa lain semasa di bangku sekolah tahun 40-an, 50-an dan 60-an. Saya juga begitu, tetapi apabila kelihatan kepada murid-murid sekolah sekarang umpamanya anak saya sendiri. Mereka lebih cenderung kepada kawan-kawan daripada kaum mereka sendiri sahaja. Saya risau dan khuatir dan saya mendapati bahawa Kerajaan Persekutuan tidak mengambil sebarang langkah dalam sistem pendidikan walaupun laungan 1Malaysia dibuat, selalu dibuat bagi tujuan politik tetapi pada amalannya saya percaya kita sebagai Kerajaan Negeri perlu mengambil langkah-langkah yang lebih serius....(gangguan).

YB. Yang Di-Pertua Dewan Undangan Negeri:

Soalan?

Ahli Kawasan Seri Delima (YB. Sanisvara Nethaji Rayer A/L Rajaji):

Terima kasih YB. Dato' Speaker. Saya akan sampai kepada soalan saya.

YB. Yang Di-Pertua Dewan Undangan Negeri:

Cepat ini sesi soalan lisan bukan bahas.

Ahli Kawasan Seri Delima (YB. Sanisvara Nethaji Rayer A/L Rajaji):

Jadi saya ingin tanya sekurang-kurangnya bolehkah Kerajaan Negeri memulakan kelas-kelas bimbingan seperti Tabika Perpaduan umpamanya. Di atas inisiatif Kerajaan Negeri bagi memastikan bahawa kanak-kanak yang datangnya daripada berbilang bangsa dan agama dapat bersama-sama memulakan sesi sejarah persekolahan mereka yang secara tidak langsung akan mengeratkan lagi perpaduan. Sekurang-kurangnya di Pulau Pinang kita akan mendapati bahawa perpaduan di antara kaum lebih erat. Perpaduan di antara rakyat berbilang bangsa akan lebih mesra dan boleh kita menangkis serangan-serangan yang dibuat terhadap Kerajaan Negeri oleh Kerajaan Persekutuan dan golongan-golongan tertentu termasuk dengan parti-parti politik tertentu. Itu adalah sebab saya bertanya adakah Kerajaan Negeri bercadang untuk menubuhkan satu institusi persekolahan kalau boleh saya cadangkan bermula dengan Tabika Perpaduan. Di mana semua rakyat Pulau Pinang tidak kira daripada kaum Melayu, India, Cina, Punjabi bolehlah bersama-sama untuk memulakan sesi persekolahan. Terima kasih itu soalan saya.

YB. Timbalan Ketua Menteri I:

Terima kasih di atas soalan tambahan tersebut. Sememangnya hasrat Kerajaan Negeri untuk memastikan bahawa berbilang kaum ini dapat disatukan dalam sistem pendidikan. Kita tidak menafikan itu kerana asas kepada kerajaan yang ada pada hari ini Negeri Pulau Pinang merupakan satu Pakatan Harapan yang kita meletakkan kesepaduan berbagai bangsa dalam satu kerajaan. Jadi apa pun polisi dan dasar ini sememangnya di bawah Kerajaan Persekutuan dan sekiranya kita diperintahkan oleh Kerajaan Persekutuan maka kita akan beri ruang yang lebih lagi bagi memastikan pendidikan ini adalah sama rata untuk semua bangsa dan semua lapisan masyarakat.

Di peringkat tadika ataupun taska memang kita galakkan tidak ada sekatan kepada hanya sesuatu bangsa sahaja yang harus mempelopori satu-satu tadika satu institusi seawal tadika atau pun taska tadi. Jadi pendidikan tidak mengenal pada mana-mana bangsa tetapi kita masih juga mengakui bahawa kita memang berasal daripada bangsa-bangsa, tetapi jangan disebabkan bangsa-bangsa itu kita menindas di antara satu sama lain. Terima kasih.

YB. Yang Di-Pertua Dewan Undangan Negeri:

Seterusnya soalan 54 telah pun dijawab semalam bersamaan dengan soalan 48 maka soalan 54 tidak akan dijawab sekarang. Dan soalan 55 dari YB. Pulau Betong. YB. Pulau Betong tidak ada dalam Dewan. Soalan seterusnya YB. Machang Bubuk.

Ahli Kawasan Machang Bubuk (YB. Lee Khai Loon):

Salam sejahtera, Salam Bersih, soalan saya YB. Dato' Yang di-Pertua soalan 56.

- No. 56. (a) Senaraikan keluasan tanah-tanah pertanian yang terdapat di Pulau Pinang masih digunakan untuk padi, sayur-sayuran dan buah-buahan mengikut daerah dan lokasi.
- (b) Adakah tanah-tanah lapang yang ada di kawasan bandar boleh dijadikan tapak penanaman sayur-sayuran? Sila nyatakan lokasi dan keluasan tanah.
- (c) Sejauh manakah Kerajaan Negeri berusaha untuk menjayakan konsep Garden City?

Ahli Kawasan Batu Maung (YB. Dato' Haji Abdul Malik Bin Abul Kassim):

YB. Dato' Yang di-Pertua dan kepada Ahli Kawasan Machang Bubuk yang menanya soalan jumlah keluasan tanah pertanian yang terdapat di Pulau Pinang adalah sejumlah seluas 18,310.48 hektar. Saya diminta untuk memuji Ahli Kawasan Machang Bubuk kerana hadir *on time* untuk bertanya soalan.... (gangguan). Kena puji jugalah, apa ini YB. Bukit Tengah dan YB. Seri Delima....(gangguan). Pecahan mengikut daerah dan jenis tanaman akan diletak di atas meja Yang Berhormat selepas selesai sesi soalan lisan. Tanah lapang ertinya tanah-tanah mana-mana tanah yang dirizabkan sebagai tempat awam, taman awam, padang sukan dan rekreasi awam, tempat jalan kaki awam atau sebagai suatu tempat awam. Tanah lapang tidak boleh dijadikan tapak penanaman sayur-sayuran sepertimana taksiran dalam Akta Perancang Bandar Dan Desa 1976 (Akta 172).

Kerajaan Negeri amat menggalakkan Konsep *Garden City* atau Bandar dalam Taman kerana ianya sejajar dengan kosep '*Cleaner, Greener Safer Healthier*' Penang. Antara usaha yang telah dijalankan oleh Kerajaan Negeri ke arah mewujudkan *Garden City* adalah seperti berikut:

- i. Memperkenalkan taman poket dan taman kejiranan;
- ii. Melaksanakan Program 4P's (*Public, Private, People, Partnership*) bermula 2012 di mana syarikat-syarikat pemaju menjadi keluarga angkat bagi taman-taman awam.
- iii. Menyumbangkan pokok bunga (*Polybeg*) kepada agensi-agensi luar seperti Sekolah, JKKK, KRT, Bomba, Polis, Klinik Kesihatan dan lain-lain bagi seluruh Seberang Perai; dan
- iv. Menanam pokok-pokok nadir dan pokok-pokok teduhan;

Terima kasih.

Ahli Kawasan Machang Bubuk (YB. Lee Khai Loon):

Soalan tambahan.

YB. Yang di-Pertua Dewan Undangan Negeri:

Sila.

Ahli Kawasan Machang Bubuk (YB. Lee Khai Loon):

Terima kasih YB. Batu Maung yang juga hadir pada masa dan saya rasa soalan ini sepatutnya dijawab oleh YB. Seberang Jaya, Ketua Menteri.

Okey, soalan tambahan saya adalah memandangkan tadi ada menyebutkan tentang tanah-tanah lapang yang dikawasan bandar itu tidak sesuai untuk dijadikan tempat penanaman sayur.

Dan bukankah ini sudah ada percanggahan dengan konsep *Garden City* di mana sayur-sayuran juga boleh dijadikan sebagai satu tanaman yang boleh menghiasi tanah-tanah lapang kita juga. Dan adakah Kerajaan juga boleh meneliti atau mengkaji, bahawa ada sesetengah tanah lapang itu memang boleh dibuka untuk dijadikan tempat penanaman sayur dan ia boleh dijadikan sebagai untuk menggalakkan orang awam juga boleh menanam sayur secara sah di sisi undang-undang juga kerana kita juga....(gangguan).

YB. Yang di-Pertua Dewan Undangan Negeri:

Soalan?

Ahli Kawasan Machang Bubuk (YB. Lee Khai Loon):

Kerana kita juga mendapati masalahnya di mana, ada juga orang yang tanam sayur dikawasan padang dan juga mempunyai banyak ada aduan juga di dalam kawasan itu. So, adakah tempat tersebut boleh dijadikan atau kerajaan sebagai *fasilitator* boleh menggalakkan supaya *ordinate* kawasan tersebut mana boleh tanam, mana boleh dijadikan rekreasi?

Ahli Kawasan Batu Maung (YB. Dato' Haji Abdul Malik Bin Abul Kassim):

Soalan tambahan YB. Machang Bubuk. Saya mengambil contoh kawasan saya Batu Maung, di mana saya bekerjasama dengan persatuan-persatuan penduduk dikawasan-kawasan seperti satu contoh adalah Persatuan Rumah Comel di Bukit Gedung. Persatuan-persatuan ini mempunyai satu, maaf, kawasan-kawasan perumahan ini boleh mewujudkan persatuan-persatuan yang kuat yang *united* dan apabila mereka mempunyai persatuan yang kuat, kesatuan yang kuat maka saya tidak mengatakan dia menyalahi undang-undang. Kalau saya mengatakan kerana ADUN Padang Kota, kerana YB. Padang Kota di sebelah saya, PBT dibawah beliau. Saya tidak mengatakan boleh untuk tanah-tanah lapang ini ditanam dengan pokok-pokok sayuran dan sebagainya.

Tetapi kalau mereka bersatu sebagai kesatuan yang kuat, maka mereka dapat mencari peluang-peluang yang ada dikawasan rumah mereka. Di *area-area* rumah mereka yang boleh diwujudkan secara kecil-kecilan. *Green*, dia memang *green* juga. *Greener Penang* yang boleh mewujudkan poket-poket *area* yang boleh kita tanam pokok-pokok sayuran. Okey, satu

Yang kedua, baru-baru ini saya berpeluang melawat MARDI punya *Exhibition Booth* di *Straits Quay*, dan saya terpegun melihat yang pokok-pokok sayur-sayuran mereka ditanam dalam pasu-pasu yang cantik dan teknologi-teknologi yang digunakan ialah teknologi-teknologi yang boleh digunakan menanam pokok-pokok ini di atas rumah-rumah pangsa pun. Boleh.

So, inilah yang saya melihat satu idea dimana saya ingin implimentasikan dikawasan saya. *Where we can get this....*(dengan izin) persatuan-persatuan penduduk ini *together and bring this experts like MARDI and so on* untuk bagi *the* teknologi untuk tanam sayur-sayuran ini dalam pasu-pasu yang cantik,

1. Sebagai dekoratif; dan
2. Boleh digunakan untuk *consumption*.

So, ini saya harap contoh yang ada di kawasan saya iaitu persatuan-persatuan ini, jika mereka kuat mereka dapat buat program-program ini dengan tidak dapat *complaint-complaint*. Selalunya kalau kita hendak tanam di depan rumah kita, sungguhpun *is a side foot way*. Salah, tetapi kalau *nobody complaint*, elok benda itu cantik, *green*, kita jaga dengan baik. *It's gone to be okay*. So, itu boleh dilaksanakan secara *informer*, secara kecil-kecilan di kawasan-kawasan perumahan tertentu.

YB. Yang di-Pertua Dewan Undangan Negeri:

YB. Tanjong Bunga.

Ahli Kawasan Tanjong Bunga (YB. Teh Yee Cheu):

Ulasan.

YB. Yang di-Pertua Dewan Undangan Negeri:

Soalan?

Ahli Kawasan Tanjong Bunga (YB. Teh Yee Cheu):

Untuk makluman tentang sayur-sayuran di tanam dalam pasu itu, memang sekarang sudah ada program ini dijalankan oleh pihak Perhutanan dan kawasan saya sudah dapat bantuan daripada Jabatan Perhutanan untuk membekalkan pasu-pasu itu untuk satu program kecil untuk rumah suri tangga menanam sayur-sayur ini di dalam rumah. Itu satu *resources* saya hendak kongsi.

YB. Yang di-Pertua Dewan Undangan Negeri:

Lain kali yang bangun, soalan sahaja. Jangan bagi saya pandangan ke cadangan.

Ahli Kawasan Permatang Pasir (YB. Dato' Haji Mohd. Salleh Bin Man):

Soalan tambahan.

YB. Yang di-Pertua Dewan Undangan Negeri:

YB. Permatang Pasir.

Ahli Kawasan Permatang Pasir (YB. Dato' Haji Mohd. Salleh Bin Man):

Terima kasih YB. Dato' Yang di-Pertua. Saya ingat, soalan saya juga ada kaitan. (66), patutnya dijawab bersekali.

YB. Yang di-Pertua Dewan Undangan Negeri:

Tanya YB. Penanti. Ada EXCO?

Ahli Kawasan Permatang Pasir (YB. Dato' Haji Mohd. Salleh Bin Man):

Sebab ada kaitan dengan. Boleh saya baca soalan ini?

YB. Yang di-Pertua Dewan Undangan Negeri:

Sudah. Tidak sampai lagi. Tidak perlu.

Ahli Kawasan Permatang Pasir (YB. Dato' Haji Mohd. Salleh Bin Man):

Sebab ada kaitan dengan soalan yang disampaikan tadi.

YB. Yang di-Pertua Dewan Undangan Negeri:

Duduk. Duduk. Saya pagi ini, sedikitlah teguran kena sampaikan kepada Dewan memandangkan semalam pun ada lima (5) soalan yang dilangkau kerana Yang Berhormat tidak ada didalam Dewan. Pagi ini sahaja, setakat ini sudah 1, 2, 3 soalan dilangkau.

Ahli-ahli Yang Berhormat, masa untuk soalan lisan diminta oleh Yang-Berhormat-Yang Berhormat sendiri supaya Peraturan Mesyuarat ditambahkan masa lagi. Tetapi memandangkan keadaan ini, Ahli-ahli Yang Berhormat perlu mengambil serius tentang soalan lisan dan seterusnya saya minta soalan 57, 57 pun tidak ada dalam Dewan. Soalan ke 4, tidak ada dalam Dewan, soalan yang seterusnya akhirnya, YB. Pengkalan Kota membolehkan EXCO, jawab. 58 silakan.

Ahli Kawasan Pengkalan Kota (YB. Lau Keng Ee):

YB. Dato' Speaker, soalan saya soalan nombor 58 untuk YB. Padang Lalang.

No. 58. Adakah Kerajaan Negeri mempunyai sebarang rancangan yang dapat membantu atlet sukan supaya atlet kita boleh mencapai matlamat kejayaan antarabangsa?

Ahli Kawasan Padang Lalang (YB. Chong Eng):

Terima kasih YB. Pengkalan Kota. Memang mahu jawab, dua (2) soalan tidak dapat jawab. Akhirnya dapat jawab. Soalannya ialah,

“Adakah Kerajaan Negeri mempunyai sebarang rancangan yang boleh membantu atlet sukan supaya atlet kita boleh mencapai matlamat kejayaan antarabangsa?”

Dalam usaha melahirkan lebih ramai jaguh sukan bertaraf antarabangsa serta usaha berterusan untuk memartabatkan kegemilangan dan kecemerlangan sukan Negeri Pulau Pinang, Kerajaan Negeri melalui MSNPP sentiasa melaksanakan program pembangunan sukan secara berterusan. Usaha ini dilaksanakan dengan memberi penekanan terhadap pendekatan strategi pembangunan di peringkat negeri yang dibangunkan secara komprehensif melalui kerjasama erat di antara MSNPP dengan Institusi Sukan Negara (ISN) Pulau Pinang dan Unit Sukan Prestasi Tinggi (USPTN) Pulau Pinang.

Selain memberi fokus kepada pencungkilan bakat-bakat baru serta memastikan kontinjen negeri beraksi cemerlang di Kejohanan Sukan Malaysia ataupun SUKMA, MSNPP juga komited untuk terus memperkasakan atlet-atlet negeri. MSNPP berharap atlet-atlet ini dapat diserapkan ke skuad kebangsaan untuk menjalani latihan bersama Persatuan Kebangsaan ataupun dipilih untuk mengikuti program latihan negara di bawah skuad pelapis kebangsaan dan skuad kebangsaan yang dikendalikan oleh Majlis Sukan Negara, Malaysia.

Di peringkat Negeri Pulau Pinang, pelbagai program untuk membangunkan sukan negeri diadakan secara berterusan bagi meningkatkan prestasi atlet. Antara usaha tersebut adalah seperti berikut:

1. Melaksanakan program latihan terancang bagi mengukuhkan prestasi fizikal, kerohanian, sahsiah dan mental atlet untuk menghadapi sesuatu pertandingan;
2. Mengenal pasti bakat-bakat baru bagi menjalani latihan negeri sama ada di peringkat program latihan pelapis negeri, program pembangunan di bawah Majlis Sukan Daerah atau diketengahkan ke skuad latihan SUKMA untuk dipilih bagi menyertai kejohanan SUKMA yang akan datang;
3. Melaksanakan program pembangunan sukan di peringkat daerah melibatkan sukan-sukan seperti memanah, olah raga, petanque, ping pong, silat dan tae kwon do;
4. Merancang dan melaksanakan program latihan berteraskan Pelan Periodisasi yang meringkaskan perancangan tahunan untuk membangunkan sukan-sukan yang dipelopori ke dalam bentuk fasa latihan yang kecil serta bagi mengelakkan latihan berlebihan;
5. Mendedahkan atlet-atlet ke pertandingan dalam dan luar negara untuk mengenal pasti kekuatan dan kelemahan atlet serta pihak lawan;
6. Menaik taraf peralatan yang digunakan semasa latihan dan pertandingan bagi membantu atlet meraih pingat;
7. Memberi makanan tambahan (*food supplement*) untuk meningkatkan tahap kecergasan atlet;

8. Melaksanakan Program Atlet Elit MSNPP di mana atlet yang cemerlang semasa SUKMA yang lepas akan dibayar elaun bulanan masing-masing sebanyak RM500.00 bagi pingat emas dan RM300.00 bagi pingat perak dan gangsa sebulan;
9. Memberi pengiktirafan kepada atlet yang cemerlang di Majlis Anugerah Sukan Negeri Pulau Pinang setiap tahun; dan
10. Memberi pengiktirafan berbentuk kewangan di bawah Skim Kemenangan Sukan Kerajaan Negeri Pulau Pinang (SKIMAS) *in short* dengan tujuan untuk menggalak serta memberi motivasi kepada atlet-atlet Negeri Pulau Pinang yang bertanding di SUKMA dan sukan-sukan bertemasya mewakili negara Malaysia dan kejohanan-kejohanan sukan di peringkat antarabangsa yang diiktiraf oleh badan induk sukan di Malaysia.

Jadi kesimpulannya, melalui usaha serta pendekatan-pendekatan yang telah dilaksanakan di Negeri Pulau Pinang selama ini, beberapa atlet telah mula mempamer kejayaan mereka di pentas dunia melibatkan sukan-sukan seperti Snuker dan Billiard, Badminton, Wushu, Karate, Terjun dan Angkat Berat. Di samping itu, Kerajaan Negeri turut menyeragam dan memanjangkan kadar insentif kemenangan SKIMAS kepada atlet Paralimpik. Penyeragaman semula kadar insentif SKIMAS kepada atlet-atlet paralimpik adalah selaras dengan matlamat Kerajaan Negeri dalam mendokong pelaksanaan taraf kesaksamaan di kalangan komuniti Negeri Pulau Pinang dan seterusnya membantu mereka untuk terus melakar kejayaan yang lebih cemerlang di peringkat kebangsaan ataupun peringkat antarabangsa. Sekian terima kasih.

Ahli Kawasan Seri Delima (YB. Sanisvara Nethaji Rayer A/L Rajaji):

Soalan tambahan.

YB. Yang di-Pertua Dewan Undangan Negeri:

YB. Seri Delima.

Ahli Kawasan Seri Delima (YB. Sanisvara Nethaji Rayer A/L Rajaji):

Terima kasih. YB. Dato' Speaker, terima kasih YB. EXCO Padang Lalang yang nampak hari ini lebih cantik dan jelita, hari-harilah tapi hari ini nampak lebih cantik dan jelita dan anggun. Soalan saya adalah pertamanya YB. Dato' Speaker, adakah Kerajaan Negeri menyediakan apa-apa tabung bagi membantu atlet-atlet dan atlet paralimpik bagi menghadapi masalah-masalah kewangan peribadi mereka. Baru-baru ini kita maklum bahawa pemecut terkenal Negara, Watson Nyambek di isytiharkan mufliis disebabkan oleh masalah-masalah kewangan peribadi beliau. Kita maklum bahawa walaupun bukan seperti di luar negara, atlet-atlet yang menceburi sukan-sukan tertentu kalau di luar negara dibayar dengan lumayan seperti pemain-pemain golf dan sebagainya dan pendapatan itu dapat digunakan bagi menampung perbelanjaan peribadi keluarga, membayar ansuran bulanan kereta, rumah dan sebagainya. Tetapi di Malaysia terutamanya bagi atlet-atlet yang baru menceburi permainan golf, paralimpik umpamanya mereka menghadapi masalah mendapat pekerjaan sepenuh masa. Jadi saya ingin tahu sama ada Kerajaan Negeri telah pun menyediakan apa-apa tabung bagi memberi bantuan kewangan kepada atlet-atlet yang menghadapi masalah supaya mereka dapat menumpukan perhatiannya sepenuhnya dalam acara-acara yang mereka ambil bahagian untuk mereka mengharumkan Negara Malaysia dan Negeri Pulau Pinang. Terima kasih.

Ahli Kawasan Padang Lalang (YB. Chong Eng):

Terima kasih YB. Seri Delima yang selalunya nampak *handsome* dan kacak. Ini sebenarnya tidak sesuai dalam alam kerja profesional tidak sesuai tegur *personal*, walaupun katakan cantik ka atau apa kerana selalunya kita tak sedar dalam *professionalism* kalau kita nak pujikan seseorang kita kata dia kerja sangat efektif, dia kerja *efficient*, bukan dia nampak cantik.

Ahli Kawasan Seri Delima (YB. Sanisvara Nethaji Rayer A/L Rajaji):

Saya puji pun kena. Pagi-pagi. Saya puji kena, tak puji pun lagi kena. Tak pe lah saya tarik baliklah.

Ahli Kawasan Padang Lalang (YB. Chong Eng):

Saya baru nak kata, nak pesankan supaya YB. Seri Delima jangan rasa sakit hati.

YB. Yang di-Pertua Dewan Undangan Negeri:

YB. EXCO teruskan kepada jawapan.

Ahli Kawasan Padang Lalang (YB. Chong Eng):

Saya nak sekiranya boleh, saya pun ingin menubuhkan tabung untuk atlet-atlet yang berpotensi. Atlet-atlet yang sudah berprestasi baik ataupun untuk mereka yang kurang berupaya. Tapi kita mempunyai sumber yang terhad, jadi kita mesti gunakan sumber ini dengan adil kepada semua. Adil kepada atlet juga adil kepada pembayar cukai. Jadi yang di dalam MSNPP kita adakan sediakan satu tabung. Ini adalah tabung kebajikan kepada atlet-atlet Negeri yang pernah mewakili Negeri tetapi terjatuh sakit, ataupun dalam keadaan yang susah, *in crisis*, kita ada satu tabung seperti itu ataupun mengalami kemalangan dan memerlukan bantuan, memerlukan perubatan itu ada kita ada satu, tapi belum ada satu tabung yang boleh membantu semua atlet menjaga kebajikan peribadi mereka. Tetapi di peringkat kebangsaan semua atlet yang telah bertanding atau dapat pingat di Olimpik mereka dibagi pencen selain daripada semua insentif-insentif, mereka diberi pencen. Saya rasa ini adalah satu sistem yang baik, saya rasa mungkin kalau boleh kita pun nak buat begitu. Tapi kita mesti ada sumber yang cukup. Sekian terima kasih.

YB. Yang di-Pertua Dewan Undangan Negeri:

YB. Pulau Tikus.

Ahli Kawasan Pulau Tikus (YB. Yap Soo Huey):

Terima kasih. Selain daripada atlet yang telah mengalami *crisis* kewangan, saya dengar kata bahawa jurulatih-jurulatih pun susah nak memupuk atlet kerana kalau mereka keluar untuk mencari pekerjaan yang lain, gaji mereka akan lebih lumayan dan saya pun dengar kata bahawa ada rakyat Pulau Pinang yang mungkin jadi atlet Negeri lain kerana gaji atlet di negeri lain adalah lebih tinggi. Jadi sama ada sekarang ataupun dalam penggulungan, boleh tak saya minta perbandingan gaji atlet Pulau Pinang dengan negeri-negeri lain dan memandangkan Yang Berhormat telah menjelaskan bahawa tabung adalah terhad, ada tak apa-apa cara agar kami boleh memperbesar tabung tersebut agar atlet kami boleh menerima gaji yang lebih, setanding dengan negeri lain, mungkin jika ada perbezaan besar dan untuk lebih mengajarkan mereka yang nak jadi atlet, tetapi keadaan keluarga menjadikannya lebih logik bagi mereka keluar bekerja dan lepaskan mimpi atlet, mimpi sukan, mereka kerana gaji di luar adalah lebih tinggi berbanding gaji atlet. Terima kasih.

Ahli Kawasan Padang Lalang (YB. Chong Eng):

Terima kasih YB. Pulau Tikus, ini merupakan satu isu yang selalunya MSNPP pun berunding kerana atlet kita ataupun atlet yang dilahir di Pulau Pinang tetapi sekarang mewakili negeri yang lain. Ada dua tiga sebab, yang pertama, mereka sekarang bermaustatin di negeri tersebut, umpamanya mereka belajar, sekarang belajar di Kuala Lumpur, jadi lebih senang mereka mewakili Kuala Lumpur tetapi juga ada yang Kuala Lumpur mewakili Penang pun ada ini juga bergantung kepada perhubungan antara persatuan-persatuan karate ataupun kelab yang mana-mana mereka ada atlet. Atlet sebenarnya tak ada gaji, mereka elaun saja tapi ada *centralize* elaun yang lebih baik dari satu negeri berbanding dengan yang lain. Itulah sebabnya negeri-negeri yang mampu, negeri-negeri yang kaya, seperti Selangor, Terengganu yang ada wang, minyak, Sarawak mereka selalunya di *Top Fill*.

Di Olimpik pun begitu kita lihat negara-negara yang menang banyak pingat ialah negara yang maju, negara yang mampu jadi atlet sukan, ini pun tidak boleh elak daripada kewangan. *Sometimes money can buy many things*. Jadi kita jurulatih, saya pun jurulatih, sekarang kita dalam peringkat untuk semak semula gaji jurulatih, jurulatih dia dua tiga, dualah dia ada dua kategori, *one is permanent, one is part time*. Jadi saya nampak ada perlunya kita menambahbaik insentif kita kepada jurulatih supaya jurulatih kita dapat *to retain them in Penang*. Ya, memang kalau Kuala Lumpur atau Johor, Terengganu, *sometimes* Singapura dan negara luar mereka pun mau jurulatih ini. Jadi ini merupakan satu cabaran dan saya harap kita dapat menanganinya. Sekian.

YB. Yang di-Pertua Dewan Undangan Negeri:

YB. Pengkalan Kota.

Ahli Kawasan Pengkalan Kota (YB. Lau Keng Ee):

Terima kasih YB. Dato' Speaker, terima kasih jawapan daripada YB. Padang Lalang. Soalan tambahan saya ialah, jika bajet kita tak cukup, Yang Berhormat jangan terhad dengan bajet yang sedia ada, mintalah lebih daripada Ketua Menteri supaya kita boleh menjalankan lebih banyak program-program seperti program tunas muda yang kita sepatutnya *start* daripada sekolah rendah dan saya berharaplah adakah MSNPP boleh supaya sentiasa macam mengarahkan sekolah-sekolah rendah supaya mereka dapat fokus *on* atlet-atlet atau sukan-sukan yang sedia ada di sekolah-sekolah, kerana selalunya setiap tahun kita pergi melawat ke sekolah rendah. Apabila pergi melawat kita rasa satu *the feel that the school is not encouraging the student to go for the sport so the end of the day sport can't to produce more* atlet-atlet kepada negeri kita dan selalunya kita hanya nampak apabila dapat sebarang menang, atlet itu menang kejohanan antarabangsa kita baru *award* ini, *award* itu tapi proses mereka *from beginning* until mereka berjaya, kita kena tau apakah yang telah kita buat untuk menjayakan mereka? Terima kasih.

Ahli Kawasan Padang Lalang (YB. Chong Eng):

Terima kasih, ya. Saya harap ini Ketua Menteri akan baca hansard ada dengar perlukan peruntukan yang lebih banyak. Yang Berhormat Pengkalan Kota, di dalam kita nak mempromosi ataupun nak cungkil bakat ya, dia ada satu sistem, memang ini sistem selain daripada MSN Negeri, MSN Negara dan juga Kementerian Pendidikan, MSNPP ini semua di bawah peringkat Kementerian Pelajaran dan Pendidikan dan kita bekerjasama itulah mereka ada satu sistem di mana mereka ada hari sukan di sekolah untuk pilih mereka pergi ke daerah, dan dari daerah ke Negeri. Pertandingan sukan negeri MSN Negeri dan di situ mereka pilih atlet untuk mewakili negeri dan selepas ini dia dipilih untuk mewakili Negara, jadi sistem ini semua pihak mesti kerja lebih kuatlah kerana saya rasa selalunya sukan ini tidak diberi keutamaan kerana ramai ibu bapa berpendapat ekonomi adalah lebih *important*, lebih penting kerana sukan tak dapat beri mereka rezeki pada masa yang akan datang. Hanya beberapa orang yang dia pergi ke Olimpik ataupun dia menjadi jaguh seperti Lim Chong Wei atau Nicol David, mereka menjadi profesional barulah mereka dia menjadi itu jadi karier mereka. Jadi ini adalah terlibat dengan sistem dan juga peringkat pembangunan ekonomi kita. Itu sama dengan umpamanya *football* di Eropah, di England *is a business*. Dia buat business yang sangat untung. Jadi itu dia cari *private clerk* tapi *football Malaysia* ini banyak bergantung kepada peruntukan Kerajaan jadi tidak samalah. Jadi saya harap kita sama-sama untuk meningkatkan lagi cara untuk menghasilkan lebih ramai atlet-atlet sukan.

YB. Yang di-Pertua Dewan Undangan Negeri:

YB. Jawi, soalan seterusnya.

Ahli Kawasan Jawi (YB. Soon Lip Chee):

Soalan 59. Dato' Speaker soalan saya.

- No. 59. Berapa peruntukan yang diberi oleh Kerajaan Persekutuan untuk projek naik taraf dan kerja-kerja penyelenggaraan kepada Jabatan Kerja Raya dan Jabatan Pengairan dan Saliran pada tahun 2014, 2015 dan 2016?.

Ahli Kawasan Bagan Jermal (YB. Lim Hock Seng):

YB. Dato' Yang di-Pertua, Yang Berhormat daripada kawasan Jawi menanya "Berapa peruntukan yang diberi oleh Kerajaan Persekutuan untuk projek naik taraf dan kerja-kerja penyelenggaraan kepada JKR dan JPS untuk tahun 2014, 2015 dan 2016?".

Untuk menjawab jumlah peruntukan yang telah diberikan oleh Kerajaan Persekutuan bagi projek-projek naik taraf dan penyelenggaraan kepada JKR adalah seperti berikut: Tahun 2014, RM78,963,271.45 sen. Bagi tahun 2015, RM66,098,076.24 sen. Bagi tahun 2016, RM52,102,777.81 sen. Jumlah-jumlah tersebut merangkumi kerja-kerja penyelenggaraan jalan melalui peruntukan MARRIS dan penyelenggaraan jalan-jalan persekutuan. Manakala peruntukan Kerajaan Persekutuan kepada JPS Pulau Pinang bagi tahun 2014, 2015 dan 2016 adalah seperti berikut. 2014 jumlah RM61,602,612.00 ringgit. 2015, RM39,870,638.92 ringgit. 2016, RM42,219,837.37. Jumlah tersebut meliputi peruntukan bagi Rancangan Tebatan Banjir Sungai Kerian dan Tasek Gelugor. Pembersihan dan rawatan Sungai Pinang, menaik taraf infrastruktur dan saliran bandar serta pengambilan balik tanah bagi tujuan naik taraf sekitar sungai. Sekian terima kasih.

Ahli Kawasan Jawi (YB. Soon Lip Chee):

Soalan tambahan saya. Adakah peruntukan yang diberi oleh Kerajaan Persekutuan dari segi naik taraf untuk kerja-kerja penyelenggaraan dan projek naik taraf kepada JKR dan juga JPS jika dibandingkan tahun sebelum zaman pimpinan Kerajaan Pakatan Harapan. Adakah peruntukan itu dinaikkan atau di turunkan. Sila EXCO untuk menjawab.

Ahli Kawasan Bagan Jermal (YB. Lim Hock Seng):

YB. Dato' Yang di-Pertua, mengenai peruntukan MARRIS daripada Kerajaan Persekutuan, ini berdasarkan kepada jumlah panjang jalan itu. Misalannya kalau kita jalan negeri ada sekian panjang. Jalan kampung ada sekian panjang dan juga jalan *federal* ada sekian panjang. Begitu juga dengan JPS di mana jalan-jalan ban dan lain-lain mengikut rekod yang di *updated* dalam rekod MARRIS itu ada berdasar seperti begitu.

Ahli Kawasan Seri Delima (YB. Sanisvara Nethaji Rayer A/L Rajaji):

Soalan tambahan. Terima kasih Yang Berhormat. Saya cuma nak tanya adakah Yang Berhormat mempunyai apa-apa kawalan di atas dana yang diterima, sama ada oleh JKR Persekutuan ataupun JKR Negeri bagi tujuan dan kawalan di atas, tujuan-tujuan wang itu dibelanjakan? Kerana kita selalu mendapat makluman bahawa JKR tidak mempunyai wang untuk memperbaiki longkang ataupun menurap jalan, memasang kembali besi-besi yang dicuri. Ini adalah jawapan yang sentiasa diberikan dalam Majlis-majlis Tindakan Daerah. Bila kami hadir, tiap-tiap kali bila hadir, wakil daripada JKR yang hadir kata kita rujuk balik pada bos dan datang balik kata tidak ada wang. Jadi persoalan saya adalah, adakah perkara ini benar? Adakah Yang Berhormat sendiri mempunyai apa-apa kawalan ataupun adakah JKR sentiasa dengan niat tertentu sahaja ingin memberi alasan ini semata-mata kerana kita tidak ditadbir oleh Kerajaan Barisan Nasional. Adakah perkara ini benar atau tidak? Kami ingin tahu.

Ahli Kawasan Bagan Jermal (YB. Lim Hock Seng):

YB. Dato' Yang di-Pertua, peruntukan dari Kerajaan Persekutuan diberi kepada Kerajaan Negeri dan Kerajaan Negeri memang ada satu akaun khas untuk MARRIS dan seperti yang saya kata MARRIS ini adalah untuk lima (5) daerah di Pulau Pinang ini. Berdasarkan kepanjangan jalan yang sedia ada, di mana dia diberi kepada setiap daerah. Baik di daerah, JKR daerah, atau JPS daerah masing-masing dan sekiranya mereka telah menghabiskan peruntukan yang telah diberi kepada setiap daerah itu dan sekiranya perlu mereka boleh minta kepada PKN (Pegawai Kewangan Negeri) di mana PKN adalah yang menjaga akaun ini dan sekiranya ia di dapati memerlukan, maka kelulusan khas boleh diberi untuk mengguna pakai peruntukan MARRIS yang di simpan itu.

Setakat ini saya mengambil contoh sebagai tahun 2015 dimana kita telah menerima peruntukan MARRIS dari Kerajaan Pusat sebanyak RM101,460,524.00. Kita belanja untuk tahun 2015 itu kita belanja RM93,435,939.00 dan kita masih ada baki. Peruntukan MARRIS yang belum pakai untuk tahun 2015, RM8 juta dan RM8 juta ini disimpan untuk masa-masa yang diperlukan sekiranya seperti apa yang tadi saya kata ada tanah runtuh ka, jalan sudah runtuh ka jadi kita pakai dana ini untuk menjalankan kerja-kerja pembaikan.

Ahli Kawasan Macang Bubok (YB. Lee Khai Loon):

Terima kasih Dato' Yang di-Pertua. Saya juga ada soalan tambahan berdasarkan Laporan Ketua Audit Negara Tahun 2015. Salah satu penemuan audit di mana menunjukkan bahawa rekod MARRIS itu tidak dikemaskini dan antara penemuan itu amat mengejutkan di mana mengikut semakan lanjut audit mendapati maklumat koordinat JPS didalam sistem MARRIS belum dilengkapkan sepenuhnya. Dengan hanya 20.1% sahaja dilengkapkan. So maksudnya ada lebih kuang 80% belum dilengkapkan dan itu menunjukkan bahawa ada 80% kepanjangan jalan itu tidak dimasukkan dalam rekod dan ini akan merupakan satu kekurangan peruntukan akan diberikan oleh pihak Kerajaan Persekutuan kerana berdasarkan kepada jarak dan isi padu jalan tersebut. So soalan tambahan saya adalah, sejauh manakah rekod MARRIS ini kemaskini. Sebab ini 2015 dan sekarang 2016 adakah ia sudah dikemaskini sepenuhnya atau masih ada apa-apa yang belum dikemaskini. Sekian terima kasih.

Ahli Kawasan Bagan Jermal (YB. Lim Hock Seng):

YB. Dato' Yang di-Pertua, untuk mengemaskini rekod-rekod MARRIS jalan itu bukan hari ini siap, dia sudah masuk dalam rekod itu. Dia perlu melalui satu proses penyerahan. Seperti jalan-jalan yang disiapkan oleh pemaju walaupun dikatakan telah diberi kepada kerajaan, ia ada satu masa untuk mereka menyerah secara rasmi dan setelah menerima penyerahan ini pejabat JKR atau JPS mereka akan mengemaskini dalam rekod MARRIS itu dan teguran daripada Audit Negara, saya pasti setiap tahun sebegini, semua pejabat-pejabat atau agensi-agensi kerajaan selepas mendapati ada teguran daripada Audit Negara maka mereka akan mengambil langkah-langkah memperbaiki atau untuk membuat penjelasan atas teguran itu. Sekian, terima kasih.

YB. Yang di-Pertua Dewan Undangan Negeri:

Sudah tiga (3) soalan tambahan dikemukakan. Seterusnya soalan 60 dari Berapit, tidak ada dalam Dewan. Soalan dilangkau...(gangguan). Tak boleh. Soalan seterusnya soalan 61, YB. Penanti sila.

Ahli Kawasan Penanti (YB. Dr. Hajah Norlela Binti Ariffin):

Soalan saya nombor 61.

No. 61. Permohonan membaiki rumah, membina rumah baru, peralatan perniagaan diluluskan dua (2) kali setahun manakala *top-up* bulanan Agihan Ekonomi Saksama diluluskan setiap bulan.

- (a) Berapakah permohonan yang telah diluluskan dari tahun 2003-2016 mengikut KADUN?
- (b) Berapakah rumah yang telah dibaiki, bina baru, peralatan mengikut KADUN dari tahun 2003 - 2016
- (c) Berapa lamakah pembinaan baru, baiki rumah serahan peralatan dilaksanakan setelah diluluskan dalam Jawatankuasa Kemiskinan?

Ahli Kawasan Seberang Jaya (YB. Dr. Afif Bin Bahardin):

Terima kasih YB. Penanti. Program pembaikan rumah rakyat termiskin Bina baru atau baiki dan program peningkatan dan pemuliharaan ekonomi (bantuan peralatan) di bawah Projek Khas Ekonomi mula diperkenalkan oleh Kerajaan Negeri semenjak 2008 bagi membantu golongan miskin. Manakala Program Agenda Ekonomi Saksama (AES) dahulunya dikenali sebagai Program Pembasmian Kemiskinan merupakan satu inisiatif yang diperkenalkan oleh Kerajaan Negeri pada bulan Mac 2009 untuk memberikan bantuan kewangan atau *top up* bulanan kepada golongan miskin di Negeri Pulau Pinang disamping meningkatkan taraf hidup rakyat. Jumlah keseluruhan permohonan yang telah diluluskan dari tahun 2008 sehingga tahun 2016 bagi projek bina baru rumah, baiki rumah, peralatan dan 2009 bagi Program Agenda Ekonomi Saksama adalah sebanyak 8,889 permohonan.

Sementara itu, sejumlah 108 buah rumah telah dibina dan 766 buah rumah telah dibaiki di bawah Program Pembaikan Rumah Rakyat Termiskin. Manakala seramai 422 orang telah menerima bantuan peralatan dibawah Program Peningkatan dan Pemuliharaan Ekonomi. Senarai lengkap permohonan yang diluluskan dan jumlah rumah yang telah dibina, dibaiki serta bantuan peralatan mengikut KADUN dari 2008 sehingga 2016 akan diletakan di atas meja Yang Berhormat selepas selesai sesi soalan lisan ini.

Semenjak tahun 2008, Kerajaan Negeri melalui peruntukan di bawah Projek Khas Ekonomi untuk program pembaikan rumah rakyat termiskin telah memperuntukan sejumlah peruntukan bagi tujuan bina baru, baiki rumah dan bantuan peralatan bagi membantu golongan miskin. Permohonan dibuat melalui Pejabat Daerah berkenaan untuk tujuan siasatan sebelum diperakukan di peringkat daerah melalui Mesyuarat Pembasmian kemiskinan Daerah dan dibentangkan kepada Bahagian Perancangan Ekonomi Negeri (BPEN) untuk kelulusan dan agihan peruntukan. Pengagihan peruntukan tersebut akan dibuat dalam dua fasa iaitu dalam Bulan Februari dan Jun. Tempoh masa yang diambil bagi pembinaan sebuah rumah adalah dua (2) hingga tiga (3) bulan.

Manakala tempoh masa yang diambil bagi membaiki sesebuah rumah yang diluluskan adalah bergantung kepada jenis kerosakan dan kesediaan tuan rumah sebelum ia bermula. Pada kebiasaan, tempoh masa yang diambil adalah selama dua (2) hingga empat (4) minggu. Serahan peralatan bagi fasa pertama akan dibuat dalam tempoh dua (2) minggu setelah pesanan pembelian dibuat. Manakala penyerahan peralatan bagi fasa dua (2) akan disampaikan melalui Program Jajahan Desa.

Ahli Kawasan Penanti (YB. Dr. Hajah Norlela Binti Ariffin):

Soalan tambahan. Bagi soalan 61 (c). soalan saya adalah berapa lamakah pelaksanaan projek itu dibuat, *in term of* pembinaan baru ataupun baiki rumah ataupun serahan peralatan setelah diluluskan dalam Jawatankuasa Kemiskinan Daerah, sebab Mesyuarat Jawatankuasa Kemiskinan Daerah berjalan setiap bulan. Soalan kedua bolehkah beri data untuk Penanti dan juga KADUN manakah yang mendapat, maknanya saya hendak tahu juga ada tak KADUN-KADUN yang memohon banyak dan dapat pun banyak dan jikalau dibandingkan dengan Penanti mohon berapa dan dapat berapa, terima kasih.

Ahli Kawasan Seberang Jaya (YB. Dr. Afif Bin Bahardin):

Untuk makluman tentang permohonan kelulusan itu saya faham kenapa soalan ini dibangkitkan oleh YB. Penanti kerana tahun ini kita menghadapi sedikit masalah dari segi pelaksanaan dan benda ini pun sudah dijawab di dalam Mesyuarat MMK Pembangunan Desa yang mana Yang Berhormat sendiri sebahagian daripada ahli dan perkara itu telah di *identified* dan kita telah selesaikan dan untuk komitmen itu memandangkan Yang Berhormat *insist* untuk supaya dipercepatkan proses ini tahun hadapan kita akan memanggil sebanyak empat (4) kali berbanding dua kali tahun ini untuk kelulusan di peringkat negeri, tetapi selepas ini Penghulu dan juga Pejabat Daerah kena bekerja lebih masa sebab kita akan *make sure* supaya kelulusan itu dipercepatkan okey.

Keduanya dari segi jumlah Penanti dari segi agenda ekonomi saksama untuk bantuan bina baru, dan baiki, ini jumlah keseluruhannya daripada tahun 2008 hingga 2016, Seberang Jaya hanya 241, Penanti 491, lebih daripada 50% daripada yang Seberang Jaya dapat, tetapi ada juga di tempat-tempat lain yang dapat banyak, sebagai contoh kawasan Penaga 820 penerima, Permatang Berangan 723 penerima, Sungai Dua 800 penerima, maknanya kita tidak meminggirkan kawasan-kawasan yang diwakili oleh ADUN-ADUN daripada Barisan Nasional. Kemudian untuk membina, membaiki dan juga bantuan

peralatan daripada tahun 2008 sehingga 2016 untuk bina baru di Penanti sebanyak 40 kemudian baiki 80 peralatan sebanyak 27 dibanding dengan kawasan-kawasan lain sebagai contoh di Penaga lebih banyak bina baru ada 16, baiki ada 34 peralatan ada 18 di Sungai Bakap contohnya bina baru ada 2 baiki ada 31, peralatan ada 55 di Sungai Aceh contohnya bina baru kita bina 4 baiki 85 buah rumah dan bantuan peralatan-peralatan diberikan sebanyak kepada 52 orang, senarai ini saya akan serahkan kepada Yang Berhormat selepas sesi ini, terima kasih.

YB. Yang di-Pertua Dewan Undangan Negeri:

Silakan YB. Sungai Aceh

Ahli Kawasan Sungai Aceh (YB. Dato' Haji Mahmud Bin Zakaria)

Sebenarnya Dato' Speaker, Kerajaan Pusat juga Dato' Speaker saya tengok *live* tadi bila YB. Seri Delima bercakap berbatu-batu bunganya baru mai soalan dekat saya, hebat, Dato' Speaker, Kerajaan Pusat juga ada peruntukan untuk semua ini melalui Kementerian Kemajuan Luar Bandar dan Wilayah, Kementerian Perumahan dan Kerajaan Tempatan, bantuan membaiki atau membina peralatan ini, kita beri berdasarkan mereka yang dikategorikan sebagai miskin yang didaftarkan sebagai e-Kasih dan... (gangguan).

YB. Yang di-Pertua Dewan Undangan Negeri:

Soalannya?

Ahli Kawasan Sungai Aceh (YB. Dato' Haji Mahmud Bin Zakaria):

Tadi YB. Dato' Speaker cerita pasal YB. Seri Delima, saya tengok *life* tadi panjang, soalan dia pendek sahaja....(gangguan). Macam mana? Padang Lalang? Yang baik kita ikut, bila dia sensitif pada lelaki, saya semangat pada dia, tetapi kalau macam YB. Seberang Jaya kutuk kami saya marah dekat dia, patutlah saya tengok tadi soalan pasal pertanian YB. Seberang Jaya tidak ada dan soalan dijawab oleh YB. Batu Maung, saya pun hairan bila masa YB. Batu Maung jadi YB. Seberang Jaya.

YB. Yang di-Pertua Dewan Undangan Negeri:

Okey, jangan ganggu.

Ahli Kawasan Sungai Aceh (YB. Dato' Haji Mahmud Bin Zakaria):

Soalan saya boleh atau tidak pihak agensi pelaksana untuk membaiki rumah dan membina rumah bagi pihak Kerajaan Negeri supaya ada satu penyelarasan dengan pihak pusatlah, pihak Barisan bimbangnyanya takut sat lagi saya bagi kepada si polan kepada A dan negeri pun bagi kepada A jadi rugilah rakyat, jadi tak kanlah soal ini pun tidak boleh kerjasama, boleh atau tidak wahai anakanda yang saya harap tidak emosional tadi, terima kasih.

Ahli Kawasan Seberang Jaya (YB. Dr. Afif Bin Bahardin):

Terima kasih ayahanda Sungai Aceh. Kalau saya boleh bantu juga ayahanda Sungai Aceh kita memang sedia bekerjasama dengan agensi persekutuan tidak ada masalah setiap minggu buat mesyuarat agensi persekutuan di Bangunan ICU jemput kami semua datang kita boleh buat penyelarasan, jadi saya lontarkan balik kepada YB. Sungai Aceh sebagai seorang ahli dalam mesyuarat itu untuk memanggil kami datang supaya kita boleh berbincang sekali dengan agensi daripada Kementerian Luar Bandar, kita boleh bincang dengan macam-macam agensi, kerana kadang saya mendapat maklumat kita mesyuarat di sini, di sana minta *over turn* keputusan yang kita sudah buat di peringkat negeri itulah yang menjadi masalah, agensi Persekutuan yang sudah ada bermesyuarat di sana dan dana lebih besar boleh panggil kami sekali dan kita bolehlah selaraskan, Kerajaan Negeri sentiasa bersedia, masalahnya tidak pernah menjemput kami datang mesyuarat.

Ahli Kawasan Sungai Acheh (YB. Dato' Haji Mahmud Bin Zakaria):

Tidak payahlah YB. Seberang Jaya peringat macam itu, nanti-nanti saya bercakap dahulu, sabar, anakanda sabar, anakandalah pemimpin masa depan juga. Jadi begini tidak payahlah sampai penyelarasan peringkat negeri, kalau kata contohnya Pejabat Daerah dan Tanah sebagai agen pelaksana di kawasan saya, apa salahnya Penghulu, Juruteknik, Penolong Jurutera ataupun Pentadbirnya kah, mailah kita berbincang di Peringkat Pusat Khidmat. Kita ada nama begini-begini saya cara spontan beritahu ini tidak payah, sebab kami sudah ada nama, begitu juga YB. Dato' Speaker, masalah penyelenggaraan jalan di bawah peruntukan MARRIS, ada juga soalan dia contohnya Sungai Star A, yang pada saya Sungai Star A hendak pergi buat, sudah buat, jadi rugilah hendak minta pindah peruntukan akan mengambil masa yang lama, soalnya yang ini tidak boleh selaraskah wahai YB. Dato' Speaker.

Ahli Kawasan Seberang Jaya (YB. Dr. Afif Bin Bahardin):

Terima kasih YB. Sungai Acheh, boleh selaras dahulu saya sebut kita tidak ada masalah, kita pun ada wakil-wakil kita di Peringkat DUN dan untuk semak semua tidak ada masalah memang boleh selaras. Cuma saya hendak maklumkan kepada Ahli Yang Berhormat semua kalau kita rujuk Laporan Audit Tahun ini antara satu laporan mengenai adalah mengenai projek khas ekonomi yang mana telah mendapat pujian dari pihak Audit Negara dari segi pelaksanaan, dari segi kepantasan menyelesaikan masalah-masalah ini dan melaksanakan projek termasuk juga dari segi kualiti selepas siapnya projek-projek, ini disebut dalam Laporan Audit dan saya mengucapkan terima kasih pada semua agensi-agensi pelaksana terutamanya Pejabat Daerah di kelima-lima daerah dalam Negeri Pulau Pinang, terima kasih.

YB. Yang di-Pertua Dewan Undangan Negeri:

Soalan seterusnya soalan nombor 62, soalan dari YB. Pinang Tunggal, tetapi YB. Pinang Tunggal tidak ada di dalam Dewan ini...(gangguan).

YB. Timbalan Ketua Menteri II:

Macam mana Dato' Speaker, mungkin rakan di sana mahu tolong? Mahu tolong sama dia? Rakan mahu tanya? Membela penduduk di Kepala Batas.

YB. Yang di-Pertua Dewan Undangan Negeri:

Tak boleh, tak perlu. Seterusnya minta soalan nombor 63 dari YB. Tanjong Bunga.

Ahli Kawasan Tanjong Bunga (YB. Teh Yee Cheu):

YB. Dato' Yang di-Pertua, soalan saya nombor 63.

No. 63. Huraikan polisi, pelan tindakan rancangan jangka pendek dan panjang kerajaan tentang penubuhan Sistem BIG DATA, Undang-undang Kecil, jabatan dan Latihan, serta bajet penubuhannya. Setakat mana rancangan Kerajaan Negeri dalam bidang BIG DATA. Senaraikan Ahli Jawatankuasa berkenaan peranannya dan kerja-kerja yang sudah, sedang dan akan dilaksanakan, jika ada.

Ahli Kawasan Seri Delima (YB. Sanisvara Nethaji Rayer A/L Rajaji):

YB. Dato' Speaker, satu perkara saya hendak *clarify* mengenai peraturan, kelmarin YB. Pinang Tunggal digantung, tetapi YB. Dato' Speaker tidak beritahu berapa lama?

YB. Yang di-Pertua Dewan Undangan Negeri:

Bukan digantung. Dia sudah tahu. Sila Tanjong Bunga.

Ahli Kawasan Seri Delima (YB. Sanisvara Nethaji Rayer A/L Rajaji):

Saya cuma hendak bertanya bagi pihak YB. Pinang Tunggal, terima kasih.

YB. Yang di-Pertua Dewan Undangan Negeri:

Dia tahu. Dia sudah telefon saya.

Ahli Kawasan Padang Kota (YB. Chow Kon Yeow):

Terima kasih YB. Tanjong Bunga, perancangan mengenai Pembangunan Pelaksanaan Data Raya Peringkat Pentadbiran Negeri adalah berpandukan kepada Pelan Strategik ICT Pejabat Setiausaha Kerajaan Negeri bagi tempoh tahun 2016 hingga tahun 2020. Teras tiga Strategi Kedua Pelan Strategi ICT ini menggariskan mengenai pembangunan rangka kerja data raya Pentadbiran Negeri dan teras kedua Strategi Ketiga mengenai Pembangunan Inisiatif Analitis Data Raya. Pejabat Setiausaha Kerajaan Negeri kini sedang melaksanakan Projek Rangka Kerja Data Raya Pentadbiran Negeri. Skop utama pelaksanaan projek ini adalah mengenal pasti dan penetapan bidang tumpuan utama analitis data raya, pelaksanaan *proof of concept* data raya dan penyediaan Pelan Pembangunan data raya Pentadbiran Negeri.

Sehingga kini projek pembangunan rangka kerja data raya Pentadbiran Negeri telah pun selesai di peringkat pelaksanaan *proof of concept* projek analitis data raya bagi tiga daripada enam (6) bidang tumpuan utama yang telah dikenal pasti. Penyediaan dokumen speksifikasi keperluan bagi tiga (3) projek *proof of concept* ini telah disediakan oleh tiga (3) pasukan kerja kluster yang terdiri daripada pelbagai jabatan dan agensi negeri dengan peranan sebagai pemilik *business*, pakar subjek dan pembekal data dengan bantuan khidmat perunding ICT daripada MAMPU. .

Projek *proof of concept* adalah sebagai bantuan kepada pembangunan dan pelaksanaan projek data raya dan IOT di peringkat negeri dan Pihak Berkuasa Tempatan (PBT) kelak, peringkat terakhir dalam pembangunan rangka kerja data raya negeri adalah penyediaan cadangan pelan pembangunan data raya yang dijadualkan dibentangkan untuk kelulusan Jawatankuasa Pemandu *Electronic Good Governance* (eGG) yang dipengerusikan oleh YB. Setiausaha Kerajaan Negeri sebelum akhir tahun ini. Pelan ini kelak akan menggariskan pembentukan tadbir urus data raya peringkat negeri, program latihan serta jadual perancangan pelaksanaan projek analitis data raya secara berfasa mulai tahun 2017 sehingga 2020. Sekian.

Ahli Kawasan Tanjong Bunga (YB. Teh Yee Cheu):

Terima kasih, YB. Dato' Yang di-Pertua, terima kasih di atas penjelasan yang diberikan tadi, dan soalnya adakah, atau apakah latihan khas diadakan kepada semua peringkat PBT tentang konsep dan pentingnya menjayakan sistem ini supaya data-data yang dikumpulkan itu adalah tepat dan sistem ini boleh mempertingkatkan tata kelolaan oleh kerajaan.

Ahli Kawasan Padang Kota (YB. Chow Kon Yeow):

Terima kasih YB. Dato' Yang di-Pertua, terima kasih soalan tambahan YB. Tanjong Bunga, semestinya pelatihan kakitangan dalam bidang ini adalah satu bahagian besar dalam pelan strategi ICT di Kerajaan Negeri Pulau Pinang, memandangkan penjawat awam adalah *state holder* yang penting yang akan menjadi pembekal data, pengguna data maka latihan ke arah ini adalah dianggap perlu dan akan dilaksanakan dari peringkat ke peringkat mengikut jadual yang ditetapkan.

Ahli Kawasan Tanjong Bunga (YB. Teh Yee Cheu):

Soalan tambahan, adakah data-data sistem yang dikumpulkan juga dikawal atau akan bercanggah dengan *freedom information* dan adakah cara-cara untuk mengelakkannya?

Ahli Kawasan Padang Kota (YB. Chow Kon Yeow):

Terima kasih, kita memang teliti konsep *open source* di mana data-data yang dipungut dari setiap agensi kalau tidak dapat digunakan oleh agensi yang lain maka tidak berguna juga, jadi perkongsian data-data ini adalah satu bahagian utama untuk menjayakan strategi ICT di Negeri Pulau Pinang.

Ahli Kawasan Tanjung Bunga (YB. Teh Yee Cheu):

Soalan tambahan. Ini memang penting pada saya. Adakah satu akta juga *big data* akan digubal untuk memberi kawalan kepada data atau memberi lebih banyak sumbangan dari kerajaan atas isu ini?

Ahli Kawasan Padang Kota (YB. Chow Kon Yeow):

Setakat ini kita di peringkat Kerajaan Negeri amat bergantung ataupun perlu dipimpin dalam usaha ini oleh agensi persekutuan seperti MDEC, MAMPU dan sebagainya yang memang mempunyai program ICT bagi seluruh negara dan MDEC pun pernah dijemput untuk memberi pembentangan dan kita anggap ini perkara-perkara yang perlu diambil perhatian. Kalau ada apa-apa inisiatif tentang undang-undang yang perlu digubal, maka di peringkat kebangsaan dianggap lebih memadai dan sesuai namun kita akan membantu kepada arahan-arahan atau keputusan-keputusan di peringkat pusat. Kalau adanya perlu apa-apa undang-undang kecil bagi kita mengawal keadaan ataupun gunaan ini, kita akan memberi pertimbangan yang khusus.

YB. Yang di-Pertua Dewan Undangan Negeri:

Seterusnya soalan 64, soalan daripada YB. Permatang Berangan telah pun dijawab secara bersama dengan soalan nombor 29. Seterusnya soalan dari YB. Telok Bahang, soalan 65, YB. Telok Bahang tidak ada di dalam Dewan, soalan dilangkau. Seterusnya sampai ke YB. Permatang Pasir.

Ahli Kawasan Permatang Pasir (YB. Dato' Haji Mohd Salleh Bin Man):

Terima kasih Dato' Yang di-Pertua. Soalan saya soalan yang ke-66.

No. 66. Apakah usaha-usaha yang diambil oleh Kerajaan Negeri bagi menggalakkan penanaman sayur-sayuran dengan penggunaan teknologi moden bagi meningkatkan hasil pertanian di Negeri Pulau Pinang mengikut daerah-daerah?

Ahli Kawasan Seberang Jaya (YB. Dr. Afif Bin Bahardin):

Terima kasih YB. Dato' Yang di-Pertua, YB. Permatang Pasir. Kerajaan Negeri pada tahun 2016 telah memperuntukkan sejumlah RM500,000.00 bagi pembangunan kluster sayur, model *farm* dan Sistem Pengembangan Teknologi Pertanian. Di bawah Program Pembangunan Industri Tanaman Sayur-sayuran, usaha pengenalan teknologi tinggi kepada petani diperkenalkan dengan matlamat untuk meningkatkan produktiviti dan kualiti pengeluaran sayur-sayuran dengan penggunaan kawasan tanah yang kecil. Melalui program ini, hasil keluaran adalah bermutu tinggi dan lebih produktif setanding dengan negeri-negeri lain yang mengusahakan industri tanaman pada skala yang lebih besar.

Ahli Kawasan Permatang Pasir (YB. Dato' Haji Mohd Salleh Bin Man):

Soalan tambahan. Tadi ada disebut oleh YB. Batu Maung berkenaan dengan keperluan hasil tanaman termasuklah sayur-sayuran disarankan supaya di kawasan-kawasan perumahan juga perlu kepada tanaman-tanaman sayuran untuk khususnya makanan harian. Dan saya juga di antara mungkin orang yang menerima cabaran untuk tanam sayur di kawasan rumah yang saya rasa kalau dari segi hasilnya cukup baiklah. Sekurang-kurangnya kita boleh sendiri makan dengan hasil usaha yang kita telah lakukan. Cuma saya hendak tanya mungkin di kalangan masyarakat yang lain juga berusaha menanam sayur-sayuran di kawasan-kawasan kediaman mereka walaupun tidak sebanyak mana tetapi saya ingin tanya soalan adakah pihak berkaitan ada memberi bantuan seumpama baja ataupun benih-benih sayur-sayuran dan juga bekas-bekas yang digunakan untuk dibuat tanaman sayuran?

Ahli Kawasan Seberang Jaya (YB. Dr. Afif Bin Bahardin):

Terima kasih YB. Permatang Pasir. Untuk makluman Yang Berhormat, sekarang ini memang Kerajaan Negeri di bawah MMK Pertanian, kita ada satu Jawatankuasa *Community Farming* dipengerusi sendiri oleh Yang Berhormat daripada Jawi yang mana untuk menggalakkan *community farming* di kalangan masyarakat terutamanya menggerakkan JKKK kita untuk ada sendiri *community farm*. Saya ambil contoh, di DUN saya sendiri di KADUN saya sendiri di Seberang Jaya, sekarang ini ada lebih daripada empat (4) JKKK yang telah melaksanakan projek *community farming* ini dan saya ada 4 projek dan salah satunya di Pusat Khidmat saya sendiri ada projek *community farming* yang digerakkan sendiri oleh komuniti dan hasil yang saya dapat lihat adalah selain ianya meningkatkan aktiviti JKKK, dalam masa yang sama mereka juga dapat menjana pendapatan daripada produk-produk yang mereka tanam, sayur-sayuran yang mereka tanam dan mereka dapat menjualkannya sendiri ke pasar-pasar yang berdekatan. Dan untuk makluman Yang Berhormat juga, sebab itu di dalam program *Agro Fest* dua (2) tahun berturut-turut kita telah minta supaya Jabatan Pertanian di laman pertanian itu disediakan konsep-konsep seperti akuafonik, hidrofonik dan kemudian sayuran dalam taman. Yang ini semua untuk meningkatkan kesedaran rakyat dan juga masyarakat dan juga meningkatkan minat mereka untuk turut sama terlibat dalam menanam sayur-sayuran sendiri di rumah mahupun di kawasan-kawasan lapang lain yang mereka miliki dan untuk makluman Yang Berhormat, antara cadangan yang telah kita bawa kepada pihak Ketua Menteri yang mana Ketua Menteri telah bersetuju iaitu untuk membangunkan *Permatang Pauh Agro Park* di Ara Kuda di kawasan DUN Penanti, di atas tanah seluas 22 ekar yang mana tanah ini nanti akan dibangunkan, kerana tanah ini tidak begitu besar, kita boleh bahagikan dalam dua (2) ekar untuk setiap peserta. Sebab itu antara fokusnya adalah meletakkan teknologi sebagai *the main driven factor* untuk membangunkan kawasan ini yang melibatkan tanaman seperti fertigasi sayur dan juga beberapa jenis komoditi yang berpontesi lain seperti cendawan, herba dan juga roselle. Terima kasih.

Ahli Kawasan Batu Uban (YB. Dr. T. Jayabalan A/L A. Thambyappa):

Soalan tambahan.

YB. Yang di-Pertua Dewan Undangan Negeri:

Batu Uban.

Ahli Kawasan Batu Uban (YB. Dr. T. Jayabalan A/L A. Thambyappa):

Adakah ciri-ciri berkenaan dengan tanaman GMO?

Ahli Kawasan Seberang Jaya (YB. Dr. Afif Bin Bahardin):

Sekarang ini lebih kita fokus kepada fertigasi walaupun ada banyak *terms* sekarang ini, *not only GMO*, ada *few* lagi *terms* yang telah dibuat bahkan ada salah seorang pengusaha kita di Pulau Pinang yang tidak salah saya berpusat di Seberang Perai Selatan yang mana mereka menghasilkan keledak menggunakan teknologi genetik ini dan hasilnya jauh lebih baik menggunakan organik dan mereka bukannya *modify the genetic* tetapi *get the best genetic to produce the best product*. Dan ini telah berjalan di Pulau Pinang juga dan telah dipromosikan dan mendapat sambutan yang baik tetapi fokus kita di *Permatang Pauh Agro Park* ini bukan tanaman GMO dia lebih kepada *what is on market now*, cuma kita hendak buka lebih ruang supaya ada *production* yang berterusan.

YB. Yang di-Pertua Dewan Undangan Negeri:

YB. Jawi.

Ahli Kawasan Jawi (YB. Soon Lip Chee):

Soalan tambahan. Terima kasih kepada EXCO Seberang Jaya kerana telah berusaha untuk menggalakkan penanaman sayur di kalangan komuniti terutama JKKK ataupun persatuan penduduk. Soalan saya, adakah selain daripada Pejabat Daerah yang memberikan ruang jika tanah tersebut tidak ada kegunaan lain untuk meminjam ataupun menyewa kepada JKKK untuk tanaman sayuran di bawah

program perkebunan komuniti? Adakah pihak JKR ataupun pihak JPS di mana jabatan-jabatan ini terdapat juga rizab-rizab tanah yang kosong dan dibiarkan kadang-kadang mungkin sedikit, mungkin 20%, 10% itu boleh dikeluarkan kepada pemohon supaya mereka pun menjalankan program perkebunan komuniti? Adakah pihak-pihak tertentu boleh memberikan keizinan untuk menggerakkan lebih banyak program perkebunan komuniti?

Ahli Kawasan Seberang Jaya (YB. Dr. Afif Bin Bahardin):

Saya ambil maklum cadangan YB. Jawi. Ini cadangan yang baik. Sebenarnya antara tempat yang kita kenal pasti di sepanjang tebing Sungai Muda, selepas daripada projek tebatan banjir Sungai Muda ada banyak tanah-tanah di tebing itu yang luas yang boleh dibangunkan untuk projek-projek seperti ini. Tetapi seperti yang kita sedia maklum, tanah ini milik JPS dan ianya melibatkan soal apa kita panggil, *maintenance*. Cuma buat masa sekarang ini, belum ada lagi agensi-agensi atau individu-individu yang serius memohon kepada Kerajaan Negeri. Jika pihak JKKK ingin memohon saya rasa ini bergantung kepada keputusan Jawatankuasa Tanah sama ada untuk meluluskan atau tidak. Kalau tanya kepada saya sebagai EXCO Pertanian, saya pastinya menyokong usaha ini. Tetapi harus dibincangkan di peringkat pelbagai agensi dahulu sebelum kita dapat memberikan komitmen.

Walaupun begitu, terdapat beberapa usaha lain juga telah dibuat oleh MMK Pertanian. Antaranya tanah lain yang kita kenal pasti adalah tanah di bawah rentis. Tanaman di bawah rentis ini saya dimaklumkan oleh pihak PDC sahaja kita ada lebih 100 lebih ekar di bawah rentis sahaja. Yang mana ini juga berpontensi juga untuk dibangunkan dari segi tanaman-tanaman lain antaranya, tidak semestinya sayuran kerana sayuran saya dimaklumkan TNB tidak bersetuju untuk menanam sayur di bawah rentis tetapi contoh tanaman kalau kita lihat di sepanjang, saya ingat tempat YB. Jawi, Nibong Tebal, di bawah itu ditanam nenas. Kemudian sekarang ini dengan keperluan makanan haiwan yang sedikit, kita telah *engaged* dengan beberapa syarikat untuk menanam rumput *Napier*. Rumput *Napier* adalah makanan utama untuk lembu dan haiwan yang lain tetapi antara isunya adalah *can't they put up fence* untuk mengawal rumput itu kerana kalau dia tanam rumput di situ, patutnya dia hendak jual tetapi takut nanti lembu atau orang lain datang makan. Jadi benda-benda ini yang masih lagi dalam perbincangan dan kita melihat potensi itu ada di bawah rentis, 100 lebih ekar. Saya ingat kalau tanam rumput tidak ada masalah tetapi hendak kawal rumput. Itu antara isu yang masih lagi dibincangkan. Terima kasih.

YB. Yang di-Pertua Dewan Undangan Negeri:

Seterusnya YB. Bertam.

Ahli Kawasan Bertam (YB. Haji Shariful Azhar Bin Othman):

YB. Dato' Speaker, soalan 67, soalan saya.

- No. 67. Menarik minat pelancong ke Pulau Pinang:
- (a) Senaraikan tempat beserta gambar aktiviti pembangunan pelancongan negeri seperti *Mural Arts Painting, Street Art Decoration* dan lain-lain dari 2008-2016.
 - (b) Nyatakan perbelanjaan yang telah diperuntukkan bagi semua projek itu.
 - (c) Syarikat manakah yang membangunkannya serta berapakah perbelanjaan tahunan untuk penyelenggaraan. Nyatakan terperinci?

Ahli Kawasan Batu Lancang (YB. Law Heng Kiang):

YB. Dato' Yang di-Pertua. Saya jawab soalan 67 (a). Terdapat 52 arca dan 86 lukisan dinding di Tapak Warisan Dunia George Town dan 8 lukisan dinding di kawasan Seberang Perai. Di antara tempat-tempat tersebut termasuklah projek *Street Art Mirrors* oleh *George Town World Heritage Incorporated* (GTWHI) di Lebuhr Armenian, Lebuhr Cannon, Chew Jetty, Lebuhr Muntri dan Lebuhr Ah Quee dan juga projek *Street Art Secret Garden* oleh GTWHI. Lima (5) di Taman Dewan Bandaraya, Jalan Kampung

Kolam, Lebu Armenian, Town Hall MBPP dan *Ah Soh's Place* Weld Quay. Yang ketiga, manakala di Seberang Perai pula antara street art yang terdapat adalah di bawah Program *Butterworth Fringe Festival*. Ini semua Yang Berhormat minta gambar, memang kita ada risalah-risalah kemudian kita akan sekali lagi bagi risalah-risalah ini.

Untuk jawapan (b) iaitu sejumlah RM1.84 juta telah dibelanjakan bagi projek *street art* di seluruh Pulau Pinang. Merangkumi projek-projek di bawah seliaan GTWHI, MBPP dan projek-projek di Seberang Jaya. Keseluruhan projek-projek di bawah seliaan GTWHI ini melibatkan belanja sebanyak RM651,227.00 meliputi projek *Street Art Mirrors* dengan kos pelaksanaan sebanyak RM54,500. Projek Mural "Lost Kittens" dengan belanja RM20,000. Projek *Secret Garden* dengan belanja RM255,044. Joko Avianto – *Theatre of Ships* dengan belanja RM210,465 dan projek *Chair* sempena *George Town Festival 2014* dengan kos berjumlah RM111,218.00.

Projek *Arca Marking George Town* di bawah seliaan MBPP yang telah disiapkan sepenuhnya pula menelan belanja sebanyak RM1.1 juta. Sementara itu, tiga projek *street art* telah dilaksanakan di Seberang Jaya melibatkan kos sebanyak RM90,000. Projek-projek tersebut adalah projek Urban Xchange di bawah Pelan Butterworth baru yang melibatkan kos RM55,000. Projek Butterworth Fringe Festival dengan *Bounties Of The Sea Mural Art* oleh Thomas Powell yang melibatkan kos sebanyak RM30,000 dan *Art Of The Move* di Station Keretapi Butterworth dengan kos sebanyak RM5,000 sahaja. Keseluruhan kos bagi projek-projek ini dibiayai melalui geran Think City.

Yang jawapan (c) kesemua projek-projek yang dinyatakan adalah berbentuk *one-off* kecuali projek *Arca Marking George Town* yang dipilih melalui pertandingan dan diselenggara melalui panggilan sebut harga atau kontraktor tahunan MBPP sebanyak RM30,000 setahun. Untuk maklumat Ahli-ahli Yang Berhormat di sini memang mural *art* di Pulau Pinang memang telah dipilih salah satu destinasi *street art* di dalam 15 buah bandaraya di dalam dunia ini, memang kita terkenal dengan *street art*. Sekian.

Ahli Kawasan Bertam (YB. Haji Shariful Azhar Bin Othman):

Soalan tambahan Yang Berhormat memandangkan kos yang terlibat di dalam menyediakan produk pelancongan yang berbentuk mural ini agak tinggi juga jadi apakah tindakan dilakukan oleh Kerajaan Negeri untuk *preservation* mural dan sebagainya dan adakah setakat ini terdapat kes-kes vandalisma yang berlaku terhadap produk-produk tersebut? Terima kasih.

Ahli Kawasan Batu Lintang (YB. Law Heng Kiang):

Memang kita seperti kata kita mempunyai beratus lebih kurang seratus tempat ini ada setengah tempat yang telah *divandalism* and MBPP dan juga GTWHI memang memanggil pelukis-pelukis untuk cat balik dan memperbaiki balik *so* seperti *Sister Brother* yang menaiki basikal ini memang terkenal, setiap hari sudah tiga tahun sampai hari ini pagi hingga malam pun ada orang pergi tangkap gambar suka tengok ini. Kita pun tak faham itu boleh menarik begitu lama sekali sampai tiga tahun masih makin ramai dan ada bandaraya yang lain seperti Guangzhou seperti Ipoh, KL sudah *copy our...*(dengan izin) *copycat* *so* ini memang sudah terkenal ini sentiasa dikotorkan atau dirosakkan sedikit-sedikitlah dan kita cat balik dengan kos yang murah kerana ini mural-mural ini telah menarik begitu ramai pelancong kalau dibandingkan dengan 10 tahun Bandaraya di George Town memang dia sunyi dan disifatkan sebagai bandaraya hantu tak ada orang, sekarang memang rancak dengan adanya mural dengan adanya kedai-kedai yang begitu seperti *Coffee House* dan banyak begitu aktiviti diadakan di Bandaraya George Town memang ini menarik yang ramai bukan sahaja pelancong luar negara tetapi orang tempatan seperti pelancong-pelancong dalaman dari negeri lain yang sampai sini naik basikal dan pergi cari mural-mural di kadang-kadang ada di belakang rumah pun ada ini memang menarik.

Ahli Kawasan Batu Uban (YB. Dr. T. Jayabalan A/L A. Thambyappa):

Soalan tambahan. Adakah cadangan untuk *preserve mural art* ini? Dari pihak negeri?

Ahli Kawasan Batu Lintang (YB. Law Heng Kiang):

Memang kita sentiasa *reserve*, *preserve* dan membaikilah.

Ahli Kawasan Batu Uban (YB. Dr. T. Jayabalan A/L A. Thambyappa):

Nak tau ada cadangan untuk *preserve*?

Ahli Kawasan Batu Lancang (YB. Law Heng Kiang):

lalah memang ada kita sentiasa *preserve* dan memperbaiki dan juga di sekeliling kawasan itu bukan sahaja *mempreserve*kan ini dan juga memperbaiki kawasan-kawasan seperti lampu, tiang lampu dan juga kawasan dan bukan sahaja dari kerajaan juga tapi swasta juga memelihara tempat ini, saya rasa untuk maklumat semua ada setengah *mural* ini adalah dibuat oleh swasta sendiri bukan semua dari kerajaan.

YB. Yang Di-Pertua Dewan Undangan Negeri:

Ahli-ahli Yang Berhormat 1 jam 30 minit untuk soalan lisan telahpun tamat selaras dengan peraturan-peraturan Dewan Undangan Negeri Pulau Pinang, saya berterima kasih kepada semua Ahli-Ahli Yang Berhormat seterusnya Ahli-ahli Yang Berhormat. Ya sila.

YB. Timbalan Ketua Menteri I:

YB. Yang di-Pertua Dewan Undangan Negeri, jawapan kepada soalan-soalan lisan yang telah dijawab sebentar tadi akan diletakkan di atas meja Ahli yang bertanya sebentar lagi dan akan dimasukkan dalam penyata rasmi. Terima kasih.

YB. Yang Di-Pertua Dewan Undangan Negeri:

Terima kasih, Ahli-ahli Yang Berhormat kita sambung dengan sesi perbahasan Rang Undang-Undang Pembekalan tahun 2016 dan usul dan saya persilakan Air Itam dan minta teruskan.

Ahli Kawasan Air Itam (YB. Wong Hon Wai):

Terima kasih YB. Dato' Speaker saya sambung ucapan saya yang telah dimulakan malam semalam. Semalam saya telah menyentuh antara lain tentang *diversified* untuk ekonomi Pulau Pinang saya juga menyentuh tentang pengurusan Tapak Rekreasi dan Tanah Lapang dan tadi saya nak, eh YB. Batu Lancang sudah tak ada tadi saya katakan bahawa perbetulkan Batu Lancang kerana *mural* itu bukan tiga (3) tahun tetapi sebenarnya empat (4) tahun kerana pada tahun 2012 saya menjadi penasihat kepada *George Town Festival* memulakan enam (6) mural yang memulakan *trend* untuk mural ini tapi saya nampak kebelakangan ini mural ini sudah hilang tarikan dengan mural-mural baru terlalu *postmodern* terlalu *modernistic* dan tiada serasi dengan warisan tempatan. Maksudnya saya nampak ada mural-mural yang besar dengan wanita yang moden tetapi apa kaitannya dengan bangunan tersebut? Tak ada kaitan, waktu dulu apabila kita saya bersama dengan artis bersama dengan GTWHI apabila memulakan mural tersebut dia perlu menjurus kepada keadaan setempat. Apabila *mural* dimulakan dengan *mural* Chew Jetty saya masih ingat dia adalah seorang budak dengan sampan, budak dengan sampan kerana Chew Jetty itu menghala ke laut dan Budak Dari Sumatera *mural* ini dinamakan Budak Dari Sumatera, Budak Dari Sumatera naik sampan sampai ke Chew Jetty dan juga mural dia ada maksud dia dengan komuniti tempatan. Oleh itu saya meminta supaya Kerajaan Negeri apabila melihat kepada banyak-banyak *mural* yang ada pada hari ini perlu ada satu nasihat kepada para artis kita bukan nak buat kawalan tapi perlu *guide* mereka yang ramai warga asing dari Rusia, ada artis tak tau dari mana dan Butterworth artis dari Argentina atau Brazil tapi apabila dia datang dua (2) minggu dia ada idea nak buat sesuatu dia buat tetapi dia tidak serasi dengan komuniti tempatan. Apabila tidak serasi dengan komuniti tempatan dia akan rosak nilai-nilai kesenian tersebut. Oleh itu saya rasa itu perlu diberi perhatian kerana...(gangguan). Balik Pulau itu okey bukan bagus saya kata okey sahaja....(gangguan).

Ahli Kawasan Bertam (YB. Haji Shariful Azhar Bin Othman):

Minta laluan, saya amat bersetuju dengan pandangan YB. Air Itam berkenaan dengan mural dan sebagainya sebab mural sepatutnya melambangkan sejarah, warisan dan sebagainya untuk difahami oleh pelancong sebab kita tidak mahu *mural* yang sama yang berada di Guangzhou, yang berada di Hong Kong turut berada di Pulau Pinang dan sebagainya hanya kerana mengikut kreativiti seseorang artis tersebut, yang kita perlu di sini adalah hasil daripada artis tersebut yang melakarkan mural berdasarkan kepada seni dan budaya negeri dan negara kita. Ini adalah sesuatu yang kena dititik beratkan supaya *mural* ini berbicara dengan kita, *mural* ini sendiri berbicara tentang sejarah negara kita dan negeri kita ini adalah sesuatu yang amat menarik sebab itu apabila dikatakan lukisan dua beradik yang naik basikal menjadi kegilaan semua pelancong ini adalah disebabkan itu adalah budaya kita, zaman dulu kita naik basikal dan sebagainya dan kita boleh menerangkan perkara yang sama tetapi hari ini kita tengok *mural-mural* ini boleh bersifat *abstract* dan ada yang berbentuk *picasso* dan sebagainya, ini adalah kreativiti artis tapi ia tidak berbicara dengan kita cuma kita cuma kita boleh kata *this is* hasil daripada seseorang artis jadi saya rasa satu pandangan yang sangat baik dari YB. Air Itam dan saya sokong 100%. Terima kasih.

Ahli Kawasan Air Itam (YB. Wong Hon Wai):

Biar saya cakap dahulu nanti, saya rasa itu penting kerana saya pergi lihat Melaka dan Melaka *the Sungai Melaka* dibelakang semua ialah *Astronaut* ada kapal angkasa semua ada apabila sesuatu imej terlalu banyak dia menjadi tidak menarik ini mesti sesuatu barang mesti apabila dia berharga kerana dia boleh cerita, *it can tell a story* dia boleh menceritakan sesuatu cerita kemudian dia dapat perhatian ramai oleh itu dia menonjol kalau kita terlalu banyak dia tidak ada ia akan hilang nanti saya khawatir dia jadi macam Rio De Janeiro *graffiti* satu tempat kerana orang kata dia nak buat kebebasan artis semua tempat. So kita perlu saya lihat beberapa tempat di Australia di Melbourne dia ada *guideline* tentang Pengurusan Mural, *Council got the guideline*. Pengurusan *mural* you know perlu, *I mean* kerana dia akan perlu ada satu prosedur satu *guideline* untuk pengurusan mural kalau tidak dia akan okey apabila kita mulakan pada 2012, saya menjadi penasihat George Town Festival, enam (6) sahaja mula tapi enam sampai beberapa bulan lalu saya masih menerima temuramah *interview* oleh Berita Harian mereka nak saya cerita tentang bagaimana sejarah apa keunikan *mural-mural* ini saya rasa kita perlu menjurus ke arah itu.

Sebab itu saya mencadangkan supaya kita lihat kepada aspek-aspek kesenian seperti *Flotilla* di Karpal Singh Drive ia boleh dijadikan kerana *installation art* boleh jadi *sea base installation art* maksud dia *installation art* boleh atas laut sebagainya kerana saya rasa kita beberapa tahun ini kita telah *throw out* banyak idea Padang Kota ada *flotilla* Ubah Bird juga di Karpal Singh Drive, idea-idea sebegini kerana dalam kehidupan perbandaran kita perlu memujuk orang ramai supaya *appreciate the public art* dengan pelbagai kombinasi. YB. Dato' Speaker saya nak ubah kepada topik lain...(gangguan).

Ahli Kawasan Pulau Tikus (YB. Yap Soo Huey):

Boleh minta laluan, saya setuju bahawa memang perlukan kawalan mungkin garis panduan kepada *public art* tapi selain daripada itu tadi Yang Berhormat ada bangkitkan tentang banyak adalah orang kaya orang asing hasil produk artis-artis asing. Soalan saya adakah Yang Berhormat berasa usaha untuk mempergiatkan membantu artis-artis tempatan boleh dipertingkatkan lagi misalnya di banyak negara mereka ada studio-studio yang diberi sebagai subsidi dan diberi sebagai percuma untuk membantu artis-artis ada tempat buat masa sekarang tempat-tempat ini seperti misalnya adalah usaha pihak swasta atau pihak persendirian, di negeri Pulau Pinang ini ada kedai rumah ada banyak juga bangunan yang tidak digunakan dengan optima ataupun kosong. Bolehkah Kerajaan Negeri membuat audit atau mengenalpasti beberapa bangunan ini memandangkan ia kosong membantu sebagai mediator atau sebagai fasilitator untuk mewujudkan lebih banyak tempat-tempat untuk artis tempatan dan menggalakkan lebih memberi lebih banyak peruntukan dan sumbangan kepada artis tempatan kerana saya rasa melalui George Town Festival dan sebagainya banyak wang negeri telah keluar diberi artis luar negara. Terima kasih.

Ahli Kawasan Air Itam (YB. Wong Hon Wai):

Saya setuju dengan cadangan YB. Pulau Tikus. Saya rasa EXCO yang bertanggungjawab untuk perlancongan perlu lihat pada aspek ini kerana kita bukan sahaja menarik pelancong datang, kita juga *create tourism product* dan juga menonjolkan nama Pulau Pinang. Saya rasa *mural art* yang kita mulakan tahun 2012 ini amat berjaya kerana dengan perbelanjaan kecil sahaja tapi *spark* satu *interest* yang sangat tinggi dari segi *public art*. Saya rasa kita juga boleh mengeluarkan *money* untuk membantu ataupun atau menggalakkan artis-artis muda untuk menyertai dalam bidang *public art* ini.

Saya teruskan ucapan saya tentang beberapa isu lagi. Saya tertarik dengan cadangan aplikasi maklumat kecemasan seperti tertera dalam *budget speech*. Ini menarik. Aplikasi maklumat kecemasan. Buat masa ini ramai yang antara kita apabila kita hanya mengetahui kesesakan menggunakan aplikasi *Waze* ataupun *apps* yang lain. 10 tahun lalu kalau kawan-kawan yang bekerja di kilang kalau mereka duduk di Seberang Perai tetapi bekerja di Bayan Lepas, saya masih ingat, tabiat kerja mereka apabila pukul 5.00 pergi *toilet* dulu. Lepas pergi *toilet*, balik *toilet*, *check computer* untuk CCTV di jambatan, baru nak guna jambatan. Kalau *traffic jam*, tak guna jambatan. Itu 10 tahun lalu sudah *develop habit* sedemikian kerana *CCTV Online* boleh tahu keadaan trafik di atas jambatan.

Oleh itu, saya rasa aplikasi maklumat kecemasan ini ada di beberapa *public domain*, *Waze* ke, *CCTV Online* ke sebagainya. Tapi kita kekurangan satu aspek yang penting iaitu tentang maklumat-maklumat tentang keadaan banjir kilat, maklumat jalan tutup dan sebagainya. Saya rasa maklumat yang penting seperti maklumat festival dan *event-event* besar yang perlu juga kita masukkan dalam komponen maklumat kecemasan ini supaya pengguna jalan raya di Pulau Pinang ini boleh merancang perjalanan mereka kerana dengan penambahan jumlah kereta, setiap kali kita keluar rumah kita perlu merancang. Kita perlu tahu jalan mana dan sebagainya. Dengan maklumat sedemikian, kita dapat mengurangkan *traveling time* dan itu juga sejajar dengan slogan Kerajaan Negeri atau polisi Kerajaan Negeri untuk pembangunan *Smart City*. Saya rasa ini perlu diberi perhatian yang besar.

Seterusnya saya juga ingin menyentuh tentang tebatan banjir dan EXCO bertanggungjawab, YB. Padang Kota tak ada. Tak apa saya akan bagi teks ucapan kepada beliau. Terdapat pelbagai teori dan tanggapan terhadap punca banjir yang berlaku baru-baru ini. Ada yang menyatakan pembangunan berlebihan, pembangunan diluar kawalan dan sebagainya. Populasi di Pulau Pinang hanya 1.6 juta. Separuh di Pulau dan separuh di Seberang Perai. Ini kecil berbanding dengan *Mega City* Jakarta -13 juta penduduk, Manila -12 juta penduduk, Bandung - 5 juta penduduk, Saigon yang sekarang dikenali sebagai Ho Chi Minh City juga beberapa juta. Tapi pada pandangan saya, sebenarnya bukan dari segi teknikal. Tapi kalau teknikal hujan turun berapa milimeter dan sebagainya, itu teknikal. Tetapi saya kata ini adalah *incomplete urbanization*, perbandaran yang belum lengkap dan bukan *over-urbanization* dan bukan pembangunan yang berlebihan kerana kita perhatikan bahawa kawasan-kawasan yang berlaku banjir adalah kawasan-kawasan yang sistem perparitannya kurang sistematik. Dikepung oleh kawasan-kawasan yang baru di mana sistem perparitan yang moden. Contohnya di kawasan Jalan Thean Teik. Semua pembangunan yang moden, ada satu penempatan yang sudah 40 tahun lama, penempatan itulah yang banjir, yang lain-lain sekelilingnya tak banjir yang penempatan 40 tahun banjir. Itu kerana apabila ada pembangunan, sebenarnya dengan sistem perparitan yang moden, ia dapat menakung air.

Saya bagi satu contoh lagi di Jalan Thean Teik depan Sunshine Farlim. Apabila setiap kali banjir, hujan lebat, air naik 1-2 kaki atas jalan tapi tak masuk rumah. Tetapi dengan naik taraf parit yang lebih dalam dan lebih besar, keadaan banjir tidak berlaku lagi di kawasan depan Sunshine Farlim. Tapi pada 200 meter dari Sunshine Farlim, Jalan Thean Teik, banjir masih berlaku kerana tak ada naik taraf parit dan juga takungan air. Oleh itu, saya mengambil maklum setiap kali JPS biasanya mengeluarkan laporan banjir semasa banjir dalam masa yang singkat. Dalam masa beberapa jam JPS mampu mengeluarkan satu laporan. Tapi sebenarnya pada pandangan saya, apabila pertama kali kita baca. Laporan tersebut kita rasa kagum kerana JPS dapat keluar laporan begitu cepat. Tapi apa yang kita nak bukan laporan yang begitu cepat, kita nak laporan yang lebih *detail* dengan *side visit* dan sebagainya. Kalau perlu berminggu-minggu, buatlah berminggu-minggu. Kerana kalau terlalu cepat, banjir berlaku laporan yang sedia ada lepas banjir berlaku lagi, guna *edit* dengan komputer, tukar *heading* semua, keluar laporan.

Setiap kali adalah perparitan yang kurang sistematik, saya nampak alasannya. Apa yang saya cadangkan, kita perlu memandang serius dengan masalah banjir. Kita mesti buat laporan yang terperinci, mesti ada dijalankan *post-mortem* terhadap setiap insiden banjir. Jalan mana yang banjir, masuk air

berapa rumah? Bagaimana sistem perparitan, alir dari mana dan sebagainya dengan *detail* dan bukan dengan satu perkataan 'sistem perparitan yang kurang sistematik'. Kalau kurang sistematik, setiap kali banjir dan kurang sistematik, mesti ada cara penyelesaiannya. Data-data banjir itu penting kerana kalau kita tidak mengumpul data, kita tak membuat analisa, *post-mortem*, ia akan berulang lagi. Setiap kali kita keluarkan laporan dengan perkataan yang lebih kurang sama, tempat *hotspot* seperti Jalan Shaik Madar dan kawasan Thean Teik, di kawasan saya di Masjid Negeri, itu *hotspot*.

Setiap kali itu laporan yang lebih kurang sama dikeluarkan. Walau bagaimanapun, saya rasa kita perlu menjurus ke arah itu dan supaya data-data banjir ini dikumpul dan dianalisa dan masukkan dalam data-data yang besar supaya setiap kali di *computer screen* kita tahu sudah kali ke berapa kawasan itu berlaku dan apakah cadangan penyelesaiannya. Mungkin kita tak ada duit untuk menyelesaikan buat masa ini, tetapi saya rasa mesti ada cadangan penyelesaian.

Saya ini perlu diberikan penekanan kerana saya rasa apabila setiap kali banjir di kawasan saya Taman Thean Teik, lebih kurang 50 buah rumah kena banjir bulan lalu. Apabila kita bersihkan, MBPP perlu 14 *trip* kutip sampah. Air masuk ke rumah 2 kaki, sofa kena buang, perabot semua kena buang. 14 lori *trip* untuk bersihkan sampah-sampah itu. Saya masih boleh berdepan dengan penduduk di sana kerana kita kata ada beberapa cadangan penyelesaian tetapi kalau ianya kerap berlaku, ini menunjukkan kita tidak serius dengan kerja kita. Walau bagaimanapun, saya nampak ada peruntukan untuk projek paip besar untuk mengalihkan air dari Empangan Air Itam ke Empangan Teluk Bahang.

Ahli Kawasan Pulau Betong (YB. Datuk Sr. Haji Muhamad Farid Bin Haji Saad):

Penjelasan. Terima kasih. Saya berkongsi pengalaman YB. Air Itam sebenarnya. Ada satu perkara yang saya rasa perlu Kerajaan Negeri mengambil perhatian dan memberi perhatian serius adalah apabila pihak Kerajaan Negeri memberikan kelulusan pembangunan kepada kawasan-kawasan secara *berpocket* dalam kampung. Apabila diberikan kelulusan pemajuan kepada pemaju, mereka meletakkan aras tanah yang begitu tinggi berbanding aras yang sedia. Sebagai contoh, di Solok Genting berhadapan IPD Balik Pulau. Saya mengukur sendiri lebih kurang paras mulut saya. Bayangkanlah tiba-tiba kerja bangunan berketinggian begitu apa jadi sekelilingnya, menyebabkan tidak ada saliran yang elok. Yang disediakan adalah saliran perparitan dalam kawasan perumahan tetapi mereka terlupa bahawasanya kawasan sekeliling yang lebih besar lagi lebih bermasalah. Setiap kali ada banjir, tidak ada saliran air yang elok. Jadi saya minta supaya kerajaan ini melihat semula kelulusan yang diberikan kepada sebarang pemajuan baru kepada kampung-kampung yang berada di kawasan Balik Pulau. Kerana saya tau asalnya itu bukanlah kawasan pembangunan tetapi diluluskan untuk pembangunan perumahan.

Yang kedua, saya juga mendapati walaupun bajet yang diminta Kerajaan Pusat RM127 juta untuk perparitan tetapi saya mendapati ada kaedah penyelesaian yang lain daripadanya. Sebagai contoh, di jalan besar berhadapan dengan IPD itu, tiba-tiba parit berdekatan satu taman baru itu ada *90 degree* punya *curve*. Saya bertanya kepada JPS kepada JKR, mereka pun tak pasti kenapa ada macam itu. Jawapan mereka mengikut saluran yang lama. Tetapi pelik. Bayangkan jika ada *90%* punya *bend*, bagaimana air nak lalu dengan sempurna? Jadi saya berharap perkara-perkara sebegini diberi perhatian serius kerana perancangan yang lama yang menyebabkan banjir ini maka perlu melihat mengkaji data dan fakta bagaimana nak *improve* supaya kita dapat meminimalkan banjir. Saya tahu kadang-kadang apabila hujan yang lebat, air turun dari bukit terlalu kuat, dalam masa yang sama air pasang yang naik, itu juga antara penyebab kepada banjir tetapi ada juga perkara-perkara kita yang buat sebenarnya. Harap pihak Kerajaan Negeri dan bersama YB. Air Itam tolong menegur Kerajaan Negeri supaya mereka dapat melihat semula sistem perparitan yang sedia ada dan *improvement-improvement* dengan kadar segera kerana setiap kali berlaku banjir, orang situ akan sengsara. Saya ingat YB. Air Itam faham ye, bila perabot rosak, barang rosak dan sebagainya, selalu menyusahkan masyarakat kita.

Ahli Kawasan Air Itam (YB. Wong Hon Wai):

Hari itu apabila berlaku banjir besar di Thean Teik saya pukul 5.00 air sudah naik saya sampai 5.30 begitu. Pertama kali bot kena dipanggil untuk masuk ke kawasan perumahan. Bot kena dipanggil. Saya merentasi air masuk ke taman perumahan. Saya rasa pengalaman itu sangat susah hati kerana berlaku insiden sebegini dengan peti sejuk yang jatuh lintang pukang kena dengan berbagai begitu insiden. Saya rasa JPS apabila dalam kelulusan OSC, mereka menghadapi tekanan kerana buat komen dalam dua (2) minggu. Saya rasa kena turun padang serius lihat perparitan di kawasan sekeliling

sebelum dan memberikan komen-komen berpatutan supaya projek-projek perumahan baru ini dapat mematuhi keperluan dalam segi ketakungan air. Perkiraan kena buat, lihat kepada bagaimana air mengalir kerana kalau tidak hanya duduk di pejabat hanya lihat tetap dalam pejabat tak turun pergi tengok, ia akan menyebabkan masalah pada beberapa tahun akan datang. Dan saya meminta supaya memandang serius setiap kali berlaku hendaklah membuat *post mortem* bagi setiap tempat banjir. Dan memberikan cadangan bagaimana kita boleh mengelakkan ataupun berlakunya kebanjiran di sesuatu penempatan. Kalau perlukan belanja yang besar, kita tak mahu ambil sikap bahawa ini banjir, kecil jadi tak apa. Setengah jam sudah surut. Tapi setengah jam sudah surut kalau naik dua (2) kaki, perabot semua sudah habis.

Ahli Kawasan Pulau Betong (YB. Datuk Sr. Haji Muhamad Farid Bin Haji Saad):

Penjelasan Yang Berhormat. Bersetujukah YB. Air Itam supaya pihak Kerajaan Negeri setelah mengambil kira isu banjir yang kerap berlaku ini dan menyebabkan harta benda yang rosak yang banyak sangat supaya menubuhkan Jawatankuasa Khas Banjir dengan segera yang melibatkan kami juga kawasan-kawasan yang terlibat semua dijemput untuk hadir bersama berbincang untuk kita berkongsi sebab macam mana kami di ADUN-ADUN BN ini, kami sentiasa di bawah melihat dan memahami. Jadi kalau boleh berkongsi idea dengan kami bagaimana kita hendak menyelesaikan masalah ini secara bersama, secara kolektif untuk rakyat Pulau Pinang. So, saya harap Yang Berhormat bersetuju kita menubuhkan segera Jawatankuasa Khas Tindakan Banjir Pulau Pinang.

Ahli Kawasan Pulau Tikus (YB. Yap Soo Huey):

Terima kasih. Saya rasa kami perlu fikirkan apakah itu definisi kawasan-kawasan yang terlibat untuk membentuk jawatankuasa ini. Ini adalah kerana tadi Yang Berhormat ceritakan tentang parit 90%. Di kawasan saya ada parit U. Dia simpang jalan, parit tidak dibina terus, tetapi setelah melintas jalan, melintas jalan, melintas jalan lepas itu pergi lagi *U shape*. Di setiap siku *90 degrees one, two, three, four*, empat siku 90% menjadi tempat memerangkap sampah. Jadi kawasan ini adalah Kawasan Tanjung Tokong, walaupun kita tidak ada banjir yang memerlukan bot untuk masuk seperti kawasan YB. Air Itam, tapi masih ada juga banjir satu kaki, dua kaki. Tapi bot tak boleh masuklah. Satu (1) kaki, dua (2) kaki tak cukup dalam untuk bot.

Namun bagi mereka yang setiap kali hujan lebat mengalami kerugian rumah mereka akan masuk air lepas itu mereka kena bangun 4 malam untuk tolak air keluar, ini adalah lagi satu masalah kepada mereka. Tetapi sebagai seorang Ahli Dewan Undangan Negeri, kadang-kadang saya pun segan. Kawasan saya tak perlu bot. Patutkah saya menekan kepada YB. Padang Kota untuk membantu kawasan saya ataupun *priority* perlu diberi kepada kawasan banjir yang perlukan bot untuk masuk. So, persoalan kita adalah *where do we help...*(dengan izin). *And what happened to* tempat yang ada banjir, masih susah tak begitu teruk. Saya rasa perlu juga diteliti dan strategi untuk menangani masalah ini. Terima kasih.

Ahli Kawasan Machang Bubuk (YB. Lee Khai Loon):

Terima kasih YB. Air Itam. Saya tertarik dengan penjelasan tadi daripada YB. Air Itam tentang Laporan JPS yang begitu cepat. Saya nak tahu lebih mendalam, setujukah YB. Air Itam laporan itu boleh dibahagi kepada dua jenis. Sebab laporan yang cepat itu pun penting untuk kita mengenali situasi sebenarnya apa yang berlaku *on the ground*. Sebab apa saya rasa kita seringkali terima, kawasan itu banjir, kawasan ini banjir. Semua tempat di kawasan Machang Bubuk mereka kata banjir. Tapi banjir sampai mana, masuk sampai rumah ke atau hanya di permukaan jalan itu, mereka tidak ada satu laporan yang jelas. Maka, saya rasa JPS atau Kerajaan Tempatan memang perlu ada satu mekanisme untuk membuat laporan yang segera untuk membolehkan sebagai wakil rakyat juga untuk memahami keadaan itu betapa serius, dan yang laporan yang lebih terperinci saya rasa memang perlu mengambil masa.

Dan kedua apa yang telah dibangkitkan dengan reka bentuk longkang itu. Saya juga nak tanya kepada Kerajaan Negeri, bukankah JPS duduk dalam OSC semasa membuat kelulusan permohonan kebenaran merancang dan pada masa itu pihak JPS atau pegawai-pegawai JPS yang arif dengan reka bentuk longkang perparitan itu, mereka perlu membuat komen-komen, ulasan-ulasan yang munasabah untuk memastikan kesilapan itu tidak berlaku.

Ahli Kawasan Air Itam (YB. Wong Hon Wai):

Saya rasa beberapa cadangan itu agak baik dan harus dipertimbangkan oleh EXCO bertanggungjawab dan saya rasa satu aspek yang saya nak tekankan ialah tentang penyelenggaraan berjadual sungai-sungai. Kalau kita lihat perniagaan terhadap pengutipan sampah oleh MBPP, dia ada *signboard*, papan tanda bahawa siapakah kontaktor yang mengutip sampah? Berapa kekerapan dia kutip sampah itu? *Contact number* dia dan sebagainya. Tapi saya tak dapat tahu tentang kontraktor-kontraktor yang bertanggungjawab terhadap penyelenggaraan sungai. Kerana sungai juga perlu diselenggara. Pengurusan rumput, pokok, buluh ditebing, pembersihan dalam sungai. Saya difahamkan ada kontraktor. Tetapi *information* tersebut tidak dipaparkan di tempat awam. *Information* tersebut tidak dipaparkan di tempat awam seperti pengutipan sampah Majlis Perbandaran. Setiap kali penduduk kena telefon saya, tentang banyaknya sampah di dalam sungai, buluh tak di cantas, rumput, pokok yang tidak diuruskan dengan baik di tebing sungai. Tak ada *public information* berkenaan ini.

Jadi saya minta supaya JPS belajar dengan pihak MBPP tentang *public information* ini, *public delivery* ini. Penduduk menanyakan saya apakah tindakan. Baru saja semalam terima *Whatsapp message*, penduduk menanyakan saya, YB. apakah tindakan selepas banjir? Sudah berlaku banjir berlaku beberapa minggu, mereka nak tahu daripada saya tentang apakah tindakan Kerajaan Negeri dalam *interim measure* untuk mengurangkan risiko banjir, YB. Dato' Timbalan Speaker dan saya pun dapatkan maklumat. Saya pun tak ada maklumat, saya dapatkan daripada Jurutera Daerah DTL, dengan gambar-gambar sebegini dia bagi saya tengok bagaimana jentera mengorek sungai dekat kawasan itu, dia *send* beberapa *photo* kerja-kerja yang dijalankan di kawasan ini, kemudian saya untuk salur balik kepada orang ramai. Saya cari-cari banyak saya faham banyak kerja telah dilakukan oleh JPS tentang kerja-kerja pengukuhan tebing, pengurusan sungai, rumput, pencantasan buluh dan sebagainya. Tetapi saya dapati JPS terkebelakang, *it's behind* beberapa Jabatan yang lain. JKR ada *Facebook* dia sendiri. *Posting* terakhir JKR dalam *Facebook* dia adalah tentang pembukaan jalan di Telok Bahang dengan gambar, dengan cerita dia dan sebagainya. Tapi saya tak dapat cari. Saya ada cari *Facebook* JPS Timur Laut, Daerah Timur Laut. *Posting* terakhirnya ialah Hari Raya Aidilfitri. Tentang Majlis Makan Hari Raya Aidilfitri.

Apa yang saya nak ceritakan bahawa, dalam dunia moden ini Kerajaan perlu juga dalam memperbaiki *delivery* kepada rakyat. *Electronic Government Delivery* kepada rakyat. Apabila saya dengar slogan-slogan besar, *big data* dan sebagainya, sekarang bahasa Melayu panggil Data Raya tetapi dalam *basic delivery* maklumat kepada orang ramai itu perlu juga ada. Apabila saya jadi Pengerusi Lembaga Muzium penggal lalu, kita sudah mulakan *Facebook* Muzium. *I think past 5* tahun lalu sudah mula supaya kita boleh menyalurkan maklumat kita kepada orang ramai, kepada beritahu kepada mereka yang, walaupun kita melantik FOI, *Freedom of Information Enactment*. Kita melantik *Information Officer*, tetapi *information Officer* kita ialah duduk dalam pejabat, orang minta maklumat, baru bagi.

Saya nak satu perubahan paradigma, *especially service delivery, especially JKR, they should* khasnya MBPP bagi perbandaran, khasnya JPS supaya menyalurkan maklumat orang ramai. Menyalurkan maklumat tak payah setiap kali YB. Wakil Rakyat minta maklumat baru bagi gambar kemudian saya *post* dalam *Facebook* saya kemudian orang ramai bagi tahu. Kita boleh mengubah paradigmanya kita buat projek-projek tebatan banjir di sana-sini, banyak projek kita buat, teks dalam ucapan bajet banyak kita buat, tapi kita tak boleh *visualize* dari gambar, dari video, yang boleh *access* dengan senang oleh orang ramai kerana orang ramai kat rumah saya kena banjir, satu bulan, Kerajaan Negeri mengumumkan ini, itu, wah bagus. Tapi saya nak gambar. Saya nak lihat *action*. Saya baru *post* semalam jentera masuk di Jalan Sungai Air Itam untuk mengorek lebih dalam tentang Sungai Air Itam dan juga Sungai Dondang. Beberapa gambar korekan. Ada saya tulis dalam *Facebook* saya. Kerja pengorekan di Sungai Dondang dan Sungai Air Itam telah dimulakan oleh Kerajaan Negeri melalui JPS. Ini bagi mendalami sungai dan akan tambahkan kapasiti sungai. Harap dapat kurangkan risiko banjir. Lima (5) gambar. Reaksi orang ramai daripada *reaksi orang ramai*, "Bagus". Daripada Freddy Fong, "Good work". Daripada Ramalingam Ratnam, "YB. Well done". Daripada Lim Wei Chia, dalam bahasa Cina dia kata "YB, sejak kamu berkhidmat, sudah banyak kali JPS datang korek sungai. Ingin mengucapkan terima kasih kepada kamu dan baru-baru ini kita mengalami banjir, kita tak berani untuk buat rungutan, tetapi barangkali terdapat disebabkan empangan", dari Emir Zaki, "Thank you".

Saya jadi pengantara pula. Tapi JPS boleh menggunakan teknologi bukan teknologi pun, itu ialah *social media* sahaja. Memaparkan kepada orang ramai kerja-kerja yang dibuat oleh setiap jabatan, memaparkan kerja-kerja yang dibuat oleh anda, kerja dengan gambar dan sebagainya supaya orang ramai tahu tentang pojek-projek yang dijalankan oleh Kerajaan Negeri....(gangguan).

Ahli Kawasan Pulau Betong (YB. Datuk Sr. Haji Muhamad Farid Bin Haji Saad):

Minta penjelasan, boleh? Seperti YB. Air Itam mempertikaikan tentang jadual pengutipan, pengorekan sampah dan sebagainya, apa pandangan YB. Air Itam, kita melihat sampah itu tidak berada dalam sungai dengan sendirinya. Ada orang yang membuangnya. Mesti ada orang membuangnya, sampah yang banyak adalah kerana ada ramai orang yang membuangnya dengan banyak, betul? Adakah YB. Air Itam fikir MBPP ini telah mengambil tindakan dan *educate* masyarakat, meletakkan *sign board* dan menyediakan tong sampah yang mencukupi supaya mereka ini tidak menjadikan sungai sebagai parit, sungai tempat pembuangan sampah dan menggunakan kemudahan-kemudahan yang disediakan oleh MBPP. Adakah MBPP merasakan tindakan mereka sudah mencukupi? Itu persoalannya yang perlu kita tangani. Sebab kita mahu kalau boleh air di sungai kita kelas A dan boleh diminum seperti dulu-dulu. Selain daripada JPS harus mengutip sampah, pihak masyarakat juga harus berperanan untuk memastikan yang sampah tidak dibuang ke dalam sungai dan menjadikan sungai itu tempat longgokkan sampah. YB. Air Itam, terima kasih.

Ahli Kawasan Telok Bahang (YB. Datuk Shah Headan Bin Ayoob Hussain Shah):

Penjelasan, sedikit lagi, Yang Berhormat boleh jawab sekali. Saya tertarik apabila Yang Berhormat cakap kita ada guna sistem seperti *facebook*, *delivery faster*, Yang Berhormat *quote* Jalan Telok Bahang di mana berlaku runtutan baru-baru ini. Kita lihat juga di dalam *Facebook* Y.A.B. Ketua Menteri telah pergi merasmikan. Saya hanya hendak beritahu di sini kalau boleh dan baik untuk masyarakat, berilah cerita yang betul-betul selepas rasmi jalan itu. Beritahu lah juga Kerajaan Pusat yang belanja wang itu, ini seolah-olah Kerajaan Pusat tidak memainkan peranan atas jalan-jalan itu. Saya baca, tak ada dalam *facebook* itu. Bila kita pergi di situ, kita perlu beri maklumat betul kepada orang supaya orang tahu yang Kerajaan Negeri dan Kerajaan Persekutuan ini bekerja sebagai abang dan adik. Bila Kerajaan Negeri susah, Kerajaan Persekutuan cepat-cepat bantu, sekurang-kurangnya maklumat itu dapat rakyat tahu.

Ahli Kawasan Bagan Jermal (YB. Lim Hock Seng):

Penjelasan. Mengenai runtutan Jalan Telok Bahang, apabila kerja-kerja pembaikan telah siap, Y.A.B. Ketua Menteri pergi ke sana untuk mengumumkan pembukaan semula, bukan merasmikan apa-apa jalan yang baru. Apabila kita membuat pengumuman tersebut di sana, memang semua pihak dijemput, Melati Wangsa, *the main contractor* yang membuat jalan itu berada di sana, Pegawai JKR yang menjaga jalan *federal* juga berada di sana, semua ada di sana.

Ahli Kawasan Telok Bahang (YB. Datuk Shah Headan Bin Ayoob Hussain Shah):

Saya tidak dijemput.

Ahli Kawasan Bagan Jermal (YB. Lim Hock Seng):

Perkara itu dibuat dalam waktu yang singkat.

Ahli Kawasan Telok Bahang (YB. Datuk Shah Headan Bin Ayoob Hussain Shah):

Okey, terima kasih, terima kasih.

Ahli Kawasan Bagan Jermal (YB. Lim Hock Seng):

Lagi satu YB. Telok Bahang menyatakan runtutan itu diakibatkan oleh kerana penanaman paip PBA 24 inci, itu satu dakwaan yang tidak betul kerana paip itu telah ditanam di sana sudah hampir 30 tahun dahulu semasa Yang Berhormat masih kecil lagi. Sekarang bukan masalahnya(gangguan).

Ahli Kawasan Telok Bahang (YB. Datuk Shah Headan Bin Ayoob Hussain Shah):

Izin saya memberi penjelasan sedikit, Yang Berhormat. Bila saya kata pasal paip, paip itu sebenarnya paip itu baru *diupgrade*. Kedua, kalau hendak tanam, walaupun sudah ditanam 100 tahun pun, *maintenance* berskala perlu dibuat. Saya boleh lahir 40 tahun dahulu tetapi saya kena jaga kesihatan, *maintenance* saya. Kalau Yang Berhormat tanam paip di situ dan tidak buat *checking* yang berskala, Yang Berhormat tidak akan tahu ada masalah. Saya bukan ambil daripada angin dan sebut sahaja, saya bukan macam YB. Seri Delima ambil *paper* sebagai rujukan, sudah tentulah saya pergi tengok sendiri, saya turun ke bawah tengok ada mata air keluar. Mata air keluar daripada bawah itu, kalau kita buat *maintenance* yang berskala kita akan tahu ada pergerakan. Yang kedua, saya bukan seorang *engineer* tetapi boleh jadi *engineer* kedai kopi juga. Sebagai contoh, kita tengok rekahan jalan itu, sudah nampak rekahan tetapi kita pergi turap di atas. Kita pergi tambah beban lagi, di bawah *top soil* itu sudah tidak kuat sebab ada laluan mata air, lama-lama dia runtuh, sebab itulah, *checking* berskala itu penting. Yang Berhormat belum berumur 80 tahun lagi kan, baru 70 kan, masih bertenaga sebab apa Yang Berhormat buat *routine check* dan *maintenance* di hospital, nampak macam 70 tetapi mungkin 50 lebih sebab tu nampak muda. Jalan, Yang Berhormat tidak mahu buat *maintenance*.

Ahli Kawasan Bagan Jermal (YB. Lim Hock Seng):

Penjelasan. Mengenai dakwaan Yang Berhormat kata ada air mengalir dari bawah, pihak PBA telah mengambil *sample* air yang mengalir keluar dan didapati tiada mengandungi apa-apa seperti klorin. Selalunya kalau kita hendak tahu air itu dari mana, kalau paip itu bocor memang ambil *sample* itu, kalau diuji mengandungi klorin maka air itu dari paip tetapi air itu semula jadi. Siapa yang jaga Jalan Telok Bahang, itu *federal road* kan, siapa yang kena jaga? Siapa yang kena *maintain*? Yang Berhormat, kalau jalan itu ada sedikit retakan, di tambah lagi di atas, siapa yang tambah? Melati Wangsa yang tambah. Melati Wangsa itu siapa? *The main contractor* yang dilantik oleh Kerajaan Pusat. Okey lah, sudah lah.... (gangguan).

Ahli Kawasan Telok Bahang (YB. Datuk Shah Headan Bin Ayoob Hussain Shah):

Sikit, saja...(gangguan).

Ahli Kawasan Bagan Jermal (YB. Lim Hock Seng):

One more, kalau dikatakan paip itu telah ditanam 30 tahun dahulu yang menyebabkan runtuhannya itu, *what is the logic*? Tidak ada, kata paip itu kena *maintain*, *how to maintain*, *under the roots*, 3 kaki macam mana hendak *maintain*? Bukan paip itu yang menyebabkan runtuh, tidak bocor pun, paip itu masih dalam keadaan yang baik.

Ahli Kawasan Telok Bahang (YB. Datuk Shah Headan Bin Ayoob Hussain Shah):

Saya punya isu *simple* sahaja, saya tidak sebut pun paip itu bocor. Sebab itulah saya ingat kita kena faham betul-betul apa yang kita cakapkan itu, Yang Berhormat tidak perlu serbu untuk menjawab, dengar dulu apa yang saya cakap. Saya beritahu ada air yang lalu di bawah laluan itu, bukan paip itu bocor. Bukan saya suruh ambil *sample* air pergi *check*, saya tidak kata paip itu bocor, saya kata bawah paip itu ada mata air dan sudah berlaku pergerakan tanah sebab ada mata air. Kalau PBA, selalunya ditempat yang dia tanam dia tidak boleh tinggal di situ terus, kalau dia tanam tiga (3) kaki bawah dan biarlah sampai 2,00 tahun pun, 100 tahun pun, 50 tahun pun, tetapi dia kena selalu *make sure*, takut kalau ada runtuhannya dan ada gerakan tanah boleh pecah, patah paip itu. Apa yang saya katakan ini di bawah itu ada mata air keluar, itu yang berlaku pergerakan. Sama-samalah ambil *responsibility*, ini Yang Berhormat taichi semua, semua di bawah Kerajaan Pusat.

Ahli Kawasan Air Itam (YB. Wong Hon Wai):

Saya teruskan dengan isu banjir.

Ahli Kawasan Pulau Betong (YB. Datuk Sr. Haji Muhamad Farid Bin Saad):

Saya minta penjelasan sedikit, banjir ada kaitan dengan banjir. YB. Bagan Jermal, saya rasa sudah sampailah masa untuk kita cuba tidak menuding jari lagi sama ada *federal roads* ka Kerajaan Negeri ka, *still* yang memantau itu di bawah JKR, agensi yang sama juga berkhidmat dengan *Federal*. Sepatutnya mereka seperti dikatakan oleh YB. Telok Bahang mereka memantau, ada dua (2) mata, pandang, lihat dan maklumkan kepada pihak *authority* sama ada *federal* ataupun *state*. Jangan semua letak kepada *Federal* semata-mata, saya rasa tidak boleh macam itu. Semua pegawai-pegawai sama ada JPS kah atau JKR kah, pegawai-pegawai gunasama ini harus menjadi mata dan telinga kepada pihak kerajaan, sama ada Kerajaan Pusat ataupun Kerajaan Negeri.

Ahli Kawasan Air Itam (YB. Wong Hon Wai):

Ya, saya bersetuju. Wakil rakyat tempatan juga perlu memikul tanggungjawab ini. Saya meminta supaya Kerajaan Negeri melalui JPS menambahbaikan tentang usaha-usaha pengurusan pencegahan banjir. Saya mengalu-alukan tentang pengumuman dalam Bajet bahawa RM220 juta telah dibajetkan untuk projek-projek berkenaan pengurusan pencegahan banjir, khususnya RM50 juta untuk mengalirkan air dari Empangan Air Itam ke Telok Bahang. Saya rasa ini adalah kontigensi *planning* yang elok dan (gangguan).

Ahli Kawasan Pulau Betong (YB. Datuk Sr. Haji Muhamad Farid Bin Haji Saad):

Saya sampai hari ini tidak boleh hendak faham kenapa saluran air daripada Empangan Air Itam itu ke Telok Bahang boleh memulakan banjir? Saya tak faham itu.

Ahli Kawasan Air Itam (YB. Wong Hon Wai):

Sebenarnya apabila Empangan Air Itam hampir penuh, kemudian apabila hujan yang amat lebat ia akan menyebabkan *overflow*, ia bukan pelepasan air tetapi saya rasa mungkin EXCO JKR boleh menggulung nanti tetapi apabila setiap kali hujan besar, air mengalir begitu cepat melalui Sungai Air Itam, kalau dam sudah penuh ia memang aliran air adalah besar di sana. Saya kira kalau ada kapasiti 10% *buffer area*, saya rasa barangkali dari *engineering perspective* ia akan lebih elok dari segi pengurusan pencegahan banjir.

Topik terakhir, penggal lalu, bukan penggal lalu, enam (6) bulan yang lalu saya berdiri di sini menyatakan tentang kemerosotan *press freedom* di Malaysia, kebebasan akbar yang jatuh ke tangga 146 dalam indeks *press freedom* antarabangsa. Saya juga nyatakan antara lainnya, *Malaysian Insider* dikenakan tindakan dan terpaksa ditutup, saya juga nyatakan *The Edge* yang digantung selama beberapa bulan dan oleh kerana mereka lawan di mahkamah baru boleh dibuka semula. Mangsa seterusnya ialah Malaysiakini. Saya masih ingat YB. Pulau Betong menyatakan apa kaitannya dengan kita, saya masih ingat apa Yang Berhormat telah katakan. Mangsa seterusnya ialah Malaysiakini, dua (2) orang *director*, Steven Gan dan Krishmis Chandran telah dituduh di bawah Seksyen 244 (1) Akta Komunikasi Multi Media. Saya terkejut dengan tuduhan tersebut dan saya mengikuti perkembangan terkini khususnya insiden ini. Apabila akhbar dikawal oleh UMNO, Utusan Malaysia, memang Utusan Malaysia ialah di bawah kawalan UMNO, di bawah *share holder* UMNO, tidak boleh dinafikan, ianya adalah lidah rasmi UMNO. Itu memang satu fakta, saya tidak membuat apa-apa tuduhan lagi.... (gangguan).

Ahli Kawasan Telok Bahang (YB. Datuk Shah Headan Bin Ayoob Hussain Shah):

Siapa dia *share holder* itu? Tidak ada tulis pun nama UMNO. Adakah nama UMNO? *Share holder*? Adakah nama-nama mereka, kena *straight forward*lah. Dia macam main bola, ada *in direct*.... (gangguan).

Ahli Kawasan Air Itam (YB. Wong Hon Wai):

Jangan membuat justifikasi yang tidak boleh dijustifiedkan. Semua orang ketawakan terhadap percakapan YB. Telok Bahang.

Ahli Kawasan Telok Bahang (YB. Datuk Shah Headan Bin Ayoob Hussain Shah):

Tak apa ketawa pun tak apa, sebut cakap nama UMNO kenapa sebut nama UMNO...(gangguan).

YB. Timbalan Yang di-Pertua Dewan Undangan Negeri:

Yang Berhormat, biasa dengan yang tak elok, sila duduk. Sabar, sabar, dengar dulu.

Ahli Kawasan Air Itam (YB. Wong Hon Wai):

Saya belum buat apa-apa tuduhan lagi, sudah melenting. Saya kata ia lidah rasmi UMNO, memang betul....(gangguan).

Ahli Kawasan Telok Bahang (YB. Datuk Shah Headan Bin Ayoob Hussain Shah):

Tak tulis nama UMNO pun dalam *share holder* dia.

Ahli Kawasan Air Itam (YB. Wong Hon Wai):

National Union of Journalist akan ketawa bila mendengar *statement* YB. Telok Bahang. NUJ sendiri cakap. Okey. Utusan Malaysia memaparkan tajuk utama siasat Malaysiakini pada muka hadapan. Lepas itu pencerobohan baju merah dipimpin oleh anasir jahat yang bernama Jamal ke Pejabat Malaysiakini. Ya, tak mandi.

Pencerobohan kedua berlaku dua (2) hari kemudian tengok baju merah dipimpin oleh Jamal, Utusan Malaysia *fire the first gun first shot*, baju merah ikut belakang kacau sana dua (2) hari. Lebih hebat daripada Polis, lebih hebat daripada *income tax*. Kalau Polis nak dapatkan juma nak minta fail atau apa kena minta *permission* dan waran dan sebagainya, ini tak payah baju merah terus masuk pejabat orang ingat dia ini siapa, terus buat kacau di sana dua (2) hari kemudian dia baju merah kebebasan media di bawah ancaman selepas *Malaysian Kini, Fire of the First Shot*, lepas Utusan Malaysia kata muka depan baju merah pergi dua (2) kali dalam tiga (3) hari selepas itu episod pertama, kedua, ketiga di tuduh *director* Malaysiakini dituduh di bawah Akta Komunikasi Multimedia. Itu lah episod pertama, kedua dan ketiga. UMNO baju merah dengan pihak yang menggunakan Akta Komunikasi Multimedia. Kebebasan media di bawah ancaman Malaysia di bawah regim kuku besi Barisan Nasional. Saya jangkakan...(gangguan).

Ahli Kawasan Seri Delima (YB. Sanisvara Nethaji Rayer A/L Rajaji):

Saya tertarik dengan topik ini Yang Berhormat, saya mengambil kesempatan ini untuk memperingatkan YB. Telok Bahang mungkin masa itu belum jadi wakil rakyat tahun 2009, semasa kempen Pilihan Raya Parlimen Permatang Pauh, ada seorang pemimpin UMNO cawangan Bukit Bendera bernama Ahmad Ismail semasa berkempen untuk Barisan Nasional mengeluarkan kenyataan-kenyataan yang berbaur hasutan. Laporan polis dibuat....(gangguan).

Ahli Kawasan Telok Bahang (YB. Datuk Shah Headan Bin Ayoob Hussain Shah):

Ini perkara orang yang tak ada dalam Dewan, dia....(gangguan).

Ahli Kawasan Seri Delima (YB. Sanisvara Nethaji Rayer A/L Rajaji):

Duduklah, duduk,.. dengar bagi habis....(gangguan). Biar saya habis...(gangguan). Duduk dulu YB. Telok Bahang.

Ahli Kawasan Telok Bahang (YB. Datuk Shah Headan Bin Ayoob Hussain Shah):

Ini tak ada dalam Dewan so saya tak boleh terima orang yang tak ada di dalam Dewan kenapa nak sebut nama...(gangguan)

Ahli Kawasan Seri Delima (YB. Sanisvara Nethaji Rayer A/L Rajaji):

Kalau berani, *gentlemen*, bagi saya peluang habis...(gangguan).

Ahli Kawasan Telok Bahang (YB. Datuk Shah Headan Bin Ayoob Hussain Shah):

Bukan, dia tak ada...(gangguan). Saya tak boleh terima sebab dia tak ada dalam Dewan saya pun tak boleh bela dia....(gangguan).

Ahli Kawasan Seri Delima (YB. Sanisvara Nethaji Rayer A/L Rajaji):

Kalau tak berani, duduk!

Ahli Kawasan Telok Bahang (YB. Datuk Shah Headan Bin Ayoob Hussain Shah):

Bukan masalah tak berani, tapi sebut orang yang tak ada dalam Dewan...(gangguan)

Ahli Kawasan Seri Delima (YB. Sanisvara Nethaji Rayer A/L Rajaji):

Duduk lah, biar saya habis...(gangguan)

Ahli Kawasan Telok Bahang (YB. Datuk Shah Headan Bin Ayoob Hussain Shah):

Saya tak setuju kalau sebut orang yang tak ada dalam Dewan ...(gangguan)

Ahli Kawasan Seri Delima (YB. Sanisvara Nethaji Rayer A/L Rajaji):

YB. Teluk Bahang, okey, Terima kasih.

Ahli Kawasan Telok Bahang (YB. Datuk Shah Headan Bin Ayoob Hussain Shah):

Ni sebab apa? Ada masalah apa Yang Berhormat...(gangguan). Yang Berhormat ada masalah apa? Saya dengan YB. Seri Delima... (gangguan) saya bagi tahu orang yang tidak ada dalam Dewan tak payah lah sebut nama...(gangguan). Yang Berhormat saya cakap orang tak ada ini apa hal?

YB. Timbalan Yang di-Pertua Dewan:

Duduklah YB. Teluk Bahang.

Ahli Kawasan Telok Bahang (YB. Datuk Shah Headan Bin Ayoob Hussain Shah):

Duduk kerana Timbalan Yang di-Pertua Dewan suruh...(gangguan).

Ahli Kawasan Seri Delima (YB. Sanisvara Nethaji Rayer A/L Rajaji):

Saya mengambil kesempatan ini untuk memperingati yang hadir pada Dewan yang mulia ini termasuklah wartawan-wartawan yang hadir di sini terutamanya wartawan-wartawan dari surat khabar cina yang sejak kebelakangan ini sedang menulis rencana menghentam Kerajaan Negeri Pulau Pinang ketika itu wartawan daripada satu surat khabar cina yang melaporkan kenyataan Dato' Ahmad Ismail ditangkap dibawah Akta Keselamatan dalam Negeri ISA, kenyataan dibuat oleh pemimpin UMNO dalam pilihan raya. Kenyataan yang dibuat oleh Dato' Ahmad Ismail berbaur hasutan tetapi yang dikenakan tindakan adalah wartawan daripada surat khabar dan pada malam itu saya nak memperingati pemimpin-pemimpin daripada Kerajaan Negeri Pulau Pinang daripada PKR, DAP ketika itu PAS telah pun mengadakan *candle light vigil* yang datang IPK di Pulau Pinang mendesak supaya wartawan itu dibebaskan, jadi kepada wartawan- wartawan yang sedang meliputi persidangan Dewan Undangan Negeri ini janganlah lupa, bila kebebasan media massa dicabar saya memberi peringatan ini kepada

semua wartawan, selalu ingat ada yang di situ selalu mengeluarkan kenyataan-kenyataan menghentam Kerajaan Negeri, menghentam Y.A.B. Ketua Menteri, menghentam EXCO-EXCO, janganlah lupa kerakusan dan kezaliman Barisan Nasional dan UMNO yang akan menggunakan apa saja untuk menghapuskan kebebasan media massa. Saya di sini cukup terpenggil untuk memberi ulasan ini kerana masih lagi teringat kejadian yang telah berlaku iaitu kenyataan...(gangguan).

YB. Timbalan Yang di-Pertua Dewan:

YB. Seri Delima isu yang telah dibangkit dahulu tak perlu diulang lagi...(gangguan).

Ahli Kawasan Seri Delima (YB. Sanisvara Nethaji Rayer A/L Rajaji):

Benar...saya terima teguran Timbalan Yang di-Pertua Dewan Undangan Negeri.

YB. Timbalan Yang di-Pertua Dewan:

Bagi meringkaskan.

Ahli Kawasan Seri Delima (YB. Sanisvara Nethaji Rayer A/L Rajaji):

Saya terima, tapi saya ingin cuma membalas kenyataan daripada YB. Teluk Bahang, mungkin yang ketika itu YB. Teluk Bahang tidak menjadi wakil rakyat, mungkin bukan lagi ahli politik tapi hari ini dalam sejarah kita kena baca sejarah, bila jadi ahli politik kena tau sejarah, dan kita akan berbahas berdasarkan sejarah dan fakta, jangan jadi *engineer* kedai kopi, Terima kasih.

YB. Timbalan Yang di-Pertua Dewan:

Sila teruskan, YB. Air Itam.

Ahli Kawasan Telok Bahang (YB. Datuk Shah Headan Bin Ayoob Hussain Shah):

Penjelasan sikit saja, saya nak *clear* fakta ini. Saya telah jadi ahli politik daripada tahun 1999 Ketua Pemuda UMNO Bahagian Balik Pulau sebab itulah Yang Berhormat tak ada maklumat sebab *refer paper* banyak sangat *paper* pula Yang Berhormat pilih yang mana syok saja, kena baca semua *paper*.

Ahli Kawasan Air Itam (YB. Wong Hon Wai):

Saya memang baca banyak *paper*, 6 *paper* bahasa Cina saya baca semua, 4 bahasa Inggeris *Straits Times*, *The Star*, *Malay Mails*, *The Sun* dan *paper* Melayu saya berita rasmi UMNO saya baca juga Utusan, Berita Harian, Sinar Harian, apabila saya baca baru saya tau semua, kerana ada paper yang punya persektif yang berlainan kena *cross checking* baru tahu, semua apa yang berlaku tapi saya tadi mengatakan kebebasan akhbar kita di bawah ancaman di Malaysia dan jangka akan jatuh *Press Freedom Index*. Saya ingin mengambil peluang ingin bersolidariti dengan MalaysiaKini dan semua *journalist* yang mempertahankan kebebasan media, dengan ini saya menyokong bajet. Terima kasih.

YB. Timbalan Yang di-Pertua Dewan:

Ahli-Ahli Yang Berhormat, Sesi Perbahasan Rang Undang Undang Perbekalan 2017 dan Usul Anggaran Pembangunan 2017 telah pun tamat dan sekarang kita masuk kepada sesi penggulungan oleh Ahli-ahli EXCO. Silakan YB. Seberang Jaya.

Ahli Kawasan Seberang Jaya (YB. Dr. Afif Bin Bahardin):

Bismillahirrohmanirrohhim, terima kasih kepada Timbalan Yang di-Pertua Dewan Undangan Negeri, *Assalamualaikum* dan Salam Reformasi kepada semua, izinkan saya untuk memulakan sesi penggulungan ini dengan merakamkan ucapan tahniah dan terima kasih kepada seluruh rakyat Malaysia yang telah berjaya dan berhimpun secara aman di dalam himpunan Bersih 5 pada Sabtu lalu di ibu kota

Kuala Lumpur dan Menara Berkembar Petronas KLCC. Perhimpunan ini menjadi bukti pada seluruh rakyat warga dunia bahawa negara ini masih mempunyai harapan.

Rakyat yang menyokong Bersih 5 adalah warga Malaysia yang cintakan negara ini, peduli masa depan anak cucu kita, dan pastinya kita adalah warga yang cintakan keamanan yang setia kepada raja dan negara, tekad menjunjung Perlembagaan Malaysia dan mendukung prinsip-prinsip Rukun Negara. Keyakinan dan keazaman untuk membawa perubahan dalam negara dan melaksanakan reformasi sistem demi menyelamatkan negara ini daripada kaum kehancuran yang disebabkan oleh pemerintahan kriptokasi UMNO dan Barisan Nasional. Saya juga ingin merakamkan sokongan saya terhadap saudari Maria Chin Abdullah yang kini ditahan di bawah SOSMA dan saya percaya beliau akan sentiasa kuat dan bersemangat untuk melawan kezaliman dan kerakusan yang durjana ini, memetik kata-kata Dato' Seri Anwar Ibrahim "*the will of man is stronger than iron bars*".

Yang Berhormat Ahli Dewan terlebih dahulu saya ucapkan tahniah kepada Y.A.B. Air Putih di atas Pembentangan Rang Undang-Undang Perbekalan dan Usul Anggaran Pembangunan 2017 pada 15 November 2016, saya juga mengucapkan tahniah dan syabas kepada pihak Kerajaan Negeri di bawah pemerintah Pakatan Harapan yang diketuai oleh Y.A.B. Ketua Menteri kerana telah berjaya membentangkan satu belanjawan yang bakal memberi fokus kepada pembangunan negeri dengan dasar Cekap, Akauntabiliti dan Telus kita bakal menjimatkan belanjawan mengurus untuk tahun 2017. Ini adalah bukti komitmen kita untuk memberi perkhidmatan terbaik kepada rakyat dan menyuntik rangsangan ke dalam suasana ekonomi semasa. Di kesempatan ini juga saya ingin merakamkan penghargaan saya kepada Pejabat Setiausaha Kerajaan Negeri, Bahagian Perancang Ekonomi Negeri, Jabatan Pertanian Negeri, Jabatan Perkhidmatan Veterinar Negeri, Jabatan Perikanan, Jabatan Kesihatan Negeri, Jabatan Perhutanan, Kawasan Pembangunan, Kawasan Bersepadu, IADA Pulau Pinang, Lembaga Kemajuan Ikan Malaysia, Majlis Bandaraya Pulau Pinang, Majlis Perbandaran Pulau Pinang, Pejabat-pejabat Daerah yang telah dalam setahun ini, bertungkus lumus dalam menjayakan dan melaksanakan dasar dan perancangan di bawah portfolio saya iaitu Industri Asas Tani dan Pertanian, Kesihatan dan Pembangunan Desa. Moga tahun 2017 bakal menjadi satu lagi tahun untuk kita meneruskan gerak kerja cemerlang kita demi mencapai cita-cita kita untuk menjadikan Pulau Pinang menjadi negeri yang bersih, hijau, sihat, selamat, berkeusahawanan dan berkebakjikan.

YB. Timbalan Yang di-Pertua Dewan Undangan Negeri dan Ahli-ahli Yang Berhormat sebagai menyahut langkah Y.A.B. Ketua Menteri yang mengumumkan belanjawan negeri keusahawan dan berkebakjikan untuk tahun 2017, sektor Industri Asas dan Pertanian sememangnya mengorak langkah untuk memenuhi aspirasi Y.A.B. Ketua Menteri itu. Prestasi dan sumbangan yang ditunjukkan oleh sektor Industri Asas Tani mampu menjadi sebagai pemangkin untuk melahirkan lebih usahawan tempatan, usahawan negeri ini telah mengharumkan nama Pulau Pinang pada Hari Peladang, Penternak dan Nelayan Kebangsaan 2015 yang telah berlangsung di Sarawak di mana pavillion Pulau Pinang telah dinobatkan dengan anugerah yang jualan terbanyak ketika sambutan itu.

Sehingga September 2016, Jawatankuasa MMK Industri Asas Tani dan Pertanian telah menyertai dan menganjurkan enam (6) program promosi keusahawan termasuklah Hari Peladang Kedah, EXPO Tani Kelantan, Karnival IAT Pulau Pinang anjuran Jabatan Pertanian Negeri yang dilangsungkan di Wangsa Maju, Kuala Lumpur, Bukit Raja Selangor dan juga di Tebrau Johor. Karnival IAT Pulau Pinang telah mengutip hasil jualan mencecah RM500,000 dan menyebarkan luas lagi jaringan perniagaan usahawan negeri ini untuk memasarkan produk mereka di seluruh negara. Penganjuran Agro Fest 2016 sebagai sebahagian daripada acara Seberang Perai Fiesta telah berjaya melonjakkan lagi pendapatan usahawan aktiviti IAT di negeri ini, Kerajaan Negeri juga pada 1 hingga 11 September 2016 ini akan menyertai EXPO Pertanian Hortikultur dan juga Pelancongan atau MAHA 2016 dan bertempat di MAEPS Serdang.

Di kesempatan ini saya ingin menjemput semua Ahli Yang Berhormat untuk turut serta dalam menjayakan program MAHA 2016 ini. Bagi pembangunan modal insan dan ke arah melahirkan keusahawan pertanian dan IAT pelapis Kerajaan Negeri pada tahun 2017 juga akan meneruskan program Tabung Usahawan Tani Muda dengan tambahan RM250,000 dan dijangka akan memberi manfaat dengan tambahan 50 orang petani, penternak dan usahawan IAT muda di bawah umur 40 tahun untuk mengembangkan perniagaan yang sedia ada, Jawatankuasa TUTM juga akan terus menambah baik kriteria pemilihan agar lebih ramai dapat menyertai program ini. Saya juga mengambil kesempatan ini untuk mempromosikan program TUTM ini kepada semua Ahli Yang Berhormat tanpa mengambil kira latar belakang politik untuk sama-sama menghebahkan maklumat mengenai dana ini kepada warga tani, penternak, usahawan di kawasan kita masing-masing.

Bagi cadangan meningkatkan had umur peserta TUTM, TUTM diwujudkan bertujuan bagi menambah minat dan bilangan golongan anak muda sebagai pelapis bagi memastikan kelestarian bidang pertanian industri asas tani. Selari dengan Pembangunan Belia Negara 1977 golongan belia yang ditakrifkan sebagai mereka yang berumur di antara 15 hingga 40 tahun sahaja. Sehubungan dengan itu buat masa kini TUTM akan hanya memfokuskan bantuan mengalakkan perniagaan Agro Best dan pertanian kepada golongan muda berusia 40 tahun dan ke bawah. Untuk makluman Yang Berhormat, deraf dasar belia Malaysia yang dicadangkan oleh Kerajaan Persekutuan untuk dibenteng pada tahun 2017 menggariskan bahawa had umur belia akan dikurangkan kepada bawah 30 tahun.

YB. Sungai Dua ingin mendapatkan maklumat berkaitan prestasi bayaran TUTM adakah jumlah RM5,000 mencukupi? Untuk makluman kutipan sehingga Oktober 2016 adalah sebanyak RM62,050.00 atau 80% daripada jumlah pinjaman telah diberikan. Peratusan yang gagal membayar balik adalah sekitar 20% di mana dua (2) orang peserta telah disenarai hitam selepas gagal membuat notis pembayaran atau *notice of demand*. Jumlah pinjaman memang dilihat kecil namun harus diingat bahawa objektif utama program adalah untuk mengalakkan usahawan pertanian terutamanya *start up* untuk mengembangkan perniagaan dan merupakan pinjaman permulaan. Usahawan yang memberikan komitmen baik boleh membuat pinjaman komersial dengan jumlah lebih besar. *Permatang Pauh Agro Park* di atas tanah seluas 22 ekar di Ara Kuda, Penanti dijangka menjadi pemangkin dalam industri pertanian baru di Pulau Pinang dengan fokus kepada pembangunan sistem fotigasi dan pengkhususan komoditi berpotensi seperti cendawan, roselle dan herba. Jabatan teknikal yang berkaitan dalam proses ujikaji tanah untuk melihat kesesuaian tanaman sebelum iklan dan temuduga terbuka akan dijalankan. Berkenaan cadangan YB. Penanti agar diberikan keutamaan pada penduduk setempat pastinya ketika proses pemilihan satu panel penilai akan memilih individu atau usahawan yang benar-benar layak untuk menyertai dan menjayakan projek *Permatang Pauh Agro Park* ini, Yang Berhormat juga ingin mengetahui,....(gangguan).

Ahli Kawasan Penanti (YB. Dr. Hajah Norlela Binti Ariffin):

Mohon laluan..

Ahli Kawasan Seberang Jaya (YB. Dr. Afif Bin Bahardin):

Nanti saya habis ni, saya bagi laluan. Yang Berhormat juga ingin mengetahui insentif yang bakal diberikan kepada peserta di *Permatang Pauh Agro Park*. Untuk makluman Yang Berhormat, *Permatang Pauh Agro Park* menguna pakai konsep taman kekal di PKTM dan insentif dijangka telah mirip kepada konsep PKTM sedia ada kerana sewaan tanah juga ialah antara RM400 hingga RM600 seekar. Berdasarkan nilai Jabatan Perkhidmatan dan Penilaian Harta, JPPH nilai tanah di kawasan itu adalah sebanyak RM13,636 seekar. Bermakna sewa yang diberikan itu adalah sangat murah dan rendah dan dengan nilai tanah di kawasan itu. Tempoh sewaan yang ditawarkan adalah 15 tahun, yang dibuat secara 5 tahun (*5 years + 5 years + 5 years*) dan selain sewaan tapak yang murah, peserta akan mendapat bimbingan dan bantuan teknikal secara terus dari agensi yang berkaitan dengan YB. Penanti, silakan.

Ahli Kawasan Penanti (YB. Dr. Hajah Norlela Binti Ariffin):

Ada tak Kerajaan Negeri memperuntukan apa-apa bajet ke untuk dan juga umur itu adakah hanya untuk 30 tahun ke bawah atau pun untuk umur yang terbuka?

Ahli Kawasan Seberang Jaya (YB. Dr. Afif Bin Bahardin):

Kalau melihat kepada sebelum-sebelum ini banyaknya bajet yang disediakan oleh Kerajaan Negeri adalah lebih bajet kepada Bajet Infra untuk tempat itu. Tetapi ianya adalah *partnership* dengan pihak swasta yang mana pihak swasta harus melaburkan dana untuk memulakan projek-projek atas tanah ini. Jadi kita tidak akan sediakan geran special ini. Untuk umur kita tidak spesifik yang *Permatang Agro-Park* ini hanya terbuka kepada mereka yang berumur bawah daripada 40 belum lagi.

Saya teruskan YB. Dato' Yang di-Pertua. YB. Telok Ayer Tawar telah membangkitkan isu jeti nelayan Bagan Ajam. Kerajaan Negeri mengambil maklum cadangan Lembaga Kemajuan Ikan Malaysia melalui Persatuan Nelayan Kawasan Seberang Perai untuk mewujudkan sebuah pelabuhan perikanan

bersepadu di Jeti Bagan Ajam. Antara komponen yang dicadangkan adalah pejabat pentadbiran, dewan serbaguna, pasar nelayan, *cafe* dan benteng pemecah ombak. Namun permohonan mestilah mengikut peraturan dan undang-undang sedia ada termasuklah permohonan Kebenaran Merancang dan Plan Bangunan jika berkaitan struktur. Saya dimaklumkan bahawa LKIM telah memohon Lesen Pemilik Sementara (LPS) tetapi dengan sendiri telah menarik balik permohonan ini.

Saya juga dimaklumkan bahawa LKIM telah dinasihatkan untuk memohon kebenaran menggunakan tanah kerajaan memandangkan lokasi yang dimohon merupakan tanah rizab JPS. LKIM dalam proses mendapatkan peruntukan daripada Ibu Pejabat LKIM bagi membuat ukuran halus sebelum permohonan diangkat semula kepada Pihak Berkuasa Negeri. Saya menyeru LKIM dan mana-mana agensi persekutuan agar memperbanyakkan lagi proses temu tembung bersama agensi negeri agar agensi dapat bertindak sebagai pemudahcara bagi perancangan yang memenuhi piawaian serta mampu memberi faedah langsung kepada golongan sasaran.

YB. Telok Ayer Tawar juga membangkitkan isu pembinaan benteng pemecah ombak. Untuk makluman, Yang Berhormat, jeti adalah di bawah seliaan LKIM. *Hydraulic study* perlulah dijalankan bagi menentukan sebarang keperluan benteng pemecah ombak. Untuk makluman penyediaan benteng pemecah ombak jenis *soldier piles* adalah sangat mahal. Penggunaan *wave attenuator* adalah kaedah gantian yang lebih ekonomi untuk dipertimbangkan sekiranya LKIM mempunyai peruntukan. Keberkesanan *wave attenuator* boleh dikaji di Kompleks Pendaratan Ikan Jelutong kelak yang sedang dinaik taraf.

Berkenaan soalan YB. Sungai Acheh iaitu pembinaan jeti di Rancangan Tebatan Banjir (RTB). Kerajaan Negeri telah menetapkan penggantian 1-1 bagi mana-mana struktur jeti yang sah atau dibina oleh kerajaan yang terlibat dengan RTB. Bagi jeti yang dibina atas tanah milik individu secara sah, ganti rugi akan diberi mengikut nilai JPPH.

Tahun 2016 Pulau Pinang menyaksikan Pulau Pinang dilanda fenomena El Nino atau musim kering dan panas. Kerajaan Negeri pada tempoh tersebut telah menubuhkan Jawatankuasa Khas bagi memantau tahap semasa dan kawalan air ke kawasan pertanian, dan membincangkan strategi pengawalan air bagi tujuan pengairan tanaman. Kerajaan Negeri juga telah menyatakan kesediaan untuk menampung sebahagian kos bagi Program Pembenihan Awan bersama Jabatan Meteorologi Malaysia. Syukur *Alhamdulillah* tempoh El Nino telah berlalu dan kita berjaya mencapai KPI penanaman padi iaitu dua (2) kali setahun bagi 2016.

Langkah-langkah yang akan diambil Kerajaan Negeri bagi persediaan menghadapi El Nino pada masa akan datang adalah seperti berikut, menyusun semula penjadualan pembekalan air ke kawasan Jelapang mengikut kemampuan dan keperluan air, menyusun dan menyelaras segala khidmat perkembangan oleh Jabatan Pertanian bagi memaklumkan segala maklumat dan tindakan segera yang perlu diambil oleh petani, meningkatkan kecekapan pengurusan penggunaan pam air yang telah diperuntukkan oleh Kerajaan Negeri iaitu sebanyak 40 unit agar petani yang telah menanam tidak menghadapi masalah kerugian semasa mula menanam dan meningkatkan penggunaan air secara optimum di mana air di parit buang digunakan semula.

Penciptaan bidang baharu dalam pertanian sentiasa menjadi agenda portfolio Pertanian dan Industri Asas Tani. Sekiranya terdahulu, penternak hanya fokus kepada penternakan ruminan pedaging, kita telah beralih kepada ternakan susu terutamanya susu kambing yang mendapat permintaan tinggi walaupun harga mahal iaitu sekitar RM25.00 seliter. Kerajaan Negeri juga sedang melihat potensi dalam penghasilan keju dari susu kambing sebagai produk nilai tambah serta meningkatkan *shelf life* susu kambing ini.

YB. Sungai Dua berminat untuk mengetahui berkenaan Projek *Homeplot*. Lawatan kerja di Felda Taib Andak telah membuka peluang baharu kepada penternak. Jika dilihat, ternakan ruminan yang diberi makanan rumput liar adalah kecil dan kurus kerana kekurangan zat. Antara kebaikan *homeplot* adalah kawalan zat makanan ruminan, penghasilan produktiviti tinggi pada kawasan yang kecil dan tempoh tuaian pendek iaitu matang dalam tempoh tujuh hari. Ujikaji di Felda Taib Andak, yang menggunakan bangunan separa kekal bersaiz 500 kaki persegi mampu menghasilkan minima 1.2 tan sekali tuaian. *Output* juga digunakan sepenuhnya sebagai nutrisi ternakan iaitu dari rumput, akar sehinggalah benih yang tidak tumbuh.

Untuk pembangunan industri madu kelulut dan juga roselle. Industri kelulut merupakan bidang baharu di Pulau Pinang. Sehingga kini hanya seramai 21 usahawan madu kelulut aktif dengan 1,048 koloni/hive dengan keluaran 1,829 kilogram. Industri ini masih dilihat kecil dengan hasil tahunan bernilai RM472,655.00 atau purata RM22,507.00 seorang usahawan. Selain daripada 20 usahawan ini, terdapat 22 orang usahawan mengusahakan secara kecil-kecilan. Faktor pengeluaran rendah ini banyak bergantung kepada faktor cuaca, sumber makanan sekeliling dan alam sekitar. Antara misi jangka panjang usaha ini adalah bagi memastikan usahawan berada di tahap komersil. Penubuhan kluster herba di Seberang Perai Utara menjadikan juga roselle sebagai salah satu tanaman fokus. Penamaan roselle dipilih memandangkan terdapat permintaan tinggi daripada syarikat pengeluar yang sanggup menawarkan konsep ladang kontrak. Dengan keperluan sekitar 25 sehingga 30 tan metrik sebulan, roselle dilihat tanaman berpotensi untuk ditanam secara komersil oleh petani. Namun dari pengajaran dari produk herba lain sebelum ini, konsep penawaran dan permintaan perlu sentiasa dipantau bagi memastikan keluaran *output* masih mendapat permintaan semasa dan bagi tujuan pemantauan harga.

Bagi meningkatkan hasil pengeluaran padi, Kerajaan Negeri telah memperuntukan bajet pembangunan berjumlah RM550,000.00 di bawah Program Pembangunan Industri Tanaman Padi. Program ini diwujudkan bagi membangunkan tanaman padi yang merupakan teras industri pertanian negara. Di bawah program ini, beberapa projek yang berkaitan dengan pembangunan industri tanaman padi disediakan sebagai usaha kerajaan untuk meningkatkan lagi kualiti dan kuantiti pengeluaran makanan negeri dengan pengalaman teknologi terkini dan peningkatan infrastruktur ladang. Purata pengeluaran padi di Pulau Pinang adalah 5,959 kg bagi setiap hektar semusim pada tahun 2015, iaitu 85% daripada sasaran *Self Sufficient Living* (SSL) iaitu 7,000 kg bagi sehektar. Kerajaan Negeri komited untuk mencapai SSL ini menjelang 2020.

Mengenai bantuan akuakultur. Untuk makluman Yang Berhormat, Projek Tukun Inovasi akan diperkenalkan dan telah diperkenalkan. Berbeza dengan tukun konkrit berbentuk kuboid yang digunakan pada tahun 2015. Tukun ini adalah campuran seramik dan konkrit. Tukun ini dipercayai mampu mencetus pertumbuhan batu karang secara semulajadi di atas tukun. Berkenaan keberkesanan tukun pada 2015, lokasi yang dilabuhkan merupakan lokasi sedia ada. Kerajaan Negeri tahun ini telah bekerjasama dengan pihak SIRIM untuk melakukan pemantauan di lokasi-lokasi tukun-tukun seperti yang disebutkan sebentar tadi. Idea bagi menambah besar taman ikan sedia ada bagi mewujudkan lebih banyak *breeding area* ini adalah langkah Kerajaan Negeri untuk meningkatkan lagi jumlah tangkapan dan hasil tangkapan di Negeri Pulau Pinang.

Bagi bantuan nelayan, bantuan pukut kepada Nelayan Pesisir Pantai telah masuk tahun keempat pelaksanaan. Selain daripada bantuan pukut secara dua kali setahun, namun cabaran yang dihadapi oleh kami dalam melaksanakan usaha ini adalah beberapa isu. Pertamanya ialah ketidaksediaan agensi seperti LKIM dan Persatuan Nelayan untuk berkongsi *database* lengkap mengenai setiap individu nelayan dengan pihak Kerajaan Negeri. Keduanya tiada kelulusan lesen nelayan yang baharu, kerana pada tahun 2015 saya dimaklumkan bahawa dua (2) lesen nelayan baharu yang diluluskan, serta banyak aduan mengenai jenis pukut yang mereka terima sebelum ini. Oleh itu bagi mengatasi masalah ini, bagi siri enam (6) dan sehingga sekarang, Kerajaan Negeri telah mengambil inisiatif untuk mendaftarkan nelayan sendiri dan membolehkan kami berhubung terus dengan nelayan, tanpa perlu berurusan dengan orang tengah atau agensi yang tidak mahu memberikan kerjasama.

Kerajaan Negeri juga telah berusaha meningkatkan industri akuakultur melalui inisiatif seperti iPewartaan lima (5) kawasan sebagai zon akuakultur di dalam Rancangan Struktur Negeri 2020 iaitu di Zon Industri Akuakultur (ZIA) Penaga, Pulau Aman, Sungai Udang, Sungai Rimau dan Pulau Kendi, Pemberian Lesen Pendudukan Sementara kepada pengusaha yang memohon untuk mengusahakan penternakan ikan sangkar di kawasan yang diwartakan dan pengwujudan Taman Kekal Pengeluaran Makanan (TKPM) di Juru yang menyediakan seluas 70.391 ekar sebagai zon perikanan. Kerajaan Negeri juga dalam usaha iaitu menubuhkan TKPM Pesisir Pantai di ZIA Penaga seluas 479.12 ekar.

YB. Dato' Yang di-Pertua dan Ahli-ahli Yang Berhormat, Denggi terus menjadi antara penyakit berjangkit yang menghantui seluruh negara. Di Pulau Pinang, walaupun *trend* perkembangan negatif ditunjukkan, namun Kerajaan Negeri tidak boleh mendabik dada dan inovasi berterusan akan diambil untuk memerangi denggi. Bagi tahun 2016 sehingga 23 Oktober 2016, sebanyak 2,291 kes denggi telah direkodkan di Pulau Pinang. Jumlah ini adalah penurunan 48% berbanding tempoh yang sama pada tahun 2015 iaitu 4,408 kes. Tiada sebarang kes Zika dilaporkan di Pulau Pinang.

YB. Seri Delima telah menanyakan soalan peruntukan yang diberikan oleh Kerajaan Persekutuan kepada Kerajaan Negeri untuk menghadapi denggi. YB. Seri Delima juga ingin mengetahui adakah Menteri atau Timbalan Menteri Kesihatan pernah datang atau menjemput saya berbincang kaedah terbaik untuk menghapuskan Denggi di Pulau Pinang.

Untuk makluman Yang Berhormat, Menteri Kesihatan melalui representasi Pengarah Kesihatan Negeri beserta pegawai-pegawai jabatan sering berBincang berkenaan wabak ini melalui Mesyuarat Petugas Khas Denggi yang diadakan setiap dua (2) minggu. Mesyuarat ini membincangkan statistik semasa, *hotspot* yang dikenal pasti dan menyelaras agar tindakan segera diambil agensi yang berkenaan. Namun Yang Berhormat perlu maklum, sepanjang tiga (3) tahun saya menjadi EXO Kesihatan, tidak sekali saya mendapat jemputan daripada Yang Berhormat Menteri mahupun Kementerian Kesihatan Malaysia untuk bermesyuarat dan membincangkan isu pencegahan Denggi ini. Namun begitu, berkat usaha baik Jabatan Kesihatan Negeri dan Pihak Berkuasa Tempatan MBPP dan MPSP serta agensi Kerajaan Negeri yang baik, pegawai-pegawai kita di Pulau Pinang kini dijemput untuk berkongsi pengalaman kita, atau *our best practices*, untuk dikongsi dengan agensi dan badan kerajaan lain di peringkat Pusat dan Negeri lain.

Berkenaan peruntukan daripada Kerajaan Persekutuan, sejumlah RM688,261.00 telah diperuntukkan Kementerian Kesihatan Malaysia melalui Jabatan Kesihatan Negeri bagi program-program pencegah Denggi pada tahun 2016 termasuklah memperkasakan komuniti (COMBI) untuk menjalankan pencegahan Aedes, Kempen Jom Belasah Aedes, Elak Zika dan Denggi, Program Kebersihan Komuniti dan diperuntukkan bagi NGO untuk menjalankan program kebersihan di dalam komuniti untuk mencegah pembiakan Aedes, peruntukan pembelian peralatan iaitu 2 mesin ULV *mounted*, 12 hand *compression sprayer*, 7 *mist blower*, 2 ULV gelas, 7 *thermal fogger*, dan pembelian kenderaan kegunaan pasukan kawalan.

Namun di sini saya ingin menekankan beberapa sumbangan tambahan yang diberikan oleh Kerajaan Negeri pada tahun 2016 dan juga untuk perancangan pada tahun 2017. Bagi Tahun 2016, bagi menyokong usaha yang telah dijalankan Jabatan Kesihatan Negeri membanteras Denggi, Kerajaan Negeri telah menyumbangkan 10 unit mesin semburan kabus bernilai RM58,300.00 untuk digunakan Pejabat Kesihatan Daerah. Kerajaan Negeri juga telah memulakan Program Perintis *Mosquito Autocidal Trap* (MyMAT) pada 1 Jun 2016 di Lokaliti Tuna di SPT, Taman Seri Damai di George Town dan Taman Seri Delima di Daerah Barat Daya dengan anggaran kos RM190,000.00. Keputusan keberkesanan MyMAT dijangka akan diketahui pada Disember 2016 sebelum dipertimbangkan sama ada diteruskan pada 2017 di kawasan yang lebih luas. Selain itu, bagi memperkasakan COMBI, peruntukan khas RM100,000.00 telah diberikan.

Karnival Kesedaran Denggi telah dianjurkan pada bulan Oktober di Mydin Mall Bukit Mertajam untuk memberikan penghargaan kepada COMBI-COMBI terbaik seluruh Pulau Pinang dan masa sama menarik minat orang ramai untuk menyertai karnival ini. Program mutakhir yang berlangsung adalah Gotong-Royong *Penang Sihat* yang dijalankan di 15 lokaliti di seluruh Pulau Pinang pada 20 November 2016 baru-baru ini.

Bagi tahun 2017, Kerajaan Negeri akan terus menyumbangkan peruntukan bagi memerangi Denggi dengan pelaksanaan *Artificial Intelligence Driven Dengue/Zika Dynamic Surveillance System* dengan anggaran kos RM400,000.00. Aplikasi yang sama telah diuji pakai di Sukan Olimpik Rio di mana statistik dan ketepatan ramalan yang dihasilkan melebihi 87% tepat. Aplikasi ini dibangunkan oleh AIME dan merupakan inovasi seorang doktor tempatan itu Dr. Dhesi Baha Raja. Pulau Pinang juga akan menjadi perintis pertama di Malaysia yang menggunakan teknologi ini untuk dilaksanakan di seluruh negeri ini. Melalui aplikasi ini, Kerajaan Negeri berharap agar program membanteras Denggi di Pulau Pinang adalah lebih berstrategi, fokus dan berkesan.

Mengenai pencegahan Zika. Untuk makluman Yang Berhormat, bagi mencegah virus Zika yang dibawa masuk pelancong asing, pihak Jabatan Kesihatan Negeri dengan kerjasama Jabatan Imigresen telah memasang *thermal scanner* di pintu masuk Lapangan Terbang Bayan Lepas bagi mengesan pelawat yang menunjukkan simptom atau demam / Zika terutamanya pelawat yang datang dari negara-negara yang *endemic* wabak Zika. Pelawat yang menunjukkan simptom Zika akan dihantar ke hospital untuk menjalani rawatan dan kajian virus Zika. Sekiranya ujian mendapati pesakit positif Zika, ujian lanjutan akan diadakan kepada pesakit, ahli keluarga dan juga lokasi-lokasi penginapan bagi mengesan pusat pembiakan nyamuk pembawa virus Zika. Isu penutupan wad bersalin di Hospital Pulau Pinang.... (ganguan).

Ahli Kawasan Machang Bubuk (YB. Lee Khai Loon):

Minta penjelasan untuk wabak Denggi. Terima kasih YB. Seberang Jaya. Saya ingin meminta penjelasan daripada YB. Seberang Jaya di mana antara salah satu sebab yang sehingga kini, kita tidak dapat menangani demam Denggi adalah unit-unit rumah kosong yang menjadi tempat pembuangan sampah haram.

Dan saya pernah bangkitkan dalam perbahasan saya, di mana kita minta supaya kerajaan boleh mengkaji tentang pemilik-pemilik rumah yang tidak bertanggungjawab ini supaya agar kita boleh merampas balik rumah tersebut dan boleh dilelongkan oleh kerajaan sekiranya mereka tidak mahu menjaga rumah tersebut sementara kita membiarkan atau kita meminta supaya MPSP atau Pejabat Kesihatan Daerah pergi membersihkan kawasan tersebut.

Bukankah ia akan lebih berkesan untuk kita memastikan semua pemilik rumah akan mengambil tanggungjawab tersebut untuk memastikan tempat mereka tidak dijadikan tempat pembuangan sampah yang akan mendatangkan ancaman keselamatan dan kesihatan kepada komuniti tersebut. So, saya minta penjelasan daripada EXCO.

Ahli Kawasan Seberang Jaya (YB. Dr. Afif Bin Bahardin):

Terima kasih YB. Machang Bubuk. Isu ini memang kita bincangkan dengan panjang lebar di dalam Mesyuarat Jawatankuasa Petugas Khas Denggi. Antara perkara yang kita hadapi adalah isu undang-undang, kerana rumah ini ada pemiliknya, tetapi tidak dijaga dan tidak diselenggara dengan baik dan akhirnya menyebabkan menjadi tempat pembiakan dan tempat pembuangan sampah.

Apabila perkara-perkara ini berlaku, saya sendiri sebab saya *trained as a doctor, we want a immediate solution*. Kalau *lawyer*, dia boleh tunggu lama proses undang-undang itu berjalan dan untuk proses undang-undang sebagai contoh cadangan untuk mengambil balik rumah itu, itu pun adalah proses undang-undang dan mengambil proses yang panjang.

Sebab itu, saya dengan sendirinya telah meminta supaya sama ada jika bukan Pejabat Kesihatan atau Pejabat Daerah yang melakukan pembersihan, walaupun benda itu luar daripada bidang kuasa mereka, kita minta kerjasama JKKK untuk turun dan melakukan pembersihan itu. Apa yang telah dilakukan di beberapa kawasan sebagai contoh dikawasan saya sendiri, yang mana rumah-rumah pangsa yang kosong yang menjadi tempat pembuangan. Apa yang kita buat adalah, kita bersihkan kemudian JKKK datang palangkan pintu rumah itu terus. Walaupun perkara itu tidak termaktub dalam undang-undang, tidak ada dalam bidang kuasa mana-mana agensi, tetapi kita terpaksa lakukan kerana kita tidak mahu perkara itu berulang.

Dan saya faham ini *this is the very gray area*, yang mana kita sebagai agensi pelaksana termaktub kepada undang-undang yang ada. Jadi, sebab itu saya sudah minta terutamanya PBT untuk mengkaji lagi apakah cara dan langkah untuk kita atasi masalah ini. Antaranya sekarang ini kita memastikan supaya notis itu sampai kepada pemilik. Kadang pemilik bukan ada di sini, berada di tempat lain, jadi kita hendak pastikan benda itu sampai kepada mereka supaya mereka ambil tanggungjawab untuk kembali dan melihat balik masalah-masalah yang telah mereka tinggalkan.

Tetapi, itu jika ada pemilik. Masalah yang kita hadapi sekarang ini, pemilik pun apabila kita *check* tidak dijumpai. Ini antara isu-isu yang perlu kita hadapi, yang sering dibincangkan dan kita cuba melihat dalam ruang lingkup undang-undang yang kita ada bagaimana kita boleh atasi. Tetapi untuk saya antara selalu arahan yang telah kita keluarkan adalah *we go in first, we put a side* isu-isu *legal* ini buat sementara waktu kerana bukan kita hendak merampas atau hendak mengambil hak milik rumah itu. Tetapi isunya kita tidak mahu tempat itu menjadi tempat pembiakan nyamuk *Aedes* dan juga menyebabkan Denggi di kawasan yang ada di situ.

Ahli Kawasan Machang Bubuk (YB. Lee Khai Loon):

Terima kasih YB. Seberang Jaya yang memberi jawapan itu dan memang ia juga dijalankan untuk jangka masa pendek, agar kita dapat menangani demam Denggi itu berterusan atau menjadi lebih

serious. Cuma saya rasa YB. Seberang Jaya pun setuju bahawa ada kelemahan dari segi undang-undang tersebut, maka kita pun juga ada pengalaman di mana Negeri Kelantan pernah suatu ketika Kerajaan Negeri Kelantan mengumumkan bahawa darurat untuk memerangi demam Denggi, jika tidak salah saya adalah pada tahun 2010. Mereka mengumumkan darurat untuk memerangi demam Denggi ini. So, sekiranya keseriusan demam Denggi itu boleh sampai Kerajaan Negeri perlu mengumumkan darurat, maka adakah semasa darurat itu langkah-langkah yang luar biasa ini termasuk mengambil balik rumah tersebut, tanah tersebut boleh dijalankan. Walaupun saya faham ia bukan kepakaran daripada doktor, tetapi saya rasa sebagai seorang ADUN, Wakil Rakyat, *Legislator*, Penggubal Undang-undang bolehkah kita mengkaji kemungkinan atau kebolehlaksanaan itu untuk memerangi demam Denggi tersebut.

Ahli Kawasan Seberang Jaya (YB. Dr. Afif Bin Bahardin):

Terima kasih Yang Berhormat. Saya kagum dengan semangat YB. Machang Bubuk, sampai sanggup hendak isytihar darurat untuk melawan Denggi. Dalam keadaan sekarang, sebenarnya kita kena balik semula kepada asal musabab kenapa masalah Denggi ini berlaku. Antaranya adalah isu tempat-tempat pembiakan yang masih lagi banyak. Sampah atau tempat-tempat yang kotor seperti rumah-rumah tinggal ini tidak akan kotor jika tidak ada orang datang buang sampah di situ, isu dia. Pertamanya komuniti harus memainkan peranan ini, kalau kita hendak *declared* darurat kerana untuk hendak masuk kawasan rumah itu dan bersihkan, saya ingat *it's a bit to far fetch* untuk kita pergi sampai kita hendak isytihar darurat...(gangguan).

Ahli Kawasan Machang Bubuk (YB. Lee Khai Loon):

Itu saya hanya bagi contoh.

Ahli Kawasan Seberang Jaya (YB. Dr. Afif Bin Bahardin):

Contoh? Okey.

Ahli Kawasan Machang Bubuk (YB. Lee Khai Loon):

Sebab bagaimana Kerajaan Negeri Kelantan, mereka sampai guna tahap itu.

Ahli Kawasan Seberang Jaya (YB. Dr. Afif Bin Bahardin):

Okey.

Ahli Kawasan Machang Bubuk (YB. Lee Khai Loon):

Tetapi, saya bukan kata kita hendak *declared* darurat.

Ahli Kawasan Seberang Jaya (YB. Dr. Afif Bin Bahardin):

Okey, okey.

Ahli Kawasan Machang Bubuk (YB. Lee Khai Loon):

Cuma saya rasa undang-undang, ia ada pelbagai senario yang boleh kita kaji dan macam mana boleh kita laksanakan di Pulau Pinang. Bukan saya cadang kita umum darurat. Bukan.

Ahli Kawasan Seberang Jaya (YB. Dr. Afif Bin Bahardin):

Sebab itu saya sebut tadi, antara langkah yang kita ambil saya minta banyak agensi untuk kita letak *put a side* sebentar tentang *the legal application* kalau kita masuk dan bersihkan kawasan-kawasan ini. Saya percaya kalau kita masuk ke mahkamah sekalipun, katalah tiba-tiba orang yang tuan tanah ini, tuan milik rumah ini hendak saman kerajaan, contohnya. Saya rasa perkara itu akan di *dismissed* oleh Mahkamah, kerana kita masuk itu atas kepentingan awam, kepentingan *public*.

Ini sudah ada, *I think is in the good some item act I can't remember what* tetapi dalam *by law* Majlis pun ada juga yang mana jika menimbulkan kacau ganggu semua, Majlis boleh masuk dan menyelesaikan masalah-masalah ini. Cuma, sebab itu saya sebut tadi selain daripada isu rumah-rumah yang kosong dan ditinggalkan ini, ada banyak juga kawasan-kawasan tanah lapang sepatutnya ada pemilik, tetapi tidak diselenggara.

Saya ambil contoh bahkan ada tanah Kerajaan Negeri pun, yang mana kita dapat notis daripada Pejabat Daerah dan juga Pihak Berkuasa Tempatan masuk untuk bersihkan kawasan-kawasan ini. Jadi semua ini kita ambil langkah-langkah ini dengan segera, supaya ia dapat mengurangkan risiko apa yang kita panggil tadi tempat pembiakan untuk nyamuk Aedes ini.

Sebab itu saya sebut tadi, undang-undang ini masih ada lagi ruang untuk kita bergerak di dalam skop itu. Cuma *how far* atau *how determined are we?* Komitmen yang kita hendak pergi ini kerana akhirnya, usaha melawan Denggi ini bukan usaha kerajaan sahaja. Usaha melawan Denggi ini bukan hanya Jabatan Kesihatan Negeri, bukan hanya Yang Berhormat, bukan hanya pegawai-pegawai kita di Peringkat Daerah, tetapi usaha melawan Denggi ini harus datang daripada komuniti sendiri. Jika komuniti sama-sama, bersungguh-sungguh melaksanakan program pembersihan, memastikan diri mereka tidak digigit, memastikan tidak ada tempat-tempat pembiakan baru maka saya percaya ianya akan menjadi lebih terkawal bahkan saya boleh katakan dengan bangga sejak daripada 2013 sehingga sekarang, kita telah berjaya untuk tahun ini melihat penurunan yang agak drastik dari segi jumlah kes Denggi dan saya percaya itu hasil daripada kerjasama semua pihak untuk sama-sama memerangi Denggi ini dan melaksanakan program-program pembersihan di pelbagai peringkat.

Ahli Kawasan Permatang Pasir (YB. Dato' Haji Mohd. Salleh Bin Man):

YB. Dato' Timbalan. Di Pulau Pinang juga suatu ketika pernah berlaku *Rotavirus*. Ada satu jenis penyakit. Apakah penyakit itu juga berpunca daripada sampah sarap ataupun jangkitan-jangkitan yang lain? *Rotavirus*.

Ahli Kawasan Seberang Jaya (YB. Dr. Afif Bin Bahardin):

Ini penyakit berkaitan makanan yang mana termasuk juga isu kebersihan, isu penyediaan makanan yang tidak bersih, ini semua terlibatlah. Soalnya itu dari segi selalunya yang kena ini kanak-kanak pun kena, ada yang dewasa pun kena. Jadi yang ini, soal kita panggil *AGE* yang mereka akan dapat, apa tu *Diarrhea*.

Ahli Kawasan Batu Uban (YB. Dr. T. Jayabalan A/L A. Thambyappa):

Akut Gastroenteritis.

Ahli Kawasan Seberang Jaya (YB. Dr. Afif Bin Bahardin):

Akut gastroenteritis, sorry. Sudah lama tidak menjadi doktor. Dan ini antara masalah-masalah yang berkaitan dengan kebersihan juga isunya. Sama juga Denggi pun isu kebersihan, *Rotavirus* pun isu kebersihan. Sebab itu kebersihan ini sebahagian daripada iman. Terima kasih YB. Permatang Pasir. Saya teruskan tentang isu wad bersalin di Hospital Pulau Pinang.

YB. Jawi dan YB. Telok Ayer Tawar membangkitkan tentang isu ini yang mana bagi perkhidmatan pesakit dalam atau *in-patient* telah dipindahkan ke bangunan utama Hospital Pulau Pinang sejak Disember 2014, dan telah menjalankan perkhidmatan penuh seperti mana yang ditawarkan di Hospital Bersalin Pulau Pinang.

Pemindahan ini bertujuan bagi pelaksanaan projek pembinaan Blok Wanita dan Kanak-Kanak yang baru. Bagi pihak Hospital Pulau Pinang di lokasi yang tersebut dan dijangka bermula pada Ogos 2017 dan beroperasi sepenuhnya pada tahun 2020.

Berkenaan isu parkir dan kesesakan lalu lintas di Hospital Pulau Pinang yang dibangkitkan YB. Jawi dan YB. Seri Delima. Tidak dinafikan Hospital Pulau Pinang mempunyai kekangan parkir bagi pesakit dan pelawat. Kawasan sekitar juga dipenuhi pembangunan sedia ada dan menyukarkan kerajaan

untuk meluaskan kawasan parkir sedia ada.

Sehingga kini, pihak hospital telah menyediakan sebanyak 1,700 lot parkir untuk orang awam, pesakit dan kakitangan hospital termasuklah 536 lot parkir di Tempat Parkir Bertingkat yang disediakan pada tahun 2010. Pihak hospital menasihatkan agar pelawat dan pesakit mengamalkan konsep '*drop and go*' bagi mengurangkan kesesakan dan mengatasi masalah kekurangan parkir.

Insiden kebakaran di Hospital Sultanah Aminah....(gangguan).

Ahli Kawasan Seri Delima (YB. Sanisvara Nethaji Rayer A/L Rajaji):

Sikit Yang Berhormat atas isu parkir. Terima kasih. Saya di sini ingin mohon mencadangkan saya juga difahamkan bahawa kelmarin selepas perkara ini dibangkitkan oleh saya di Dewan yang mulia ini. Kelmarin terdapat operasi oleh Majlis Bandaraya Pulau Pinang di mana kereta-kereta yang di *parking* di sepanjang Padang Polo, difahamkan oleh pesakit-pesakit yang menerima rawatan di Hospital Besar Pulau Pinang, sama ada telah pun disaman ataupun telah ditarik ke kompaun MBPP. Dan ini menyebabkan ramai daripada pesakit-pesakit itu mengalami bermacam-macam masalah serta tidak puas hati. Bolehkah saya mencadangkan supaya tempat-tempat *parking* ini dikhaskan terutamanya kepada warga emas nombor 1 dan dikhaskan kepada wanita, terutamanya wanita yang mengandung ataupun kaum wanita sahaja dan kita maklumlah lelaki boleh *parking* jauh-jauh dan jalan dan ya, kalau yang sakit itu bolehlah digunakan *drop and go*, *concept drop and go* tetapi dikhaskan kepada warga emas kerana masalah *parking* di Hospital Besar Pulau Pinang memang kritikal, dan saya rasa perlu diberi perhatian dan bolehkah juga Yang Berhormat sendiri memandangkan Yang Berhormat seorang EXCO berbincang dengan YB. Padang Kota, supaya kita lebih berhemah menasihatkan penguatkuasa-penguatkuasa MBPP supaya tidak secara membuta-tuli saman dan menarik kenderaan-kenderaan yang di *parking* di sepanjang Padang Polo kerana kita harus ingat, bahawa mereka bukan saja kerana ada ramai banyak kenderaan di Padang Polo dan tak ada orang bersenam di atas Padang Polo maksudnya mereka telah meletakkan kenderaan di situ dan pergi ke Hospital Besar Pulau Pinang untuk menerima rawatan.

Bolehkah saya mohon dengan rendah diri mencadangkan supaya Yang Berhormat membincangkan hal ini dengan pihak YB. Padang Kota untuk kita cari untuk mencari satu penyelesaian supaya kawasan parkir itu dikhaskan kepada warga emas kepada kaum wanita dan juga kenderaan-kenderaan yang terletak di sepanjang Padang Polo itu disekitar Padang Polo kalau boleh tidak disaman ataupun mungkin petak-petak boleh dilukis untuk mereka untuk meletakkan kenderaan di situ dengan izin. Terima kasih.

Ahli Kawasan Pulau Tikus (YB. Yap Soo Huey):

Minta laluan. Terima kasih. Boleh saya memohon Kerajaan Negeri mempertimbangkan bahawa Padang Polo walaupun baik tetapi mungkin tak perlu padang yang sebegitu besar. Kecil sikit saja cukup. Apa? Saya tak faham. Dataran Merdeka? Maaf tak dapat dengar YB. Bagan Jermal.

Ahli Kawasan Bagan Jermal (YB. Lim Hock Seng):

Penjelasan. Saya cuma berkata di Dataran Merdeka Kuala Lumpur atasnya padang, bawahnya *car park* so minta Kerajaan Pusat khasnya KKM membuat *car park* di bawah Padang Polo.

Ahli Kawasan Pulau Tikus (YB. Yap Soo Huey):

I means pelbagai cadangan ini boleh dipertimbangkan tapi saya rasa yang paling penting saya rasa kami haruslah prihatin bahawa di sana sesiapa yang pergi ke kawasan Padang Polo, kawasan di situ hanya ada rumah T.Y.T. Saya rasa dia ada tempat letak kereta sendiri, tapi selain daripada itu ada Hospital Besar, ada Kompleks Penyayang, ada Perpustakaan maka semua orang yang pergi ke kawasan sana adalah orang yang perlu dan semua ini adalah kegunaan yang amat penting demi kebajikan rakyat jadi bolehlah kita pertimbangkan agar Padang Polo sama ada diperkecilkan sikit untuk membina tempat letak kereta bertingkat ataupun masuk bawah tanah untuk membina *basement*. Terima kasih.

Ahli Kawasan Jawi (YB. Soon Lip Chee):

Minta penjelasan daripada YB. Seberang Jaya. Masalah *parking* yang dipersetujui oleh EXCO Seberang Jaya di mana memang tak cukup tempat letak kereta di kawasan Hospital Pulau Pinang. Masalah ini telah menyebabkan bahawa pelawat-pelawat yang nak pergi melawat saudara mereka ataupun kawan mereka di Hospital Pulau Pinang di mana ada yang datang dari jauh tapi mereka terpaksa cari tempat letak kereta mungkin sudah ambil setengah jam dan masalahnya telah timbul menyebabkan saudara-mara, kawan-kawan ataupun ibu bapa yang ingin pergi melawat isteri mereka yang bersalin, ataupun anak perempuan mereka yang bersalin masa itu terhad, masa ini untuk melawat adalah satu jam iaitu dari pukul 1.00 hingga pukul 2.00. Semasa saya berada di hospital bersalin ini saya dapat lihat ada suami mereka datang dari jauh Balik Pulau, ada mereka datang dari Tanjong Tokong dan mereka ambil lebih setengah jam cari tempat letak kereta dan semasa mereka naik atas untuk menengok melawat isteri mereka ataupun membawa makanan kepada mereka untuk isteri mereka untuk makan dan juga lihat *baby* mereka, mereka diberhentikan oleh Pegawai Rela kerana masa untuk melawat telah sampai. Iaitu lebih pukul 2.00. Maka inilah telah menjadikan satu masalah, saya pernah lihat ini pengalaman saya. Saya melihat ada juga *aunty* yang pergi bawa nasi tapi tak dapat bagi untuk anak perempuan dia makan dan beliau adalah datang dari jauh dia minta jiran beliau bawa dia dari Balik Pulau.

Ini telah menjadi satu masalah saya di sini nak minta EXCO Kesihatan Seberang dan juga Kementerian Kesihatan supaya memanjangkan masa untuk melawat. Sekurang-kurang dua jam dari 12.00 sehingga pukul 2.00 atau 12.00 hingga pukul 2.30 untuk pelawat-pelawat dapat sempat pergi melawat kerana masalah kesesakan lalu lintas dan juga letak kereta yang tak cukup di Hospital Pulau Pinang.

Ahli Kawasan Seri Delima (YB. Sanisvara Nethaji Rayer A/L Rajaji):

Saya nak cadangkan...(gangguan).

Ahli Kawasan Seberang Jaya (YB. Dr. Afif Bin Bahardin):

Cukup kot. Saya, banyak dah tadi...(gangguan).

Ahli Kawasan Seri Delima (YB. Sanisvara Nethaji Rayer A/L Rajaji):

Sikit saja. Berkenaan dengan, bagi *chance*, sedikit saja. Saya tak setuju dengan cadangan untuk mengecilkan Padang Polo, kita harus mengekalkannya. Tapi saya ada cadangan, satu kalau kerana ini bukanlah satu *turf* yang digunakan untuk permainan profesional *football*, nombor satu, nombor dua ia boleh digunakan untuk meletakkan kenderaan di atas padang ketika tidak ada permainan bola sepak, jadi dan kawasannya ia tidak akan menyebabkan kerosakan teruk sampai tak boleh bermain bola. Saya mencadangkan kalau boleh tempat itu dibuka dikhaskan. *Ram* dibina bagi kenderaan-kenderaan di parkir kalau bukan di atas padang tempat permainan bola sepak, sekeliling padang tersebut, kerana ketika sekarang tidak ada sebarang *ram* untuk membenarkan kenderaan itu masuk ini adalah perkara-perkara yang saya harus diberi perhatian dengan segera untuk menyelesaikan masalah. Terima kasih.

Ahli Kawasan Pengkalan Kota (YB. Lau Keng Ee):

Minta laluan. Saya memang tidak setuju apa yang sudah dicadangkan oleh YB. Seri Delima kerana di Pulau Pinang sudah padang sudah terhad dan kita selalunya mempromosikan sukan-sukan tapi tempat nak kecilkan jadi *car park* dan tempat tersebut adalah padang yang boleh menjadikan perlawanan bola sepak dan orang banyak orang bersenam di sana, sekeliling di luar daripada padang bola sepak tersebut selalunya setiap hari boleh nampak ada orang pergi *jogging* di sana. So jika benarkan satu kereta masuk tentulah 100% akan semua padang yang termasuk Padang Bola Sepak ini semua akan di *park* oleh kereta, *so that is a bad incident and then* ini bukan cadangan yang bagus dan saya boleh terima cadangan daripada YB. Bagan Jermal yang tadi YB. Bagan Jermal cadangan itu. Terima kasih.

Ahli Kawasan Seberang Jaya (YB. Dr. Afif Bin Bahardin):

Saya ambil semua pandangan Pulau Tikus, Seri Delima, Pengkalan Kota, Jawi tentang isu ini, isu *parking* ini memang isu yang besar bukan isu waktu sekarang ini sekarang ini makin teruklah, waktu saya kerja dulu pun memang isu *parking* juga selalu berebut dengan pesakit dan juga doktor semua yang ada di situ. Tetapi kalau kita lihat antara langkah-langkah yang telah dibuat membina *parking* bertingkat, kita banyakan lagi *parking-parking* di kawasan sekitar, kemudian mewujudkan laluan sehalu itu semua untuk mengurangkan kesesakan trafik di situ. Masalah yang perlu kenalpasti dahulu kena banyak kereta datang? Antaranya kerana semua jabatan ada di situ sebab itu salah satu perkara yang dibincangkan dan ini yang dicadangkan oleh YB. Menteri Kesihatan iaitu *out patient department* itu dikeluarkan dan dipindahkan daripada Hospital Pulau Pinang kerana kita keluarkan 1,000 pesakit di situ, sehari kerana mereka melihat ada 1,000 pesakit di situ sehari bayangkan kalau kita keluarkan ini, kalau kita dapat *parking* cantik-cantik atas Padang Polo kita keluarkan 1,000 ini, dah tak perlulah keperluan *parking* itu kerana mereka ini yang datang *everyday* untuk datang memenuhi kawasan *parking-parking* yang ada di Hospital Pulau Pinang. Disebabkan *culture* dan juga *sentiment* orang Pulau Pinang bila saya keluar kenyataan ini baru-baru ini minggu lepas dalam Dewan bila saya menjawab begini, saya dapat banyak *message* di *facebook*, kita tak setuju Yang Berhormat nak pindahkan Jabatan *Out Patient Department* keluar daripada Hospital Pulau Pinang kerana pada mereka, mereka nampak bila datang di situ senang, nak pergi X-ray ada kat situ, semua ada kat situ nak pergi *refer* makna dia *one stop center*, sampai *parking* kalau perlu *refer* dia pergi *refer* pada pusat pakar tapi *that not the concept now*. Kita perlu bezakan antara *primary care*, *secondary care* dan juga *tertiary care* sebab itu yang kita nak buat sekarang ni yang mana Kerajaan Negeri telah bersetuju untuk membantu Kerajaan Pusat adalah menyediakan tapak lokasi sebab itu supaya Kementerian Kesihatan *transfer* pindahkan *Out Patient Department* ini tak jauh pun daripada Hospital Pulau Pinang yang ada sekarang. Lokasi yang kita cadangkan itu di Sepoy Lane tapi belum ada jawapan jadi di sebab itu pertama kita selesaikan isu ini.

Keduanya kalau kita lihat antara perkara yang masih lagi belum dilaksana adalah pembinaan hospital baru wanita dan kanak-kanak yang ini yang mana nanti bila dipindahkan semula ke tapak asal diharapkan tahun 2020 nanti akan ada tempat *parking* baru di situ dan *department it self* akan *move the whole things*, maknanya *Pediatric Department*, *Op Opstatic and Oncology Department* yang selalu banyak lawatan yang inilah, banyak pelawat, O&G, jap Prof. Sorry, *I want to continue with my floor...* (gangguan).

YB. Timbalan Ketua Menteri II:

Sekejap. Ini penting, saya sangat-sangatnya dalam hal kesihatan.

Ahli Kawasan Seberang Jaya (YB. Dr. Afif Bin Bahardin):

Sebab Menteri Kesihatan.

YB. Timbalan Ketua Menteri II:

Ini saya sebenarnya apa ini sokong usaha-usaha apa ini EXCO Kesihatan tapi masalahnya semua ini adalah kuasa Persekutuan, kuasa Pusat jadi apa idea yang baik dan bernas yang kita kemukakan ini mungkin ditolak. So jadi masalah ini bukan kesihatan saja, pendidikan dan juga bidang-bidang lain. Jadi, apa yang disebutkan tadi mengenai bagaimana kita akan mengurangkan kesesakan dalam hospital ini cukup baik tapi soalnya adakah mereka di Kuala Lumpur akan mendengar kita dan membuat apa mengambil langkah-langkah supaya mengurangkan ini. Jadi saya rasa, saya mintakan ini YB. Seberang Jaya sebagai EXCO Kesihatan ini, masalah ini bukan masalah yang kecil, ini bukan antara apa ini dia dan Menteri Kesihatan tapi masalah pokok masalah struktur di mana bukan sahaja kesihatan tapi juga apa ini bidang-bidang lain perlu diturunkan kuasa kepada Negeri.

Misalnya pendidikan sebab kita Negeri yang lebih mengetahui tentang apa keperluan pendidikan bukan mereka yang duduk di Kuala Lumpur ataupun sekali-sekali mereka datang ke Pulau Pinang ataupun Negeri lain. Tapi ini adalah masalah kesihatan ini saya pun dengar banyak *complaint* mereka pakar-pakar yang menggunakan Malaysia kembali anak kita yang mahu kembali tapi sistem itu sangat-sangat demokratik hampir mereka pun tidak minat lagilah. Walaupun mereka mengalu-alukan kedatangan mereka, memberikan insentif seperti ada insentif dan sebagainya tapi apabila mereka mohon proses

birokrasi melambatkan mereka. Akhir sekali mereka pun tidak minat. Akhir sekali mereka terus duduk di Negara asing ini. So, jadi saya minta bahawa, Menteri Pendidikan, Menteri Kesihatan ini akhirnya Menteri Kesihatan, saya rasa beliau ini seorang Menteri calon paracut, dia cuma diletakkan dijadi Menteri sebab untuk menyelamatkan harta Samy Vellu. Di dalam MIC, so sebab dia ini doktor perubatan, dia dibagi Kementerian Kesihatan sebagai Menteri dia cuma tak layak saya minta bahawa seperti mana YB. Bagan Dalam minta hari ini dia perlu letak jawatan, tak guna punya Menteri. Terima kasih.

Ahli Kawasan Seberang Jaya (YB. Dr. Afif Bin Bahardin):

Terima kasih YB. Perai. Saya nak teruskan, saya nak habiskan sebelum pukul 1.00.

Ahli Kawasan Pulau Tikus (YB. Yap Soo Huey):

Sikit saja. Berkaitan dengan(gangguan).

YB. Timbalan Yang di-Pertua Dewan:

YB. Seberang Jaya, kita sambung nanti 2.30 petang. Ahli-ahli Yang Berhormat, Dewan ditangguhkan dan akan disambung semula pada jam 2.30 petang.

Dewan ditangguhkan pada jam 1.00 petang.

Dewan disambung semula pada jam 2.30 petang.

Setiausaha Dewan:

Ahli-ahli Yang Berhormat, YB. Timbalan Yang di-Pertua Dewan Undangan Negeri.

YB. Timbalan Yang di-Pertua Dewan:

Dewan disambung semula. Silakan YB. Seberang Jaya.

Ahli Kawasan Pulau Tikus (YB. Yap Soo Huey):

Laluan. Malangnya Ahli-ahli Barisan Nasional tidak ada di dalam dewan ini tetapi saya berharap mereka akan mengambil maklum jika ada siapa-siapa di luar. Kerana masalah tempat letak kereta di kawasan Hospital Besar Pulau Pinang dan juga masalah bagaimana orang awam boleh sampai ke hospital adalah masalah yang telah wujud sejak hospital besar itu didirikan dan dah berkali-kali saya bangkitkan di Dewan ini berkenaan laluan bas untuk ke hospital. Pada pandangan saya adalah sudah lama, lewat usaha SPAD untuk membenarkan kami mempunyai lebih banyak laluan bas di Pulau Pinang agar rakyat Pulau Pinang boleh sampai ke hospital besar agar kita boleh mendapat lebih banyak bas dengan kadar segera kerana ini adalah berkenaan dengan kebajikan rakyat Pulau Pinang. Terima kasih.

Ahli Kawasan Seberang Jaya (YB. Dr. Afif Bin Bahardin):

Terima kasih YB. Pulau Tikus. Kita ambil maklum tentang kesesakan tapak *parking* dan kesesakan di hospital ini juga ambil maklum tentang isu pengangkutan awam yang mana pastinya Kerajaan Negeri juga berharap agar pengangkutan awam dapat diperbanyakkan lagi untuk kegunaan para pesakit dan pengunjung ke Hospital Pulau Pinang terutamanya, saya ingin teruskan perbahasan pengggulungan saya pada petang ini. Dengan menjawab tentang persoalan dibangkit mengenai audit di hospital-hospital kerajaan. Yang mana YB. Seri Delima mohon agar audit keselamatan dilakukan secara berkala. Untuk makluman Ahli-ahli Dewan beberapa hospital di Pulau Pinang telah menjangkau usia lebih 100 tahun termasuk Hospital Pulau Pinang, Hospital Balik Pulau dan Hospital Sungai Bakap. Audit keselamatan dijalankan secara berkala dan latihan kebakaran dijalankan minima setahun sekali bagi melatih petugas menghadapi sebarang bencana.

Untuk makluman Yang Berhormat audit keselamatan ini dapat kerjasama dari banyak pihak termasuk Jabatan Bomba & Penyelamat, Jabatan Kerja Raya, Bahagian Kejuruteraan, Kementerian Kesihatan Malaysia dan Bahagian Khidmat Sokongan Hospital Melalui syarikat konsesi yang dilantik Edgenta Mediserve Sdn. Bhd. Tarikh terkini audit keselamatan di hospital kerajaan dan Jabatan Kesihatan Negeri adalah seperti berikut. Hospital Pulau Pinang audit keselamatan kebakaran oleh Bomba 8 November 2016, Hospital Seberang Jaya audit keselamatan kebakaran oleh Bomba 9 November 2016, Hospital Bukit Mertajam pada 10 November 2016, Hospital Kepala Batas pada 10 November 2016 dan Hospital Sungai Bakap 9 November 2016. Kawasan Balik Pulau telah dijalankan oleh keselamatan kebakaran oleh pihak Bomba pada 8 November 2016.

Di peringkat Jabatan Kesihatan Negeri juga telah dijalankan Mesyuarat Audit Keselamatan Kebakaran Peringkat Negeri pada 11 November 2016 dan Hospital Pulau Pinang telah menjalankan sekali lagi audit keselamatan kebakaran oleh pasukan audit Kementerian Kesihatan Malaysia, Bomba dan JKR di Hospital Pulau Pinang pada 15 November 2016. Saya percaya ini semua adalah *wake up call* selepas apa yang berlaku di Hospital Sultanah Aminah pada 25 Oktober 2016 dan saya ucapkan terima kasih kepada pihak Bomba dan Jabatan Kesihatan Negeri kerana mengambil langkah proaktif ini untuk segera melakukan audit ini walaupun sebenarnya ini telah menjadi rutin setiap tahun untuk diadakan program-program seperti ini. Berkenaan dengan pembinaan hospital baru di kawasan lebih lapang bagi mengatasi masalah trafik antara fokus yang diberi oleh Kerajaan Negeri adalah tentang pembinaan Hospital baru di kawasan Batu Kawan atau Seberang Perai Selatan ini memandangkan dengan pembangunan Bandar Satelit baru yang direncanakan oleh Kerajaan Negeri maka ada keperluan yang Kerajaan Negeri memandangkan ada keperluan sebuah Hospital baru dibina di Seberang Perai Selatan. Dan Kerajaan Negeri telah mencadangkan perkara ini kepada pihak Unit Perancang Ekonomi (EPU) dari Putrajaya bagi Rancangan Malaysia ke-11. Namun begitu kita sedia maklum perkara ini adalah di bawah tanggungjawab bidang kuasa Persekutuan maka masih kita belum mendapat sebarang apa-apa respon mengenai cadangan pembinaan hospital baru di kawasan Batu Kawan. Namun begitu untuk makluman Ahli-ahli Yang Berhormat sekarang ini ada beberapa projek naik taraf hospital sedia ada telah dan sedang dan akan dilaksanakan antaranya projek blok wanita dan kanak-kanak dengan kapasiti katil 329 katil dengan kos pembinaan RM300 juta ringgit yang mana projek ini akan meningkatkan kapasiti kemudahan dewan bedah untuk perkhidmatan obstetrik dan ginekologi. Projek naik taraf Hospital Pulau Pinang fasa dua akan meningkatkan bilangan katil wad rawatan rapi pediatrik dari 8 katil kepada 12 katil. Selain itu juga meningkatkan kapasiti unit *chemotherapy* drug reconstitution sebanyak 100%.

Kemudian projek Stem Cell Transplant Centre, Hospital Pulau Pinang akan meningkatkan bilangan katil untuk pesakit Stem Cell Transplant sebanyak 100%. ia bakal berfungsi sebagai pusat rujukan untuk Stem Cell Transplant di Wilayah Utara Semenanjung Malaysia. Blok Perkhidmatan Pembedahan, Hospital Pulau Pinang telah diluluskan dan sedang dalam proses perancangan. Perancangan awal merangkumi 10 dewan bedah dan 400 katil bagi in-patient untuk perkhidmatan pembedahan. Projek *multi-storey block* di Hospital Seberang Jaya yang akan menyediakan tambahan katil sebanyak 316 buah katil dengan kos RM486 Juta ringgit dan Hospital Pulau Pinang telah diluluskan projek naik taraf Jabatan Kecemasan dan pesakit luar dengan kos RM22.5 juta.

Berkenaan soalan YB. Jawi berkaitan cadangan penempatan pegawai pakar di Hospital Sungai Bakap. Kerajaan telah bercadang untuk menempatkan pakar secara berkala kerana Hospital Sungai Bakap menerima perkhidmatan lawatan pakar dalam bidang kepakaran tertentu. Selain daripada itu Hospital Kluster Seberang Perai yang melibatkan empat (4) Hospital utama di Seberang Perai telah dilancarkan mulai awal Disember 2016. Melalui konsep ini semua sumber sedia ada seperti perkhidmatan kepakaran, peralatan, sumber manusia serta kamahiran akan dapat digemblengkan untuk semua Hospital dalam kluster ini bagi melancarkan lagi penyediaan perkhidmatan khususnya kepakaran di Hospital Sungai Bakap.

Berkenaan dengan usaha Kerajaan Negeri yang telah melancarkan program Mammo Penang atau memberikan perkhidmatan mammogram secara percuma kepada seluruh wanita negeri ini yang berumur 35 tahun atas dan mewujudkan kesedaran di kalangan rakyat mengenai pembunuh nombor 1 wanita di Malaysia iaitu kanser payudara. Sehingga ke hari ini, lebih daripada 5,458 orang wanita telah menerima kemudahan ini. Bagi meningkatkan lagi penyertaan golongan wanita Kerajaan Negeri dan pihak pelaksana BP Healthcare Group telah mula mengedarkan baucer kepada rakyat dan kini sesiapa saja wanita berumur 35 tahun bermaustatin di negeri ini akan diberikan peluang untuk menikmati kemudahan percuma ini.

Sebagai sebuah Kerajaan Negeri yang peduli rakyat dan komited kepada agenda kesaksamaan ekonomi, maka satu dasar Pembangunan Desa Negeri Pulau Pinang 2017-2019 telah dilancarkan semalam. Yang mana dasar ini berteraskan kepada empat (4) pendekatan utama. Dan selain itu di bawah dasar ini projek asas ekonomi iaitu sub program Program Bina Baru dan Baik Pulih rumah rakyat miskin, program peningkatan dan pemulihan ekonomi dan program pembaikan gerai. Pada tahun 2016 program modal insan telah dikembang luas terutamanya kepada penduduk desa. Pada tahun 2017 saya ingin mengucapkan terima kasih kepada Ketua Menteri di atas keprihatinan untuk meneruskan agenda Negeri Kebajikan dengan peruntukan RM3 juta ringgit bagi projek khas ekonomi dan RM200,000.00 bagi program modal insan.

YB. Penanti mengharapkan agar kekerapan proses pemilihan. Untuk makluman Yang Berhormat hasrat Yang Berhormat akan didengari. Mulai tahun 2017 saya memberi komitmen agar pemilihan dijalankan secara suku tahun iaitu minima empat (4) kali setahun. Namun ini tertakluk kepada bilangan permohonan yang diterima dan diluluskan di peringkat Jawatankuasa Pemilihan Daerah sebelum di angkat kepada Bahagian Perancangan Ekonomi Negeri selaku urusetia induk. Untuk makluman Yang Berhormat juga. Bagi meningkatkan *participatory* Ahli Yang Berhormat ADUN, garis panduan program bina baru dan baik pulih rumah rakyat miskin dan program peningkatan dan pemulihan ekonomi bantuan peralatan yang diperkenalkan pada tahun 2016 telah menyediakan ruangan pengesahan ahli Yang Berhormat dalam borang permohonan. Kerajaan Negeri sememangnya mendengar dan komited akan terus menambah baik proses sedia ada dari masa ke semasa.

Berkenaan dengan cadangan YB. Machang Bubuk dan YB. Jawi agar peruntukan di desa diberikan mengikut jumlah perkampungan di sesebuah kawasan Dewan Undangan Negeri. Untuk makluman pada tahun 2015 sebanyak RM10.4 juta telah dibelanjakan bagi projek-projek di desa dan meningkat kepada RM10.9 juta pada tahun 2016. Peruntukan ini merangkumi peruntukan pembangunan Kerajaan Negeri dan Pihak Berkuasa Tempatan. Projek-projek pula dijalankan secara keutamaan atau *priority base*. Prinsip ekonomi mengatakan bahawa sumber yang terhad manakala permintaan yang tidak terhad. Sehubungan dengan itu, saya mencadangkan agar Yang Berhormat membuat senarai keutamaan untuk dipertimbangkan oleh Pejabat Daerah dan Tanah agar peruntukan saksama dapat dijalankan.

YB. Dato' Yang di-Pertua sesungguhnya Kerajaan Negeri komited untuk terus memperkenalkan pelbagai produk serta program berinovasi dan baharu tidak kira bagi tujuan pertanian, kesihatan dan juga pembangunan di desa. Dasar *open door policy* dan mendengar akan sentiasa diamalkan. Konsep berfikir di luar kotak kalangan pembuat dasar dan pelaksana juga perlu bagi penghasilan *outcome* yang baru. Dengan ini Yang terhormat saya akhiri ucapan penggulungan saya dengan lafaz ini saya mohon menyokong.

YB. Timbalan Yang di-Pertua Dewan:

Seterusnya YB. Datok Keramat.

Ahli Kawasan Datok Keramat (YB. Jagdeep Singh Deo A/L Karpal Singh):

Terima kasih YB. Dato' Speaker. Saya mohon izin untuk guna beg saya. Kerana permintaan saya pada sidang dahulu untuk ada meja rujukan tak diluluskan. Beg saya apabila saya peguam dahulu.

Terima kasih YB. Dato' Timbalan Speaker dan saya ucapkan setinggi-tingginya terima kasih kepada semua Ahli-ahli Dewan yang telah pun mengambil bahagian di dalam perbahasan terhadap pengumuman Bajet 2017 oleh Y.A.B Ketua Menteri pada 15 November yang sudah.

Walaupun saya memegang Portfolio Perancangan Bandar & Desa, dan Perumahan saya ingin mula dengan merujuk kepada Ucapan Bajet tersebut yang telah memperuntukkan sebanyak jumlah RM220 juta untuk kerja-kerja tebatan banjir untuk keseluruhan banjir di Pulau Pinang. Khususnya yang berasal dari kawasan Datok Keramat atas peruntukan tersebut. Ini adalah kerana YB. Dato' Timbalan Speaker bahawa kawasan Datok Keramat merupakan kawasan tadahan air rendah yang sudah biasa dikenali sebagai kawasan yang senang dilanda banjir sekiranya ada hujan lebat.

Saya nampak pada persidangan DUN ini merupakan sememangnya isu utama walaupun YB. Padang Kota memegang portfolio yang akan memberi penggulungan terhadap isu ini saya mohon izin memandangkan saya ADUN Datok Keramat untuk sentuh serba sedikit isu banjir ini Dato' Timbalan Speaker.

Ingin saya tekankan di sini bahawasanya punca utama banjir kilat berlaku di kawasan Datok Keramat adalah akibat sepertimana kita semua tahu limpahan air dari YB. Sungai Pinang dan YB. Padang Kota selaku EXCO Kerajaan Tempatan, Pengurusan Lalu Lintas dan Tebatan Banjir telahpun memperincikan memang wujud satu rancangan tebatan banjir iaitu rancangan tebatan banjir RTB Sungai Pinang yang mempunyai beberapa fasa yang boleh melihat kepada keadaan banjir dikurangkan secara menyeluruh di kawasan Datok Keramat terutamanya di kawasan berdekatan Sungai Pinang.

Namun YB. Dato' Speaker ingin saya maklumkan betapa hampunya saya terhadap kelenaan pentadbiran yang terdahulu dalam menitikberatkan dan memberi keutamaan terhadap pelaksanaan tebatan banjir Sungai Pinang tersebut. Sepertimana yang dinyatakan Padang Kota Fasa 1 telah pun selesai pada tahun 1998 iaitu pelebaran dan pendalaman sungai dari muara sehingga ke Jalan Petani. Malahan isu pengambilan tanah juga telah pun diselesaikan pada tahun 1999. Malahan satu (1) komponen yang begitu penting untuk membolehkan kerja pendalaman dan pelebaran sungai dari Jalan Petani hingga ke Dhobi Ghat dalam RTB tersebut iaitu merupakan kerja terpenting sekali yang melibatkan menempatkan semula penduduk-penduduk di tebing Sungai Pinang iaitu 232 orang penduduk yang melibatkan 130 buah struktur. Kalau penduduk di tebing tak ditempatkan semua bagaimana kita nak buat pelebaran. Tak boleh. So RTB tak boleh jalan sekiranya penempatan semula tidak diselesaikan. Walaupun sembilan (9) tahun kemudian selepas pengambilan tanah diselesaikan oleh pentadbiran terdahulu iaitu pada tahun 1999. Apabila kita mengambil alih Pentadbiran Negeri Pulau Pinang saya selaku ADUN Datok Keramat terkejut dimaklumkan bahawa pelaksanaan RTB fasa seterusnya langsung tidak dilakukan. Sembilan (9) tahun YB. Dato' Timbalan Speaker.

Saya selalu menyatakan bahawasanya isu sensitiviti di dalam menempatkan semula penduduk di tebing sungai tidak boleh dijadikan asas untuk tidak teruskan dengan baki fasa RTB Sungai Pinang. Memandangkan apabila banjir YB. Dato' Timbalan Speaker apabila banjir berlaku yang akan melanda semua orang tak kira kaum, agama, bangsa ataupun fahaman politiknya. Oleh yang demikian saya mengambil inisiatif untuk tumpukan kepada penempatan semula bukan merupakan satu perkara yang senang, tapi akhirnya juga telah pun diselesaikan juga pada awal tahun ini.

YB. Dato' Timbalan Speaker, kelewatan dan pembaziran lebih sembilan (9) tahun ini apabila kerajaan terdahulu tidur atas pelaksanaan projek Rancangan Tebatan Banjir (RTB) ini telah menyebabkan penderitaan di kalangan penduduk keseluruhan Negeri Pulau Pinang khususnya di kawasan Datok Keramat. Walau bagaimanapun setelah bertahun-tahun memohon untuk dana disalurkan untuk baki fasa RTB Sungai Pinang untuk dilaksanakan, di mana untuk makluman dalam Dewan yang mulia ini peruntukan tersebut sebenarnya telah pun dinyatakan sejauh balik di dalam Rancangan Malaysia Ke-9 (RMKe-9) yang diumumkan pada tahun 2006. Namun demikian, di dalam apa keadaan jua Kerajaan Negeri Pulau Pinang mengalu-alukan penyaluran RM150 juta ke Negeri Pulau Pinang untuk tujuan pelaksanaan baki fasa RTB Sungai Pinang. Bak kata pepatah "*It is better late than never*". Saya cuma berharap bahawa Jabatan Pengairan dan Saliran (JPS) Pulau Pinang akan menggunakan sedaya upayanya untuk mempercepatkan pelaksanaan baki fasa RTB Sungai Pinang.

Saya juga berharap YB Dato' Timbalan Speaker, cadangan saya agar satu *barage* juga difaktorkan dalam penggunaan RM150 juta ini dapat diluluskan. Ini adalah kerana ia adalah satu hakikat.

YB. Dato' Timbalan Speaker, bahawasanya lazimnya berlaku banjir kilat apabila ada pertembungan di antara hujan yang begitu lebat yang bertembung dengan air laut yang pasang. Pembinaan *barage* ini seumpama yang dibina di negara Singapura akan membolehkan kita menutup muara sungai apabila paras air laut akan pasang sehingga satu paras air yang bahaya, terutamanya sewaktu hujan lebat.

YB. Dato' Timbalan Speaker, saya beralih kepada portfolio saya dan ingin saya memulakan dengan menyatakan bahawasanya saya tidak akan mengulangi perkara-perkara yang saya telah sentuh secara terperinci di dalam jawapan saya kepada soalan-soalan lisan yang telahpun ditujukan tempoh hari, melainkan ada isu-isu lain berkenaan perkara yang dibangkitkan di dalam perbahasan yang masih belum

ditangani. Antara isu-isu yang terlibat yang telah dijawab secara terperinci yang mana Ahli-ahli Dewan ini dapat merujuk kepada hansard untuk mendapat perincian ialah satu, penyelenggaraan perumahan melalui Tabung Penyelenggaraan maksima 80 Pulau Pinang *Housing Assistance Programme of Penang, Yes!* dan Tabung Penyelenggaraan Satu Malaysia, yang kedua isu dasar pengagihan kuota RMM 'A' ataupun Kos Rendah atau 'B' Kos Sederhana Rendah, yang ketiga dasar pembinaan Perumahan Mampu Milik seratus peratus dan cadangan meminda Garis Panduan Pemajuan Perumahan di bawah garis panduan 87 unit per ekar kepada seratus dua puluh lapan unit per ekar, yang keempat penggunaan RM500 juta hasil penjualan tanah oleh Perbadanan Pembangunan Pulau Pinang (PDC) untuk tujuan pembangunan perumahan mampu milik, kelima status penggunaan Akaun Amanah Perumahan Bumiputera Negeri Pulau Pinang, keenam cadangan pengenalan semula Enakmen Penyelarasan Sewa dan status kajian yang telah dibuat.

Berkenaan ini iaitu isu cadangan pengenalan semula enakmen penyelarasan sewa dan status kajian yang telah dibuat, saya cuma hendak sebut dan tambah selain daripada status kajian yang diarahkan dan dilakukan oleh Kerajaan Negeri Pulau Pinang oleh saya dan YB. Padang Kota, YB. Seri Delima telah pun mencadangkan penyewa-penyewa yang dikehendaki memberi milikan kosong unit-unit yang mereka sewa di kawasan Tapak Warisan Dunia George Town sepatutnya dibayar pampasan dan beliau mencadangkan YB. Dato' Timbalan Speaker, agar Kerajaan Negeri Pulau Pinang memperkenalkan satu polisi berkenaan isu ini.

Saya mengambil maklum cadangan ini dan akan bangkitkannya di dalam perbincangan seterusnya yang akan diadakan sekiranya didapati perlu ada pengenalan semula Enakmen Penyelarasan Sewa seperti mana dicadangkan ataupun mana-mana langkah lain untuk menangani isu tersebut. Namun YB. Seri Delima sudah jelas bahawanya cadangan ini akan melibatkan isu perundangan dan ini perlu turut dikaji dengan teliti untuk melihat sama ada cadangan agar mereka dibayar satu jumlah pampasan itu boleh dilaksanakan atau tidak. Yang ketujuh isu sumbangan yang dibayar seakibat tidak membina RMM 'A' Kos Rendah atau 'B' Kos Sederhana Rendah, YB. Pulau Betong dan YB. Telok Ayer Tawar telahpun memohon penjelasan tentang status Akuan Amanah Sumbangan Perumahan Awam Kos Rendah di mana bayaran sumbangan oleh pemaju yang tidak membina RMM 'A' Kos Rendah dan 'B' Kos Sederhana Rendah tersebut.

Untuk makluman Dato' Timbalan Speaker, sepertimana dinyatakan di dalam jawapan bertulis, jumlah bayaran sumbangan yang diterima Kerajaan Negeri dalam tempoh lima (5) tahun sehingga Oktober, 2016 adalah berjumlah RM124,378,500 akibat sumbangan yang dibuat daripada 20 projek di tujuh belas bahagian Pulau dan tiga (3) di bahagian Seberang Perai yang tidak membina RMM 'A' ataupun Kos Rendah dan 'B' ataupun Kos Sederhana Rendah tersebut di mana sedia maklum.

Sejak tahun 2012, polisi ini diperkenalkan untuk menangani permasalahan yang dialami oleh pemaju yang mengalami masalah kekangan tanah bagi membenarkan mereka untuk membina RMM 'A' dan 'B' ini di tapak pemajuan di mana pemaju perlu membayar sumbangan berdasarkan formula pengiraan seperti berikut iaitu satu RM120,000 setiap unit dikenakan kepada pemaju tempatan dan RM150,000 setiap unit dikenakan kepada pemaju luar Pulau Pinang bagi pemajuan di bahagian Pulau, kedua RM72,500 setiap unit dikenakan bagi pemajuan di Seberang Perai Utara dan Seberang Perai Tengah, kadar sama untuk pemaju tempatan dan luar dan ketiga RM50,000 setiap unit dikenakan ke atas 350 unit pertama dan RM72,000 setiap unit dikenakan ke atas unit-unit seterusnya bagi pemajuan di Seberang Perai Selatan kadar sama untuk pemaju tempatan dan luar.

YB. Dato' Timbalan Speaker, perlu diambil maklum bahawa Kerajaan Negeri tidak akan meluluskan permohonan untuk membayar sumbangan seakibat tidak membina RMM 'A' Kos Rendah dan 'B' Kos Sederhana Rendah dengan mudah. Pemaju perlu menunjukkan justifikasi kuat dan untuk makluman Dewan yang mulia ini, ada permohonan yang sememangnya telahpun ditolak dan mereka kehendaki juga kerana justifikasi tidak diberikan. Kerajaan Negeri Pulau Pinang sememangnya mempunyai rancangan jawapan kepada YB. Pulau Betong untuk menggunakan sumbangan dalam akaun amanah ini untuk projek-projek RMM 'A' Kos Rendah atau 'B' Kos Sederhana Rendah yang telah pun dikenalpasti di mana di peringkat ini ada satu projek di bahagian Seberang Perai yang telah dikenalpasti dan dana ini akan terus digunakan untuk tujuan tersebut, memandangkan ia adalah digunakan untuk menggantikan unit-unit yang tidak dibina oleh pihak pemaju.

YB. Dato' Timbalan Speaker, YB. Tanjong Bunga telah pun menyentuh akan status penyediaan Rancangan Struktur Negeri Pulau Pinang atau RSN. Untuk makluman RSN telah diwartakan pada 28 Jun 2007....(gangguan).

Ahli Kawasan Pulau Betong (YB. Datuk Sr. Haji Muhamad Farid Bin Haji Saad):

Minta laluan, penjelasan. Terima kasih. Salah satu lagi isu yang saya hendak bertanya kepada Yang Berhormat adalah beberapa pemaju yang dapat maklum yang mereka tidak dapat menjual rumah-rumah kerana masalah kekangan kewangan oleh pembeli, walaupun telah di *offer* rumah itu kepada pembeli-pembeli, tetapi disebabkan pembeli tidak ada penyata kewangan mereka orang susah tidak ada pendapatan tetapi mereka layak memiliki rumah, mereka pergi ke bank tunjuk tidak ada slip gaji yang mencukupi untuk menunjukkan mereka mampu membayar, apakah tindakan Yang Berhormat untuk membantu mereka-mereka ini yang memerlukan rumah tetapi tidak ada bukti untuk menunjukkan kepada bank yang mereka ini mampu membeli rumah, pada hal mereka berkerja dan mereka menyewa rumah-rumah RM300.00 sebulan, tetapi mereka tidak ada resit rasmi dan juga sebagainya, terima kasih.

Ahli Kawasan Datok Keramat (YB. Jagdeep Singh Deo A/L Karpal Singh):

Ini adalah satu soalan yang baik dari YB. Pulau Betong kerana ini menjurus kepada *actually* saya akan mengakhiri ucapan saya kepada permasalahan yang terbesar, cabaran yang terbesar terhadap pemilikan rumah yang pertama oleh rakyat Negeri Pulau Pinang dan juga keseluruhan Malaysia iaitu kesukaran mendapat *loan*, *now* bukan sahaja kita telah bincang secara panjang lebar tentang kesukaran mendapat *loan* sehingga Y.A.B. telah mendapat persetujuan YB. Telok Ayer Tawar untuk mengusulkan pada Bank Negara Malaysia dan Kerajaan Pusat kita bekerjasama tetapi *I think* mereka ada syarat-syarat yang begitu ketat yang dikenakan terhadap bakal pemohon oleh itu kita dapati ada satu kadar penolakan sehingga 75% *infact* YB. Datuk Pulau Betong *I just want to share, one actual life case which is* kita mempunyai Kerajaan Negeri punya projek sendiri di Bandar Cassia di Batu Kawan.

YB. Dato' Timbalan Speaker, fasa satu ada 520 unit, *there 520 units of diference type of RMM including of* Kos Sederhana Rendah 168,000 dan RM220,000 ada beberapa jenis, 520 unit dan daripada 520 unit ini tidak ada isu tentang kekurangan minat *that's is a high demand....*(dengan izin) YB. Dato' Timbalan Speaker, kerana jawatankuasa pemilihan spec telah membuat pemilihan untuk projek ini sehingga hampir 800 nama yang kita beri, tetapi apa yang berlaku, YB. Dato' Timbalan Speaker, walau pun 800 orang menunjukkan minat dan ditawarkan unit ini, yang pergi ke PDC untuk tandatangan kurang daripada 200 dalam 192, 193 *that's mean* kadar penolakan *off nearly 80% this particular life case* YB. Dato' Timbalan Speaker, apa yang kita hendak buat itu satu, tapi apa yang *contribute* kepada kadar penolakan sepertimana yang saya katakan ialah syarat-syarat yang ketat dan salah satu perkara ialah apa YB. Pulau Betong telah bangkitkan tadi dan kita dalam bengkel bersama Bank Negara Malaysia *we are the first state by the way* Pulau Pinang, di mana kita ada bengkel bersama BNM untuk bincang isu kadar penolakan ini *because this is very frightening come to frightening seat and I think after Penang two or other three state follow shot* mereka juga minta bengkel dengan BNM, tapi apabila kita bincang dalam bengkel beberapa siri perbincangan tersebut ini juga dibangkitkan di mana dikatakan ada golongan kerana mereka daripada golongan berpendapatan rendah, mungkin mereka daripada penjaja tetapi ada pendapatan, tapi dokumuntasi mereka tidak mencukupi, apa BNM boleh buat, dan *off course* mereka ambil maklum akan perkara ini jadi saya harap *off course* ini perlu ditangani kerana ada satu golongan pemohon yang tidak dapat lulus *loan* akibat masalah ini, saya setuju dengan Pulau Betong ini perlu diambilkira tetapi apabila ditanya sebaik Kerajaan Negeri apa kita boleh buat, kita cuma boleh cuba sedaya upaya kita untuk berbincang dengan pihak yang mempunyai bidang kuasa untuk menangani masalah tersebut iaitu BNM yang sekarang mereka boleh cuba memperkenalkan satu kaedah untuk menangani golongan ini yang tidak ada dokumentasi yang mencukupi kemudiannya mengarahkan bank-bank komersial sila ambil tindakan selanjutnya supaya mereka juga dapat diberi peluang untuk mendapat *loan* supaya dapat perumahan tersebut.

YB. Dato' Timbalan Speaker, saya beralih kepada RSN, sepertimana yang saya katakan tadi RSN Pulau Pinang 2020 telah diwartakan pada 28 Jun 2007. Mengikut Subseksyen 11 (1), Akta Perancangan Bandar dan Desa, 1976 atau pun Akta 172, sesuatu rancangan struktur yang telah mula berkuatkuasa hendaklah tertakluk kepada kajian semula tiap-tiap lima tahun seiring dengan penyediaan rancangan pembangunan lima tahun negeri dan kajian semula itu hendaklah berkaitan dengan keseluruhan negeri tersebut. Kajian semula RSN PP 2020 telah dimulakan sejak Julai 2012 dengan penyediaan Asas

Rujukan *Terms Of Reference* kajian semula RSN PP 2020 dan seterusnya pembentangan Kertas Kerja Kajian Semula RSNPP 2020 kepada Mesyuarat Jawatankuasa Perancang Bil. 9/2012 pada 5 Oktober 2012. Skop kajian semula RSN 2020 mengambilkira dasar-dasar dan polisi-polisi baharu Kerajaan Negeri, isu-isu perancangan dan pembangunan terkini termasuklah projek-projek kerajaan yang komited dan arahan-arahan pindaan melalui kelulusan Mesyuarat Jawatankuasa Perancang Negeri. Maklum balas juga diterima dari Jabatan dan agensi pelaksana melalui sistem pemantauan pelaksanaan dasar-dasar RSN yang telah dijalankan menggunakan sistem *Electronic Monitoring Of Structure Plan* atau *EMOS plan*. Selain itu aduan-aduan dari orang awam juga diambilkira. Kajian semula juga turut membuat penilaian ke atas Gambarajah Utama RSN PP 2020 dengan mengambilkira cadangan projek pembangunan terkini dan arahan-arahan di peringkat negeri dan persekutuan untuk dimasukkan ke dalam cadangan Pelan Indikatif Gambar Rajah Utama Deraf RSN PP 2030 seterusnya yang mencadangkan mekanisma pelaksanaan yang lebih efektif di dalam Deraf Rancangan Struktur Negeri Pulau Pinang 2030 kelak. Rancangan 2020 sekarang, kajian semula itu sudahpun kita panjangkan kepada 2030 kerana kita ada banyak projek dan rancangan-rancangan yang akan dengan izin, *go up to 2030, so even that has is been taken into indicative plan at the moment*.

Hasil penemuan di atas akan dimasukkan ke dalam laporan pemeriksaan ataupun Laporan Tinjauan dan akan dibentangkan kepada Jabatan Perancangan Negeri dan seterusnya perlu dipublikasikan Dato' Timbalan Speaker, bagi memberi peluang kepada orang awam menyertai dalam memberi pandangan dalam kajian semula ini. Semua input ini akan dijadikan asas dalam penyediaan Deraf Rancangan Struktur Negeri Pulau Pinang 2030. Untuk makluman status semasa kajian semula RSN PP 2020 *latest status* pada 20 Jun tahun ini, dalam mesyuarat Jabatan Perancangan Negeri khas telah diadakan satu pembentangan Laporan Tinjauan dan Penilaian Dasar-dasar RSN 2020 serta Pelan dan Cadangan Indikatif Gambarajah Utama RSN 2030. Kemudiannya satu bengkel kajian semula RSN PP 2020 telah diadakan pada 20 September 2016 yang melibatkan ADUN dan agensi teknikal bagi mendapatkan input serta pandangan awal mengenai hala tuju perancangan untuk diambilkira di dalam penyediaan RSN PP 2030.

Ahli Kawasan Pulau Betong (YB. Datuk Sr. Haji Muhamad Farid Bin Haji Saad):

Penjelasan. ADUN Kerajaan atau dari ADUN Pembangkang telah dijemput di sana?

Ahli Kawasan Datok Keramat (YB. Jagdeep Singh Deo A/L Karpal Singh):

ADUN Kerajaan dan agensi teknikal bagi mendapatkan input serta pandangan awal mengenai hala tuju perancangan untuk diambilkira di dalam penyediaan RSN PP 2030. Secara umum bengkel ini telah menerima 451 pandangan dan daripada itu 58% ataupun 260 cadangan daripadanya merupakan cadangan dan 42% daripadanya iaitu 191 merupakan pernyataan isu dasar dan permasalahan dasar. Seterusnya publisiti penyertaan awam kajian semula RSN PP 2020 akan diadakan selama dua bulan iaitu bermula pada 1 Disember ini hingga 31 Januari tahun depan selaras dengan keputusan Jabatan Perancangan Negeri Bil.10 yang diadakan pada 29 September 2016. Tiga lokasi pameran awam akan diadakan iaitu di KOMTAR, MBPP dan MPSP. Selepas proses publisiti selesai, penyediaan Deraf Rancangan Struktur Negeri Pulau Pinang 2030 akan dilakukan dan akan seterusnya diwartakan.

Berkenaan Penyediaan Rancangan Kawasan Khas Bukit Bendera, saya gembira untuk mengumumkan, ianya telah diwartakan dan dikuatkuasa pada 1 September 2016 melalui Warta Kerajaan, Nombor 18, Tambahan Nombor 1, Kenyataan Warta nombor 664 dan orang awam boleh merujuk kepadanya di JPBD dan juga di MBPP serta di Pejabat Perbadanan Bukit Bendera. Dan saya juga gembira untuk umumkan bagi Rancangan Kawasan Khas Warisan Dunia George Town ia juga telah diwartakan berkuatkuasa 1 September 2016 melalui Warta Kerajaan jilid 60, Nombor 18, Tambahan Nombor 1, Nombor Warta 665. RKK ini digunakan sebagai panduan oleh MBPP dan GTWHI bagi tujuan pemuliharaan bangunan warisan di Tapak Warisan Dunia George Town. Orang awam juga boleh merujuk kepadanya di JPBD dan juga di MBPP serta di Pejabat GTWHI.

Ahli Kawasan Pulau Betong (YB. Datuk Sr. Haji Muhamad Farid Bin Haji Saad):

Penjelasan YB. Datok Keramat. Bolehkah salinan RKK George Town Heritage ini diberikan kepada semua ADUN-ADUN di dalam Dewan ini.

Ahli Kawasan Datok Keramat (YB. Jagdeep Singh Deo A/L Karpal Singh):

Saya akan buat semakan dan minta ianya dibuat sekiranya ia dapat dibuat sebelum akhir sesi nanti ataupun kalau tidak sempat, mungkin dihantar kepada ADUN. Bagi penyediaan Rancangan Kawasan Khas Taman Botani pula, proses pewartaannya ditangguhkan, Dato' Timbalan Speaker, sementara bagi menilai beberapa perbezaan pandangan yang dikemukakan kepada Kerajaan Negeri oleh pakar runding luar negara berkenaan RKK yang tersebut. Penyediaan RKK Taman Botani ini masih dalam proses semakan semula dan pewartaannya akan dijangka selesai pada awal tahun depan. Bagi RKK yang disediakan dan yang telah diwartakan, ianya akan dimasukkan ke dalam Deraf RSN PP 2030 dan seterusnya diambil kira dalam Rancangan Tempatan Pulau yang berada dalam proses penyediaan oleh MBPP. Yang penting, untuk makluman Dewan...(gangguan).

Ahli Kawasan Tanjong Bunga (YB. Teh Yee Cheu):

Penjelasan.

Ahli Kawasan Datok Keramat (YB. Jagdeep Singh Deo A/L Karpal Singh):

Silakan.

Ahli Kawasan Tanjong Bunga (YB. Teh Yee Cheu):

Terima kasih. Bolehkah Yang Berhormat jelaskan mengapa kajian semula di mana Pelan Struktur Pulau Pinang itu, Tanjong Bunga, Telok Bahang *second corridor* dikeluarkan, diganti dengan satu pembangunan masa depan dan satu lagi pada sesi yang lalu juga saya bangkitkan kalau boleh RKK Tanah Tebus Guna dimasukkan dalam *Structure Plan* ini, adakah ini masih dibincangkan atau sudah.

Ahli Kawasan Datok Keramat (YB. Jagdeep Singh Deo A/L Karpal Singh):

Terima kasih YB. Tanjong Bunga yang sememangnya telahpun turut hadir dalam Bengkel Kajian Semula yang diadakan pada 20 September yang sudah. Bantahan-bantahan Yang Berhormat ataupun pandangan-pandangan YB. Tanjong Bunga telahpun direkodkan dan memang akan diambil kira dan kita akan buat keputusan yang sewajarnya.

YB. Dato' Timbalan Speaker, yang penting sepertimana yang saya nyatakan tadi untuk makluman Dewan, saya gembira untuk mengumumkan bahawasanya salah satu komponen penting untuk pelaksanaan RSN adalah penyiapan beberapa RKK sepertimana yang saya maklumkan pada persidangan yang lepas. *At least* untuk persidangan ini seperti dinyatakan tadi, ada pergerakan maju ke hadapan iaitu antara 3 RKK, iaitu RKK Warisan Dunia George Town, RKK Bukit Bendera dan Taman Botani, RKK Warisan Dunia George Town dan Bukit Bendera telah dimuktamadkan dan diwartakan dan saya akan memohon JPBD Pulau Pinang untuk meneruskan lebih cepat untuk memuktamadkan Pelan-pelan Tempatan, RKK Taman Botani agar RSN dengan seberapa cepat mungkin. Saya beralih kepada isu yang disentuh oleh Yang Berhormat Pulau Betong tentang adanya teguran daripada Ketua Audit Negara akan prosedur yang diamalkan di dalam permohonan pelepasan kuota bumiputera oleh pemaju.

Untuk makluman YB. Dato' Timbalan Speaker, Bahagian Perumahan sememangnya mengambil maklum tentang pemerhatian yang telah dibuat oleh Ketua Audit Negara melalui Laporan Siri 1, Tahun 2015 dan beberapa siri perbincangan telahpun diadakan sejak Jun sehingga September 2016 setelah kita dimaklum tentang laporan tersebut di mana antara lain kita telahpun memutuskan YB. Dato' Timbalan Speaker, untuk menambahbaik prosedur tersebut di mana antara lain keputusan adalah seperti berikut. Di mana untuk kes-kes ataupun permohonan-permohonan baru, kepada PBT-PBT oleh pemaju mereka perlu membuat penandaan lot Bumiputera untuk pemajuan berstrata kerana itu merupakan salah satu daripada teguran kerana kita tidak dimaklumkan dan ada pemaju-pemaju yang menyalahgunakan ruang yang, *that gap* yang wujud. Jadi sekarang di peringkat PBT pun, mereka pun berstrata, *landed there is no problem, they already have told you which unit but for berstrata now they has been required PBT level to inform and* buat penandaan and buat lot-lot bumiputera tersebut.

Nombor dua, pelepasan kuota Bumiputera melalui Jawatankuasa Pelepasan Kuota Bumiputera akan berdasarkan permohonan dan pengesahan oleh status Bumiputera. Ada kes-kes di mana kita tidak pasti tentang status pemohon itu sama ada pemohon itu Bumiputera atau tidak. *Sometimes* ada daripada Sabah dan Sarawak. Ada orang Siam, mereka kata mereka Bumiputera, mereka ada kad BSN dan sebagainya. Dia kata bukti kata kita Bumiputera *but that is one of the* teguran sama ada itu cukup. So kita buat keputusan, sekarang untuk kes-kes sebegini, kita akan panjangkan kepada YB. Penasihat Undang-Undang untuk pengesahan daripada beliau dari segi perundangan sama ada dia berstatus Bumiputera ataupun tidak.

Nombor tiga, kita juga bekerjasama sekarang dengan Pihak Berkuasa Tempatan untuk tidak mengeluarkan Sijil Layak Menduduki ataupun OC kepada mereka yang tidak mematuhi syarat pelepasan peruntukan kuota Bumiputera atau tidak mendapat pelepasan kuota Bumiputera. Dan bagi Sijil Perakuan Siap dan Pematuhan ataupun CCC, aduan akan dibuat kepada Lembaga Arkitek Malaysia sekiranya dikeluarkan tanpa pematuhan syarat-syarat dan nombor empat, pengiklanan serentak dengan Kementerian Kesejahteraan Bandar, Perumahan dan Kerajaan Tempatan (KPKT) akan unit-unit Bumiputera yang masih belum dijual akan dibuat di dalam tempoh tiga bulan akhir tempoh pengiklanan. Dulu kita ada enam (6) bulan mesti iklan dalam sekurang-kurangnya empat akhbar seperti yang mana saya sebut sebelum ini. *In fact* saya yang hadir di dalam mesyuarat jawatankuasa yang memantau keputusan Majlis Perumahan Negara yang dipengerusikan oleh Timbalan Pengerusi Dato' Halimah dan saya, ini isu bukan sahaja berkenaan dengan Pulau Pinang tetapi satu Malaysia dan saya dari Negeri Pulau Pinang yang buat cadangan ini supaya kita membuka peluang kepada lebih ramai Bumiputera untuk beli unit-unit ini yang tidak dapat dijual bukan sekadar kita iklankan di sini sahaja. Saya minta KPKT, semua Penang, *we said Penang* sedia untuk beri nama projek-projek di mana ada unit-unit masih wujud kepada KPKT untuk KPKT buat pengiklanan dalam *website* dia. *So that* ada lebih ramai yang akan tahu lebih peluang dan lepas saya buat cadangan itu, kebanyakan negeri lain juga bersetuju dan itu telah diambil sebagai satu keputusan dasar di mana negeri-negeri yang bersetuju, KPKT akan bantu dalam pengiklanan dan ia akan dibuat dalam tempoh akhir, serentak tiga bulan akhir dalam enam bulan keseluruhan yang dibuat di Negeri Pulau Pinang.

Untuk maklumat Dewan yang mulia ini, YB. Dato' Timbalan Speaker, teguran Ketua Audit Negara bukan sahaja dibuat terhadap Negeri Pulau Pinang tetapi di negeri-negeri lain juga. Ada negeri-negeri lain yang tiada rekod pun dapat diperolehi untuk audit buat pengauditan. Kerana mereka tiada prosedur yang ditetapkan untuk urusan lepasan kuota Bumiputera. *In fact, we are in much better position.* Di dalam apa perkara jua, kita akur dengan pemerhatian yang telah dibuat dan langkah-langkah penambahbaikan telahpun diperkenalkan selaras dengan pemerhatian yang tersebut, YB. Dato' Timbalan Speaker.

Saya alih kepada isu yang dibangkitkan oleh rakan saya daripada Kebun Bunga yang mana YB. Kebun Bunga telah membangkitkan isu akan keusangan 9 blok flat di Padang Tembak. Untuk maklumat Dewan yang mulia ini, flat-flat ini yang merupakan flat yang antara terawal diBina di Negeri Pulau Pinang iaitu pada tahun 1969. Sebelum saya dilahirkan pun dan ia merangkumi 9 blok dengan 3,660 unit di mana 3,211 unit telahpun dijual dengan kaedah sewa-beli dan 449 unit masih di bawah seliaan bahagian Perumahan untuk kegunaan sebagai unit rumah sewa. Sememangnya Kerajaan Negeri amat prihatin terhadap keperluan untuk menyelenggara Projek Perumahan Padang Tembak, bukan sahaja Projek Perumahan Padang Tembak tetapi *actually* hakikatnya semua projek-projek perumahan awam *but of course* Padang Tembak memandangkan ianya antara yang terawal lagi, kita titikberatkan. Sejak tahun 2010 sehingga kini, sejumlah RM11.5 juta telahpun dibelanjakan untuk penyelenggaraannya yang termasuk skop kerja seperti penyelenggaraan pam air, kebocoran paip, pembaikan resapan tandas, kebocoran unit ataupun *water proofing*, pembaikan unit, penyelenggaraan penjanakuasa (*generator*), pembaikan keretakan dan pembaikan lif, YB. Dato' Timbalan Speaker.

Now, baru-baru ini memang untuk maklumat Dewan yang mulia ini kita dapati antara 9 blok tersebut ada 1 blok di mana kerosakan *structure*nya sudah menjadi kian serius dan untuk maklumat Yang Berhormat Kebun Bunga, Kerajaan Negeri Pulau Pinang telahpun bersetuju untuk membuat kerja-kerja membaikpulih terhadap *structure* tersebut untuk mengelak keadaannya daripada terus merosot ataupun *deteriorate*, di mana sejumlah RM763,000 akan diperuntukan untuk tujuan ini dan kita harap kerja-kerja membaikpulih ini dapat mula dalam bulan 12 dan ia dijangka dapat disiapkan dalam bulan tiga atau empat tahun yang akan datang. Boleh, silakan.

Ahli Kawasan Kebun Bunga (YB. Cheah Kah Peng):

Penjelasan, tiga (3) perkara yang saya nak di sini dirakamkan satu adalah masih ada beberapa lebih kurang mungkin 60 jikalau tak silap perkara pertama tak silap masih di bawah di tangan GLC di mana tidak digunakan maksud saya flat-flat ataupun apartment-apartment di dalam pangsapuri di Padang Tembak masih di kosong dan juga tidak digunakan dengan sesuai tapi tidak diduduki oleh atau digunakan ini perkara pertama saya meminta EXCO Perumahan dapat meneliti perkara ini supaya lebih kurang 60 unit yang masih kosong ini digunakan untuk kebaikan rakyat yang perlukan unit-unit ini untuk disewa.

Yang perkara kedua yang membangkitkan menggunakan peluang ini untuk membangkitkan adalah mengenai masih ada satu blok, Blok A di pangsapuri Padang Tembak yang sepatutnya pada tahun 2012, 2011 dan sampai 2012 untuk memperbaiki paip najis tapi di dalam di seluruh Blok A itu masih tidak dibuat, Blok A ini perkara kedua pendek kata sahaja dan yang ketiga baru-baru terwujud adalah satu perkara yang saya amat sakit hati iaitu pada Isnin baru-baru ini dua hari yang lalu, pagi sebuah lif di Blok C ini perkara yang penting amat penting, sebuah lif di Blok C dibakar oleh *arsonist*, pagi pukul 3.00, mereka panggil saya untuk menangani perkara ini hari Isnin. Pagi ini pagi Rabu sebuah lagi lif di dalam blok yang sama kemudiannya juga dibakar. Ketiga-tiga YB. Datok Keramat kerana pada Julai tahun ini lif yang pertama ini dibakar oleh *arsonist* juga kita melaporkan kepada pihak Polis akibatnya pada hari ini lebih kurang 400 unit flat ataupun pangsapuri di Blok C Padang Tembak dan lebih kurang 1,000 penduduk tak ada lif sejak pagi ini dan saya minta maaf kerana saya lewat datang ke Dewan yang mulia ini kerana mengendali perkara-perkara semua ini 1,000 orang tak ada lif kerana *arsonist* yang cuba bakar. *Sorry* telah bakar lif Blok C Padang Tembak itu dan saya mintalah bantuan daripada Pihak Perumahan untuk memperbaiki tetapi Dato' Speaker dan EXCO dan Pegawai Agensi-Agensi Kerajaan saya minta bantuan kerana jawapan diberikan kepada saya. Sejak pagi ini saya minta, saya mohon, saya pergi telefon semua ini jawapan bagi kepada saya adalah tidak ada *spare part* untuk lif dan saya rasa dengan secara ringkas saya rasa jawapan yang diberikan kepada saya bahawa tak ada *spare part* untuk membaiki lif ini saya rasa tidak munasabah.

Saya tak boleh terima kerana rata-rata tempat di seluruh Pulau Pinang, dunia ada lif ada kekacauan ataupun ada kerosakan memang jurutera ataupun kontraktor boleh baiki kena ada *spare part* tapi alasan diberi kepada saya itu bahawa *spare part* kena diimport dari luar negara jadi ke semua 1,000 lebih orang di Blok C Padang Tembak sejak pagi ini diberitahu bahawa mereka kena tunggu satu atau dua bulan untuk *spare part* itu, saya rasa tak munasabah juga dengan secara ringkas kerana kita boleh mempercepatkan, melajukan *spare part* itu dan juga sepatut *spare part* sebagai kontraktor *spare part* kena ada sikit *how to say* disediakan jadi saya bukan di sini untuk *blame...*(dengan izin) sesiapa tapi saya kena ada sesuatu *solution* harap petang ini kerana sejak pagi ini.

Ini bukan saya kena cakaplah ini bukan salah sesiapa selain daripada *arsonist* itu yang membakar lif itu tetapi keadaan ini diwujudkan dan keadaan ini yang cukup susah bagi 1,000 lebih penduduk dan saya tidak ada cara selain daripada memohon Dewan yang mulia ini untuk membantu saya supaya mengarahkan jurutera-jurutera dan *technician-technician* di seluruh Pulau Pinang saya rasa tak akan ada tak ada cara kita boleh menyelesaikan dengan mencari cara untuk memperbaiki lif jadi terima kasih.

Ahli Kawasan Datok Keramat (YB Jagdeep Singh Deo A/L Karpal Singh):

YB. Dato' Timbalan Speaker, sememangnya sepertimana saya jawab tadi setiap tahun pun kita ada tabung untuk penyelenggaraan lif bukan sahaja di Padang Tembak tapi di semua Taman-Taman Perumahan Awam ini merupakan satu perkara kritikal kalau tak ada lif, *we are all very aware of that* we mengutamakan dan memberi *priority* kepada memastikan lif-lif berfungsi terutamanya di taman-taman perumahan bertingkat dan *of course coming to* apa yang dinyatakan tadi tentang *arsenic* ini saya percaya ini *arsenic* sudah beberapa kali bertindak sedemikian dan blok A sememangnya selalu ada masalah ini dan kita memandang serius kerana pada pagi ini menyebabkan kesemua lif tidak dapat berfungsi sekiranya pun Dewan ini tidak bersidang, YB. Kebun Bunga boleh mari berjumpa saya dan saya akan pastikan bahawa kita akan melihat bagaimana kita boleh tangani dan atasi masalah ini so saya beri jaminan itu kepada Kebun Bunga dan untuk isu tentang Blok A di mana sebelum ini untuk beberapa blok kita telah membuat kerja-kerja pembaikan paip-paip najis Blok A masih belum dibuat dan saya sedia ambil maklum dan saya akan arahkan kerja-kerja yang perlu dibuat dengan seberapa cepat mungkin YB. Kebun Bunga dan kepada isu yang seterusnya dibangkitkan iaitu isu ada beberapa unit yang disewa

keluar kepada satu GLC yang itu *in fact* adalah pihak Perbadanan Air Pulau Pinang, Bahagian Perumahan mengambil serius juga walaupun G2G bahawasanya unit-unit sewa seperti yang ada di Padang Tembak ini, permintaannya begitu tinggi kita tak ada unit yang *spare* tetapi kita ada senarai menunggu yang lama dan saya telah arahkan sudah beberapa bulan dahulu Bahagian Perumahan untuk tulis kepada Bahagian ataupun PBA minta supaya membuat semakan sama ada nombor satu, sama ada 60 unit ini dihuni atau tidak kerana kalau tak dihuni kita nak ambil alih, nombor kedua semakan terhadap kelayakan yang dihuni kerana tak layak kita akan kaji sama ada betul atau tidak untuk membenarkan mereka terus di situ kerana polisi kita untuk unit-unit rumah seumpama PPR ini adalah untuk mereka yang bergolongan susah dan berpendapatan rendah sahaja dan saya akan teruskan usaha saya untuk pastikan ini ditangani.

I do not want this to happen on my watch even though is G2G issue and we are assure you looking thru this matter Kebun Bunga itu yang saya nak jawab kepada Kebun Bunga akan tiga perkara yang dinyatakan tapi saya balik kepada apa yang saya nyatakan tentang satu blok daripada sembilan blok tersebut yang kerosakannya kian serius dan kita ada *contractor* atau jurutera yang menyatakan *It will get worse if you don't take retification work...* (dengan izin) Dato' Timbalan Speaker *so we have agreed for that particular block we do not want to make it worse, to get worse further* tapi untuk makluman Dewan yang mulia juga ini ada permintaan juga untuk pembaharuan semula and *I think this is something that this state have seriously start looking into because we are having building that are ages 30 – 40 years 1969 that is how many years? 48 year nearly 50 years* hampir 50 tahun.

I have said this before di negara Singapura ada Akta Kementerian Pembaharuan Semula Urban Redevelopment Authority (URA) *the URA* ada satu kementerian di mana dalam peruntukan perundangan mereka perlu diaudit tiap-tiap bangunan yang mencecah lebih umur 40 tahun dan adapun sudahpun ada beberapa *redevelopment renewal* di mana ia dirobohkan dan dibina semula kerana ia ada lebih *economical* untuk bina semula *rather than* kita selenggara-selenggara tiap-tiap tahun dan untuk tujuan ini di bawah Jawatankuasa Pembaharuan Semula Bandar ataupun (*Urban Regeneration Committee*) yang baru ditubuhkan pada 21 Oktober tahun sudah 2015 dan yang dipengerusikan oleh saya, beberapa projek perintis pembaharuan semula projek perumahan telahpun dikenalpasti iaitu di Taman Free School dan *6 Point Block*, Lorong Mahsuri di bahagian Pulau dan di Ampang Jajar dan Mak Mandin di bahagian Seberang Perai.

Untuk makluman Dewan yang mulia ini, di bahagian Pulau, untuk *6 Point Block* Lorong Mahsuri proses rundingan dengan penduduk telahpun bermula dan kaji selidik tersebut di dalam peringkat pemuktamadan manakala memandangkan Projek Perumahan Padang Tembak adalah antara yang paling lama di Negeri Pulau Pinang, Kerajaan Negeri Pulau Pinang telah memutuskan akan memberi keutamaan pertama kepada Pembaharuan Semula Projek Perumahan Padang Tembak tersebut, di mana untuk makluman Dewan ini diperingkat ini perunding telahpun memandangkan keseriusan kerosakan kepada struktur bangunan itu untuk memberi taklimat permulaan (*preliminary finding*) kepada Kerajaan Negeri dan mereka telahpun dipohon untuk memperhalusi konsep dan komponen-komponen di dalam cadangan Pembaharuan Semula yang tersebut. Apabila ia diperhalusi dan kita ada satu rancangan yang kita akan mara ke hadapan dengan satu mesyuarat akan dipanggil dengan Wakil-Wakil Rakyat tempatan juga, ini juga saya beri komitmen kepada Kebun Bunga ia bukan satu perkara yang senang dibuat tetapi kita mesti berusaha terhadapnya YB. Kebun Bunga dan saya YB. Dato' Timbalan Speaker beralih kepada satu isu yang dibangkitkan oleh rakan saya Permatang Berangan yang tiada disini tapi untuk benefit mereka yang ada iaitu berkenaan Dasar Penyerahan Unit Rumah Mampu Milik Jenis A ataupun Kos Rendah di mana YB. Permatang Berangan telah tanya sama ada ada satu dasar untuk Kerajaan menghendaki unit-unit RMM A ataupun Kos Rendah diberi secara percuma. *That is what he said yesterday* dalam perbahasannya.

Untuk makluman Dewan yang mulia ini YB. Dato' Timbalan Speaker, Kerajaan Negeri tidak membuat sebarang ketetapan dasar untuk pemaju menyerahkan sejumlah unit rumah Kos Rendah kepada Kerajaan Negeri secara percuma bagi kelulusan mana-mana permohonan Kebenaran Merancang. Semakan ke atas rekod-rekod kelulusan Jawatankuasa Perancang Negeri mendapati syarat tersebut hanya telah dikenakan secara berasingan kepada satu pemaju, satu permohonan itu adalah permohonan Kebenaran Merancang untuk meroboh bangunan-bangunan sedia ada iaitu 11 unit dan cadangan membina 1 blok hotel 13 tingkat (160 bilik), 1 blok pangsapuri mewah 39 tingkat (80 unit), 1 blok pangsapuri mewah 37 tingkat (65 unit), 1 blok pangsapuri mewah 30 tingkat (68 unit) dan 1 blok pangsapuri Kos Rendah 10 tingkat (100 unit) di atas Lot P.T 105 (Lot lama 15), Mukim 2, Daerah Barat Daya, Jalan Telok Bahang, Pulau Pinang yang telah dikemukakan oleh Tetuan Lembaga Kemajuan

Wilayah Pulau Pinang ataupun PERDA yang pada asalnya telah diluluskan oleh Majlis Bandaraya Pulau Pinang pada 7 Jun 2011.

YB. Dato' Timbalan Speaker, walau bagaimanapun, pemohon telah mengemukakan perlanjutan pertama dari 6 Jun 2012 hingga 7 Jun 2013 setelah projek tidak dapat dimulakan dalam tempoh sah laku kelulusan awal tersebut. Mesyuarat Jawatankuasa Perancang Negeri Bil. 6/2012 pada 25 Julai 2012 telah mengambil ketetapan untuk menolak permohonan perlanjutan tersebut namun boleh dipertimbangkan untuk kelulusan dengan syarat cadangan pemajuan adalah untuk perumahan kos rendah dan kos sederhana rendah dengan harga tidak melebihi RM72,500 seunit.

Selanjutnya pemohon telah melalui surat bertarikh 4 Februari 2013 telah memohon pertimbangan bagi mengekalkan cadangan asal dengan mengambil kira alasan-alasan berikut;

- i. Densiti maksima adalah 15 unit/ekar sahaja;
- ii. Pemaju menyediakan rumah kos rendah melebihi 30% daripada yang diperlukan;
- iii. Cadangan pemajuan hotel yang dicadangkan adalah bertujuan memberi galakan penyertaan bumiputera di dalam sektor pelancongan; dan
- iv. Cadangan pemajuan adalah selaras dengan syarat nyata seperti di dalam geran iaitu "tanah ini hendaklah digunakan untuk tujuan komersial, hotel, kediaman dan rumah kelab sahaja iaitu mengikut Pelan tata susunan yang hendak diluluskan oleh Majlis.

Berdasarkan maklumbalas MBPP, Tetuan Gayarena Sdn. Bhd. melalui surat bertarikh 14 Oktober 2013 telah menjelaskan bahawa syarikat tersebut yang bekerjasama dengan PERDA untuk projek pembangunan ini dan bersetuju untuk menyumbang 50 buah unit rumah kos rendah kepada pihak Kerajaan Negeri daripada 100 buah unit kos rendah yang akan dibina. Memandangkan terdapat 11 unit setinggan sedia ada di atas tapak dan bilangan asal bilangan unit rumah kos rendah yang dicadangkan oleh pihak PERDA adalah sebanyak 64 unit, Jawatankuasa Perancang Negeri telah bersetuju untuk memperakukan permohonan kebenaran merancang tersebut dengan syarat pihak PERDA perlu menyediakan 100 unit rumah kos rendah di mana 60 unit rumah kos rendah hendaklah diserahkan secara percuma kepada Kerajaan Negeri. Manakala baki 40 unit rumah kos rendah lagi hendaklah dijual mengikut senarai nama pembeli yang akan dibekalkan oleh Kerajaan Negeri.

YB. Dato' Timbalan Speaker, saya beralih kepada isu pembinaan rumah mampu milik A... (gangguan).

Ahli Kawasan Telok Bahang (YB. Datuk Shah Headan Bin Ayoob Hussain Shah):

Yang Berhormat, polisi mengenai rumah kos rendah yang berharga RM72,000 ini, bagaimana status *parking* nya? Tak salah saya, penggal lepas Yang Berhormat ada bagitau. Saya nak buat *clarifications*, *status parking* adakah mereka kena beli daripada pemaju atau pun diberi percuma mengikut rumah? Sebab saya ada satu aduan di sini, pembeli ini kata dia terpaksa bayar RM50,000 untuk satu petak lot *parking* dan saya minta surat itu sebab saya tahu adakah dalam surat tawaran daripada Pejabat Setiausaha Kerajaan Negeri dan saya dapati dalam surat memang tidak ada menyebutkan kena bayar *parking* RM50,000 itu. Tetapi apabila beliau pergi jumpa dengan Tetuan Zantalite Enterprise Sdn. Bhd. maka dia kata kalau nak rumah ini RM72,000, kena bayar *parking* RM50,000. Saya nak minta status macam mana polisi ini, kedudukan ini dan saya minta Yang Berhormat dapat bantu.

Ahli Kawasan Datok Keramat (YB. Jagdeep Singh Deo A/L Karpal Singh):

Terima kasih YB. Telok Bahang. Rakan saya yang selalu tanya soalan-soalan yang baik walaupun tak ada begitu kena-mengena dengan itu. Itu adalah satu bahan *subject* yang ada satu *about* yang tersendiri. Tetapi sekiranya mahu saya akan jawab sekarang juga. Begini, polisi unit-unit rumah mampu milik A dan B ataupun kos rendah dan kos sederhana rendah wujud ataupun dilahirkan apabila Pihak-pihak Berkuasa Tempatan mensyaratkan pemaju-pemaju untuk mematuhi pembinaan 30% *either A or B* dalam apa-apa pemajuan dan di situ lahir spesies kos rendah dan kos sederhana rendah. Sebelum pentadbiran kita, isu tentang tempat letak kereta, satu isu yang kabur dan baru-baru ini saya telah minta

kerana aduan daripada rakan YB. Telok Bahang saya itu bukan satu-satunya aduan. Ada puluhan yang sudah pun sampai di pejabat saya dan saya sedang tangani. *But before I come to* bagaimana saya tangani, *let me talk about the sejarah first, so that we know, we are all on the same page.*

Pada zaman dahulu, untuk MBPP iaitu sebelum 1 Januari 2014, untuk kos rendah yang dikenali sebegitu dahulu, ada *ratio unit* kepada *car park*. Empat (4) unit dapat satu (1) *car park*. Ada *ratio* untuk kos sederhana rendah seperti mana ia dikenali terdahulu iaitu lima (5) unit dapat tiga (3) *car park*. Waktu itu, konsepnya ialah sekiranya saya beli rumah kos rendah atau kos sederhana rendah, takkan saya nak ada 2,3 buah kereta. Saya dianggap tak boleh mampu pun kereta. *That's why they had a ratio* kaedah. Disediakan, bukan untuk dijual. For KR, kos rendah, empat (4) unit ada satu (1). *So first come, first serve.* Lepas 1 Januari 2014, saya percaya atas *most likely* sebab kerana ada terlalu banyak kereta yang menyebabkan permasalahan tempat letak parkir di mana mereka letak kereta di luar, di bahu jalan sebagainya, polisi berubah menjadi 1:1. Sama juga dengan MPSP tetapi MPSP *ratio* 4:1 dan 5:3 itu cuma berubah pada pertengahan tahun dahulu juga kepada 1:1.

Sekarang kalau kita lihat kepada polisi kedua-dua PBT ini, apabila kita lihat sama ada petak-petak tempat letak kereta ini boleh di *accessorize* kan atau tidak, di MBPP adalah jelas, tidak dinyatakan bahawasanya ia tidak boleh di *accessorize* tapi di MPSP rupa-rupanya ada dinyatakan boleh di *accessorize*. Jadi ada ketidakseimbangan antara dua PBT. Saya sudah pun ada siri perbincangan untuk kita ada satu kesinambungan. Tak boleh *inconsistent* antara satu PBT dengan lain kerana pada hakikatnya, semua pemaju menjual tempat letak kereta. Itu jawapan saya kepada YB. Telok Bahang. *But that is the history, after became 1:1 especially on the island, because there's no restriction to accessorize the parcel, it was sold. So I own my unit, which come to car park it is accessorize* dalam jadual petak yang dihantar kepada PTG oleh pemaju dan hakikat ini juga berlaku di MPSP walaupun syarat dalam polisi kabur sedikit dan kita dalam proses perbincangan dengan PTG dan kedua-dua PBT untuk lihat kepada isu ini. *So the fact is car park* boleh dijual dan ia jadi milik penghuni. *Issue is*, pada harga apa. *I think first fact* tak boleh lari, *second is the one we have to* tangani *because problem is* apabila YB. Telok Bahang kata RM50,000 saya berani kata ada RM60,000 pun ada aduan pada saya. RM60,000 hampir harga RM72,500 harga unit, gila. *Before I tell you what I'm doing to all this developers who doing this, I cannot accept* berkenaan harga.

Dalam mesyuarat dan perbincangan yang diadakan SPEC, Jawatankuasa Pemilihan. SPEC yang memilih, SPEC yang memberi surat tawaran yang ada aduan dalam tangan YB. Pulau Betong. Kita yang pilih, kita bagi. Apabila ada aduan, kita marahlah. Macam mana pemaju boleh buat begini. Jadi berkenaan isu harga, ada cadangan sekarang, belum dimuktamadkan, agar untuk KR dan KSR, kita hadkan kepada tidak lebih daripada 30%. *Which means for KSR, it won't be more than RM21,000 . It can be lower because some pemaju gone to sell at the lower price so that they can sell because it is viable for them but some can't but we putting a limit at the moment and to anyone.* Perbincangan ini belum kita ambil kepada *stakeholder* tetapi akan tidak lama lagi dan kita ambil input mereka tetapi kita tegas. Kita tak mahu satu situasi di mana harga *car park* itu hampir serupa dengan harga unit yang dijual. Itu tidak masuk akal langsung, dan saya beri amaran kepada semua pemaju jangan main-main kerana pemohon-pemohon ini daripada golongan berpendapatan rendah.

So bagaimana kita tangani isu aduan-aduan, apabila kita menerima aduan-aduan, jawatankuasa pemilihan saya panggil pemaju, kita beri dia satu senarai pengadu-pengadu dalam projek yang berkenaan yang mengadu berkenaan apa. Bukan sahaja *car park*, ada pakej pengubahsuaian, ada dengan kedua-dua tu, satu unit RM72,500 sampai RM180,000 ada. Untuk mereka yang rela ambil tempat letak kereta yang berharga berpatutan dan pakej pengubahsuaian yang berharga berpatutan, kita *say on the willing buyer, willing seller basis, go ahead because there is no elemen of* paksaan. Tapi kita hendak satu akuan berkanun dari pembeli, *so*, pembeli tak boleh satu hari nanti balik kepada kita dan kata saya tak setuju, saya telah dipaksa. *We want that to be very clear from pemaju and either also cover pemaju but cover us as well.* Tetapi mereka yang tak mahu, bukan mereka tak mahu, semua kalau mampu mahu pakej pengubahsuaian tetapi mereka tak mampu, *so* untuk golongan ini yang membuat aduan, kita panggil pemaju ke SPEC. Ada beberapa siri mesyuarat sudah. Mereka mesti tunjuk sebab kepada kita dan kalau mereka tak boleh tunjuk sebab, mereka mesti selesaikan dan mereka mesti pastikan unit kosong RM72,500 itu sampai ke tangan pemohon yang ditawarkan. Jadi itu adalah jawapan saya.

Ahli Kawasan Telok Ayer Tawar (YB. Dato' Hajah Jahara Binti Hamid):

Penjelasan. Terima kasih. Saya nampak di sini ada perubahan dasar yang membawa kepada beberapa lompang-lompang kekeliruan. Pertamanya, sebelum ini rumah kos rendah, pemaju menyediakan unit-unit dan kuotanya 1:4 dan semua pembeli memperolehi kemudahan letak kereta secara percuma. Tapi, bukannya diorang dapat aksesori. Maknanya tak dijual dan tidak menjadi satu daripada unit mereka. Bukan hak mereka. Ia adalah guna sama. Begitulah juga dengan rumah kos sederhana. Jadi, bila telah dinaikkan kuota ini kepada 1:1, ini membuka ruang kepada pemaju untuk buat duit. Iaitu mereka menjual kerana ia tempat letak kereta ini menjadi aksesori kepada unit-unit rumah yang dijual. Sebelum ini, sekiranya pemaju untuk rumah kos sederhana dan mampu milik membina unit, mereka menyediakan aksesori ini. Tempat letak kereta dan dia jual tetapi mereka juga disyaratkan membina atau pun menyediakan tempat-tempat letak kereta untuk pelawat. Jadi saya nak tanya sekarang, kalau dah 1:1, beli rumah dah dapat tempat letak kereta, di mana kereta pelawat nak di letakkan? Ada? Itu lain pula? Itu kuota lain? Syarat lain? Mungkin dikenakan oleh PBT?

Jadi di sini, oleh sebab ada dah diberi ruang kepada pemaju untuk buat duit, perlulah seperti mana yang sudah disebut tadi, dikenakan kawalan yang ketat untuk memastikan pembeli tidak dianiaya apabila harga yang ditetapkan kepada unit-unit aksesori tempat letak kereta ini dikenakan dengan kos yang tinggi dan juga supaya cukup tempat letak kereta untuk pelawat-pelawat supaya projek itu tidak menghadapi masalah. Sebelum saya duduk saya nak tanya balik isu yang timbul tadi tentang kelulusan projek PERDA. Belum pernah di Negeri Pulau Pinang ini, Kerajaan Negeri mensyaratkan kepada pemaju untuk membina dan menyerahkan secara percuma unit-unit di dalam projek dan PERDA adalah mangsa yang pertama. Jadi saya pun nak tahu juga rasional kenapa disyaratkan kepada pihak PERDA untuk menyerahkan secara percuma walhal *squatters* atas tanah itu ada 11 sahaja. Mungkin 11 itu dapat rumah percuma tetapi kenapa 60 dan 60 unit ini kalau ditolak 11 baki itu nanti bagaimanakah kaedah Kerajaan Negeri nak perlakukan unit-unit ini nak dijual. Maknanya Kerajaan Negeri akan mendapat keuntungan pula daripada unit yang percuma yang diserahkan. Apakah dasarnya ke atas unit-unit ini dan adakah ianya akan menjadi dasar yang berterusan kepada pemaju-pemaju lain. Terima kasih.

Ahli Kawasan Datok Keramat (YB. Jagdeep Singh Deo A/L Karpal Singh):

Berkenaan dengan PERDA *as I said* tadi YB. Telok Ayer Tawar. Ia adalah berkenaan satu perlanjutan masa kebenaran merancang oleh satu projek PERDA yang mana kita tak setuju kerana mereka tak patuhi beberapa syarat. Jadi apabila ada perbincangan dan rundingan, PERDA sendiri yang setuju agar ia dilanjutkan untuk beri 50 unit tersebut. Itu jawapan saya, saya tak mahu ulangi.... (gangguan).

Ahli Kawasan Pulau Betong (YB. Datuk Sr. Haji Muhamad Farid Bin Haji Saad):

PERDA bersetuju?

Ahli Kawasan Datok Keramat (YB. Jagdeep Singh Deo A/L Karpal Singh):

Yes. Syarat itu PERDA yang setuju.

Ahli Kawasan Pulau Betong (YB. Datuk Sr. Haji Muhamad Farid Bin Haji Saad):

Saya difahamkan PERDA diminta untuk menandatangani surat persetujuan untuk menyerahkan?

Ahli Kawasan Datok Keramat (YB. Jagdeep Singh Deo A/L Karpal Singh):

So are you saying we are forcing you to sign? Come on, please don't make such in situation.... (gangguan).

Ahli Kawasan Pulau Betong (YB. Datuk Sr. Haji Muhamad Farid Bin Haji Saad):

Okey, sekarang saya nak pakai yang PERDA bersetuju....(gangguan).

Ahli Kawasan Datok Keramat (YB. Jagdeep Singh Deo A/L Karpal Singh):

As far as I'm concern, my information is mereka setuju kerana mereka hendak dapat perlanjutan masa tersebut untuk projek tersebut.

Ahli Kawasan Pulau Betong (YB. Datuk Sr. Haji Muhamad Farid Bin Haji Saad):

Oleh sebab itu saya balah ini sebab YB. Permatang Berangan tak ada. Saya faham macam lain....(gangguan).

Ahli Kawasan Datok Keramat (YB. Jagdeep Singh Deo A/L Karpal Singh):

Oleh itu apabila semalam apabila YB. Permatang Berangan tanya soalan itu, saya terkejut kerana kamu sendiri yang setuju. Tadi kata satu persatu, terperinci apa sejarah kes ini. *But then first thing he was not here* la. *He will then know.* Ini persetujuan PERDA *and I started out clearly by saying* memang kita tak ada dasar minta pemaju beri unit-unit secara percuma.

Ahli Kawasan Pulau Betong (YB. Datuk Sr. Haji Muhamad Farid Bin Haji Saad):

Yang Berhormat saya pun kalau macam itu punya term, *in order to extend* tuan punya kena bagi bersetuju bagi 50 unit yang bernilai berapa kalau 1,000 unit dah RM5.0 juta, kalau dia sekarang nak sambung, *extension* sahaja. Saya rasa ada benda yang tek kena, tak logik.

Ahli Kawasan Datok Keramat (YB. Jagdeep Singh Deo A/L Karpal Singh):

Itu dah dipersetujui oleh PERDA...(gangguan). Kalau *you* dah setuju, adakah kamu pertikaikan persetujuan tersebut?

Ahli Kawasan Pulau Betong (YB. Datuk Sr. Haji Muhamad Farid Bin Haji Saad):

Kalau tak bersetuju tak sambung lah?

Ahli Kawasan Datok Keramat (YB. Jagdeep Singh Deo A/L Karpal Singh):

Kalau tak bersetuju bagitahu lah. *Then* saya akan minta kalau syarat ini tak boleh dipatuhi *then* kebenaran melanjut masa tak boleh dibenarkan. Oleh yang begitu lah *you* setuju. *Come on, please. Doesn't make any sense. That's why I was wondering why* Permatang Berangan *ask the question yesterday when you are the one to ask.*

Ahli Kawasan Telok Bahang (YB. Datuk Shah Headan Bin Ayoob Hussain Shah):

That's why leave no choice dengan izin daripada PERDA. Kalau dia orang tak setuju, dia orang tak akan dapat *extend*.

Ahli Kawasan Datok Keramat (YB. Jagdeep Singh Deo A/L Karpal Singh):

No, it's up to you. It's up to you. You all did not comply with the condition. We don't have to accept and we don't have to approve the KM.

Ahli Kawasan Telok Bahang (YB. Datuk Shah Headan Bin Ayoob Hussain Shah):

Tak ada cara lain kah boleh bantu?

Ahli Kawasan Pulau Betong (YB. Datuk Sr. Haji Muhamad Farid Bin Haji Saad):

Yang Berhormat, kalau *condition* itu..

Ahli Kawasan Datok Keramat (YB. Jagdeep Singh Deo A/L Karpal Singh):

Dia agree because you all you are not comply. So, you ask please okay. I will give you the LC and you will give me this KM. Saya terkejut apabila Permatang Berangan tanya soalan tersebut.

Ahli Kawasan Pulau Betong (YB. Datuk Sr. Haji Muhamad Farid Bin Haji Saad):

Yang Berhormat, kalau *condition* itu mustahak saya tak faham kalau *condition* yang boleh ditukar ganti dengan RM5.0 juta ini diganti dengan wang ini. Dengan unit ini. *Condition* yang macam mana itu boleh ditukar ganti?

Ahli Kawasan Datok Keramat (YB. Jagdeep Singh Deo A/L Karpal Singh):

Itu wujud. Itu lain. Itu lain dalam kes ini dia setuju kerana dia sudah bina 100, *he does want to pay* sumbangan, *because* sumbangan *is more*. Dia sudah bina 100, *so, I got stock*, saya bagilah. Saya bagi. Okey habis cerita. Dia setuju. Nak panjangkan lagi? *I think no need*. Tempat letak kereta. *Your question is on the car park also ? So you ask the question first.*

Ahli Kawasan Pengkalan Kota (YB. Lau Keng Ee):

Minta penjelasan. Terima kasih. YB. Datok Keramat. Saya nak tanya ada apakah cara supaya Kerajaan dapat mengelakkan kerana pembeli apabila walaupun Kerajaan Negeri sudah panggil pemaju kena beri *sign* akuan terima. Tapi macam manakah Kerajaan Negeri dapat mengelakkan kerana rakyat biasa mereka pergi dapat surat tawaran daripada Kerajaan Negeri, mereka memang takut kehilangan rumah tersebut.

Oleh itu, apabila mereka sampai pada pemaju punya tempat, pemaju akan paksa mereka cakap bahawa *you* kena *sign* jika tidak tak dapat. So, macam mana Kerajaan mengatasi masalah tersebut dan selepas mereka terpaksa *sign* surat akuan tersebut?

Ahli Kawasan Datok Keramat (YB. Jagdeep Singh Deo A/L Karpal Singh):

Okey, terima kasih YB. Pengkalan Kota. Oleh itulah saya kata dan saya umumkan tadi, jangan dipaksa kerana ini dasar kerajaan dan polisi kerajaan. Kalau *you* tak mampu, *you* berhak untuk dapat satu unit kosong pada RM72,500.00. Itu sahaja. Senang. So, sebagai wakil rakyat *please* nasihatkan semua wakil rakyat di sini nasihatkan jangan di paksa. Kalau *you rela okay. You sign* SD, akuan berkanun, *go ahead. The issue then comes to policy.* YB. Telok Ayer Tawar kata tadi. *Actually car park* untuk *guest is different*. Polisi memang wujud. *This 1:1* campur 10% minimum ataupun lebih. *It is there. From even the ratio time. The issue now is the price like* YB. Telok Ayer Tawar *correctly pointed down, how can we* menanganinya ? So, Kita dalam peringkat perbincangan dan *also isu* yang timbul tentang pemparcelan, *as I can say. Accerise is a legal issue which we are also dealing with* PTG *at the moment. Because we have to look legally, and if it is legally allowable, then policy what is our policy going to be in relation to* pemaju, *whether we are going to put a hard, like I said, just now I welcome views from you because it's has not been finalise*, belum dimuktamadkan lagi. *But at moment the cadangan is to put a cap of 30%. so that it will be around 21. because we see there are some project up to 25 is acceptable.*

Ahli Kawasan Telok Bahang (YB. Datuk Shah Headan Bin Ayoob Hussain Shah):

Penjelasan Yang Berhormat. Kalau begitu definisinya, cadangan saya, pandangan saya *then* rumah kos sederhana mungkin tidak lagi harga RM72,000. Kita kena bagi harga yang baru. Dia tak boleh sebut, RM72,000 *you* kena beli *parking* RM30,000 ataupun 20,000. Dah jadi RM90,000. Definisi dia.... (gangguan).

Ahli Kawasan Datok Keramat (YB. Jagdeep Singh Deo A/L Karpal Singh):

Unit kos rendah bukan termasuk *car park*. *It is* unit kosong. Saya akan datang nanti. Negeri lain pun sudah naik kepada 100. RM72,500 sudah naik kepada *sixty forty two five. I am coming to that and they also sell their car park comes to RM150,000. Minimum in other states. Do you know that? When you talk was RM72,500, RM42,000. Penang we are going to maintain. I'll come to that later because this is*

important issue. Let me get to that later.

So, tadi YB. Pengkalan Kota sudah tanya tapi saya nasihatkan polisi kita tak boleh dipaksa. Sekiranya ada kes ataupun aduan dipaksa, tujukan kepada perumahan dan pemaju akan diminta untuk tunjuk sebab dan tangani dan atasi masalah tersebut.

Okey YB. Dato' Speaker, ingin saya alihkan kepada isu seterusnya, iaitu yang dibangkitkan oleh YB. Sungai Acheh. Rakan saya YB. Sungai Acheh telah menyentuh tentang pembinaan rumah mampu milik A, ataupun kos rendah di Ladang Caledonia. Untuk makluman Dewan yang mulia ini, Kerajaan Negeri sememangnya mempunyai perancangan menyeluruh bagi pembangunan projek perumahan di Ladang Caledonia Daerah Seberang Perai Selatan. Hasrat utama adalah untuk meningkatkan kualiti hidup rakyat terutamanya sekali penduduk estet yang sedia ada yang sedang menetap di Ladang Caledonia daripada kehidupan yang terbiar dan tidak terurus kepada satu kehidupan yang lebih selesa.

Kerajaan Negeri telah bersetuju untuk membina projek perumahan secara INSITU iaitu di tapak sedia ada yang meliputi kawasan seluas 15.106 ekar. Hasil daripada perbincangan awal bersama penduduk dan banciaan oleh Pejabat Daerah Dan Tanah Seberang Perai Selatan, mendapati bahawa jenis rumah yang bersesuaian adalah rumah teres berkonsepkan *town house*. Jenis ini dicadangkan setelah mengambil kira aktiviti harian dari segi sosial dan ekonomi semasa penduduk di Ladang Caledonia dan jumlah rumah yang dicadangkan dibina adalah lebih kurang 200 unit mengambil kira bilangan rumah sedia ada yang adalah sebanyak 124 unit iaitu hasil banciaan Pejabat Daerah Dan Tanah SPS. Dan bakinya adalah untuk penempatan penduduk dari Ladang Byram dan Ladang Victoria.

Walau bagaimanapun, mesyuarat pada 20 April 2016 menetapkan supaya Pejabat Daerah Dan Tanah SPS membuat banciaan semula penduduk bagi mengetahui jumlah penduduk yang terlibat dan menyediakan pelan tanah terperinci bagi mengetahui jumlah rumah, bangunan, kandang ataupun lain-lain dan keluasan sebenar tanah yang terlibat bagi membolehkan perancangan pembangunan tanah terperinci oleh MPSP dengan bantuan *Penang Institute*. Pentadbiran Kerajaan Negeri juga akan mengambil kira pandangan daripada YB. Sungai Acheh untuk pembinaan rumah kos rendah di kawasan Ladang Caledonia, rekabentuk dan keluasan setiap unit akan dibincangkan bersama jabatan teknikal terlebih dahulu supaya ia sesuai dengan keperluan dan kawasan persekitaran. Selepas komponen pembangunan dimuktamadkan, YB. Dato' Timbalan Speaker, CMI akan menyediakan dokumen *Request for Proposal (RFP)* untuk mempelawa syarikat pembida berkelayakan untuk mengemukakan cadangan secara tender terbuka. Itu jawapan saya YB. Sungai Acheh. Saya alih kepada...(gangguan).

Ahli Kawasan Sungai Acheh (YB. Dato' Haji Mahmud Bin Zakaria):

Terima kasih YB. Timbalan Speaker dan YB. Datok Keramat. Cuma ada satu cadangan lagi, saya ada mencadangkan sidang sudah pun saya cadang. Tanah kerajaan di Jalan Bukit Panchor. Tanah tu terbai sekarang termasuklah tanah kuarters JKR yang telah usang di sebelah itu. Terima kasih.

Ahli Kawasan Datok Keramat (YB. Jagdeep Singh Deo A/L Karpal Singh):

Terima kasih YB. Sungai Acheh. Saya akan ambil maklum cadangan tersebut iaitu kita lihat juga kepada tanah kerajaan di Jalan Bukit Panchor. Okey. YB. Dato' Timbalan Speaker, saya alih kepada isu utama saya iaitu hasrat Kerajaan Negeri Pulau Pinang untuk memberi keutamaan di dalam memastikan ada pembekalan pelbagai jenis rumah mampu milik untuk warga negeri Pulau Pinang, walaupun mungkin saya ulangi sedikit, tapi ini penting untuk saya. *Now*, antara lain YB. Telok Ayer Tawar menyentuh tentang isu harga perumahan yang meningkat secara mendadak di negeri Pulau Pinang.

Sepertimana saya telah sebut secara terperinci dalam jawapan lisan saya tempoh hari, bahawasanya di bawah sebuah sistem ekonomi pasaran terbuka, permintaan untuk sesuatu produk itu akan mendorong kenaikan harganya. Dan memandangkan Pulau Pinang merupakan sebuah negeri di mana ramai yang hendak melabur di sini, termasuk membeli hartanah disini. Maka, hakiki yang kita lihat ialah satu kenaikan harga perumahan. Kita tak lari daripada hakikat tersebut. Dan Kerajaan Negeri Pulau Pinang memberi perhatian serius kepada permasalahan ini dan telah pun memperkenalkan pelbagai langkah untuk memastikan pasaran hartanah disejukkan. Dan yang penting untuk mewujudkan bekalan perumahan secukupnya yang mampu dimiliki oleh warga Pulau Pinang. Antara langkah-langkah penyejukan pasaran hartanah yang telah diperkenalkan adalah seperti berikut YB. Dato' Timbalan Speaker:

- i. Perlanjutan moratorium penjualan unit rumah mampu milik A kos rendah dan B kos sederhana rendah kepada 10 tahun berbanding 5 tahun dahulu dari tarikh pembelian kali pertama.
- ii. Pengwujudan monatorium rumah mampu milik jenis C kepada 5 tahun dari tarikh pembelian pertama.
- iii. Pengenaan Fi kelulusan sebanyak 3% ke atas harga belian transaksi pembelian oleh warga asing.
- iv. Pengenaan Fi kelulusan 2% ke atas penjualan hartanah yang dibeli tidak melebihi tiga (3) tahun pembelian pertama ataupun *principle*.

Untuk makluman Dewan yang mulia, selaras dengan penjelasan yang diperoleh oleh YB. Permatang Berangan, jumlah kutipan bayaran Fi 2% bagi hartanah yang dilupuskan kurang dari tiga (3) tahun bermula 15 April 2014, bernilai melebihi RM250,000 Seberang Perai dan RM400,000 di bahagian Pulau. Iaitu yang tak dikawal oleh moratorium, mereka adalah rumah di luar had siling mampu milik.

Adalah seperti berikut:

2015	-	RM329,700
2016	-	RM350,040. Jumlah besar RM679,740.00

Bagi tahun pertama 2014, tiada urusan yang melibatkan bayaran Fi 2% ini. Manakala YB. Dato' Timbalan Speaker, untuk bayaran kelulusan 3% yang dikenakan kepada warganegara asing ataupun syarikat asing ataupun pemastautin tetap iaitu 3% daripada nilai penjualan hartanah tersebut berdasarkan polisi ini, jumlah kutipan yang diperolehi oleh Kerajaan Negeri dari tahun 2014 sehingga 22 November 2016 semalam adalah seperti berikut:

2014	-	166 transaksi	-	RM9,698, 640.00
2015	-	223 transaksi	-	RM12,263,022.00
1 Januari hingga 22 November 2016	-	211 transaksi	-	RM12,160,909.00 Jumlah besar -
600 transaksi sehingga hari ini,				RM34, 127, 571.00.

YB. Dato' Timbalan Speaker, selain daripada langkah-langkah penyejukan tersebut, kaedah untuk mengawal harga yang terbaik yang saya selalu sebutkan adalah menerusi pelaksanaan kaedah harga kawalan. Kerajaan Negeri Pulau Pinang telah menetapkan harga siling dan saiz keluasan lantai minima khususnya untuk pembinaan rumah mampu milik Jenis C seperti berikut:

RM150,000.00 - 750 kaki tanpa kemas,

RM200,000.00 - 750 kaki persegi dengan kemas,

RM250,000.00 - 950 kaki persegi dan di bahagian Pulau RM3000,000.00 had siling yang bersaiz 850 kaki persegi.

YB. Telok Ayer Tawar, YB. Pulau Betong, YB. Permatang Pasir dan YB. Permatang Berangan antara lain telah membangkitkan isu tentang pembekalan perumahan mampu milik di Negeri Pulau Pinang...(gangguan).

Ahli Kawasan Telok Ayer Tawar (YB. Dato' Hajah Jahara Binti Hamid):

Penjelasan. Terima kasih YB. Datok Keramat. Saya ucapkan tahniah kerana sudah dapat menyediakan dasar yang dikatakan tadi, dapat menyejukkan pasaran hartanah di Pulau Pinang. Mungkin

antara kaedahnya pengawalan harga jualan itu adalah yang paling berkesan. Langkah-langkah penyejukan dengan mengenakan fi atau bayaran ini ia adalah serampang yang mungkin menjadi dua mata. Mungkin ia menyejukkan bermakna bila kos transaksi meningkat kerana fi-fi yang dikenakan tetapi ia mungkin juga memberi kesan menyebabkan pasaran hartanah lagi panas kerana pembeli atau *speculator* memandang bahawa harga-harga hartanah ini akan terus meningkat lagi. Kalau tidak beli sekarang, ke depan akan lagi tinggi. Ini akan menyebabkan pasaran hartanah itu lagi panas, lagi banyak permintaan masuk terutama sekali oleh kerana tukaran wang kita sudah menurun dan pembeli dari Singapura dan lain-lain negara yang mempunyai tukaran wang yang lebih besar di sini. Saya rasa tekanan yang akan dikenakan kepada pasaran hartanah negeri ini mungkin perlu dilihat semula dari segi bayaran-bayaran fi ini yang perlu dikaji sama ada ia memberi kesan positif atau negatif.

Ahli Kawasan Datok Keramat (YB. Jagdeep Singh Deo A/L Karpal Singh):

YB. Telok Ayer Tawar, untuk makluman, untuk rumah mampu milik pelbagai jenis daripada RM42,000 hingga RM300,000.00 baik di sebelah pulau atau Seberang Perai, cara kita sejujukan adalah monotarium, ia tidak boleh dijual dalam masa tertentu setelah sign perjanjian jual beli. Fi-fi yang saya sebutkan tadi adalah untuk luar RMM. Yang pertama untuk spekulator, kalau jual dalam tempoh tiga tahun kita dianggap sebagai spekulator, itu kepada semua mahupun warga asing atau pun tempatan. Kita kenakan itu untuk menghalang mereka daripada membuat transaksi spekulasi. Keduanya, 3% itu adalah terhadap pembeli asing, *its for foreigners*, seperti YB. Dato' kata sekarang *it is buyer's market for foreigners* di Malaysia, bukan di Pulau Pinang sahaja kerana ringgit Malaysia sudah menjunam begitu mendadak. *It is definitely foreign buyer's market in Malaysia.*

Ahli Kawasan Telok Ayer Tawar (YB. Dato' Hajah Jahara Binti Hamid):

Kalau macam itu, 3% itu pun terlalu kecil.

Ahli Kawasan Datok Keramat (YB. Jagdeep Singh Deo A/L Karpal Singh):

Yes, exactly. Apabila YB. Dato' Telok Ayer Tawar kata itu, sepatutnya kata kepada saya, kita harus perlihatkan semula untuk naikkan bukan untuk turunkan dan ia tidak ada apa impak kepada apa yang Dato' kata bahawa ia akan menyebabkan harga naik lagi, bukan. *In fact saya bersetuju mungkin kita perlu perlihatkan semula, revisit especially now it is depreciation.* Tetapi kita dalam proses mengkaji *and like I said always policy is never cast in stone, it has to be revisited from time to time. Thank you for understanding.*

Saya teruskan seperti mana saya nyatakan tentang menitikberatkan soal yang dibangkitkan oleh YB. Telok Ayer Tawar, YB. Pulau Betong, YB. Permatang Pasir, YB. Permatang Berangan tentang perlunya ada stok atau pun bekalan rumah mampu milik, seperti mana saya nyatakan betapa pentingnya untuk saya, selagi saya di sini. Negeri Pulau Pinang kita ada 14 projek peringkat ini yang akan menyediakan 26,255 unit pelbagai jenis stok rumah mampu milik dari harga RM42,000 hingga RM300,000.00 yang akan mulai secara fizikal di bina disempurnakan di Bandar Cassia, Batu Kawan pada Disember ini dan akan kita agihkan untuk tempoh dalam 10-15 tahun akan datang. 26,255 unit itu bukan statik, ianya satu angka hidup kerana pada hari ini saya boleh kata di sini tidak kurang daripada 3 atau 4 projek yang sedang dibincang termasuk di kawasan Penanti dan Berapit juga.

Ahli Kawasan Penanti (YB. Dr. Hajah Norlela Binti Ariffin):

Saya hendak tanya satu saja, sebab bulan Mei saya ada tanya di Sungai Lembu, kita ada buat permohonan untuk membina rumah mampu milik di Sungai Lembu, di tanah kerajaan.

Ahli Kawasan Datok Keramat (YB. Jagdeep Singh Deo A/L Karpal Singh):

Saya akan semak berkenaan perkara itu dan saya akan beri jawapan kepada YB. Penanti.

Ahli Kawasan Penanti (YB. Dr. Hajah Norlela Binti Ariffin):

Selepas itu dalam Mesyuarat Tindakan Daerah, jawapan yang saya terima adalah PDC sedang buat RFP untuk tanah kerajaan di Tanah Liat, Mukim 9 kalau buka RFP maknanya bila projek itu akan dilaksanakan.

Ahli Kawasan Datok Keramat (YB. Jagdeep Singh Deo A/L Karpal Singh):

RFP selalunya ada satu tempoh tertentu tetapi yang pentingnya ialah kita perlu ada pemaju-pemaju yang membuat tawaran, kalau tidak kita tidak akan meneruskan dengan RFP tersebut. Oleh yang demikian, kita ada projek-projek di mana kerana kita perlu ada spesifikasi atau terma-terma rujukan dalam RFP kerana ia perlu merupakan rumah mampu milik, tidak begitu memihak kepada pemaju, tidak banyak pemaju yang berminat, nampaknya kita cuba dan terus berusaha sebab *we want pemaju to come in and board*, kita akan lihat cara-cara bagaimana hendak beri insentif kepada mereka seperti buat pakej RFP itu menarik dan sebagainya. Ada satu, dua kes di mana satu, dua RFP diadakan tetapi *no takers*, then kita balik kepada *revisit* spesifikasi tengok bagaimana kita boleh jadikan lebih menarik.

Ahli Kawasan Berapit (YB. Ong Kok Fooi):

Penjelasan sedikit YB. Datok Keramat. Saya perlu satu *time frame* yang tepat daripada YB. Datok Keramat, kalau boleh berbincang dengan YB. Penanti dengan saya, yang saya *mention* di Tanah Liat, sebab dari *last term* hingga sekarang belum dimulakan apa-apa pun dan saya harap ini akan dapat dicapai kerana di Bukit Mertajam memang banyak penduduk di sana menanti-nantikan rumah mampu milik dari anggaran kos daripada RM70,000 ke atas hingga RM200.000 ke bawah. Ini yang kita ditunggu-tunggu, *I need a promise from you a range of time*.

Ahli Kawasan Datok Keramat (YB. Jagdeep Singh Deo A/L Karpal Singh):

Saya sudah beri jaminan dalam jawapan lisan saya *as soon as we have a bidder or our plan is finalized, formalized and ferterlized..(tak jelas)? I will inform you*. Setelah itu berlaku saya akan minta di percepatkan kerana ini adalah satu projek yang sudah lewat. Terima kasih.

Ahli Kawasan Permatang Pasir (YB. Dato' Haji Mohd. Salleh Bin Man):

Saya hendak minta penjelasan sedikit. Tadi banyak disebutkan tentang perumahan mampu milik yang sedang dibangunkan. Saya hendak pastikan di sini, saya rasa projek pembinaan perumahan, saya rasa masih ada yang terbengkalai, saya rasa banyak juga wujud di Pulau Pinang. Apakah langkah-langkah Kerajaan Negeri untuk mengatasi hal perumahan yang terbengkalai ini di mana kita rasa perlu untuk dibangunkan semula kerana keperluan masyarakat untuk mendapatkan rumah mampu milik.

Ahli Kawasan Datok Keramat (YB. Jagdeep Singh Deo A/L Karpal Singh):

Terima kasih YB. Permatang Pasir, ini adalah satu soalan yang baik. Walau pun satu bab yang tersendiri tapi saya boleh ringkaskan. Untuk makluman Dewan yang mulia ini. Kerajaan Negeri Pulau Pinang yang telah berubah pentadbiran ini telah melangsaikan atau pun menyempurnakan tidak kurang enam (6) atau tujuh (7) projek terbengkalai dan kita juga ada dalam senarai keterbengkalaiannya sesuatu projek itu adalah projek sakit, projek lewat dan sebagainya. Kita lihat kepada bagaimana kita dapat menyempurnakan projek-projek tersebut, cuma satu lagi yang terbengkalai iaitu di Mengkuang Heights di mana kita sedang bekerja sama dengan Kementerian Perumahan tentang bagaimana kita boleh percepatkan. Itu pun pada pengakhirannya kita akan selesaikan tidak lama lagi.

Apabila YB. Permatang Pasir sebut tentang ada banyak projek, mungkin ada unit-unit yang kosong dan sebagainya yang sedang ada di bawah lelongan dan sebagainya. Ia ada satu unit yang terbazir, walhal saya sudah ada senarai menunggu yang panjang, ada unit yang kosong yang dibiarkan kosong di situ kerana ada isu perundangan dan sebagainya, *in fact* itu pun Kerajaan Negeri sedang bincang sekarang, terutama dengan Pejabat Penasihat Undang-undang. Kita ada satu siri perbincangan, sama ada Kerajaan Negeri boleh menaikkan stok pemilikan perumahan terutamanya perumahan RMM A dan B, kos rendah dan sederhana rendah. Sekiranya ada projek-projek di SPS terutamanya ada banyak

projek kos rendah yang kosong, sedang dilelong pada harga RM15,000.00, RM10,000.00 pun ada. Itu hakikatnya di SPS, isunya ialah apakah kaedah untuk Kerajaan Negeri ambil alih, *at the moment* ini semua akan pergi kepada bank dan akan ada lelongan. Sama ada Kerajaan Negeri boleh menyertai lelongan tersebut ataupun tidak. Perbincangan *preliminary* sudah pun bermula untuk makluman Dewan ini. Kita sedang fikir semua idea bagaimana kita boleh dapat stok yang lebih, *that is the end game* yang penting, YB. Dato' Timbalan Speaker. Itu jawapan ringkas saya kepada YB. Permatang Pasir... (gangguan).

Ahli Kawasan Penanti (YB. Dr. Hajah Norlela Binti Ariffin):

Mohon laluan satu saja. Projek JKP yang baru 1,000 unit rumah, ada tidak Kerajaan Negeri menyuruh JKP buat berapa peratus rumah mampu milik sebab saya dapat berita dari JKP hanya 100 rumah sahaja untuk kos rendah. Projek JKP di Padang Ibu, di Penanti yang telah mendapat kelulusan *building plan* yang telah diluluskan.

Ahli Kawasan Datok Keramat (YB. Jagdeep Singh Deo A/L Karpal Singh):

Dalam mana-mana pemajuan, *I have to semak and get back to you* mengenai butiran terperinci tetapi dalam mana-mana pemajuan seperti mana saya nyatakan syarat untuk pemaju ialah pemaju mesti patuhi dengan menyediakan 30% rumah kos rendah. Saya akan semak dan maklum balik kepada YB. Penanti.

YB. Dato' Timbalan Speaker, saya(gangguan).

Ahli Kawasan Sungai Dua (YB. Muhamad Yusoff Bin Mohd Noor):

Penjelasan. Dalam ucapan perbahasan, saya ada menyentuh tentang rumah PPR, cuma saya hendak penjelasan daripada pihak YB. Datok Keramat dari segi cadangan Kerajaan Negeri Pulau Pinang untuk membina rumah PPR kerana ramai masyarakat yang tidak mampu memerlukan rumah PPR, yang ada sekarang mungkin daripada peninggalan dahulu. Kita mahu Kerajaan Negeri merancang PPR yang baru dan juga kedua, dari segi pengurusan PPR. Saya nampak pengurusan rumah PPR memang bermasalah, dari segi kutipan sewa, kebersihan dan ini juga perlu diberi satu penekanan oleh pihak kerajaan. Terima kasih.

Ahli Kawasan Datok Keramat (YB. Jagdeep Singh Deo A/L Karpal Singh):

Terima kasih YB. Sungai Dua, memang tepat apa yang dikatakan oleh YB. Sungai Dua. Kita perlu kepada PPR dan isu atau permasalahan terbesar ialah isu penyelenggaraan. Bukan itu sahaja kerana ada banyak sosial *problem*, ada masalah isu di PPR dan kita melihat bagaimana kita boleh atasinya, salah satunya cara ialah seperti mana YB. Sungai Pinang ada sebut tadi di mana rumah sewa di Jalan Sungai telah digunakan kaedah melalui *Gender Responsive Budgeting* melalui GRPB melalui PWDC dan dilihat *effective* di mana kaedah di situ ialah kita dapat penglibatan masyarakat setempat di dalam penyelenggaraan mereka ada dipertanggungjawabkan *they have responsibility, they feel, they have sense of ownership* dan kita lihat ada banyak pembaikan. *They are a lot of improvement using that kaedah* dan kita hendak panjangkannya sebagaimana YB. Sungai Pinang kata kepada satu lagi projek di Seberang iaitu PPR di Desa Wawasan dan banyak isu yang timbul di situ...(gangguan).

YB. Timbalan Ketua Menteri II:

Minta sedikit penjelasan, sebelum 2008 dan selepas 2008 adakah ini saya fokuskan kepada agensi-agensi Persekutuan, agensi yang membina rumah, dan terutama rumah-rumah kos sederhana rendah, kos rendah dan sebagainya adakah mana-mana undang-undang yang menahan atau undang-undang yang membolehkan agensi Kerajaan Persekutuan, agensi perumahan untuk tidak mematuhi undang-undang negeri dalam pembelian rumah kos rendah di mana biasanya pemaju yang bina rumah kos rendah unit-unit telah serahkan kepada perumahan Kerajaan Negeri tapi saya mungkin ada terdapat di mana ada juga agensi-agensi Persekutuan ini tidak mematuhi, mereka sendiri membuat pemilihan siapa-siapa yang layak kepada rumah kos rendah, sama ada proses ini memang berterusan ataupun agensi-agensi ini mesti mematuhi undang-undang dan peraturan yang telah disediakan oleh Kerajaan

Negeri khususnya agensi perumahan Kerajaan Negeri, terima kasih.

Ahli Kawasan Datok Keramat (YB. Jagdeep Singh Deo A/L Karpal Singh):

Terima kasih YB. Perai, polisi adalah terus terang dan jelas iaitu untuk mana-mana pemajuan baik pun melalui agensi Kerajaan Negeri iaitu PDC ataupun pihak swasta ataupun agensi-agensi Persekutuan perlu ada pematuhan syarat yang ditetapkan oleh pihak berkuasa tempatan iaitu perlu bina komponen 30% kos rendah tersebut. Datang pada isu yang dibangkitkan oleh YB. Perai ialah sama ada agensi didapati ini tidak mengikuti polisi kita di mana setelah dibekalkan unit tersebut dia akan minta nama daripada bahagian perumahan *that is normal procedure* dan kita akan lihat pada senarai menunggu kita dan beri nama kepada pemaju. Kalau kita dapati ada aduan-aduan di mana ada agensi-agensi atau mana-mana pihak termasuk pihak swasta juga yang tidak mematuhi polisi tersebut maka saya percaya ataupun saya berpendapat tindakan perlu diambil terhadap agensi tersebut tetapi di peringkat ini saya tidak ada maklumat terperinci tetapi kita akan ambil tindakan sekiranya ini didapati berlaku.

YB. Dato' Timbalan Speaker, saya teruskan dengan apa saya kata tadi, saya sebut tentang pembekalan perumahan, stok perumahan melalui 14 projek tak statik, ada beberapa projek masih sedang di peringkat perbincangan juga, saya ingin menyatakan dan mengulangi di sisi sekali lagi. Saya ucapkan terima kasih kepada pihak swasta yang menunjukkan minat didalam membantu Kerajaan Negeri membina pelbagai perumahan mampu milik di mana menerusi Garis Panduan 100% mampu milik setakat kini 11,500 unit rumah mampu milik telah diluluskan untuk pembinaan oleh pemaju swasta.

Kerajaan Negeri Pulau Pinang sememangnya menggalakkan penglibatan pihak swasta dengan memberi insentif kepada mereka untuk membina perumahan mampu milik dan ini termasuk melalui garis panduan 100% rumah mampu milik tersebut dimana mereka diberikan insentif melalui pengecualian pembinaan rumah mampu milik A, kos rendah, ataupun jenis B, kos sederhana rendah ini adalah komponen yang terbesar yang selalu adalah satu kekangan kepada mana-mana pemaju, oleh itu mereka perlu ada unit biasa yang dijual pada harga yang begitu tinggi sebagai silang subsidi untuk kos rendah dan kos sederhana rendah. Tapi untuk mereka yang datang, rela untuk membuat 100% kita kecualikan terus dan kita juga kurangkan caj pembangunan kerana caj pembangunan juga ada unsur terhadap kos, *it is one of the cost it would be* lesap ataupun *absorb to the* harga perumahan tersebut daripada RM15.00 kaki persegi kepada RM5.00 sekaki persegi.

YB. Dato' Timbalan Speaker, sepertimana saya nyatakan tempoh hari ingin saya ulangi kehampaan Kerajaan Negeri Pulau Pinang akan kelewatan yang melampau program perumahan oleh kerajaan pusat sampai ke negeri Pulau Pinang, sebagai contoh walaupun Akta Perumahan Rakyat 1 Malaysia (PR1MA) digubal sejak 2012, hanya Disember 2015 baru permohonan dikemukakan, tiga (3) tahun kita diabaikan. Kalau mereka datang awal sekrang mungkin sudahpun siap dibina walau bagaimanapun seperti mana saya nyatakan pada Disember beberapa permohonan telah dikemukakan untuk makluman Dewan pada rekod kita ada tiga (3) yang telah diberi di mana permohonan merancang telah diluluskan iaitu projek di Tasek Gelugor, Bukit Gelugor dan Batu Feringghi dan saya harap Kerajaan Pusat dapat meneruskan usaha mereka ini yang baik dan seperti mana yang saya nyatakan saya tak politik kan ini adalah *testament* ataupun bukti bahawa kalau datang kalau patuhi syarat kalau peka kepada apa garis panduan kita saya akan pastikan ia dapat diluluskan.

Saya juga ingin mengambil kesempatan ini untuk mengatakan selain daripada pembekalan perumahan pelbagai jenis rumah mampu milik ini, yang penting juga bagaimana kita buat pemilihan senarai menunggu yang begitu panjang. Pada ini Jawatankuasa Pembersihan Dan Peningkatan Mutu Proses Pemilihan Perumahan ataupun *Selection Process Enhancement Committee (SPEC)* telah bersidang sebanyak 31 kali setakat September 2016 dan kita telah membuat pemilihan untuk 17,011 permohonan RMM (A), kos rendah, 6,361 permohonan RMM (B) kos sederhana rendah 10,294 permohonan RMM (C) iaitu RM200,000-RM400,000 dan kini dalam senarai menunggu sebanyak 12,090 permohonan RMM (A) kos rendah, 17,845 permohonan RMM (B) kos sederhana rendah dan 7,494 permohonan RMM (C) masih menunggu. Dan Jawatankuasa SPEC akan terus membuat pemilihan untuk membolehkan mereka ditawarkan perumahan mampu milik. Dan pada ini juga seharusnya dimaklumkan bahawa selain daripada pemilihan yang dibuat, Kerajaan Negeri Pulau Pinang juga telah memastikan penyiapan perumahan pelbagai jenis RMM terutamanya jenis A dan B di mana sejak tahun 2008 sebanyak 11,487 unit RMM (A) telah dibina dan 9,400 RMM (B) kos sederhana rendah telah dibina dimana daripada jumlah ini sebanyak 2,093 unit RMM A dan B telah dilaksanakan oleh Kerajaan Negeri

sendiri walhal yang baki melalui pihak swasta bersandarkan polisi Kerajaan Negeri pematuhan 30% yang saya nyatakan sebelum ini.

Ahli Kawasan Sungai Dua (YB. Muhamad Yusoff Bin Mohd Noor):

Soalan tambahan.

Ahli Kawasan Datok Keramat (YB. Jagdeep Singh Deo A/L Karpal Singh):

Silakan.

Ahli Kawasan Sungai Dua (YB. Muhamad Yusoff Bin Mohd Noor):

Dari segi pemilihan untuk rumah kos rendah, kos sederhana rendah mampu milik saya pasti Kerajaan Negeri bersyarat yang ketat dan ditetapkan dari segi pendapatan dan sebagainya apa yang saya lihat ada sebahagian rumah kos rendah yang ditawarkan kadang-kadang rumah itu tak diduduki, bila saya tanya *their coming* maknanya YB. Datok Keramat tau saya punya soalan kot? Jadi saya rasa perlu satu tindakan yang tegas kot sama ada ambil balik atau sebagainya setelah siasatan dibuat untuk memastikan orang yang benar-benar layak untuk dapat rumah kos rendah dan kos sederhana rendah ini yang duk tengok, mampu milik mungkin syaratnya okey, yang *low cost* dan juga...(dengan izin), LMC kadang kadang tak sampai kepada orang yang sepatutnya yang mungkin sumber pendapatan yang baik, terima kasih .

Ahli Kawasan Datok Keramat (YB. Jagdeep Singh Deo A/L Karpal Singh):

Terima kasih YB. Sungai Dua sekali lagi macam saya baca minda atau YB. Sungai Dua baca minda saya *coming to that very important subject in fact right now I'm coming to that*. Di mana tajuk dia ialah isu penawaran RMM A dan B kepada pihak yang layak saja menjawab kepada soalan YB. Sungai Dua terus, di mana YB. Permatang Berangan membangkitkan isu bahawasanya pemohon-pemohon yang ditawarkan RMM A dan B telah melanggar syarat-syarat penawaran seperti mereka perlu tidak mempunyai rumah dan mereka akan menduduki unit RMM A dan B yang ditawarkan kepada mereka *exactly what just said*.

Walaupun aduan-aduan telah dikemukakan kepada Bahagian Perumahan, Bahagian Perumahan telah memohon kepada pejabat Penasihat Undang-undang Negeri Pulau Pinang yang telah memberikan pandangan perundangannya di mana pada peringkat ini, ada pandangan-pandangan yang berbeza sama ada borang PN1 boleh dikuatkuasakan atau tidak. Sebagai ulasan kepada YB. Sungai Dua sedikit tentang proses pemilihan apabila saya pohon untuk rumah kos rendah atau kos sederhana rendah RMM A atau B saya perlu isi satu borang yang dikenali sebagai borang PN1 sebagai wakil rakyat saya rasa semua tau di dalam borang itu ada disyaratkan, syarat-syarat tentang pendapatan, tentang perlu rumah ini dihuni oleh pemilik rumah *the owner occupied* ini semua ditertera dengan secara langsung apa yang berlaku lepas mereka beri kepada perumahan kita akan tapis kita dapati dia layak atau tidak berdasarkan informasi yang ada di situ kalau dia beri informasi yang palsu kita berdasarkan informasi yang palsu *so we reliant on that so* ada kes-kes di mana kita lihat setelah ditawarkan mereka ini memang sudah ada rumah walaupun mereka kata tidak ada rumah dan mereka buat apa yang YB. Sungai Dua katakan, sewa rumah yang ditawarkan yang sepatutnya tidak boleh perlu dihuni oleh pemilik so ini kita lihat bagaimana kita nak perketatkan sistem.

Saya telah mohon YB. Penasihat Undang-undang untuk lihat perkara ini sudah hampir setahun kita lihat, kepada bukan saja yang baru tapi YB. Penasihat Undang-Undang yang lama juga yang telah memberi nasihat Undang Undang dan sebagainya dan saya kata sekiranya ada perbezaaan pandangan atau pelbagai pandangan bagaimana sama ada PN1 ini boleh dikuatkuasa atau tidak. Maka mungkin tiba masanya dengan segera bawa satu kes ujian ataupun *test case* ke mahkamah untuk mendapatkan satu keputusan yang muktamad *once for all*. *Now* Isu kesukaran penguatkuasaan di atas borang PN1 lama ini berbangkit daripada format Perjanjian Jual Beli seperti yang dimaktubkan dalam Peraturan-peraturan Pemajuan Perumahan Kawalan dan Pelesenan di bawah Akta Pemajuan Perumahan kawalan dan pelesenan 1966 khususnya Peraturan 11 yang memperuntukan seperti yang berikut saya baca *“every contract of sale and purchase of a housing accomodation together with the subdivisional portion of land*

appurtenant thereto shall be in the form prescribed in Schedule G and where the contract of sale is for the sale and purchase of a housing accommodation in a subdivided building in the form of a parcel of a building or land intended for subdivision into parcels, as the case may be, it shall be in the form prescribed in Schedule H”.

Jadi ini adalah satu Akta Persekutuan yang memperuntukkan apakah format Perjanjian Jual Beli untuk bangunan berstrata ia adalah melalui jadual H, format jadual perjanjian ini adalah satu format *standard*. YB. Sungai Dua yang menghalang daripada pindaan dibuat untuk memasukkan syarat-syarat yang ada dalam PN1 syarat baharu unit tersebut perlu dihuni ke dalam format perjanjian tersebut kerana undang-undang kata tak boleh. Di dalam PN1 ada apabila ditawarkan kerana kita lihat dia layak melalui PN1 dia ambil surat tawaran dia pergi ke pemaju di peringkat pemaju dia *sign* apa, dia *sign* Perjanjian Jual dan Beli dan yang adalah terpaksa mengikuti Jadual 'H' yang tidak ada syarat perlu *owner occupied*. *That is the* pokok permasalahan yang kita alami. Dan kita tidak boleh kuat kuasa Perjanjian Jual Beli kerana dalam Perjanjian Jual Beli jika kita hendak kuat kuasa PN1 kepada saya.

Secara moral tidak ada satu pun boleh dikatakan oleh pemohon yang langgar syarat kerana dia tahu dia telah isi Borang PN1 tetapi secara undang-undang sama ada boleh atau tidak dikuat kuasa Perjanjian Jual Beli yang tiada syarat tersebut itu menjadi persoalan. Tetapi *if you ask me* bekas *lawyer I feel* YB. Dato' Timbalan Speaker *that* sekiranya saya telah beri perkara yang tidak tepat atau pun maklumat palsu dalam PN1 yang membolehkan saya *sign* SNP maka cara saya sampaikan SNP itu adalah tidak sah. Betul? YB. Timbalan Dato' Speaker. Kalau itu adalah keadaan dia maka SNP juga menjadi *void* tidak sah dan itu adalah *argument* saya *of course* ada berbagai pendapatlah *as lawyers come and go we are always very clever to interpret the law. I think* YB. Penaga, YB. Telok Ayer Tawar *everyone has a different interpretation but to me I look at it because to me* yang benda-benda layak sahaja perlu diberikan rumah. *I agree with you* YB. Sungai Dua dan saya tidak boleh terima apabila yang tidak layak itu menyalahgunakan keadaan di mana ada jurang-jurang dalam perundangan atau pun keadaan tidak begitu jelas dalam undang-undang di mana dia mengambil kesempatan. Tidak boleh minta saya terima.

Ahli Kawasan Telok Ayer Tawar (YB. Dato' Hajah Jahara Binti Hamid):

Saya ingin bertanya sama ada Kerajaan Negerikah yang membuat keputusan dari segi penawaran menentukan sama ada seorang pembeli itu layak mendapat rumah kos rendah?. Dan sekiranya ya adakah Kerajaan Negeri membuatkan satu Aku Janji bagi pihak dia atas syarat-syarat penawaran atau pun kenapa Kerajaan Negeri menawarkan kepada dia untuk mendapat Rumah Kos Rendah syarat-syarat dia tidak boleh menyewa kecil, dia tidak boleh melanggar syarat-syarat yang ditentukan oleh Kerajaan Negeri. Saya percaya ini adalah salah satu daripada kaedah untuk mengawal pelanggaran syarat-syarat itu.

Ahli Kawasan Datok Keramat (YB. Jagdeep Singh Deo A/L Karpal Singh):

Tadi YB. Sungai Dua baca minda saya. Sekarang YB. Telok Ayer Tawar baca minda saya. Saya *going to come to the right now*. Yang dikatakan tadi berkenaan *statutory declaration* saya *continue* dengan hujahan saya kerana ia akan menjawab apa yang YB. Dato' Telok Ayer Tawar kata kepada saya, saya balik kepada isu pokok perundangan di mana kita terikat dengan tidak boleh pinda. Tidak *boleh contract out I think everyone all lawyers know we cannot contract out in the law. So we cannot contract out of the standard format schedule 'H' SNP. Therefore we cannot insert a clause of it must be owner occupied etc in* SNP. Dan undang-undang ini adalah satu Undang-undang Persekutuan. Maka pada saya penyelesaian. *Sorry*.

Y.A.B. Ketua Menteri:

Point of order, standing order YB. Yang di-Pertua Dewan Undangan Negeri selaras dengan Peraturan 6A(1) Peraturan-Peraturan Majlis Mesyuarat Dewan Undangan Negeri Pulau Pinang. Saya mohon supaya masa persidangan hari ini 23 November 2016 (Rabu) dilanjutkan sehingga jam 11.00 malam.

YB. Timbalan Yang di-Pertua Dewan:

Ada sokongan?

YB. Timbalan Ketua Menteri I:

Saya mohon menyokong.

YB. Timbalan Yang di-Pertua Dewan:

Ahli-ahli Yang Berhormat, Y.A.B. Ketua Menteri telah mengemukakan Usul di bawah Peraturan 6A(1) untuk melanjutkan tempoh masa persidangan hari ini 23 November 2016 (Rabu) sehingga jam 11.00 malam. Ahli-ahli Yang Berhormat yang bersetuju katakan "Ya".

Ahli-ahli Kerajaan:

"Ya".

YB. Timbalan Yang di-Pertua Dewan:

Yang tidak bersetuju katakan "Tidak". Lebih suara yang bersetuju, usul dipersetujui.

Y.A.B. Ketua Menteri:

You boikot saya tak apalah....(gangguan).

Ahli Kawasan Datok Keramat (YB. Jagdeep Singh Deo A/L Karpal Singh):

YB. Dato' Timbalan Speaker, sepertimana saya katakan kita terikat dengan *schedule 'H'* di mana satu Undang-Undang Persekutuan jadi... (gangguan). Dia boleh dengar ada *speaker* di luar....(gangguan) *up to you*. So YB. Dato' Timbalan Speaker kepada saya, penyelesaian mutakhir untuk pemasalahan ini sebenarnya adalah di bahu Kerajaan Pusat di mana sekiranya perlu akta tersebut perlu dipinda atau pun ditambah dengan jadual baharu atau untuk perumahan jenis RMM 'A' dan 'B'. *That means you have another Jadual for Low Cost and Low Medium Cost at the moment there is none, is one for all. That is why if this is not Low Cost and Low Medium Cost I believe I boleh sewa itu hak perundangan saya as the laws stand. That is the problems not here in Penang. But the whole of Malaysia.*

Dengan adanya pindaan tersebut maka syarat-syarat baharu seperti syarat perlu huni rumah dan tidak ada rumah itu dapat dimasukkan dan ini akan memberi kuasa kepada Kerajaan Negeri-negeri di Malaysia untuk mengambil syarat penguatkuasaan terhadap mereka yang melanggar syarat-syarat nyata tersebut. *In fact* YB. Dato' Timbalan Speaker ini bukan satu isu baharu ini isu lama.

Saya telah bangkitkan dalam Majlis Perumahan Negara yang saya hadir yang di Pengerusi oleh Timbalan Perdana Menteri dan Jawatankuasa Pemantauan Keputusan Majlis Perumahan Negara yang dipengerusikan YB. Datuk Halimah Binti Mohamed Sadique. *Is not a new problem for Penang. Is a old problem for Malaysia is happening everywhere else that is abused. And I have in fact written one letter bertarikh 4 Mac tahun ini kepada KPKT dahulu punya Dato' Rahman Dahlan untuk minta dia pertimbangkan other national polisi baharu untuk tangani masalah ini or pertimbangkan seriously pinda undang-undang sedia wujud untuk menangani masalah ini.*

Walau apa pun di peringkat ini sehingga atau pun sampai itu berlaku saya harap kita dapat buat satu ujian kes atau pun *test case number 1, number 2 coming back* YB. Dato' Telok Ayer Tawar saya setuju tentang isu perlunya ada Akuan Berkanun dan setelah kita lihat sudah ada perbezaan pendapat berkenaan PN1, saya ingin maklum Borang PN1 telahpun dikemaskini untuk membolehkan tindakan penguatkuasaan iaitu selain daripada PN1 yang dikemaskini pemohon juga perlu menandatangani satu Akuan Sumpah Berkanun yang mengandungi semua syarat-syarat di mana sekiranya terdapat pelanggaran syarat tindakan boleh diambil *at least criminal action*. Perumahan keluar *the report, and criminal action can be taken because of* maklumat palsu dalam Akuan Berkanun *exactly what* YB. Telok Ayer Tawar *said has been done. And we hope for the newer cases we have more control.*

Ahli Kawasan Pulau Betong (YB. Datuk Sr. Haji Muhammad Farid Bin Haji Saad):

YB. Datuk Keramat terima kasih. Kita memandang serius tentang permasalahan yang timbul di sini dan ianya perlu diatasi saya rasa BN bersetuju dan mungkin saya daripada kaedah Yang Berhormat mengutarakan dalam mesyuarat pihak kementerian mungkin dalam Dewan ini kita nak mengusahakan juga menjadi usul Dewan pihak Kerajaan Pusat mengambil pertimbangan dan membuat sesuatu untuk regulasi yang ada sekarang ini.

Ahli Kawasan Datok Keramat (YB. Jagdeep Singh Deo A/L Karpal Singh):

Saya ingat ini satu cadangan yang begitu baik kita lihat tentang isu kesukaran mendapat pinjaman bank yang mana YB. Dato' Telok Ayer Tawar setuju dengan Y.A.B. Ketua Menteri kita bersama-sama *pursue* Bank Negara Malaysia tangani isu ini melibatkan semua orang *this I pointed out as lawyers we know our hands are tied how to kuat kuasa and they are abusing* dan saya sahut cadangan rakan saya Yang Berhormat Pulau Betong untuk sama-sama usul nanti kita buat satu surat bersama kepada kementerian minta ini perlu disegerakan kita tangani. *Thank you very much.*

YB. Dato' Timbalan Speaker, lagi satu perkara yang ingin saya sentuh adalah perkara berikut iaitu baru-baru ini saya agak hampa dan terkejut *I think it was beginning in this year in the Jawatankuasa Pemberitahu Majlis Perumahan Negara meeting one of the agenda before* YB. Datuk Halimah Binti Mohamed Sadique *was* ada cadangan untuk membenarkan Kerajaan Negeri menaikkan harga RMM 'A' yang saya sebut tadi *I was coming to that I think* YB. Telok Bahang.

From RM42,000 kepada RM65,000 dan RMM 'B' Kos Sederhana Rendah dari RM72,500 kepada RM100,000 *that was* cadangan *early this year* dan pada 4 April apabila kita bermesyuarat semula ia telah dipersetujui sebagai satu keputusan dasar. Tetapi adalah tertakluk kepada keputusan negeri-negeri masing-masing. Untuk makluman Dewan yang mulia ini YB. Dato' Timbalan Speaker, Kerajaan Negeri telah merekodkan bahawa kita langsung tidak setuju dengan cadangan tersebut.

Kita akan kekalkan harga RMM 'A' Kos Rendah kepada RM42,000 dan 'B' Kos Sederhana Rendah kepada RM72,500 masing-masing. Tetapi malangnya YB. Dato' Timbalan Speaker, ada sekurang-kurangnya *at that point in that time in April in this year* tiga (3) negeri yang telah setuju untuk menaik harga kepada RM65,000 dan RM100,000.00 negeri yang ditadbir Barisan Nasional malangnya *I got no choice, got to say. They actually increased it, plus car park it is more than hundred thousand now.* Itu hakikatnya *please check there is no more RM42,000 in some states now* pihak pemaju bila saya balik telah dimaklumkan kerana mereka yang lobi untuk naik tetapi apabila saya balik dari mesyuarat, saya panggil mereka dan saya kata ini keputusan kita.

Kita tegas akan kekalkan dengan RM42,000 dan RM72,500 saya tidak akan layani langsung sebarang pertanyaan atau rayuan tentang ini dan mereka telah akur dengan dengan apa yang saya tegas mereka tidak minta untuk buat rayuan atau apa dan saya maklum kepada mereka kita ada permasalahan stok KR, KSR, RMM 'A' atau RMM 'B'. Kita ada permasalahan harga perumahan telah naik dengan mendadak dan kita tahu Negeri Pulau Pinang kekangan tanah, kita tahu di Negeri Pulau Pinang unit-unit yang tidak dikawal harganya yang dijual di pasaran terbuka semuanya mencecah ratusan ribu hampir-hampir juta di bahagian pulau and *now* sebarang *some places I have been too. You can get a banglo for two, three million. Is the truth so I say I will not tolerate any appeal for this to be increased because you are making so much money for your normal price housing* kamu mengaut keuntungan yang begitu banyak daripada menjual rumah-rumah mewah kita *you* subsidi hilang untuk golongan yang berpendapatan rendah. *So as of now we are still maintaining* YB. Dato' Timbalan Speaker, kita masih kekal dengan keputusan RM42,000 dan RM72,500 tersebut.

Saya pergi kepada satu lagi perkara yang ingin saya nyatakan selain daripada pengekalan harga rumah mampu milik 'A' dan 'B' kos rendah dan kos sederhana rendah ini sukacita juga saya maklumkan YB. Dato' Timbalan Speaker, bahawa kita negeri ini juga prihatin perlunya juga kita lihat kepada jenis ataupun *species* rumah mampu milik yang luar daripada 'A' dan 'B' *there is up to* RM300,000 dahulunya RM400,000 di bahagian pulau dan RM250,000 di bahagian Seberang had maksimum RMM. Untuk membolehkan lebih ramai warga Pulau Pinang *access* jenis perumahan ini kita sudah buat keputusan kurangkan harga had *ceiling* di bahagian pulau ke RM300,000. Harga unit RMM kepada RM300,000 dari RM400,000 nombor 1. Nombor 2, dahulu di Seberang ia bermula dari RM150,000 hingga RM250,000. Di Pulau ia bermula RM200,000 hingga RM400,000. Selain daripada mengurangkan had *ceiling* di Pulau ke

RM300,000 kita juga mengurangkan RM200,000 ke RM150,000 *species* atau produk RM150,000 RMM jenis tersebut di Pulau pun telahpun diperkenalkan dan sukacita maklum ada sekurang-kurangnya dua (2) atau tiga (3) pemaju yang sudah pun buat jenis ini di bahagian Pulau....(gangguan).

Ahli Kawasan Pulau Betong (YB. Datuk Sr. Haji Muhamad Farid Bin Haji Saad):

Ulasan. Patutnya saiz rumah ini berapa?

Ahli Kawasan Datok Keramat (YB. Jagdeep Singh Deo A/L Karpal Singh):

750 *square feet* tanpa kemas. Berbanding dengan RM200,000. 750 *square feet* dengan kemas. *That is the different, but we have a new product over RM150,000.00.*

So, YB. Dato' Timbalan Speaker saya datang kepada isu yang penting juga yang telah dibangkitkan Sungai Dua tadi iaitu PPR, Projek Perumahan Rakyat. *Now*, saya hendak mula dengan kata bahawa kita perlu faham, akur, iktiraf, fakta hakikat bahawa Projek Perumahan Rakyat adalah projek-projek perumahan yang dipertanggungjawabkan oleh Kerajaan Pusat. Kita mula dengan itu, itu hakikinya. Negeri-negeri kenal pasti tanah, serahkan tanah kepada Pusat. Pusat bina, serahkan bangunan kepada Negeri untuk selenggara, itu kaedah PPR di seluruh negara Malaysia.

Tetapi, saya ingin rekodkan di sini YB. Dato' Timbalan Speaker, saya begitu hampa dengan Kerajaan Pusat yang gagal membina Projek Rumah Rakyat di Negeri Pulau Pinang.

Untuk makluman semua, daripada 102,118 unit PPR di keseluruhan Malaysia di peringkat ini, Negeri Pulau Pinang adalah negeri yang mempunyai unit PPR yang terendah iaitu 999. Yang terendah *is actually* Labuan, *that* (WP) Wilayah Persekutuan, Negeri *we are the lowers* 999.

Ahli Kawasan Telok Ayer Tawar (YB. Dato' Hajah Jahara Binti Hamid):

Ulasan.

Ahli Kawasan Datok Keramat (YB. Jagdeep Singh Deo A/L Karpal Singh):

Yes.

Ahli Kawasan Telok Ayer Tawar (YB. Dato' Hajah Jahara Binti Hamid):

Adakah Kerajaan Negeri telah membuat tawaran mana-mana tapak?

Ahli Kawasan Datok Keramat (YB. Jagdeep Singh Deo A/L Karpal Singh):

I come to that.

Ahli Kawasan Telok Ayer Tawar (YB. Dato' Hajah Jahara Binti Hamid):

Okey.

Ahli Kawasan Datok Keramat (YB. Jagdeep Singh Deo A/L Karpal Singh):

Dan untuk rekod *let me give you the number first*. Untuk rekod, cuma 70 unit PPR sahaja diumumkan dibina di Negeri Pulau Pinang daripada 20,454 yang diumumkan dalam Bajet 2013 ataupun 0.34% sahaja daripada jumlah keseluruhan ini, dan ini adalah satu angka yang begitu kecil sekali.

Now, juga dalam Bajet yang baru-baru ini diumumkan Perdana Menteri sebanyak 21,100 unit rumah PPR akan dibina menerusi KPKT tetapi ia tidak dinyatakan berapakah jumlah unit daripada 21,100 itu yang akan dibina di Negeri Pulau Pinang, dan kita tidak ada maklumat. Jadi, kemungkinan besar tiada.

Now, tentang YB. Telok Ayer Tawar. Memang kita dalam proses kenalpasti tanah. Itu pun dalam agenda apabila saya bermesyuarat dengan Kementerian. Semua negeri diberi tugas tersebut, *but our problem is compared to other state*, kita berkekangan tanah. Tetapi, itu tidak bermaksud kita tidak buat usaha *infact* untuk makluman Dewan yang mulia ini, ada cadangan untuk dua (2) bidang tanah dibahagian Pulau cadangan untuk di tawarkan sama ada ditawarkan untuk PPR atau tidak. Tetapi, memandangkan ia adalah satu bidang tanah yang strategik, keputusan dibuat untuk kita buat kaedah sewa beli pula.

I'm coming to that in a short while because yang membenarkan pemilikan hartanah dan mengatasi isu penolakan *loan which I think that* YB. Dato' Telok Ayer Tawar *also is in agreement with me for those two pieces* lah *but, we are still looking for land both on the island* dan Seberang juga dan apabila dikenalpasti memang saya beri jaminan dan komitmen di sini, kalau ada kita akan maklum kepada Kementerian. Dan kita haraplah apabila dimaklum bahawa Kementerian akan buat apa yang dahulu.

Untuk makluman semua yang hadir, satu-satunya projek yang 70 unit PPR yang diumumkan Bajet 2013, just 70 unit *also in Mak Mandin I think, yes, in Mak Mandin* sehingga hari ini tiga (3) tahun cuma dia punya cerucuk sahaja ada, *piling. So, I mean that is a case* saya hendak kenalpasti lagi pun berapa lama kita hendak tunggu YB. Dato' Timbalan Speaker?

Tetapi kalau kita buat dan saya haraplah dan saya harap juga yang 70 sahaja itu di Mak Mandin minta dipercepatkan. Kita perlu unit *although is not so much, at least is something better than nothing*. Dan saya teruskan YB. Dato' Timbalan Speaker...(gangguan).

Ahli Kawasan Telok Ayer Tawar (YB. Dato' Hajah Jahara Binti Hamid):

Penjelasan. Kita pun baru dapat maklumat di sini tentang projek itu yang tidak *take off*.

Ahli Kawasan Datok Keramat (YB. Jagdeep Singh Deo A/L Karpal Singh):

Ya. Projek lewat.

Ahli Kawasan Telok Ayer Tawar (YB. Dato' Hajah Jahara Binti Hamid):

Projek lewat. Kita ada Majlis Tindakan Persekutuan, perkara ini akan dibangkitkan di Majlis Tindakan tersebut.

Ahli Kawasan Datok Keramat (YB. Jagdeep Singh Deo A/L Karpal Singh):

Thank you.

Ahli Kawasan Datok Keramat (YB. Jagdeep Singh Deo A/L Karpal Singh):

Thank you, thank you very much.

Ahli Kawasan Penaga (YB. Datuk Haji Mohd Zain Bin Ahmad):

Minta laluan.

Ahli Kawasan Datok Keramat (YB. Jagdeep Singh Deo A/L Karpal Singh):

Silakan.

Ahli Kawasan Penaga (YB. Datuk Haji Mohd Zain Bin Ahmad):

Terima kasih YB. Timbalan Yang di-Pertua. Terima kasih YB. Datok Keramat. Saya tertarik dengan penjelasan yang diberi oleh Yang Berhormat EXCO, saya hendak tanya berkaitan dengan ada tidak sama ada, ada atau tidak rancangan untuk membina rumah untuk nelayan-nelayan di kawasan... (gangguan).

Ahli Kawasan Datok Keramat (YB. Jagdeep Singh Deo A/L Karpal Singh):

Rumah?

Ahli Kawasan Penaga (YB. Datuk Haji Mohd Zain Bin Ahmad):

Rumah nelayan.

Ahli Kawasan Datok Keramat (YB. Jagdeep Singh Deo A/L Karpal Singh):

Rumah?

Ahli Kawasan Penaga (YB. Datuk Haji Mohd Zain Bin Ahmad):

Perumahan nelayan. Projek perumahan nelayan, jika ada tanah? Saya tanya bukan apa sebab di kawasan saya, saya dapati ramai juga nelayan yang tidak mempunyai rumah, tetapi jika ada tanah milik Kerajaan Negeri, saya hendak tanya bolehkah dibincang untuk mendirikan projek perumahan nelayan di kawasan tersebut? Terima kasih.

Ahli Kawasan Datok Keramat (YB. Jagdeep Singh Deo A/L Karpal Singh):

Sememangnya kalau ada, sememangnya boleh dibincangkan dan saya pelawa YB. Penaga kalau ada nanti, saya akan bincang dengan YB. Penaga.

YB. Dato' Timbalan Speaker, yang penting sepertimana saya nyatakan hari ini kita ada permasalahan. Banyak pemohon untuk rumah mampu milik A dan B, kos rendah, kos sederhana ditidakan rumah tersebut ataupun dihalang daripada mendapat rumah tersebut memandangkan isu kadar penolakan pinjaman yang begitu tinggi dan saya haraplah oleh yang demikian ada golongan yang bukan sahaja tidak boleh dapat *loan*, yang tidak boleh mengeluarkan RM4,000 pun. *I was having a discussion with Telok Ayer Tawar, I think we all agree, there is such a group they can not even come out with that. So, the solution will be PPR* iaitu konsep sewa, beri mereka rumah melalui sewa ataupun melalui kaedah sewa beli.

Dan oleh yang demikian tadi, saya telah nyatakan bahawa sewa beli adalah satu usaha yang kita sedang lakukan kerana kita lihat, baru-baru ini kita ada dua (2) projek perintis sewa beli di bahagian Seberang Perai Selatan iaitu di Taman Suri Emas dan Taman Sungai Duri Permai cuma ada 155 unit, tetapi kita lihat sambutan yang begitu baik. YB. Dato' Timbalan ada di situ, ya, YB. Dato' Timbalan ada di situ. 155 unit *first day* ada 500 lebih pemohon. Kita dibanjiri pemohon bukan airlah, tetapi pemohon pada *first day* hari itu.

So, kita lihat konsep ini memang konsep yang mungkin dapat mengatasi isu permasalahan yang kita hadapi dan saya telah pun panjangkan kepada Y.A.B. Ketua Menteri, kita perlu adakan lebih jenis perumahan yang dapat dibeli melalui kaedah sewa beli. Tetapi balik kepada PPR, saya ada satu isu yang saya juga begitu hampa dan saya ingin menarik perhatian semua di sini. Di Negeri Pulau Pinang, untuk layak untuk PPR kita punya pendapatan tidak boleh melebihi RM1,500. *Right, because for kos rendah it is* tidak lebih daripada RM2,500 *and kos sederhana rendah is* tidak lebih *by* RM3,500. So, tidak akan untuk PPR sama dengan kos rendah dan kos sederhana rendah kalau kita mampu beli, tidak akan kita boleh dilayakkan untuk PPR juga. Jadi kita lihat perlunya kurang daripada 25 kita letak 15. *At this time* RM1,500.

Tetapi baru-baru ini saya terkejut apabila ada satu keputusan dibuat Kementerian KPKT, menaikkan siling had perumahan PPR kepada RM3,000, itu telah berlaku. Tetapi keputusan Kerajaan Negeri Pulau Pinang ialah kita tidak akan akur dengan keputusan tersebut dan kita akan terus dengan meletakkan harga had siling pendapatan pada harga RM1,500, YB. Dato' Timbalan Speaker.

Ahli Kawasan Telok Ayer Tawar (YB. Dato' Hajah Jahara Binti Hamid):

Penjelasan.

Ahli Kawasan Datok Keramat (YB. Jagdeep Singh Deo A/L Karpal Singh):

Silakan.

Ahli Kawasan Telok Ayer Tawar (YB. Dato' Hajah Jahara Binti Hamid):

Terima kasih di atas ruang untuk saya bertanya. Saya rasa dasar untuk PPR dengan rumah kos rendah ini ada perbezaan dari segi kelayakan kerana PPR hanyalah menyewa pada jangka masa yang pendek, lima (5) tahun dan bukan dijual. Jadi mungkin ada rasionalnya dari segi kelayakan siling yang ditetapkan oleh Kerajaan Persekutuan. Dan kita setuju kalau Kerajaan Negeri mengekalkan syarat asalnya itu had pendapatan RM1,5000 sebulan. Saya hendak tanya, oleh sebab Kerajaan Negeri telah banyak menjual tanah-tanah kepada pihak swasta, kenapa tidak disyaratkan sebahagian daripada tanah-tanah itu diketepikan atau disediakan tapak-tapak untuk PPR dan sebagainya ataupun janganlah dijual semua.

Sebab masalah untuk mendapatkan tapak ini. Ini adalah tanah-tanah yang asalnya milik Kerajaan Negeri yang diperolehi melalui Tepu bina ataupun pengambilan yang dibuat dahulu seharusnya juga diambil perkiraan keperluan untuk rumah kos rendah dan rumah PPR supaya tidak menjadi masalah untuk mencari tapak. Dan juga saya nak tanya Kerajaan Negeri di dalam jawapan yang telah diberi kepada saya, bahawa bawah dasar membolehkan pemaju untuk dikecualikan daripada membina rumah kos rendah, Kerajaan Negeri telah pun setakat ini mengutip lebih daripada RM120 juta. Duit itu seharusnya di gunakan balik untuk membina rumah kos rendah dan rumah PPR supaya ianya dapat dimanfaatkan kepada golongan-golongan yang sepatutnya menerima faedah. Jadi ini saya hendak tanyalah apa dasar Kerajaan Negeri tentang kutipan duit yang telah diperolehi itu?

Ahli Kawasan Datok Keramat (YB. Jagdeep Singh Deo A/L Karpal Singh):

Terima kasih kerana setuju dengan keputusan Kerajaan Negeri untuk kekalkan siling had pendapatan kepada RM1,500. *I think that is very important because kita ada, first of all like I said kita kekurangan unit PPR. Mungkin ada negeri yang sudah ada banyak unit, jadi mereka sudah settled golongan RM1,500 dan bawah dan boleh dipertimbangkan RM2,500 ataupun RM3,000 kerana ada banyak unit yang kosong. Not the case here in Penang, so, this is necessary for us to maintain RM1,500. Thank you for that.*

Number 2, I think your question was is relation to penjualan tanah. Mengapa kita jual tanah? Dan kita perlu syaratkan supaya mereka bina kos rendah dan sebagainya. Sebenarnya itu memang disyaratkan apabila mereka gunakan tanah untuk pemajuan mereka masing-masing, mereka berbalik kepada polisi dan syarat kita....(gangguan). No. PPR is separate issue PPR bukan pada pihak swasta. PPR kita serahkan kepada Kerajaan Pusat so, dalam pihak swasta yang beli itu apabila mereka memaju, buat taman-taman perumahan dan sebagainya, rumah mampu milik dan sebagainya, what ever garis panduan they used, they have to comply with the 30% compliance cost factor all the 25% RMM factor. Bergantung kepada garis panduan mana mereka buat. So, itu is taken care of no problem whether this concern.

Dan apa yang penting tadi juga dinyatakan yang *last sekali* itu saya terlupa. Pengecualian *actually that one* mungkin YB. Dato' Telok Ayer Tawar lambat tadi, *actually I* jawab sudah. YB. Pulau Betong ada, *I* pada permulaan saya jawab dalam hujahan saya kerana itu memang telah ditanya.... (gangguan).

Ahli Kawasan Sungai Puyu (YB. Phee Boon Poh):

Minta laluan. Tadi juga saya tertarik bahawa kata ada tanah mengapa tidak membina perumahan PPR. Betul tak? Memang kadang-kadang Kerajaan Pusat hendak bina rumah PPR seperti di Taman Manggis tetapi Kerajaan Negeri yang tidak mahu. Satu.

Kedua, ada juga soalan kewangan yang dikutip Pelepasan Kuota Bumiputera di mana kewangan yang dikutip apakah yang terjadi? Dan di sini kami ada lihat bahawanya manakah akaun-akaun yang telah dikutip kewangan 5% Pelepasan Kuota Bumiputera di Negeri Pulau Pinang sebelum masa kami? Juga di sini(gangguan).

Ahli Kawasan Telok Ayer Tawar (YB. Dato' Hajah Jahara Binti Hamid):

Soalan saya bukan pada kuota Bumiputera.

Ahli Kawasan Sungai Puyu (YB. Phee Boon Poh):

Juga di sini saya hendak tanya....(gangguan).

Ahli Kawasan Telok Ayer Tawar (YB. Dato' Hajah Jahara Binti Hamid):

YB. Sungai Puyu....(gangguan).

Ahli Kawasan Sungai Puyu (YB. Phee Boon Poh):

Nanti.

Ahli Kawasan Telok Ayer Tawar (YB. Dato' Hajah Jahara Binti Hamid):

Saya tanya bukan....(gangguan).

Ahli Kawasan Sungai Puyu (YB. Phee Boon Poh):

I'm holding the file.

Ahli Kawasan Telok Ayer Tawar (YB. Dato' Hajah Jahara Binti Hamid):

You not understand.

Ahli Kawasan Sungai Puyu (YB. Phee Boon Poh):

Then stop coral. We put....(gangguan).

Ahli Kawasan Telok Ayer Tawar (YB. Dato' Hajah Jahara Binti Hamid):

Saya tanya tentang pelepasan rumah kos rendah kepada YB. Datok Keramat.

Ahli Kawasan Sungai Puyu (YB. Phee Boon Poh):

Saya hendak tanya lagi....(gangguan). Saya hendak tanya lagi iaitu kata pada dulunya jika pemaju tidak membina rumah kos rendah, jumlah berapa banyak mereka terpaksa tawarkan kepada Kerajaan Negeri? Adakah haknya RM8,000 sahaja.....(gangguan). Ya, saya hendak tanya.

Ahli Kawasan Telok Bahang (YB. Datuk Shah Headan Bin Ayoob Hussain Shah):

EXCO Perumahan punya pergulungan sudah elok dah.....(gangguan).

Ahli Kawasan Sungai Puyu (YB. Phee Boon Poh):

Kalau sudah elok, *you* jangan lagi tanya banyak.....(gangguan).

Ahli Kawasan Datok Keramat (YB. Jagdeep Singh Deo A/L Karpal Singh):

Ini EXCO tanya EXCO, so berkenaan dahulunya apakah kadar sumbangan sekiranya ganti tidak bina LMC itu saya tak ada maklumat yang tepat tapi menurut YB. Sungai Puyu cuma RM8,000 saya akan semak, tapi kalau begitu *I think* telah rugi banyak tidak seperti kita punya polisi sekarang sepertimana saya huraikan, terperinci ada RM120,000, RM150,000 dan sebagainya dan berkenaan dengan *I think be fair* lah Telok Ayer Tawar, tak kata tentang Akaun Amanah Bumiputera yang mana dalam lisan, saya sudah saya nyatakan bagaimana kita belanjakannya untuk projek SP Chelliah dalam RM44 juta telah pun digunakan daripada apa yang dikutip setakat ini. Hampir seratus juta *and of course your question is* apakah prosedur dia pada zaman dahulu. Itu pun saya tak ada maklumat tepat tapi saya akan semak, tapi mengikut Sungai Puyu dia kutip, tapi tak ada *received* tapi saya tak pasti itulah sebab apa mungkin *your all* Bincang nanti saya pergi kepada isu.

Ahli Kawasan Sungai Puyu (YB. Phee Boon Poh):

Kewangan mana, kewangan?

Ahli Kawasan Pulau Betong (YB. Datuk Sr.Haji Muhamad Farid Bin Haji Saad):

Yang Berhormat *concentrate* Yang Berhormat, tok sah kacau dia lah.

Ahli Kawasan Datok Keramat (YB. Jagdeep Singh Deo A/L Karpal Singh):

Saya dah abis dah, cuma saya balik kepada YB. Telok Ayer Tawar. *I come back to* YB. Telok Ayer Tawar yang tanya tadi berkenaan dengan Akaun Amanah Sumbangan Perumahan Kos Rendah dan Kos Sederhana Rendah di mana secara ganti bayar sumbangan. Sebenarnya saya telah jawab, tapi saya ulangi bagi pihak YB. Telok Ayer Tawar iaitu dalam tempoh lima (5) tahun sehingga Oktober 2016 kutipan adalah berjumlah RM124,387,500. So akibat sumbangan yang dibuat daripada 20 projek iaitu 17 di bahagian Pulau dan tiga (3) di bahagian Seberang. Kita ada satu polisi, saya akan letakkan terperinci tapi ada dalam jawapan bertulis berkenaan di setiap daerah, berapa banyak pemaju perlu bayar untuk gantian *in build of building of low cost or low medium cost* dan saya telah nyatakan tadi kepada YB. Pulau Betong kita tidak meluluskan permohonan secara mudah *infect* kita pastikan ada justifikasi yang kuat daripada pemaju-pemaju dan saya telah maklumkan tadi juga, ada banyak permohonan yang kita telah tolak dan minta mereka juga kehendaki mereka juga bina kalau *on site* tak ada cukup tanah kalau pemaju itu berupa pemaju besar. Cari tanah lain, tanah *you* ada banyak buat di tanah lain. Itu dasar kita dan untuk jawab juga soalan YB. Telok Ayer Tawar ialah wang yang telah dikutip memang akan digunakan untuk tujuan pembinaan rumah mampu milik jenis A ataupun B, kos rendah atau kos sederhana rendah dan diperingkat ini memang satu projek telah dikenalpasti di Seberang di mana wang itu akan digunakan untuk membina dalam lebih kurang 1,200 unit rumah jenis A iaitu kos rendah.

YB. Dato' Timbalan Speaker, ini sahaja yang saya ingin nyatakan. Saya ingin menyimpulkan dan sudahi dan nyatakan bahawa dengan ulangi misi dan visi Kerajaan Negeri Pulau Pinang untuk merealisasikan dan pastikan agar aspirasi satu keluarga satu rumah akan dicapai dengan mengutamakan pembekalan rumah mampu milik yang mencukupi untuk rakyat Negeri Pulau Pinang. Sekian terima kasih. Dengan ini saya mohon menyokong.

YB. Timbalan Yang di-Pertua Dewan:

Seterusnya, YB. Sungai Puyu.

Ahli Kawasan Sungai Puyu (YB. Phee Boon Poh):

Terima kasih. YB. Dato' Timbalan Yang di-Pertua Dewan Undangan Negeri Pulau Pinang. Salam sejahtera, salam bersih, salam bersama-sama, selamatkan Malaysia. Terlebih dahulu izinkan saya menzahirkan rasa syukur kerana masih diberi peluang untuk berkhidmat bersama Y.A.B. Ketua Menteri sebagai EXCO Alam Sekitar, Kebajikan dan Masyarakat Penyayang. Keprihatinan Kerajaan Negeri dapat dilihat melalui peruntukan yang telah diluluskan di bawah MMK Alam Sekitar dan MMK Kebajikan dan Masyarakat Penyayang bagi membolehkan program-program Alam Sekitar dan kebajikan dapat dilaksanakan dengan jayanya. Pelbagai rintangan dan halangan yang perlu ditempuh Kerajaan Negeri

saban tahun bagi menjayakan pelbagai program-program demi memastikan kehidupan rakyat khususnya di Negeri Pulau Pinang selamat, senantiasa sejahtera, aman makmur, selamat dan terpelihara dengan baik.

Di sini saya nak ucapkan ribuan terima kasih kepada semua ADUN-ADUN yang telah ambil perhatian pada hal ehwal berkaitan dengan portfolio saya, baik pun melalui dengan soalan bertulis, soalan lisan dan juga semasa mengucapkan dalam usul dibaca pentadbiran dan pembangunan.

YB. Dato' Speaker, Kerajaan Negeri dengan penuh komitmen meneruskan program-program kebajikan yang dilaksanakan saban tahun demi membantu meningkatkan kesejahteraan rakyat dari masa ke semasa. Dengan menjadikan Program Agenda Ekonomi Saksama (AES) sebagai satu platform terbaik bagi Kerajaan Negeri untuk menyelami kepayahan rakyat menyara seisi keluarga dengan memberikan bantuan kewangan dalam bentuk *topup* telah membantu golongan miskin meneruskan kehidupan seharian mereka.

Sejak tahun 2009 sehingga Oktober 2016, Kerajaan Negeri telah membelanjakan sebanyak RM21,252,284.00 dan sehingga Oktober 2016, penerima AES adalah seramai 1,278 penerima program AES. Kalau mengikut pecahan penerima mengikut daerah adalah seperti:-

SPU ada 661, SPS ada 158, SPT ada 206, DBD ada 149 dan DTL ada 104. Jikanya kami ambil kira mengikut KADUN dan daerah. Daerah SPU yang terbanyak sekali jumlah 661. Jikalau berbanding KADUN-KADUN, yang KADUN yang terdapat termiskin sekali adalah KADUN Sungai Dua. 127, Penaga 117, Permatang Berangan 106, Pinang Tunggal 97, Bertam 67, Telok Ayer Tawar 60. Keenam-enam ini datang daripada KADUN UMNO. jika tadi ambil sekiranya SPU, 9 KADUN, 6 KADUN yang ada terbanyak orang miskin datang daripada UMNO, walaupun UMNO telah mentadbir sejak Merdeka. Kalau kami ambil daripada DBD, Telok Bahang adalah 53, Bayan Lepas 46, Pulau Betong 34 dan yang lagi dua Pantai Jerejak 3, Batu Maung 13. Ini juga menunjuk bahawanya dalam KADUN UMNO orang termiskin ada di sana. So kami hendak dapat satu program untuk siasat ada perancang-perancang macam mana dan bagaimana ada begitu. Dari satu yang saya ada lihat pada tahun 2008 apabila kami ambil-alih Pentadbiran Negeri, langkah pertama untuk elak kerajaan ini untuk sampai bantuan kepada orang miskin melalui *e-kasih*. Semua Pejabat-Pejabat Daerah telah dinafi laluan untuk akses data-data *e-kasih*, mengapa? Saya tidak faham. Adakah mereka enggan dan tidak mahu Kerajaan Negeri ini bantu orang miskin atau UMNO hendak pengundi-pengundi di KADUN UMNO sentiasa untuk menjadi miskin, banyak mereka boleh kawan daripada mereka, saya tidak percaya macam ini tetapi jawapannya yang datang daripada Barisan Nasional. Mengapa nafi kakitangan kerajaan di Pejabat Daerah untuk akses *e-kasih*?

Ahli Kawasan Seri Delima (YB. Sanisvara Nethaji Rayer A/L Rajaji):

Minta laluan Yang Berhormat. Tuduhan-tuduhan yang dibuat oleh Yang Berhormat ini menyakitkan hati saya sungguh pun ia melibatkan Yang Berhormat – Yang Berhormat daripada sebelah sini. Saya nak tanya, adakah apa-apa bukti yang menunjukkan bahawa Yang Berhormat – Yang Berhormat daripada kawasan Barisan Nasional ini memang dengan sengaja menghalang Kerajaan Negeri untuk pergi dan menyerahkan bantuan kepada pengundi-pengundi di kawasan mereka yang memerlukan bantuan-bantuan untuk masalah kemiskinan yang dihadapi oleh mereka?

Ahli Kawasan Sungai Puyu (YB. Phee Boon Poh):

Memang, sebentar saya dengan sepenuh hati kerana UMNO tak lari diri. Kerana sudah begitu lama bila saya nak gulung semua UMNO lari keluar kata hari ini dia ada di sini, saya bersyukur pada Tuhan. Soalan ini saya tidak dapat jawab kerana hanya Barisan Nasional atau Kerajaan Pusat boleh menjawab. Adakah mereka tidak percaya kepada kakitangan di Pejabat Daerah yang selalu ada akses untuk data itu ataupun ada apa yang disembunyi di sana, supaya saya tidak lihat kerana dalam semua data-data kami, ada pada satu tahun kami semak semula *check* dia punya latar kebelakangan. Saya terdengar bahawanya kemungkinan, kemungkinan bahawa itu juga ada satu sistem untuk orang kata membayar pada orang-orang tertentu saya tidak pasti, saya tidak pasti kerana ini kemungkinan dan Ahli Yang Berhormat daripada Pulau Betong nak tanya soalan, sila.

Ahli Kawasan Pulau Betong (YB. Datuk Sr. Haji Muhamad Farid Bin Haji Saad):

Saya berterima kasih kerana nak bagi peluang kepada YB. Sungai Puyu bercakap secara rasional, saya menerima kalau merepek yang bukan-bukan saya akan keluar daripada Dewan. Dengan senang hati YB. Sungai Puyu. Jangan perasan sangat YB. Sungai Puyu ya. YB. Sungai Puyu, Kerajaan Negeri juga ada penyelararas KADUN, ada Ahli Majlis depa tak buat kerjakah? Tak bolehkah mereka sendiri pergi mencari senarai orang-orang susah kenapa nak bergantung kepada AES? Sebab Yang Berhormat ada Warga Emas, Anak Emas dan sebagainya cari data-data kenapa yang sekian-sekian miskin tak boleh cari? Pergilah mencari dah lapan (8) tahun masih nak pertikai *e-kasih* lagi kah?

Ahli Kawasan Bertam (YB. Haji Shariful Azhar Bin Othman):

Minta laluan, minta laluan. Kalau tak bagi laluan saya keluar Dewan.

Ahli Kawasan Sungai Puyu (YB. Phee Boon Poh):

Itu *you* punya hak.

Ahli Kawasan Telok Bahang (YB. Datuk Shah Headan Bin Ayoob Hussain Shah):

Minta laluan, sikit saja.

Ahli Kawasan Sungai Puyu (YB. Phee Boon Poh):

Saya bagi, saya bagi, saya bagi. Saya janji saya bagi *friend* ma. Saya bagi. Saya memang terkejut. Terkejut bahawa seorang yang begitu berpengalaman dalam Dewan yang mulia ini. Saya kata pada mulanya tahun 2008, apabila kerajaan ini ambil-alih pentadbiran, kami nak ambil akses data *e-kasih* tak dibagi kerana dia telah dinafi akses untuk *e-kasih*, tetapi kerajaan ini memang ada cara untuk mengakses apa yang saya kata apabila kami ambil kuasa untuk tadbiran pada masa itu yang amat penting....(gangguan).

Ahli Kawasan Pulau Betong (YB. Datuk Sr.Haji Muhamad Farid Bin Haji Saad):

Kenapa tak cakap lima (5) tahun dulu, enam (6) tahun dulu? Ini nak mengungkit cerita lama buat apa? Sebab dah berlalu beberapa tahun dah. Lapan (8) tahun dan berapa tahun dah. Masih nak ungit-ungkit every Dewan ungit, ungit, ungit, ungit saja lagi saya bangkit terus sat lagi.

Ahli Kawasan Sungai Puyu (YB. Phee Boon Poh):

Itulah.

Ahli Kawasan Bertam (YB. Haji Shariful Azhar Bin Othman):

YB. Sungai Puyu minta laluan.

Ahli Kawasan Sungai Puyu (YB. Phee Boon Poh):

Boleh, boleh, boleh. Saya jawab soalan dia dulu. Ini adalah kerana bahawanya kami ambil pentadbiran pada 2008. Bila kami masuk mai kami nak akses pi *e-kasih*, *e-kasih*. *Slow-slow* saya nak bagitau bahawa mengapa orang miskin ada di sana. Kemungkinannya saya ada kata kemungkinannya jikalau ikhlas di hati memang nak bantu orang miskin di kawasannya....(gangguan).

Ahli Kawasan Pulau Betong (YB. Datuk Sr. Haji Muhamad Farid Bin Haji Saad):

Kemungkinannya, Penyelarasan KADUN tak buat kerja.

Ahli Kawasan Sungai Puyu (YB. Phee Boon Poh):

Itulah, itulah, itulah standard UMNO oleh kerana berbelit-belit...(gangguan).

Ahli Kawasan Pulau Betong (YB. Datuk Sr. Haji Muhamad Farid Bin Haji Saad):

Banyak kemungkinan-kemungkinannya.

Ahli Kawasan Sungai Puyu (YB. Phee Boon Poh):

Dia orang susah di sanalah.

Ahli Kawasan Telok Bahang (YB. Datuk Shah Headan Bin Ayoob Hussain Shah):

Minta laluan. Bagilah sat.

Ahli Kawasan Sungai Puyu (YB. Phee Boon Poh):

Ini YB. Bertam nak tanya dulu.

Ahli Kawasan Bertam (YB. Haji Shariful Azhar Bin Othman):

Terima kasih kepada YB. Sungai Puyu. YB. Sungai Puyu membangkitkan bahawa dalam tahun 2008 apabila mengambil pentadbiran Negeri, kerajaan baru cuba mendapatkan akses kepada maklumat-maklumat yang telah dikumpul di zaman Barisan Nasional tapi tidak diberi. 2016 Sungai Puyu membawa kepada Dewan ini ungkit perkara yang sama dengan pemikirannya yang cukup negatif macam semalam mengandaikan bahawa kami mempunyai niat yang buruk. Saya nak merujuk kepada satu soalan yang saya tujukan kepada YB. Sungai Puyu dan YB. Sungai Puyu menjawab ibarat meludah ke langit jatuh atas hidung, bukan sekadar ludah, kahak semua jatuh.

Saya bertanya soalan nombor 1, soalan bertulis oleh Kawasan Bertam, "Program Ibu Emas di dalam DUN Bertam. Berapakah jumlah bilangan penerima di dalam DUN Bertam? Sila senaraikan mengikut nama dan alamat". Saya pun nak tau siapa ini Ibu Emas. Cantikah, sengetkah, tonggekkah, semua saya mau tau, niat saya satu saya pun nak bantu. Jawapan daripada Yang Berhormat "Jumlah keseluruhan penerima program ini Ibu Emas di dalam DUN Bertam adalah sebanyak 1,280 orang, termasuk penerima fasa kedua yang menerima bayaran pada 14 November 2016. Senarai penerima program Ibu Emas di DUN Bertam tidak dapat dibekalkan demi untuk menjaga identiti penerima. *Same things goes*. Kalau saya berfikiran negatif saya pun kata *you* cuba *hide* tak mau bagi saya tau tapi saya tidak berfikiran negatif. Bagi saya itu hak *you* nak jaga identiti Ibu-Ibu Emas yang si tonggek ka yang apa hak *you*. Janganlah negatif.

Ahli Kawasan Seri Delima (YB. Sanisvara Nethaji Rayer A/L Rajaji):

YB. Dato' Speaker saya minta itu yang tonggek.

Ahli Kawasan Bertam (YB. Haji Shariful Azhar Bin Othman):

Saya tarik balik yang itu.

Ahli Kawasan Seri Delima (YB. Sanisvara Nethaji Rayer A/L Rajaji):

Yang tonggek dan sebagainya tarik balik.

Ahli Kawasan Bertam (YB. Haji Shariful Azhar Bin Othman):

Saya tarik balik yang tonggek sahaja, yang lain saya kekal.

Ahli Kawasan Seri Delima (YB. Sanisvara Nethaji Rayer A/L Rajaji):

Yang senget pun tarik balik.

Ahli Kawasan Bertam (YB. Haji Shariful Azhar Bin Othman):

Senget pun boleh.

Ahli Kawasan Seri Delima (YB. Sanisvara Nethaji Rayer A/L Rajaji):

Okey, bagus. Terima kasih.

Ahli Kawasan Sungai Puyu (YB. Phee Boon Poh):

Perkara yang sama, saya nak tanya di sini, bila saya nak akses pergi data-data dia tak boleh tahan, dia nak larilah, saya ada kata sedarkah bahawanya bila saya minta untuk akses untuk data Ibu Tunggal tetapi dinafi oleh Kerajaan Pusat. Di sini saya nak tanya jika dia betul-betul ikhlas dihati mengapa tunggu sampai dewan bersidang baru tanya. Baru nak tanya. Kalau dia nak tanya, saya telah kata *open door policy or no wrong door policy....*(gangguan).

Ahli Kawasan Bertam (YB. Haji Shariful Azhar Bin Othman):

Ini hak soalan. Soalan kita boleh bertanya soalan dewan dalam peruntukan 3 soalan lisan, 30 soalan bertulis. Hak kita nak tanya.

Ahli Kawasan Sungai Puyu (YB. Phee Boon Poh):

Memang, memang, tetapi....(gangguan).

Ahli Kawasan Bertam (YB. Haji Shariful Azhar Bin Othman):

YB. tak mau jawab. YB. kena tolak. Speaker boleh tolak soalan saya. Beri alasan jangan bagi sebarang alasan sebagai bahan *debate* tengok peraturan. Peraturan jelas.

Ahli Kawasan Sungai Puyu (YB. Phee Boon Poh):

Adakah nama-nama boleh *debate* dalam Dewan yang mulia ini. Jika dia betul-betul dia ikhlas, tak payah tunggu sampai Dewan bersidang untuk minta nama-nama. Bila-bila masa jumpa saya boleh bagi dan ini....(gangguan).

Ahli Kawasan Bertam (YB. Haji Shariful Azhar Bin Othman):

YB. permintaan dalam Dewan pun *you* tak boleh bagi. Dekat luar *you* nak bagi. Ini pelik. Dalam Dewan yang mulia pun *you* tak boleh bagi.... (gangguan). *You* nak I minta di mana di luar. Di mana? Dirumah?

Ahli Kawasan Sungai Puyu (YB. Phee Boon Poh):

Ini pelik kerana anda bukan ikhlas dihati hanya nak tanya soalan.

Ahli Kawasan Bertam (YB. Haji Shariful Azhar Bin Othman):

Waa.. macam mana *you* tau orang ikhlas ke tak ikhlas. Saya ingat YB. Speaker saya minta cara kita bertanya kena berubah. Soalan pertama, dalam kurungan soalan yang ikhlas apa dia. Soalan kedua, kurang ikhlas apa dia, soalan ketiga, rasanya ini memang tidak ikhlas. *How comes* seorang EXCO boleh menentukan saya ikhlas tak ikhlas. YB. jangan main politik, jangan duk reka-reka cerita jawab soalan-soalan lain.

Ahli Kawasan Sungai Puyu (YB. Phee Boon Poh):

Ini tak main politik. Ini adalah tanya kerana tetap tanya sahaja. Kalau....(gangguan).

Ahli Kawasan Telok Bahang (YB. Datuk Shah Headan Bin Ayoob Hussain Shah):

Penjelasan-penjelasan.

Ahli Kawasan Sungai Puyu (YB. Phee Boon Poh):

Nanti. Nanti sat YB.....(gangguan). Nanti saya bagi. Duduk dulu. Jikanya dia betul-betul hendak nama dan lain-lain, dia telah dalam ucapan di usul dia sudah akan membangkit masalah ini. Tetapi saya duk tunggu-tunggu dalam ucapan tidak satu kali disentuh dalam begitu banyak soalan yang ditanya adakah digunakan untuk dalam perbahasan. YB. Teluk Bahang nak tanya apa.

Ahli Kawasan Telok Bahang (YB. Datuk Shah Headan Bin Ayoob Hussain Shah):

Saya ingat macam ni la. Saya kena buka jantung dulu. Saya macam ni la masa depan kalau Ketua Menteri ada masalah apa-apa nak cari pengganti Ketua Menteri susah la. Kalau EXCO kita macam ni, pertama jawab berbelit-belit. No.2, yang boleh bagi, tak boleh tak mau bagi. Lepas tu kata orang lain tak boleh bagi. So saya simple ja, kalau kita nak sungguh-sungguh senarai, Jabatan Kebajikan Masyarakat pun ada. Kalau betul-betul penyelesaian ada masalah YB. boleh berhubung dengan Jabatan Masyarakat. Jabatan Kebajikan Masyarakat dia orang tau miskin tera mana, susah tera mana pun depa tau dan saya juga nak minta dalam dewan ini Jabatan Kebajikan Masyarakat beri saya senarai orang yang penerima bantuan dari Kebajikan Masyarakat, saya nak banding sendiri. Daerah-daerah mana yang paling banyak dapat. Adakah di Teluk Bahang paling ramai orang susah ataupun Daerah Barat Daya atau Timur Laut. Kita nak akses kami nak bantu ramai yang bermasalah. Kita macam ni lah, kalau kita nak bantu orang kita tak payah cakap macam ni. Daripada soalan bertulis jelas-jelas tak terjawab. Saya betul-betul simpati dan kasihan kepada YB. Exco . Saya rasa cari portfolio lain. Portfolio ni nampak begitu runsing dan berat untuk Yang Berhormat nak tanggung sehingga nak menolong orang susah pun Yang Berhormat pusing-pusing jawab. Tengok contoh, bukan saya nak puji YB. Datok Keramat. YB. Datok Keramat bagi *one by one* kemas, elok, cantik. Kalau ada cadangan saya nak cadang YB. Datok Keramat nak jadi Ketua Menteri. Saya tengok, saya mula-mula ada harapan tinggi tau kepada Yang Berhormat, saya tunggu tau tak mau balik, saya ingat ini kot bakal Ketua Menteri kalau Ketua Menteri jadi apa-apa masalah. YB. Chow Kon Yeow pun boleh bantu.

YB. Timbalan Yang di-Pertua Dewan:

Sila teruskan YB. Sungai Puyu.

Ahli Kawasan Telok Bahang (YB. Datuk Shah Headan Bin Ayoob Hussain Shah):

Ini dah tadi harapan. Saya ingat saya nak keluar sekejap la. Saya nak minum kopi, sat lagi saya masuk balik.

Ahli Kawasan Seri Delima (YB. Sanisvara Nethaji Rayer A/L Rajaji):

YB. Telok Bahang keluar dan cuci mulut dulu.

Ahli Kawasan Sungai Puyu (YB. Phee Boon Poh):

Saya ada begitu.

YB. Timbalan Yang di-Pertua Dewan:

Kita ada peraturan. Perkara-perkara yang telah disebut dahulu apatah lagi beberapa tahun, tak perlu diulang lagi ya. Sila teruskan.

Ahli Kawasan Telok Bahang (YB. Datuk Shah Headan Bin Ayoob Hussain Shah):

Saya nak terkencing. Saya nak terkencing sat.

YB. Timbalan Yang di-Pertua Dewan:

Sila teruskan.

Ahli Kawasan Pulau Betong (YB. Datuk Sr. Haji Muhamad Farid Bin Haji Saad):

Dengar teguran itu. Dengar teguran tu.

Ahli Kawasan Seri Delima (YB. Sanisvara Nethaji Rayer A/L Rajaji):

Buang air kecil la bukan kencing.

YB. Timbalan Yang di-Pertua Dewan:

Tak apa mereka ada urusan.

Ahli Kawasan Sungai Puyu (YB. Phee Boon Poh):

You tak boleh tahan *you* boleh keluar punya tak apa la. Kerajaan Negeri juga komited untuk melaksanakan program-program kebajikan bagi meringankan beban rakyat. Di antaranya adalah melalui i-Sejahtera, Program Penghargaan Warga Emas, Program Ibu Tunggal, Program Anak-anak Emas, Program Skim Pelajar Emas, Program Bantuan OKU, Program Sumbangan Jenazah Waris Warga Emas, Ibu Tunggal dan OKU dan Program Ibu Emas. Jumlah RM156,722,000.00 telah digunakan. Dalam pelaksanaan program ni saya menghadapi banyak kesulitan. Khasnya tidak dibagi kerjasama oleh Kerajaan Pusat dimana khasnya apabila nak daftar pelajar emas kami tidak tidak nafikan aksesnya. Itu tunjuk nampak gambaran macam mana kejam Kerajaan Pusat. Orang miskin kami nak bantu, kami dia tak mau bagi. Nak bagi duit dia tak mau bagi akses, itu lah jadi satu masalah.

Ahli Kawasan Berapit (YB. Ong Kok Foi):

YB. Sungai Puyu boleh bagi sedikit penjelasan. Seperti yang tahun lepas kita selalu membangkitkan isu membantu orang yang betul-betul perlu bantuan seperti ibu tunggal, orang tua-tua, keluarga yang pendapatan rendah dengan pembahagi itu RM100 untuk warga emas, untuk ibu tunggal, untuk OKU, untuk pelajar emas itu, dengan perbelanjaan berjuta-juta. Sejuta lima ratus, tadi YB. Sungai Puyu yang sebut tadi. Adakah dengan ini boleh betul-betul mengurangkan kesusahan keluarga-keluarga berpendapatan rendah atau adakah YB. Sungai Puyu yang memegang jawatan ini *think out of the box* cari jalan untuk membina satu Jabatan atau satu kaedah atau strategi untuk mendorong orang-orang yang tua.

Nampak sekarang Negeri Pulau Pinang populationya sudah menjadi *senior citizen state* dan apa yang kita boleh buat daripada jawapan soalan lisan saya no.10, itu 29 buah pusat jagaan orang tua dan 44 buah pusat jagaan kanak-kanak tidak berdaftar dibawah Jabatan Kebajikan Masyarakat ini yang belum didaftar, yang daftarnya berapa buah. Apakah Kerajaan Negeri positionnya untuk menolong NGO-NGO ni yang menolong kita menjaga orang-orang tua yang tiada keluarga dan apakah method Jabatan Kebajikan Masyarakat untuk memberi peruntukan kepada pusat-pusat ini untuk menolong kita menjaga orang tua-tua yang perlu dibantu. Terima kasih.

Ahli Kawasan Sungai Puyu (YB. Phee Boon Poh):

Soalan ini saya telah jawab dengan begitu jelas. Bahawasanya kami ada beberapa program-program tertentu, kesedaran turun padang untuk *one stop centre* untuk mendaftar mereka dan mereka tidak dapat mendaftar kerana undang-undang yang daripada Kerajaan Pusat yang tidak bagi orang kata laluan sepertinya jika satu pusat dia mesti adalah *semi-detached*, *bungalow* atau dia *corner lot* dan ini hendak di taman-taman kediaman sahaja dan apabila mereka....(gangguan).

Ahli Kawasan Berapit (YB. Ong Kok Foi):

Sorry ya, YB. Sungai Puyu. Ini semua saya faham. Yang tadi saya tanya itu, ada apa strategi yang baru seperti di Negara Hong Kong, Taiwan dibawah kerajaannya sendiri. Dia ada Jabatan Kebajikan yang dipanggil *social worker* yang dibayar gajinya untuk turun padang menolong keluarga yang perlu seperti tadi kita punya YB. Seri Delima sebut itu apa sakit jiwa atau *depressed person*. Kalau dia buka kaunter suruh orang datang, orang tak datang. *You* kena turun padang. *You* kena ambil pekerja masuk ke keluarga yang ada masalah pergi menolong dia. *Thats is what we want to see*.

Ahli Kawasan Telok Bahang (YB. Datuk Shah Headan Bin Ayoob Hussain Shah):

Dia masalahnya YB. Dato' Speker, saya faham soalan, tapi saya tak faham jawapan.

Ahli Kawasan Sungai Puyu (YB. Phee Boon Poh):

Memang ini kami telah diuruskan. Untuk makluman YB. Berapit, undang-undang yang terpakai dalam penguatkuasaan pusat jagaan tidak berdaftar. Itu sudah jadi satu halangan untuk kami bagi bantuan kepada mereka kerana kewangan daripada kerajaan memang hanya untuk pusat-pusat yang sah dan di sini juga ada dua (2) jenis. Satu (1) pusat jagaan yang komersial, ada satu lagi yang mereka kerja amal. Ini kerana kami juga lihat dan asingkan.

Memang Kerajaan Negeri telah ada satu MOU dengan Tzu Chi untuk turun padang membantu mereka disana dan juga Kerajaan Negeri telah wujudkan banyak di program-program seperti bantu mereka melalui PCC, *Penang Community Chest*. Di mana kami jadi bapa angkat kepada orang-orang miskin yang jalankan rawatan dialisis yang pada *all disease* di sana. Ini juga dijalan juga dipusat-pusat yang tertentu. Pusat-pusat yang tertentu dimana juga kami bantu mereka secara melalui Tzu Chi mereka bagi jumlah berapa dan Tzu Chi bagi kewangan untuk persekolahan dan lain-lain. Kami pentingkan daripada *without condition to conditional*. Di mana kami mensyaratkan kena bagi keprihatinan kepada kesihatan dan juga kepada pendidikan. Memang di sana kami seperti *queens* di Pulau Pinang. Mereka juga menjalankan kursus di tadika-tadika untuk orang miskin di pusat mereka, kami telah berusaha bersama-sama di sana...(gangguan).

Ahli Kawasan Berapit (YB. Ong Kok Fooi):

YB. Sungai Puyu, yang saya mahu tahu itu adakah Kerajaan Negeri bersedia untuk mencari satu strategi atau *method, smart partnership* dengan ini NGO-NGO kebajikan yang menolong kita menjaga orang-orang tua yang tiada keluarga atau kesusahan dan apakah YB. Sungai Puyu di masa hadapan, adakah *plan* untuk membuat sesuatu untuk penambahbaikan keadaan seperti sekarang? Sebab saya nampak kebanyakan NGO-NGO Kebajikan mereka sedang adakan dan menjanakan *fund raising, through dinner, through food fair* untuk mencari wang untuk menolong orang yang mereka jaga. Adakah Kerajaan Negeri mempunyai wang yang tertentu untuk menolong NGO-NGO Kebajikan seperti ini? Yang ini saya bertanya dan macam di kawasan saya, saya ada 262 Ibu Tunggal, tetapi di bawah jagaan saya itu, 40 keluarga. Ini semua mendapat RM100 untuk warga emas atau ibu tunggal, ini tidak menolong mereka menghadapi hidup seharian. So, saya kena berikhtiar untuk menolong bagi mereka menambahkan pendapatan mereka.

Adakah jabatan yang tertentu yang boleh turun padang untuk memberikan pertolongan kepada mereka bila mereka menghadapi masalah *mentality*, sebab yang datang ke pejabat perkhidmatan saya ada kes *domestic violence*, ada kes *depression*, saya hanya membawa mereka ke Seberang Perai, PPW kadang-kadang tidak cukup kakitangan untuk *settle the problem, too many case they have no time* dan di kawasan saya yang terjadi kepada satu keluarga yang ibunya dibakar sampai mati dan meninggalkan dua anak.

Sehingga sampai hari saya menyuruh PA saya membawa mereka pergi membuat *counseling that's not proactive, you need the family to go, they don't have money and don't have car to go*. So I think *this time* Kerajaan Negeri memikir *how to learn from Hong Kong or Taiwan* mendirikan satu jabatan yang *specify* untuk mengupah orang yang *professional counselor* atau orang yang ingin berkerja dengan Kerajaan Negeri atau *smart partnership searching* yang mana satu, NGO Kebajikan turun padang untuk

menyelesaikan masalah mereka, sebab ini akan menjadi masalah yang besar dari hari ke hari sebab melihat ekonomi yang lembab kebanyakan keluarga menghadapi tekanan hidup mereka, saya harap YB. Sungai Puyu tidak perlu ulang-ulang lagi pasal jawapan yang tidak tentu sebab ini saya sudah bertanya lebih daripada tiga tahun, terima kasih.

Ahli Kawasan Sungai Puyu (YB. Phee Boon Poh):

Ia, saya percaya bahawa YB. Berapit telah menjauhkan diri dalam Pentadbiran Kerajaan Negeri ini, tetapi kami telah mengadakan satu program dipanggil *empowering the sweets citizen*. *Empowering the sweets citizen*, di mana program ini bersifat yang mengabungkan sektor kerajaan, swasta dan pertubuhan badan-badan yang bukan kerajaan NGO yang menjayakan program ini. *This is empowering the sweets citizen on going* telah diumumkan dan telah bermesyuarat dan lain-lain yang dibangkit berkenaan isu tekanan perasaan, sakit jiwa. Memang Kerajaan Negeri telah mengadakan begitu banyak untuk memberi kaunseling kami membuat secara *proactive* bukan *red active proactive*, *red active tidak* serupa dan juga dalam di program kami.

Apabila kami menerima maklumat daripada KADUN iaitu tidak kira ADUN Kerajaan atau KADUN UMNO, kami terus dalam masa dua puluh empat jam bila sampai di sana siasat dan berusaha bersama-sama NGO-NGO tertentu termasuk zakat untuk memberi bantuan, ini semua telah dijalankan. Jika Ahli Yang Berhormat daripada Berapit ada spesifik *case*, saya jemputlah panjangkan maklumat dan kami akan turun padang untuk membuat siasatan, *cannot hold on*, tetapi sedarkah bahawa semua program-program ini terlibat implikasi kewangan dan Kerajaan Negeri juga ada memperuntukkan untuk *empowering the sweets citizen* di mana kerajaan sentiasa untuk komited dalam hal ehwal kebajikan rakyat tanpa mengira bangsa dan agama dan tidak berlatarkan kebelakangan atau pun letih dan disini untuk makluman Ahli YB. Berapit, isu ini pesakit mental ini, kami dalam proses turun memberikan *counseling* sekali tetapi sepanjang masa, *we have the counselor*, tetapi baru-baru ini di wujud dan kami juga ada kekurangan *counseling* saya mengaku ada kekurangan. *This is ongoing*.

Ahli Kawasan Berapit (YB. Ong Kok Fooi):

Akhir sekali, saya mahu satu senarai yang teliti dari YB. Sungai Puyu, dalam Jabatan Kebajikan berapa wang yang disalurkan kepada NGO-NGO Kebajikan sepanjang tahun ini yang menjaga orang miskin, orang tua seperti *Hui In Zhe*, *what I means* Kerajaan Negeri di bawah Jabatan Kebajikan di bawah YB. Sungai Puyu dalam tahun ini, berapakah peruntukannya yang diberi kepada semua persatuan-persatuan kebajikan di Negeri Pulau Pinang termasuklah di Bukit Mertajam.

Ahli Sungai Puyu (YB. Phee Boon Poh):

Ya, ini memang mengikut satu SOP jumlah berapa orang di pusat ini. Ada apa pasal tak ada. Dia nak *all over list*, di nak satu *list* dan ini saya sudah cakap ini kena mengikut SOP dan....(gangguan).

Ahli Yang Berhormat daripada Berapit juga ada bertanya mengenai isu bencana alam, menjawab persoalan YB. Berapit mengenai Kerajaan Negeri bersedia menghadapi bencana alam. Pentadbiran Kerajaan Negeri Pulau Pinang sentiasa mengambil berat terhadap pengurusan bencana seperti banjir dan menetapkan langkah-langkah kesiapsiagaan seperti berikut, mengenalpasti, mendokumentasi dan memantau serta memastikan kawasan yang berisiko menghadapi bencana mengikut jenis bencana dan bidang kuasa masing-masing, memang walaupun di bawah MKM arah dua puluh dan juga kini ada perubahan oleh Kerajaan Pusat, kami juga terus membuat macam ini.

Kedua menyediakan infrastruktur Sistem Amaran Awal Bencana mengikut bidang kuasa masing-masing, membangun dan memantapkan keupayaan dari sesi sumber manusia dan kompetensi peralatan, perhubungan dan komunikasi, teknologi, kewangan dan sebagainya supaya langkah tindak balas yang diambil adalah terselaras dan berkesan, melaksanakan usaha-usaha meningkatkan kefahaman dan kesedaran mengenai bencana di semua lapisan masyarakat. Membangunkan kepakaran dan kemahiran dalam pengurusan bencana, menyediakan inventori yang lengkap dan dikemaskini dari semasa ke semasa bagi mempercepatkan tindak balas bencana, melaksanakan lain-lain usaha kesiapsiagaan dari semasa ke semasa.

Di sini kami ada satu *net working* bersama dengan semua NGO-NGO khususnya Bomba Sukarela, St John dan juga Bulan Sabit Merah...(gangguan).

Ahli Kawasan Pulau Betong (YB. Datuk Sr. Haji Muhamad Farid Bin Haji Saad):

YB. Sungai Puyu penjelasan, terima kasih. Berkenaan dengan bayaran sumbangan kepada mangsa-mangsa bencana antaranya adalah banjir, sepertimana yang saya beritahu dalam soal jawab dengan YB. Padang Kota, yang Pulau Betong sering kali dilanda banjir tetapi tidak diberikan satu sen pun daripada Kerajaan Negeri seolah-olah perkara ini tidak berlaku, pada hal berlaku. Adakah YB. Sungai Puyu akan memberi bantuan jika sekiranya mereka memberikan laporan Polis contohnya, kalau itu adalah mengenai SOP, laporan polis mengatakan kerosakan berlaku bila dan berapakah kerosakan *at least something* daripada Kerajaan Negeri boleh menyumbangkan kepada penduduk yang menghadapi banjir untuk meringankan penderitaan mereka.

Ahli Kawasan Sungai Puyu (YB. Phee Bon Poh):

No. 1 di sini tebatan banjir, walaupun Kerajaan Pusat telah membenarkan banjir, mesti ada tindakan, mesti empat (4) jam. Kerajaan Negeri sudah mengurangkan kepada dua (2) jam dan mengikut SOP yang sedia ada yang digunakan oleh kebajikan, banjir nampaknya empat (4) jam air tidak surut. Di sini kami ambil dua (2) jam dan walau pun mereka hendak dipindahkan daripada rumah ke pusat pindaan sebelum diberi bantuan, Kerajaan Negeri telah membuat satu tetapan dan menurunkan kuasa kepada ADUN dan *Press* KADUN di mana jikanya ada bilik, ada di banjir mereka hendak berbincang dengan pegawai-pegawai daripada Jabatan Kebajikan Masyarakat (JKM) dan jika mereka ada kuasa dan memberi makanan kepada mereka dahulu.

Ahli Kawasan Pulau Betong (YB. Datuk Sr. Haji Muhamad Farid Bin Haji Saad):

Saya bersetuju dengan YB. Sungai Puyu, jika sekiranya bencana berpanjangan, kalau Persekutuan empat ja, Yang Berhormat berkata tiga jam dalam kawasan tempat tinggal, sementara selama dua jam itu *okay*, tetapi yang berlakunya banjir kilat, contohnya saya beritahu sekali lagi, di belakang Kolej Vokasional di Balik Pulau, Lintang Pondok Upeh di mana kerap kali berlaku banjir dan mengalami kerosakan harta benda mereka, kalau sekali saya faham, kalau banyak kali berulang kali So, ini menunjukkan bencana yang berterusan kepada mereka so, adakah YB. Sungai Puyu boleh mempertimbangkan sedikit bayaran, sumbangan, atau pun pampasan dan sebagainya bagi meringankan bebanan mereka.

Ahli Kawasan Sungai Puyu (YB. Phee Bon Poh):

Perkara ini telah dibincangkan banyak kali dan di sini kami terkawal mengikut apa yang SOP Kerajaan Pusat untuk perkara ini...(gangguan).

Ahli Kawasan Pulau Betong (YB. Datuk Sr. Haji Muhamad Farid Bin Haji Saad):

Saya bercakap di Dewan Negeri, Kerajaan Negeri saya bertanya kepada Kerajaan Negeri ada tak, sebab Kerajaan Negeri boleh beri RM100,000 kepada Telok Bahang, kenapa tidak beri kepada Pulau Betong? Boleh beri pada tempat lain, kenapa tidak beri kepada Pulau Betong, apa salah Pulau Betong? Telok Bahang baik, saya jahatkah, kalau macam ini Air Putih pun jahat, tidak ikhlas berniat jahat dalam kes ini, saya mahu ikhlas daripada Air Putih. Saya bertanya tentang bajet oleh Kerajaan Negeri sebab mereka ini anak negeri *okay*. Kenapa tidak boleh dipertimbangkan, kasihan. YB. Telok Bahang, betul?

Ahli Kawasan Telok Bahang (YB. Datuk Shah Headan Bin Ayoob Hussain Shah):

Yang Amat Berhormat, kenapa pecah lubang, saya simpan tau itu rahsia.

Ahli Kawasan Bertam (YB. Haji Shariful Azhar Bin Othman):

So saya duduk di sebelah *spy* rupanya.

Ahli Kawasan Pulau Betong (YB. Datuk Sr. Haji Muhamad Farid Bin Haji Saad):

So, saya minta YB. Sungai Puyu ini diatas isu keperihatinan Kerajaan Negeri kepada mangsa banjir kerana mereka menderita sebenarnya, mereka kerugian so, mungkin ada ruang kes-kes sebegini, kalau sekali berlaku tidak mengapa, tetapi kalau berterusan berlaku ini merupakan mala petaka yang berlaku kepada mereka.

Ahli Kawasan Sungai Puyu (YB. Phee Bon Poh):

Saya akan memberi pertimbangan, perbincangan semasa perbincangan saya akan menjemput YB. Pulau Betong untuk menghadiri ke mesyuarat untuk membincangkan perkara ini tetapi kami juga melihat tiada kemampuan, jikanya di sini kami kena wujudkan satu sistem, macam mana hendak membuat kiraan seperti macam di mesyuarat di Majlis Keselamatan Tapisan Laporan dan lain-lain hendak ambilkira, apabila kami lihat Tabung T.Y.T., Tabung TYT juga ada syarat dan kami mengikut syarat-syarat ini dan syarat-syarat ini diwujudkan setiap zaman Barisan Nasional. Kami telah ikut tetapi dari semasa ke semasa kami tambah baik dan cara untuk macam mana untuk bantu mereka.

Ahli Kawasan Pulau Betong (YB. Datuk Sr. Haji Muhamad Farid Bin Haji Saad):

Saya bercakap kerana saya memerlukan penambahbaikan kepada sistem kalau kurang, kita tambahbaikan lagi. Kalau Y.A.B. Air Putih boleh berpakat dengan YB. Telok Bahang, kenapa tidak berpakat dengan Pulau Betong untuk membantu.

Ahli Kawasan Telok Bahang (YB. Datuk Shah Headan Bin Ayoob Hussain Shah):

Ini masuk dalam hansard bahaya ini. Tarik balik YB. Pulau Betong, saya tidak berpakat pun, Ketua Menteri prihatin sebab banjir dan Ketua Menteri sedar sebab banjir di Telok Bahang itu... (gangguan).

Ahli Kawasan Pulau Betong (YB. Datuk Sr. Haji Muhamad Farid Bin Haji Saad):

Kalau Y.A.B. Air Putih boleh prihatin kepada YB. Telok Bahang, kenapa YB. Sungai Puyu tidak boleh prihatin kepada YB. Pulau Betong? Dengan YB. Bertam pun.

Ahli Kawasan Sungai Puyu (YB. Phee Boon Poh):

Baiklah, saya akan semak semasa ke semasa. Saya akan semak. Tolong baik sikitlah.

Ahli Kawasan Berapit (YB. Ong Kok Fooi):

YB. Sungai Puyu, sebab soalan saya pada semalam itu, saya tanya adakah Kerajaan Negeri di bawah alam sekitar sudah bersedia untuk menghadapi bencana alam yang berturut-turut berlaku di Pulau Pinang. Adakah kakitangan *special squad* kita cukup untuk menyelesaikan masalah apabila berlakunya bencana alam seperti banjir kilat, tanah runtuh, ribut taufan seperti yang berlaku di tahun lepas, di Seberang Pulau Pinang itu, bila pokok jatuh sana sini, skuad kita di bawah MPSP tidak cukup kakitangan? Mereka tidak sempat untuk menyelesaikan masalah yang dihadapi oleh rakyat. So ini yang saya tanya. Nombor dua, adakah kita bersedia untuk menghadapi hujan yang begitu panjang umur, hujan yang begitu besarnya kuantiti seperti YB. Padang Kota bagi tahu saya, pada hari itu di Balik Pulau 400, berapa ya, YB. Padang Kota? Tidak pernah berlaku ya. So, kalaulah terjadi yang macam tanah runtuh di *dam*, Batu Feringghi kalau satu hari tanah runtuh, pelancong atau rakyat kita dari Pulau Pinang mahu naik ke Batu Feringghi itu apa yang akan Kerajaan Negeri buat? Adakah bersedia? Adakah Alam Sekitar bersedia? Adakah cukup kakitangan? Alat-alat? Skuad SOS seperti di Jepun, seperti di Taiwan, seperti *other country like* Australia, adakah kita mampu? Ini pertanyaan saya semalam. Terima kasih.

Ahli Kawasan Sungai Puyu (YB. Phee Boon Poh):

Memang di sini, Kerajaan Negeri telah ambil langkah yang amat positif iaitu kata kami telah ada satu *understanding* dengan 25 Pasukan Bomba Sukarela. Walaupun MKN arahkan 20, pada kini bukan di bawah Kerajaan Negeri, tetapi di bawah JPAM, kami juga berusaha begitu. Dan jika mengatakan bahawa kehendak skuad khas ada satu yang saya hendak tanya? Kerajaan Negeri telah sediakan satu peruntukan untuk setiap KADUN untuk memohon set-set iaitu *electric saw* dan lain-lain untuk sendiri punya skuad di sana. Adakah Berapit telah memohon untuk dapatkan itu?

Ahli Kawasan Berapit (YB. Ong Kok Fooi):

YB. Sungai Puyu, saya bermula pada tahun 2008, semua JKKK saya ada empat (4) mesin potong rumput. Kalau tidak salah dua (2) yang besar itu gergaji potong pokok, dua (2) yang kecil. Kalau berlakunya pokok runtuh di perkampungan Berapit, JKKK saya keluar ramai-ramai selesaikan masalah sebelum skuad MPSP sampai.

Ahli Kawasan Sungai Puyu (YB. Phee Boon Poh):

Itulah yang kami kehendak iaitu kata *respond* dengan segera. Jika kehendak MPSP atau MBPP hanya skuad khas turun padang, memang tidak mencukupi. *Not enough manpower?* Ini bencana. Jika kami *increase manpower*, peralatan dan semasa yang tidak ada bencana, apakah yang mereka hendak buat?

Ahli Kawasan Berapit (YB. Ong Kok Fooi):

YB. Sungai Puyu, saya kasihan dengan skuad MPSP, kadang-kadang mereka lari sini sana, tidak cukup orang, mereka kerja keras. Permintaan mereka adalah boleh tambah kakitangankah?

Ahli Kawasan Sungai Puyu (YB. Phee Boon Poh):

Saya telah kata sama anda Yang Berhormat, saya telah berusaha bersama-sama dengan Bomba Sukarela dan Bomba Sukarela memang dia selalu bantu. Seperti macam di Bagan dan lain-lain tempat di seluruh Negeri Pulau Pinang, 25 Skuad Bomba Sukarela, PBS telah siap sedia dan mereka selalu membantu apabila ada apa-apa kecemasan dan bencana. Ini mesti faham bahawanya ini *collective work* dan ini *networking* yang dibuat.

Ahli Kawasan Berapit (YB. Ong Kok Fooi):

YB. Sungai Puyu, lagi satu macam mana mahu menghadapi atau mengurangkan bencana yang belum berlaku tetapi yang kita takut akan berlaku. Seperti di kawasan saya, itu di kawasan saya, tiga (3) projek perumahan saya bantah sebab saya takut, di belakang Sentosa, Taman Bukit Emas, di belakang Taman Seri Bukit Indah itu, batu bata bukit. Kalau ada perumahan berjalan di sana, saya takut nanti batu itu jatuh ke rumah yang sedia ada atau disebabkan rumah telah di bina bertingkat-tingkat akan menjadi banjir di rumah yang di bawah dan saya juga tidak *approve* sebuah kuari meminta kelulusan Kerajaan Negeri untuk membuka kuarinya sebab saya takut kalau di Berapit kebanyakan kuari yang bukit-bukit, kalau habis itu bukit, angin yang kencang itu akan terus tiup habislah perkampungan Berapit saya, bumbung mereka hilang. *That's why I take the proactive to reject all this because I want to see that what can we do before* bencana berlaku. Kita kena bersedia. Macam mana, *that's why* semalam saya cakap, banjir yang lama kita sudah *settle* tetapi banjir yang baru-baru berlaku, apa sebabnya? Ini kena cari, kena buat teliti.

Ahli Kawasan Sungai Puyu (YB. Phee Boon Poh):

Adakah Ahli yang Berhormat, hendak bagitahu kerana ini *climate change*, adakah kesalahan Negeri Pulau Pinang? Adakah macam ini? Itu kata sekarang semua bukan hanya di Malaysia tetapi di seluruh dunia menghadapi *climate change*. *So we have to that and accumulative* dan di sini memang Kerajaan Negeri telah berusaha kalau Ahli Yang Berhormat daripada Berapit hendak dapat *access iaitu networking*, saya boleh bagi *access to the networking* supaya kalau ada apa-apa masalah dalam KADUN

terus tidak perlu tunggu skuad khas tetapi macam daripada Bomba Sukarela daripada Berapit dan lain-lain terus boleh bantu sama anda. *You ada contact*, itulah satu cara untuk *networking* dan lain-lain. Faham tidak?

Ahli Kawasan Batu Uban (YB. Dr. T. Jayabalan A/L A. Thambyappa):

Tolong-tolong. Adakah satu rancangan atau sistem yang ada dasar ikut dasar proses, ikut pemantauan dengan *review*? *So it is a continuous system, that's the question. Do you have a system like that?*

Ahli Kawasan Sungai Puyu (YB. Phee Boon Poh):

Are you telling me the system bahawanya macam mereka ada kata kemajuan di tempat-tempat dan juga di dalam kawalan untuk bencana atau apa? What is you talking about?

Ahli Kawasan Batu Uban (YB. Dr. T. Jayabalan A/L A. Thambyappa):

For bencana do you have the system for attending all approaching problem. Proactive systems that dengan dasar, proses, memantau, review, continuous system.

Ahli Kawasan Sungai Puyu (YB. Phee Boon Poh):

Memang kami telah ada ini kesiapsediaan. Nombor satu, anggota untuk menghadapi bencana. *Wait the people to go down at that time so...(gangguan).*

Ahli Kawasan Batu Uban (YB. Dr. T. Jayabalan A/L A. Thambyappa):

Soalan saya senang sahaja. *I will assist you.*

Ahli Kawasan Sungai Puyu (YB. Phee Boon Poh):

Soalan anda adakah sistem? Apakah sistem yang anda kata? Yang Berhormat kata sistem, sistem apa *you* mahu? *What is the system yang you hendak?*

Ahli Kawasan Batu Uban (YB. Dr. T. Jayabalan A/L A. Thambyappa):

Bukan, ada polisi, dasar, ada proses, ada memantau and *review, it's a continuous systems.*

Ahli Kawasan Sungai Puyu (YB. Phee Boon Poh):

Untuk kawalakan bencana, bantu bencana, memang semua sudah ada. Bukan tidak ada. Iaitu kata, nombor satu, kami kata setiap daerah memang Pejabat Daerah, MPSP dan lain-lain, mereka ada satu *networking* iaitu satu *grouping* untuk seluruh Pulau Pinang, memang ada *grouping*. Di sini saya faham apa, *where are you coming from. You are coming from* di satu cara untuk *prevent...(gangguan).*

Ahli Kawasan Berapit (YB. Ong Kok Fooi):

YB. Sungai Puyu, satu contoh di Penanti itu. Semasa Mengkuang Dam sedang menjalankan projeknya. Penanti yang tidak pernah banjir itu, teruk dilanda banjir kilat. Apakah Alam Sekitar buat semasa projek Mengkuang Dam itu? Ada bagi teliti untuk memberi apa, *how to say*, peringatan atau *study* kes di Mengkuang Dam itu akan menyebabkan Penanti akan menghadapi banjir kilat yang begitu teruk. Sekarang sudah tidak ada sebab Mengkuang Dam sudah buat semua *prevention wall, detection wall, detection pond*. Sebelum itu tidak ada. *That's why I've ask*, Alam Sekitar betul-betul mengawal seperti YB. Batu Uban cakap macam itu. *That is the what we are* kluatir sebab kita nampak di *part* Alam Sekitar ini tidak dapat menjalankan teliti dengan ketat seperti di Machang Bubuk. Perumahan yang begitu besar di Alma, adakah Alam Sekitar memberi pandangan kepada MPSP bila projek-projek *pocket* telah diluluskan dan menyebabkan taman yang lama, Taman Impian, Taman Impian Indah, semua itu menjadi banjir

disebabkan oleh projek-projek baru yang di tanah yang tinggi. *That is our question. That is why I've said Alam Sekitar kena proaktif. Pergi tengok dulu projek itu kalau mahu dijalan. Adakah ianya sesuai, adakah menyebabkan perumahan yang rendah atau perumahan yang lama yang longkang sempit dan kecil itu menjadi masalah?*

Ahli Kawasan Telok Bahang (YB. Datuk Shah Headan Bin Ayoob Hussain Shah):

Satu contoh, mala petaka, baru-baru ini kita *spotted twister*, angin puting beliung yang memusing di pulau-pulau di kawasan Pulau Betong. Sekiranya berlaku itu, apakah *measure* yang kita hendak ambil? Kita sudah nampak, sebelum ini kita tidak pernah nampak lagi kan? Dia *connect* sampai ke awan daripada dasar laut terus sampai ke awan. Dia macam itu kan? Kalau berlaku itu apa *measure* yang Alam Sekitar hendak buat? Perkara-perkara ini. *That is twister not tornado*. Contoh begitu, kita hendak tahu apakah *you* punya *plan or programme if it happens*?

Ahli Kawasan Sungai Puyu (YB. Phee Boon Poh):

Nombor satu, saya hendak jawab kepada YB. Berapit dahulu iaitu adakah Alam Sekitar prihatin? Alam Sekitar adalah satu daripada banyak agensi yang memantau. *One of the many agencies* yang iaitu kata, bila apa-apa projek yang telah dicadangkan ulasan daripada Jabatan Alam Sekitar telah dipanjangkan kepada Pihak Berkuasa Tempatan. Di sini apabila kata *twister* sudah ada *twister*, dan apakah Jabatan Alam Sekitar hendak buat? *Twister*, dia sudah ada, memang ini *natural phenomenon*, habis jika apa-apa terjadi, *we have to go down to the ground to give the assistance*. Melalui kebajikan dan lain-lain. Memang MKN arahkan 20, sudah siap sediakan langkah-langkah di sini daripada Kerajaan Pusat, Kerajaan Negeri, daripada Pejabat Daerah, sudah ada di sana. Akan tetapi pada dahulunya, Secretariat MKN arahkan 20 di bawah Dato' Seri SS tetapi di sini sekarang telah bagi JPAM. JPAM yang ada *lead organization* untuk uruskan bencana. Dan di sini Kerajaan Negeri telah siap sediakan jika ada apa-apa bencana, *at this time* saya ada *10,000 clothing to be distributed*. Sekarang ini juga ada makanan-makanan yang sedia *for distribution*. Jadi itu cara-cara kami telah buat...(gangguan).

Ahli Kawasan Berapit (YB. Ong Kok Fooi):

YB. Sungai Puyu, pesanan daripada saya ialah untuk Alam Sekitar, *prevention is better than cure*. *Prevention. We don't need money to be cure. We want money for prevention for Alam Sekitar*.

Ahli Kawasan Sungai Puyu (YB. Phee Boon Poh):

What kind of prevention is you want us to do?

Ahli Kawasan Berapit (YB. Ong Kok Fooi):

Terima kasih YB. Sungai Puyu. Inilah yang kita khuatir di kawasan kita kalau berlakunya bencana. Kita tidak mahu bencana alam berlaku. *How to prevent? The job of Alam Sekitar* adalah memantau, mencari jalan untuk menyelesaikan masalah bencana alam sebelum ianya berlaku. *That is why how now the Japan, Taiwan try to do. They already facing a lot of bencana because of the global warming, they try to reduce*. But di sini kita berlaku, baru kita pergi selesai, sebelum itu, ada apa kita buat? *Prevention better than cure*. Daripada Berapit, terima kasih.

Ahli Kawasan Sungai Puyu (YB. Phee Boon Poh):

Di sini jangan larilah, disini you nak minta *prevention of natural disaster* bagitau sama saya dimana negara diseluruh dunia boleh *prevent disaster from happening* jika kata *prevention of* apa ni macam industri-industri *disaster* seperti macam kilang-kilang kimia dan lain-lain itu memang boleh kita kawal tetapi jikanya macam ditanya oleh YB. Telok Bahang *twister*, *twister* sudah datang macam mana nak *prevent so that response ... (gangguan)*.

Ahli Kawasan Kebun Bunga (YB. Cheah Kah Peng):

Boleh saya tanya satu soalan untuk penjelasan yang ahli-ahli Yang Berhormat...(dengan izin), saya rasa *the matter* apa yang tidak dipersetujui atau tidak dipersetujui adalah bukan isu boleh *prevent disaster* (dengan izin), adalah apabila YB. Exco Alam Sekitar adalah apabila bencana belum wujud atau pun sebelum wujud kita cari cara-cara soalan tadi YB. Berapit tertanya-tanyakan adalah apakah jawapan *in the case* sekiranya bencana terjadi apakah langkah-langkah untuk kita menyediakan rakyat untuk lari ke ataupun jauhi daripada bencana bukan *prevent the* bencana *itself*, terima kasih.

Ahli Kawasan Telok Bahang (YB. Datuk Shah Headan Bin Ayoob Hussain Shah):

Ini boleh jadi EXCO ni.

Ahli Kawasan Sungai Puyu (YB. Phee Boon Poh):

Saya telah bagi keterangan bahawa kami telah siap sediakan pusat-pusat pindahan. Kami juga telah bagi keterangan bahawa apabila ada satu bencana apakah bencana itu? Jika seperti pada kini kami tetap menghadapi banjir bila kami telah dapat laporan seperti tiap-tiap hari YB. Padang Kota telah maklum bahawa siap sedia pukul berapa sampai pukul berapa, kami telah maklum kepada semua anggota-anggota dalam *networking* ini so that pada jam berapa kami kena siap sedia *please be prepared* dan jika ada apa-apa di tempat banjir kami terus melalui *grouping* kami telah memaklumkan mereka dimana ada banjir dan mereka terus bersiap dari sana dan berkat laporan *on the side* dari sana melalui gambar melalui di telefon bimbit macam *wechat group*. Ini semua telah diuruskan seperti macam Bomba Sukarela. Macam Kerajaan Negeri juga telah bagi satu ambulans kepada bomba sukarela supaya dimana tempat ada keperluan kami terus turun pi seperti macam bomba sukarela daripada Nibong Tebal, Juru, Sungai Puyu, Bagan Ajam kami juga siap sedia peralatan hidraulik kerana mereka berdekatan dengan *North South Highway*. Jika ada apa eksiden terus mereka turun padang mereka boleh pakai hidraulik dan ambulans siap sedia seperti pada kini jadi kata ada bencana khususnya banjir semua pasukan-pasukan kami juga bagi dia *ponco* supaya mereka turun padang dan ada rekod dan lain-lain ini sudah siap sediakan mereka dan mereka kata sedang mengurus.

Ahli Kawasan Penaga (YB. Datuk Haji Mohd Zain Bin Ahmad):

Terima kasih YB. Timbalan Yang di- Pertua. Terima kasih kepada YB. Sungai Puyu kerana memberi laluan kepada saya untuk menyoal ya kita tahu bahawa ada setengah kawasan di Pulau Pinang telah dilanda tsunami pada 2014. Saya nak tanya YB. Sungai Puyu, adakah pihak Kerajaan Negeri mengambil apa-apa langkah untuk sekurang-kurangnya membuat persediaan sekiranya berlaku lagi bencana atau pun Tsunami di kawasan-kawasan tertentu contohnya di kawasan Kuala Muda yang pernah dilanda tsunami dan yang kedua, adakah tempat dikenal pasti untuk menempatkan mangsa-mangsa Tsunami jika berlaku Tsunami di kawasan saya dan mungkin di kawasan lain, terima kasih.

Ahli Kawasan Sungai Puyu (YB. Phee Boon Poh):

Memang keperluan di Jabatan-Jabatan Kebajikan Masyarakat dan kami telah siap sediakan dan mewartakan pusat-pusat pindahan dan juga kami telah wujudkan satu SOP di mana pusat-pusat pindahan bila nak buka macam mana nak buka siapa pegang kunci dan apa yang harus melalui kesihatan apa, MPSP kena buat apa, MBPP kena buat apa ini semua sudah siap sediakan termasuk perbincangan dengan pasukan NGO seperti Red Crescent di mana mereka telah mencadangkan untuk menempatkan forward base dengan peralatan-peralatan masak dan bot-bot mereka di Bagan dan mereka telah usaha begitu. Kita juga berusaha bersama-sama dengan di mana mereka telah menandatangani MOU jika ada bencana macam mana mereka boleh bantu kita melalui dia punya anggota dan juga dia punya kepakaran dan juga peralatan seperti kami buat usaha sama di Kelantan, ini konsep sediakan dan di sini kami pi pusat beli belah kami telah kutip baju-baju dan siap sediakan cuci, asingkan bahawanya nak letak dalam kotak dan tag lelaki perempuan dan lain-lain semua kita siap sediakan bila-bila masa ahli Yang Berhormat jika hendak *used clothing* di mana semua bersih dan tidak pecah mengikut saiz, jantina tapi sudah siap sediakan *at any of one time that I give you RM10,000* di stor kami disini...*gangguan*..

Ahli Kawasan Penaga (YB. Datuk Haji Mohd Zain Bin Ahmad):

Soalan tambahan sikit lagi, berkaitan dengan Tsunami juga saya mungkin saya silap tetapi saya ingin penjelasan daripada Yang Berhormat sama ada sejak 2014 apabila berlaku Tsunami saya cakap pasal kawasan saya Kuala Muda 2004 minta maaf, sejak berlaku Tsunami 2004 adakah sehingga hari ini adakah Kerajaan Negeri pernah mengadakan *drill* atau pun latihan untuk memastikan bahawa sekiranya berlaku Tsunami maka penduduk-penduduk yang terlibat tahu dan tahu nak pergi ke mana dan juga apakah tindakan-tindakan yang mereka boleh ambil untuk menyelamatkan diri mereka sebab saya dapati saya katakan begini oleh sebab saya dapati bahawa tidak ada di kawasan saya di mana *drill* tersebut telah dijalankan. Hanya yang saya tahu jabatan kalau tak salah sayalah Jabatan Neutrologi pernah memaklumkan bahawa siren amaran Tsunami akan dibunyikan ya saya tak tahu sama ada itu hanya setakat membunyi siren sahaja ataupun melibatkan penduduk-penduduk sekitar kawasan Kuala Muda yang pernah menghadapi pengalaman-pengalaman Tsunami itu, sebab tidak ada koordinasi maksud saya dari segi siren dan juga penduduk di kawasan tersebut, sekian, terima kasih.

Ahli Kawasan Sungai Puyu (YB. Phee Boon Poh):

Memang saya bersetujui tidak ada koordinasi disini sebab pada tahun 2004 memang tidak ada koordinasi selepas itu kami telah Kerajaan Negeri kami telah bincang macam mana untuk selaraskan semua apabila ada sedikit perubahan kepada RMK, 20 di mana dulunya urus setia adalah di Pejabat Setiausaha Kerajaan Negeri dipindah pada JPAM dan sehingga kini hanya bermesyuarat satu kali di Telok Bahang di sana memang ada satu drill tetapi saya amat tidak puas hati dia punya *drill* saya telah tanya kalau sudah ada *drill* dimanakah hendak pindah dia punya tempat, *where is the gathering point* dan ini memang ada koordinasi dan saya sendiri pun amat tidak puas hati kerana sehingga kini baru-baru ini bencana banjir di mana mesej yang keluar mesej dia bukan untuk JKPP saja dan JKPP-P mengapa nak letak JKPP adakah bencana terlibat dengan politik saya ingat tak ada tetapi kerana JPAM pada kini dia ada urus setia dan urus setia kena habaq kata semua saya bukan nak tolak tanggungjawab kami, Rela bagi bantuan tetapi Rela untuk kerja bersama-sama tetapi pada kini urus setia adalah JPAM. Yang penting sekali jikanya ada bencana apakah harus dibuat apakah tanggungjawab Kerajaan Negeri boleh buat memang pada satu masa mereka mencadangkan kena ada satu koda kena ada *fullstop* dan lain-lain Kerajaan Negeri tetap tidak ada, kami tidak mahu buat begitu...(gangguan).

Ahli Kawasan Pulau Betong (YB. Datuk Sr. Haji Muhamad Farid Bin Haji Saad):

YB Sungai Puyu, bolehkah saya tahu siapa pengerusi Majlis Keselamatan Negeri sekarang?

Ahli Kawasan Sungai Puyu (YB. Phee Boon Poh):

Bila dalam pada kini atas pentadbiran atau untuk ini implementasi...(gangguan).

Ahli Kawasan Pulau Betong (YB. Datuk Sr. Haji Muhamad Farid Bin Haji Saad):

Yang mempengerusikan Majlis Keselamatan Negeri siapa?

Ahli Kawasan Sungai Puyu (YB. Phee Boon Poh):

Pada kini sebelum perubahan memang Dato' SUK akan mempengerusi untuk pentadbiran di mana semua Pejabat Daerah akan di sini dan juga Ketua Polis, Ketua Pengarah Bomba semua akan mari tetapi jika turun padang kata implementasi adalah Ketua Polis atau Ketua Polis Daerah, dia akan sampaikan *commanding officer* dan pada kini *commanding officer* adalah JPAM so ada JPAM dia ada satu baru dan tidak ada berapa kondasi...(gangguan).

Ahli Kawasan Pulau Betong (YB. Datuk Sr. Haji Muhamad Farid Bin Haji Saad):

Yang pengerusi MKN adalah JPAM...(gangguan).

Ahli Kawasan Sungai Puyu (YB. Phee Boon Poh):

Dia adalah urus setia...(gangguan). Urus setia MKN adalah...(gangguan).

Ahli Kawasan Pulau Betong (YB. Datuk Sr. Haji Muhamad Farid Bin Haji Saad):

Kalau ada Urus setia, lagi satu bahagian apa pula? Urus setia satu, satu lagi apa dia? Saya tanya siapakah Pengerusi Majlis Keselamatan Negeri keseluruhan Negeri Pulau Pinang. JPAM adalah agensi yang melaksanakan tetapi siapa pengerusinya?...(*gangguan*).

Ahli Kawasan Sungai Puyu (YB. Phee Boon Poh):

Pengerusi Dato' SUK.

Ahli Kawasan Pulau Betong (YB. Datuk Sr. Haji Muhamad Farid Bin Haji Saad):

Dato' SUK dan Pejabat Daerah adalah melaporkan kepada pihak SUK. So kenapa nak salahkan pada JKP sahaja ...(*gangguan*).

Ahli Kawasan Sungai Puyu (YB. Phee Boon Poh):

Saya tak salahkan....(*gangguan*).

Ahli Kawasan Pulau Betong (YB. Datuk Sr. Haji Muhamad Farid Bin Haji Saad):

Dalam hal ini biasanya koordinasi SUK adalah dengan Pejabat Daerah. Sebab kami sendiri pun di ADUN BN pun tak tahu apa sebenarnya apa di Pejabat Daerah, kami tak tahu tetapi kami tidak komplek dan kami turun melihat apa yang berlaku. Jadi bukan masa mencari salah siapa tetapi tanggungjawab ini ...(*gangguan*).

Ahli Kawasan Sungai Puyu (YB. Phee Boon Poh):

Bukan nak cari salah sapa. Saya hanya....(*gangguan*).

Ahli Kawasan Pulau Betong (YB. Datuk Sr. Haji Muhamad Farid Bin Haji Saad):

Cara YB Sungai Puyu bercakap seolah menyalahkan JKP tahu dan Pejabat Daerah tak tahu dan orang lain tak tahu dan tak boleh macam tu. Sebab bukan lagi pengurusan SUK dan Pejabat Daerah, dan kami kalau ada tsunami dulu pun kami akan merujuk pada Pejabat Daerah. Kami pun akan minta maklumat bukan saya hairan dan JPAM adalah agensi yang melaksanakan bersama-sama dengan PDRM dan sebagainya...(*gangguan*).

Ahli Kawasan Padang Kota (YB. Chow Kon Yeow):

Sedikit berhubung dengan Tsunami *drill* pada tahun 2013 dan 2014 Majlis Keselamatan Negara telah ambil beberapa langkah termasuk memasang siren di beberapa lokasi di Negeri Pulau Pinang dan pernah satu *drill* diadakan di Batu Feringhi yang melibatkan pengusaha hotel, komuniti tempatan di mana *simulation* SOP pun dilakukan pada masa itu, tempat-tempat pemindahan pun sudah dikenal pasti tetapi itu dilakukan di kawasan Batu Feringhi. Mungkin itu secara pilot untuk menguji sistem yang di bentuk oleh Majlis Keselamatan Negara dan mungkin MBPP dilibatkan untuk memberi sokongan dan bantuan tetapi diusahakan oleh Majlis Keselamatan Negara...(*gangguan*).

Ahli Kawasan Pulau Betong (YB. Datuk Sr. Haji Muhamad Farid Bin Haji Saad):

Itulah jawapan yang paling tepat sekali.

Ahli Kawasan Penaga (YB. Datuk Haji Mohd Zain Bin Ahmad):

Boleh saya sikit lagi berkaitan dengan saya memandang serius perkara *drill* ini sebab saya masih ingat apabila Tsunami pada 2004 penduduk-penduduk di kawasan Kuala Muda khususnya tidak tahu apa nak buat pertama kali. Jadi sehingga 2004 sehingga hari ini pun saya tak pernah dengar diadakan *drill* di kawasan saya. Jika berlaku tsunami kali kedua di kawasan Kuala Muda saya rasa penduduk pun tak tahu nak buat apa juga, itulah sebabnya saya bangkitkan isu ini dan saya rasa memang saya pernah dengar seperti yang dimaklumkan oleh YB. Padang Kota tadi *drill* pernah diadakan di Batu Feringghi di kawasan Batu Feringghi tetapi saya rasa itu melibatkan hanya seperti yang dimaklumkan oleh YB. Padang Kota melibatkan hotel, pengurus hotel ataupun hotel saja ya tanpa melibatkan penduduk kawasan tersebut dan saya haraplah mungkin pihak apa tu, penduduk juga tetapi di sebelah Kuala Muda saya belum dengar lagi perkara ini dilaksanakan. Jadi saya harap mungkin ada inisiatif dari pihak YB. Sungai Puyu untuk mengadakan *drill* di kawasan saya untuk sekurang-kurangnya memberi penerangan kepada penduduk dikawasan tersebut bagaimana untuk bertindak sekiranya berlaku Tsunami sebab kalaulah apa yang diceritakan oleh YB Sungai Puyu tadi hanya ia melibatkan pegawai-pegawai jabatan ataupun agensi kerajaan sahaja dan penduduk tidak terlibat secara langsung yang pentingnya penduduk perlu dimaklumkan difahamkan bagaimana mereka perlu bertindak sekiranya berlaku tsunami di kawasan Kuala Muda, sekian.

Ahli Kawasan Pulau Betong (YB. Datuk Sr. Haji Muhamad Farid Bin Haji Saad):

Minta laluan YB Sungai Puyu, sebenarnya bagi setiap perkara ini penting berdasarkan daripada fenomena yang berlaku hari ini. Baru-baru ini dijangka akan berlaku ombak besar okey yang tak berlaku. Yang keduanya, bila berlakunya pusar angin yang agak kuat yang hampir menyamai puting beliung dan puting beliung ini boleh dikatakan kerap berlaku setiap tahun dalam bulan sepuluh macam tu so benda-benda ini kalau boleh dibawa MMK dan EXCO Kerajaan Negeri menginformkan memaklumkan kepada masyarakat tentang perkara-perkara yang akan berlaku. Sebab saya cuba mencari apa ni kebenaran akan berlakunya banjir apa ni ombak besar tak ada. Kebenaran berlakunya pertama kalinya berlaku iaitu puting beliung tak ingat hari apa dan diikuti dengan puting beliung besar itu so tidak ada maklumat-maklumat awalan *warning*, amaran awalan kepada penduduk.

Saya rasa benda ini benda-benda baru yang harus kita fikirkan bagaimana kita nak *distribute information* kepada penduduk untuk bersiap sedia sebab setiap kali berlaku malapetaka, kita berbelanja hampir RM120,000 untuk *repair* bumbung dan sebagainya ya, so benda-benda baru ini Kerajaan Negeri bersama dengan MKN untuk menyelaras perkara ini.

Ahli Kawasan Padang Kota (YB. Chow Kon Yeow):

Sedikit lagi, difahamkan Universiti Pertanian Malaysia dilantik untuk mengubal satu pelan perpindahan Tsunami dan kalau boleh kita akan dapat laporan itulah untuk mengkaji, yang dilantik oleh Jabatan Kaji Cuaca di Batu Feringghi..(gangguan).

Ahli Kawasan Batu Uban (YB. Dr. T. Jayabalan a/l A. Thambyappa):

Itu di Batu Feringghi saja, *one off* saja *suggestion* saya *have on a continuos system and we all can enjoying to help the system....*(gangguan).

Ahli Kawasan Sungai Puyu (YB. Phee Boon Poh):

Baiklah saya ambil maklum pada masa kini saya hanya bermesyuarat dengan JPAM satu kali saja dan pada hari itu pun dia punya Komander nak jumpa saya tetapi saya tak dan tapi saya akan minta bahawa JPAM mereka uruskan ini supaya kami dapat yang *cool down to the ground* kerana saya mengakui MKN 20 sehingga kini hanya *government sector* saja, *private sector* belum turun, orang ramai belum turun jadi kalau saya bersetujui dengan YB Penaga bahawa *cool down to the groun. The reason why* kerana kami telah menggunakan bomba sukarela dan lain-lain untuk memberikan bantuan *on the missing ray....*(gangguan).

Ahli Kawasan Jawi (YB. Soon Lip Chee):

Minta sedikit penjelasan daripada EXCO Sungai Puyu, / ingat kita ambil setengah jam, satu jam panjang lebar untuk bincang bencana-bencana. Saya rasa ada satu soalan nak tanya sama ada jika dikalangan MPSP terdiri daripada 52 pekerja untuk skuad khas termasuk kerani dan mereka akan menjalankan kerja pecah kepada tiga shif kalau kita tolak kerani dua (2) tinggal 50 pecah kepada tiga (3) shif satu shif mungkin 40, 15, 16 orang macam tu setiap kali keadaan bencana berlaku memang kita disini semua harap bencana tidak akan berlaku tetapi kalau bencana berlaku dan setiap kali bencana berlaku terutama dikawasan saya ingat YB. Dato' Speaker pun sama Bukit Tambun, Sungai Bakap, Sungai Acheh pun juga dan Jawi.

Kawasan-kawasan ini terutama banyak kawasan luar bandar di mana bencana-bencana berlaku memang setiap kali bomba sukarela ada turun untuk tolong tetapi kerana bencana berlaku bukan ia berlaku di satu dua tempat. Satu (1) KADUN mungkin lima (5) tempat hingga sepuluh tempat. Kekurangan kakitangan juga dari segi bomba sukarela mahu pun kakitangan untuk skuad khas tidak mencukupi saya sehingga sekarang 2013 sampai hari ini setiap kali bencana berlaku di kawasan saya kebanyakan dibantu oleh Bomba Sukarela dan Skuad Khas mereka minta maaf kerana tak cukup kakitangan untuk datang segera kerana di kawasan SPU dan SPT juga ada berlaku bencana pada masa yang sama.

Soalan saya kalau kita tak cukup kakitangan dan kakitangan terdiri daripada Skuad Khas mereka kadang-kadang pun bukan *well train...*(dengan izin), *Dato' Speaker*. Mereka cuma tahu, cantas pokok yang *urgent* yang lebih lanjut mungkin mereka *expert* ataupun tak ada pengalaman ataupun bukan pakar dalam bidang-bidang tersebut. Maka kita terpaksa bergantung kepada lain-lain pihak dan di mana setiap kali kawasan masalah ini berlaku memang kita nak cari bantuan kita terpaksa bergantung kepada Bomba Sukarela sahaja. Di sini saya nak cadangkan kerajaan negeri bertanggungjawab juga untuk mendirikan satu *team* mungkin *team* itu boleh diagihkan atau pun ditempatkan disetiap pejabat daerah di mana kita ada lima daerah di negeri pulau pinang kelima-lima daerah pejabat daerah ada *team-team* Skuad Khas yang tertentu supaya boleh membantu di kawasan-kawasan tertentu kerana di kawasan SPS ini jauh kalau kita guna *highway* dari Pejabat Skuad Khas di BM, Jalan Betik kena setengah jam baru boleh sampai.

Saya nak cadangkan masalah-masalah ini rakyat-rakyat terutama di kawasan Seberang Perai Selatan kita terpaksa bergantung kepada Bomba Sukarela sahaja tetapi kita jangan lupa Bomba Sukarela mereka adalah NGO tetapi kerajaan saya berpendapat Kerajaan Negeri juga ada sedikit tanggungjawab untuk tubuhkan satu pasukan khas untuk menghadapi bencana-bencana sekian, terima kasih.

Ahli Kawasan Sungai Puyu (YB. Phee Boon Poh):

Ya, memang pada dulunya Kerajaan Negeri telah meminta pasukan-pasukan sukarelawan seperti BPS tetapi dukacita telah diharamkan sehingga kini kami telah wujudkan di bawah JKKK untuk satu komuniti dan disini kami juga pada dulunya ada bagi pelantikan dan lain-lain untuk dimana mereka cakap di kawasan mereka. Yang ini adalah pasukan-pasukan bergerak dengan cepat dan usaha ini juga kami melalui PBT telah mengenalpasti dimana-mana tempat yang kita dapat untuk memindah satu *team* pokok-pokok yang telah jatuh di mana dulu kalau tak ada kena hantar sehingga Pulau Burung atau di Ampang Jajar jadi satu masalah.

Kalau kami mencadangkan bahawa kami dapat data-data yang tertentu di mana pada swasta siapa ada peralatan jika semua nak minta kerajaan untuk membeli dan mewujudkan *maintenance* kos dan lain-lain dan oleh demikian kami kehendak dapat satu *networking* apabila ada apa-apa kejadian adakah mereka siap sedia untuk keluar membantu. *This is the networking which we are working on* dan ini MPSP dan MBPP sedang mengutip maklumat supaya dapat mewujudkan data-data di sini apabila ada apa-apa kejadian dimana tempat apakah peralatan dan kehendak yang siapa ada kepakaran yang urus kerja ini mereka akan di minta untuk keluar dan tampil ke hadapan untuk membantu. Ini sedang dijalankan oleh kedua-dua PBT dan mereka akan berusaha dengan BPEN...(gangguan).

Ahli Kawasan Sungai Acheh (YB. Dato' Haji Mahmud Bin Zakaria):

YB. Dato' Timbalan Speaker, sikit lagi, terima kasih. YB. Dato' Timbalan dan Sungai Puyu melalui pemahaman saya bukankah kita dah wujud satu Jawatankuasa yang kita namakan Jawatankuasa Bencana Alam di peringkat daerah. Dulunya Jawatankuasa Bencana Alam ini dipengerusikan oleh Pegawai Daerah tak silap saya dan semua agensi-agensi yang berkaitan menjadi komuniti itu bersama dengan NGO-NGO bukanlah sekadar anggota bomba sukarela saja tetapi berbagai-bagai agensi yang terlibat berada dalam komuniti yang dinamakan Jawatankuasa Bencana Alam dan di samping itu juga saya yakin kita wartakan satu bilik gerakan operasi mengikut daerah-daerah. Adakah benda itu masih wujud atau pun tidak? Terima kasih.

Ahli Kawasan Sungai Puyu (YB. Phee Boon Poh):

Itu masih wujud di bawah RMK 20 had keahlian ada dia tukar dulu kami kata bomba yang akan *implementation* tukar *Comander Officer*, pihak polis sekarang ada *implementation* suka kawasan adalah JPAM yang lain tidak berubah tetapi walaupun tidak berubah kami hendak bahawa anggota keahliannya *supporting agency* datang daripada syarikat-syarikat swasta, orang tempatan supaya orang tempatan mereka lagi tahu tempat-tempat kejadian dan lain-lain. Ini sedang diuruskan kerana ada pertukaran urus setia itu kami bagi bermesyuarat dan selaraskan semua. Memang dipejabat-pejabat yang telah diwartakan memang masih ada tidak ada apa-apa perubahan.

YB. Timbalan Yang diPertua,

YB. Sungai Puyu nanti kita sambung pada malam ini. Ahli-ahli Yang Berhormat dewan akan ditangguhkan dan akan bersambung semula pada jam 8.00 malam.

Dewan ditangguhkan pada jam 6.30 petang.

Dewan disambung semula pada jam 8.00 malam.

Setiausaha Dewan:

Ahli-ahli Yang Berhormat, YB. Yang di-Pertua Dewan Undangan Negeri.

YB. Yang di-Pertua Dewan Undangan Negeri:

Ahli-ahli Yang Berhormat, Dewan bersidang semula, YB. Ahli Kawasan Sungai Puyu minta pendekkan penggulungan, gulung apa yang perlu sahaja. Sila.

Ahli Kawasan Sungai Puyu (YB. Phee Boon Poh):

Terima kasih YB. Dato' Yang di-Pertua Dewan Undangan Negeri Pulau Pinang. Memang Kerajaan Negeri melalui Agensi-agensi Kerajaan seperti agensi macam pusat komputer telah wujudkan aplikasi untuk semua warga negeri Pulau Pinang dan juga semua ADUN dan pejabat-pejabat ADUN. Satu cara mudah untuk membuat semakan dalam Sistem i-Sejahtera dan apabila ini wujud kami telah tampil untuk pertandingan di seluruh Malaysia untuk inovasi dan lain-lain dan aplikasi i-Sejahtera ini telah menang yang terbaik sekali di Malaysia. Pendek kata diseluruh satu Malaysia, Pulau Pinang adalah nombor 1, telah mewujudkan aplikasi-aplikasi ini semua. i-Sejahtera menyediakan untuk kemudahan untuk membuat semakan status pendaftaran mana-mana Program i-Sejahtera. Selain itu pengguna boleh menyemak bayaran pada tahun semasa ke semasa melihat statistik penerima terkini semua Program i-Sejahtera mendapatkan maklumat info perhubungan dan komunikasi serta lokasi untuk mendaftar program. Kemudahan melihat jadual bayaran semua program pada setiap tahun dan tahun yang semasa dengan lengkap mengikut kalender.

Aplikasi ini juga diadakan kemudahan khas pendaftaran anak emas secara mobil yang lebih mudah dan cepat, untuk mendaftar anak yang baru lahir bagi mendapat bayaran sumbangan RM200.00 secara *one-off*. Selain daripada itu, syarat-syarat pemohon dan *information* program kebajikan Kerajaan

Negeri adalah dinyatakan dalam aplikasi dan kemudahan rujukan dan persediaan dokumen-dokumen permohonan, kini ke seluruh penduduk di Negeri Pulau Pinang boleh memuat turun aplikasi ini di *playstore* bagi pengguna *android* dan *iStore* untuk pengguna IOS, ini telah dibuatkan untuk semua.

Seperti untuk persediaan untuk menghadapi bencana Kerajaan Negeri telah mewujudkan satu Badan Peronda Sukarela (BPS) di bawah Bendahari Jawatankuasa Kemajuan dan Keselamatan Komuniti (JKKK) ini untuk bertanggungjawab untuk membuat pemantauan dan rondaan secara berkala bagi mengatasi masalah gejala sosial dan secara langsung dapat mengurangkan kegiatan jenayah yang berkemungkinan akan berlaku di kawasan komuniti masing-masing. Tujuan dan maksud untuk ini adalah bahawa memperkasakan konsep jiran tetangga. Jiran tetangga di mana apabila kami tahu siapakah jiran kami, ini sudah ada satu perhubungan dan apabila ada sesuatu perhubungan, ini adalah satu peluang untuk jaga menjaga. Mereka juga akan diberi latihan-latihan supaya dapat dikerah semasa kecemasan khususnya bencana-bencana yang lain. Mereka juga boleh buat laporan-laporan untuk kemudahan warga Negeri Pulau Pinang. Kami menggalakkan semua warga Negeri Pulau Pinang untuk *download application* ini juga, ini dipanggil *bps.com.help* dan aplikasi ini ada berbagai *function*, 1 untuk keselamatan, kesihatan, juga untuk ADUN-ADUN berhubung dengan pengundi-pengundi mereka atau warga Negeri Pulau Pinang boleh buat aduan-aduan kepada Jabatan-jabatan yang berkaitan termasuk berhubung dengan ADUN, mereka boleh ambil gambar, boleh hantar mesej dan lain-lain. Saya juga menggalakkan ini dimuat turun untuk *android* dan juga di *iphone*.

Ahli Kawasan Seri Delima (YB. Sanisvara Nethaji Rayer A/L Rajaji):

Yang Berhormat, saya cuma nak beri satu saranan sahaja. Saya menghadiri majlis penubuhan BPS ini saya ingat dalam satu minggu yang lalu, hari Sabtu yang lalu dan 2 - 3 hari selepas itu saya agak terganggu apabila melihat kenyataan yang dibuat oleh Ketua Polis Negara yang mengatakan bahawa Kerajaan Negeri Pulau Pinang tidak membuat sebarang runding cara dengan pihak Ketua Polis Negara mengenai penubuhan BPS ini dan juga kenyataan oleh Menteri bernama Rahman Dahlan. Jadi saya memaklumkan, Yang Berhormat juga tahu saya sendiri pernah membela tiga (3) orang anggota BPS ini yang apabila mereka dituduh di mahkamah dan kes mereka pun kita telah berjaya melepaskan ketiga-tiga mereka daripada tuduhan yang dibuat. Saya menyambut baik cadangan yang dibuat oleh Kerajaan Negeri untuk menubuhkan BPS.

Saya sendiri percaya BPS ini mempunyai niat suci dan murni untuk membantu tetapi pada masa yang sama saya ingin minta supaya kalau boleh Kerajaan Negeri cuba membincangkan hal ini dengan segera dengan pihak Kerajaan Persekutuan, Menteri Dalam Negeri, Ketua Polis Negara dan juga untuk memberi kesedaran supaya kita tidak menghadapi masalah-masalah seperti yang kita telah hadapi pada masa yang lalu. Terima kasih.

Ahli Kawasan Sungai Puyu (YB. Phee Boon Poh):

Terima kasih atas nasihat dan memang Kerajaan Negeri telah memanjangkan surat kepada Kementerian Dalam Negeri memaklumkan pada mereka bahawa kami ada wujudkan satu Badan Peronda Sukarela dan ini di bawah JKKK juga ada satu program di bawah Kerajaan Pusat juga. Di sini semua sesiapa yang berminat boleh *download* daripada *Playstore* untuk pengguna *android* dan *istore* untuk pengguna IOS dan di sini apabila anda sudah *subscribe*, apa yang boleh buat di sini iaitu jika anda hendak *subscribe download* kena bagi tiga (3) nama kawan karib atau keluarga, kawan karib dan keluarga akan tolong kalau dalam kecemasan, bila tekan sahaja ketiga-tiga orang ini sudah tahu bahawa anda perlu bantuan, bantuan kecemasan atau bantuan sakit atau ada api dan lain-lain, ini untuk bantu. Mengapa kami hendak kira orang dinamakan dicerobohkan kerana dalam urusan keselamatan, khususnya macam ada satu *accident*, dia telah pengsan, kami tidak tahu dia daripada mana hendak cari, selalu kena ambil dia punya dompet keluar, *check* dia punya I/C, baru ambil *walkie talkie* untuk *check* semak dengan dia orang, kadang-kadang mereka tak tukar alamat kita menemui tempat-tempat yang salah dan ada juga apabila kami ambil dia punya dompet *check* dia punya I/C untuk menghubungi keluarganya ada orang sudah silap faham bahawa kami nak ambil dia punya dompet, dia punya duit, so kalau dah keluar sistem ini bila dia tekan sahaja ketiga-tiga kawan karib mereka sudah tahu bahawa dia ada masalah, dia juga ada di mana dia ada lokasi semua boleh tahu dan jika pendaftaran adalah mengikut KADUN, seperti contoh dia ada KADUN Sungai Puyu, kalau KADUN Sungai Puyu bermaksud saya sendiri sebagai ADUN Kawasan dan juga Ahli-ahli PBS di Sungai Puyu, dia orang yang sudah terpilih, mereka akan ada maklumat dan beri bantuan. Jika anda ada di KOMTAR juga di Sungai Puyu kami tahu dan juga Ahli-ahli PBS yang ada dalam 500 meter, dia juga dimaklum supaya bergerak sampai cepat.

Kami juga ada *Book Me, Save Zone* dan juga ada satu untuk buat laporan, *messaging* seperti saya punya kawasan kotor dia ambil gambar dia hantar terus sampai, ia dipanggil *e-Service*, ini semua percuma. Ini untuk peningkatan perkhidmatan kepada rakyat Negeri Pulau Pinang.

YB. Yang di-Pertua Dewan, Kerajaan Persekutuan pada tahun 1992 telah urus *environment* menandatangani satu dipanggil *Rio-Declaration* pada tahun 1992 semasa Persidangan United Nation Conference On Environment and Development (UNCED) atau lebih dikenali sebagai *Earth Summit*. *Rio-Declaration* ini mengkehendakkan supaya setiap negara kota ambil perhatian terhadap *Balance and Sustainable Development* yang telah tercemar melalui program-program di bawah LA 21 kepada aplikasi dasar. Dasar ada *4 Pillars*, satu *pillar* memang untuk masyarakat untuk maju, mesti daripada segi ekonomi. Ekonomi ini tidak boleh kompromi alam sekitar, *economy must not compromise environment*, *economy* dan *environment* mesti berfaedah kepada *stakeholder*. *Stakeholder* semua akan dibantu, dipantau oleh *institution*. *So the 4 Pillars: Economy, Environment, Stakeholder, Institution*, keempat-empat ini akan bersama supaya mewujudkan *balance and sustainable development* dan ini di Pulau Pinang telah dijalankan.

Oleh demikian, baru-baru ini satu pengiktirafan antarabangsa yang diberi kepada negeri Pulau Pinang adalah Yang Berbahagia Dato' YDP MPSP dalam satu persidangan antarabangsa telah terpilih, dia terbaik di seluruh dunia dan *balance and sustainable development on human this habitat habitual* bermaksud Negeri Pulau Pinang melalui MPSP sampai tahap itu sudah dapat anugerah. Saya ucapkan ribuan terima kasih kepada warga-warga Negeri Pulau Pinang khususnya di Seberang Perai yang berusaha bersama-sama dengan Kerajaan Tempatan untuk menjayakan anugerah ini.

Pada tahun 2009, Y.A.B. Perdana Menteri Malaysia semasa Copenhagen Climate Change Conference COP 15 telah mengumumkan komitmen Malaysia untuk menggerakkan tahap pelepasan *carbon footprint* di seluruh negara sebanyak 40% berjalan tahun 2020. Selain daripada itu, Malaysia juga menetapkan sasaran bagi mencapai kadar kitar semula, *recycling bin 20%* pada tahun 2020. Anjakan yang sama telah juga disedarkan dan dilaksanakan di Negeri Pulau Pinang melalui LA 21, memang pada masa itu mereka berkata *Local Agenda*, LA 21, tetapi kami tukar menjadi *Local Action*, dia kata *global commitment, Local Action Pulau Pinang Lead*. Negeri Pulau Pinang telah mencapai *Cleaner, Greener, Safer, Healthier and Happier* Pulau Pinang. Memang diprogram di seluruh dunia apabila kami dijemput untuk sertai persidangan-persidangan dan juga diminta bawa *paper presentation* apa program-program yang dijalankan oleh Negeri Pulau Pinang mereka memang bahawa mereka berminat cara *Penang Cleaner, Greener, Safer, Healthier and Happier*. Kami telah mendahului *No Plastic Bag Day, Food Containers*, Program Sekolah Hijau, Program Produk Hijau dan Program Penanaman Pokok di seluruh Negeri Pulau Pinang.

Di sini juga program 5R, selalunya orang kata 3R, tetapi di negeri Pulau Pinang kami gunakan 5R, *Reduce, Reuse, Recycle, Rethink and Reinvent* dan kadar kitar semula di Negeri Pulau Pinang pada tahun 2015 adalah difahamkan 33% yang telah melalui sasaran kebangsaan yang ditetapkan 20% menjelang tahun 2020 dan Pulau Pinang telah mencapainya pada tahun 2013. *We now receive the national 33%* kerana program-program semua pemimpin-pemimpin bila turun padang, *hands on to the top* dan Pulau Pinang juga sekarang adalah telah melancarkan Pulau Pinang Bebas Asap Rokok pada tahun 2009 dalam Dewan yang mulia ini pada masa itu Dato' Yang di-Pertua Negeri Pulau Pinang telah melancarkan Pulau Pinang Bebas Asap Rokok.

Walaupun kami menghadapi banyak cabaran, walaupun kami menghadapi komen-komen daripada ahli-ahli politik parti lawan tetapi kami memang terus akan menjayakan program ini. Dalam projek-projek perintis seperti *food waste fertilizer* ada banyak di market-market awam, pasar awam, telah pasang mesin-mesin supaya barangan makanan kami *convert fertilizer* jadi banyak dan ini juga tidak boleh dilawan oleh lain negeri dan luar negara.

Untuk *Reduce Derived Fuel (RDF)* kami juga ada, *Household e-Waste, recycle programme*. *Household e-Waste* kami dapat peruntukan daripada JICA supaya kami wujudkan satu sistem kutip *e-waste* dan menyakini Kerajaan Pusat akan kuatkuasakan *Household e-Waste* pada tahun 2018, mula-mula 2017 tetapi cara untuk buat *metology is develop in Penang, metology develop in Penang* akan digunakan oleh Kerajaan Pusat, *Waste to energy* tapi memang Pulau Pinang siap sedia untuk *renewal energy*, akan tetapi kami menghadapi satu kesulitan. Sedar tidak mahu bagi kouta kepada negeri Pulau Pinang. Walaupun Negeri Pulau Pinang adalah negeri kedua mendapat *most sunlight after Sabah* dan

Kerajaan Negeri siap sedia untuk berusaha supaya bangunan-bangunan, dewan-dewan dan kilang-kilang boleh pasang *roof over the roof* supaya kami *save energy* dan menjana *energy* tetapi malangnya kami tidak dapat kerana sistem untuk akhirkan kouta-kouta tidak dapat daripada Kerajaan Pusat. Kerajaan Negeri juga telah dapat pengiktirafan diperingkat antarabangsa sebagai *Centre of Excellent In Asia Pacific Region* dan menghadapi perubahan iklim melalui program *Diplomatic Awareness Of Short Leave Climate Pollutant* iaitu SLCT, pengiktirafan ini diberi oleh United Nation Environment Programme (UNEP), International Environment Technology Center (IETC), International Solid Waste Association (ISWA), International Partnership On Local Authority (IPLA), Cleaner Air Coalition (CCAC) dan Zero Waste Society South Australian Government. Program-program ini telah melonjak nama Pulau Pinang as *sector excellent Asia Pacific Region*, so Pulau Pinang adalah *a green state of Malaysia*, kami tidak akan dapat menjayakan jika tidak ada kerjasama daripada kakitangan Kerajaan Negeri dan juga warga-warga kerja Negeri Pulau Pinang.

Di sini saya ucapkan ribuan terima kasih kepada semua kakitangan yang terlibat dan beri sokongan sepenuhnya khasnya daripada Pejabat Dato' Setiausaha Kerajaan Negeri Pulau Pinang yang begitu selalu beri *encouragement* dan juga sokongan penuh untuk jayakan program ini. Program masyarakat rendah, *low carbon society* telah ditangani dengan siapa, dengan kawasan kita, ada berapa *city in Tokyo* di Jepun dan kami telah dijemput untuk *present successful story of Penang*. *Programme Water Quality* Kerajaan Negeri Pulau Pinang adalah kerajaan yang pertama yang *fully subscribe to this, the due sunning of Minamata Protocol*, kami menghadapi satu kesulitan iaitu *transfer from lamp to LED*. Apakah kami akan harus buat dengan *this mercury slash, mercury slash* daripada lampu, *mercury slash* daripada bateri semua. Negeri Pulau Pinang telah dipilih oleh JICA untuk jalankan program ini supaya kami boleh mendapat satu *metologi of collection, metologi of how to collect this mercury slash*. Saya percaya bahawa di sini di Dewan yang mulia ini oleh Kerajaan Pusat yang telah menandatangani *this minamata protocol*.

Pulau Pinang adalah negeri yang pertama *fully subscribe*, kami telah mula usahakan perkara ini, bila kami usaha perkara ini kami dapat bantuan daripada JICA untuk jalankan program ini. Saya berharap agar program ini dapat berjaya dan juga boleh mempertingkatkan *protection of the biodiversity river way and the sea*. Program Pemeriksaan Sungai di Punca, *em mudball a million apologies to mother earth*. Bila kami buat saja ada orang gelak, saya percaya bahawa semua yang hadir dalam dewan yang mulia ini pada dahulunya apabila *you* sampai Jambatan Pulau Pinang, tol, *you* tidak berani buka *you* punya tingkap kerana begitu berbau, betul tak? Hari ini kalau *you* pergi sana ada bau tak? Adakah bau itu telah kurang sampai kadang-kadang tidak ada?

Ahli Kawasan Pulau Betong (YB. Datuk Sr. Haji Muhamad Farid Bin Haji Saad):

YB. Sungai Puyu, saya cuma hendak tahu berapa kali *em mudball* itu dimasukkan ke dalam parit atau longkang, *how many time?*

Ahli Kawasan Sungai Puyu (YB. Phee Boon Poh):

How many time is in material?

Ahli Kawasan Pulau Betong (YB. Datuk Sr. Haji Muhamad Farid Bin Haji Saad):

Saya cuma tanya, sekali, dua (2) kali, 10 kali, mudah sahaja soalan saya berapa kali dimasukkan?

Ahli Kawasan Sungai Puyu (YB. Phee Boon Poh):

Di mana?

Yang di-Pertua Dewan Undangan Negeri:

Tempat yang tadi.

Ahli Kawasan Pulau Betong (YB. Datuk Sr. Haji Muhamad Farid Bin Haji Saad):

Tempat yang disebutkan tadi supaya kami semua tahu.

Ahli Kawasan Sungai Puyu (YB. Phee Boon Poh):

Yes, tempatnya adalah di perusahaan industri di Perai, kami telah minta marin...(gangguan).

Ahli Kawasan Pulau Betong (YB. Datuk Sr. Haji Muhamad Farid Bin Haji Saad):

My question is how many time? Sekali? Dua kali? Itu sahaja saya hendak tahu.

Ahli Kawasan Sungai Puyu (YB. Phee Boon Poh):

Saya nak jawablah, sabarlah, kalau tidak sabar boleh balik boleh tidur.

Ahli Kawasan Pulau Betong (YB. Datuk Sr. Haji Muhamad Farid Bin Haji Saad):

Saya duduk di sini saya tunggu Yang Berhormat sebagai menghormati Ahli Kawasan Sungai Puyu

Ahli Kawasan Sungai Puyu (YB. Phee Boon Poh):

Ya, terima kasih.

Ahli Kawasan Pulau Betong (YB. Datuk Sr. Haji Muhamad Farid Bin Haji Saad):

Soalan saya *direct to the point*.

Ahli Kawasan Sungai Puyu (YB. Phee Boon Poh):

Direct to the point. Yang penting sekali bukan *how many time but the awareness created*, kesedaran yang telah bagi kepada mereka, *cleaning ensources*, ialah bila semua kilang-kilang di Perai, sepanjang di kawasan sana, mereka *start cleaning at sources* bila pelepasan air masuk ke longkang tengok dia punya air tidak begitu kotor, sudah kurang dan pada masa kini apabila anda pergi di tol di Jambatan Pulau Pinang dia punya bau tidak serupa dulu dan tidak lagi busuk. Inilah lagi satu kejayaan Negeri Pulau Pinang untuk kesedaran alam sekitar.

Ahli Kawasan Pulau Betong (YB. Datuk Sr. Haji Muhamad Farid Bin Haji Saad):

Berapa kali?

Ahli Kawasan Sungai Puyu (YB. Phee Boon Poh):

Banyak kali.

Ahli Kawasan Pulau Betong (YB. Datuk Sr. Haji Muhamad Farid Bin Haji Saad):

Ya lah, banyak kali, 10 kali? 100 kali? Berapa kali? Sebab, saya tanya bukan sebab apa, sebab saya juga pernah membuat dengan bebarapa NGO tetapi ia tidak berkesan. Berapa kali YB. Sungai Puyu buat sehingga boleh menghilangkan bau itu, mungkin ada sebab yang lain, sebab itu saya tanya berapa kali, kalau sekali cakap sekali, soalan saya cukup mudah...(gangguan).

Ahli Kawasan Sungai Puyu (YB. Phee Boon Poh):

Bukan sekali, banyak kali kerana...(gangguan).

Ahli Kawasan Pulau Betong (YB. Datuk Sr. Haji Muhamad Farid Bin Haji Saad):

Berapa banyak kali?

Ahli Kawasan Sungai Puyu (YB. Phee Boon Poh):

Kalau mereka buat, dia buat berapa kali kami tidak ambil kira tetapi *end result is more important, end result*, hasil daripada perbuatan itu...(gangguan).

Ahli Kawasan Batu Uban (YB. Dr. T. Jayabalan a/l A. Thambyappa):

Persepsi *sensory* itu berbau *its doesn't mean the place is clean, it just perception*.

Ahli Kawasan Sungai Puyu (YB. Phee Boon Poh):

You, nanti saya bagi penjelasan. Bila kami tunjuk ajar kepada mereka, bagi kesedaran kepada mereka macam mana buat *em mudball*, macam mana lontar *em mudball* di sana tetapi yang penting sekali tukar kebudayaan, *change of mind set, change of concept* untuk bahawa mereka hampir *as state holder, take ownership* supaya jangan mencemarkan alam sekitar, *take this point*, dia buat 10 kali, 20 kali, itu tidak bermakna kerana saya tahu Kerajaan Pusat juga ada bagi suatu peruntukan sebanyak RM1.5 million.

Ahli Kawasan Pulau Betong (YB. Datuk Sr. Haji Muhamad Farid Bin Haji Saad):

Ini juga bermakna Yang Berhormat, saya juga mencuba, di dalam sungai saya di Balik Pulau bersama dengan NGO tetapi tidak berapa berkesan sebab sekali dua sahaja. Itu saya tanya sampai berapa kali sampai kilang-kilang satu Seberang Perai boleh hilang bau?

Ahli Kawasan Sungai Puyu (YB. Phee Boon Poh):

Saya sudah berkata....(gangguan).

Ahli Kawasan Pulau Betong (YB. Datuk Sr. Haji Muhamad Farid Bin Haji Saad):

Kalau tidak tahu cakap saya tidak tahu berapa kali sebab ini di bawah pihak NGO, pihak saya cuma buat sekali sahaja, sebagai contoh pada yang lain supaya semua ikut. Itu sahaja jawabannya.

Ahli Kawasan Sungai Puyu (YB. Phee Boon Poh):

Setiap bulan di Sunway Carnival, MPSP adalah hari *em mudball* di mana mereka menjemput kilang-kilang untuk ambil bahagian untuk buat *em mudball* supaya mereka boleh lontar ke perparitan atau sungai berdekatan mereka, banyak dibuat, akan tetapi yang penting sekali adalah kesedaran untuk mereka ambil *ownership, ownership of environment*, dia punya kilang, dia punya perparitan supaya mereka tidak selalu kena ada bau begitu busuk dan seperti saya kata bukan semua orang berjaya seperti YB. Pulau Betong kata buat 2 – 3 kali tidak berjaya. Bukan dia sahaja, ada pun tidak berjaya walaupun kerajaan berbelanja RM1.5 billion untuk minta orang buat *em mudball* untuk melontar di sana. *Its not just you throw in, its how you educate, how you convince the people to take ownership on the environment* supaya mereka menjaga alam sekitar di sana...(gangguan).

YB. Yang di-Pertua Dewan Undangan Negeri:

YB. Sungai Puyu sudah dua (2) jam dah.

Ahli Kawasan Sungai Puyu (YB. Phee Boon Poh):

Belum habis.

Ahli Kawasan Penaga (YB. Datuk Haji Mohd Zain Bin Ahmad):

Terima kasih YB. Yang di-Pertua Dewan, terima kasih YB. Sungai Puyu memberi laluan kepada saya. Saya hendak tanya sebab ini berkaitan dengan bau, adakah cara yang sama digunakan untuk parit, saya dapati ada parit ataupun longkang di kawasan di pekan Kepala Batas yang kadang-kadang baunya teruk, bau daripada air longkang. Adakah cara yang sama boleh digunakan untuk menghilangkan bau di longkang-longkang jadi wangi? Sekian, terima kasih.

Ahli Kawasan Sungai Puyu (YB. Phee Boon Poh):

Yang penting sekali punca. Punca datang daripada mana kena buat siasatan. Apabila kami dapat punca kami mendapatkan rawatan. Melontar *em mudball* adalah satu kesedaran dan memang ia ada berkesan tetapi untuk mendapatkan kesan yang terbaik sekali adalah *cleaning at sources*. *Cleaning at sources* iaitu punca daripada mana bau itu datang, adakah dari kilang? Adakah sesiapa yang melakukan pembuangan? Ini kena buat siasatan, tinjau dan semua. Oleh yang demikian Kerajaan Negeri telah ada satu program di mana melalui program ini telah wujudkan pembangunan pusat sumber alam sekitar seperti di Taman Pandan Indah, Taman Desa Damai, Permatang Nibong, Sungai Nibong dan juga ada banyak seperti apa yang dibuat oleh YB. Jawi pada yang dahulunya tanah sekarang ada banyak pusat-pusat sumber alam sekitar di sana.

Program Pengasingan Sisa di Punca, *Segregation At Sources that is most important*. *Segregation at Sources*, *Segregation at Sources* ini penting dan *Separation at Sources*, saya nak umumkan Kerajaan Negeri telah menyertai IJM tahun 2016 dan sebelumnya *National Green Pact and Co Product and Services Conference Malaysia 2016* daripada 5 Oktober sehingga 8 Oktober dan kami telah tunjuk apa yang telah dibuat oleh kerajaan Negeri Pulau Pinang. Satu daripada produk yang kami buat ada kami punya *application iaitu trash to treasure, your trash is my treasure, there is no way until yesterday, there is no way until you created the ways*, semua adalah produk.

Ini kemungkinan menjadi sumber kepada lain-lain. Mereka melalui program industri IJM kerajaan negeri telah dianugerahkan dengan anugerah inovasi produk terbaik di tahun 2016 bagi aplikasi *Trash to Treasure* yang dibangunkan oleh *Penang Green Council*. *Trash to Treasure mobile application* atau *T to T* dibangunkan berasaskan pengkalan data carian sisa sifar, *zero waste community*. Tujuan utama *T to T* dibangunkan adalah untuk menerapkan konsep menggunakan sumber secara cekap. Aplikasi ini menggalakkan pengguna supaya mempraktikkan gunakan *reuse* dan kitar semula *recycle*. Pengguna dapat memuat turun aplikasi mudah alih ini iStore atau pun di *playstore*.

Sejak diperkenalkan pada September 2016 hingga 01 November, jumlah muat turun aplikasi mencapai 148,000 pengguna. *We have achieved that the term short period that we introduced. 148,000 people's subscribed. Why?* Ini adalah satu program yang bermakna dan begitu berfaedah pada semua. Saya nak bagi satu contoh bahawa kilang ini dia ada buat *product* sendiri. Jikalau dia ambil buang, tiada tiada sampah. *So we will introduce what we called political pay*. *So dia subscribe to this trash to treasure*, kata dia ada barang ini. Ada sesiapa yang mahu, kalau ada sesiapa yang mahu, dia ambil. Kalau dia ambil, dia sudah jimat. Kerana *political pay*, dia akan bayar, kalau sudah ambil, dia jadi sumber, dia jangan bayar apa. Dan program ini, *Segregation At Sources* memang amat berjaya. Dan ini juga lagi satu (1) dan seluruh satu Malaysia, Pulau Pinang nombor satu (1).

YB. Dato' Yang di-Pertua, di sini saya juga nak maklum kepada Dewan yang mulia ini kami telah ada beberapa program berkaitan dengan alam sekitar. Ahli Yang Berhormat daripada Air Itam telah membangkitkan satu isu tanah lapang. Memang tanah lapang ini ada satu perkara yang hendak ditangani. Saya bersetuju 100% dengan Ahli Yang Berhormat Air Itam. Kerajaan Negeri telah menjalankan dan akan mula satu kutip untuk garis panduan pentadbiran tanah lapang. Di mana kami telah dapat bahawanya pada dulu warisan daripada Barisan Nasional bukan politik tetapi memang warisan daripada Barisan Nasional ada banyak tanah lapang-tanah lapang yang telah disyaratkan untuk serah kepada Kerajaan Negeri.

Ini amat dukacita kerana tidak ada bagi perhatian atau penguatkuasaan ada baik sehingga kini pun belum *transfer* pada Kerajaan Negeri. Belum *transfer*, semakan satu demi satu kami akan buat dan apabila mewujudkan lembaga *the board of public park in* tanah lapang supaya ada satu garis panduan. Memang ini bukan satu perkara baru, Sarawak sudah ada, Johor sudah ada, dan kami juga akan minta bantuan pada BPN sana supaya bantu Kerajaan Negeri untuk wujudkan lembaga ini. Kalau kami tak tahu, kami kata tak tahu. Tak malu, kalau sudah tahu tidak buat itu lebih malu....(gangguan).

YB. Yang di-Pertua Dewan Undangan Negeri:

Yang Berhormat, nak habis dah?

Ahli Kawasan Sungai Puyu (YB. Phee Boon Poh):

Belum.

YB. Yang di-Pertua Dewan Undangan Negeri:

Kalau belum, tolong singkatkan.

Ahli Kawasan Sungai Puyu (YB. Phee Boon Poh):

Ya, boleh singkat.

Ahli Kawasan Pulau Betong (YB. Datuk Sr. Haji Muhamad Farid Bin Haji Saad):

Yang Berhormat, saya nak minta penjelasan. YB. Dato' Speaker, apakah EXCO hanya perlu menjawab soalan yang dikemukakan semasa perbahasan atau boleh mencerita benda-benda lain selain soalan? Minta penjelasan YB. Dato' Speaker.

YB. Yang di-Pertua Dewan Undangan Negeri:

Sudah minta gulung apa yang perlu digulung sahaja.

Ahli Kawasan Sungai Puyu (YB. Phee Boon Poh):

Yang perlu sahaja. Ini bukan cerita-cerita, ini adalah saya sebagai seorang EXCO. Saya diwajibkan bagi laporan di portfolio saya supaya boleh kongsi kepada semua orang. Kalau Kerajaan Negeri Pulau Pinang sakit hati kepada Barisan Nasional, saya minta maaf.

YB. Yang di-Pertua Dewan Undangan Negeri:

Okey sambung. Nanti dia pula pergi, tolong sambung.

Ahli Kawasan Sungai Puyu (YB. Phee Boon Poh):

Ahli Yang Berhormat daripada Batu Uban telah minta bahawa kena bagi satu senarai kimia-kimia bahaya yang digunakan oleh *gingko solar* YB. Dato' Speaker, saya bagi laporan di sini. Kalau ada yang masih minatlah. Okey lah bagilah, *you* mahu atau tak mahu tak apa. Kalau mahu bagi saya. Ya, saya boleh bagi.

Di sini juga ada Ahli Yang Berhormat telah mempersoal dari Tanjong Bunga, Tanjong Bunga telah mempersoalkan di selekoh Teluk Bahang di mana ada lebih daripada 200 pokok-pokok telah diracun. Memang Kerajaan Negeri pada awalnya bulan tiga (3), bulan empat (4) kami telah mula siasatan. Tetapi akan tanya mengapa begitu lama dalam Mesyuarat Tindakan Daerah yang di antara kepada Bulan September. Kami sudah buat satu keputusan, kami telah maklum kepada Landskap Majlis Bandaraya Pulau Pinang (MBPP) untuk buka fail siasatan ini. Kerana ini pokok diracunkan dan kami lihat pokok-

pokok itu sudah mati. Dan di sini kami akan minta tuan tanah bagi satu penjelasan iaitu kertas tanah ini ada lot 732, 733. Ini Mukim dua (2), Kawasan di Daerah Barat Daya. Kami telah buka kertas siasatan, tetapi kawan saya dan Telok Bahang dia begitu rajin turun padang, dia nampak pun tak bagi laporan atau bagi maklum pada saya supaya saya siasat. Kami ambil proaktif di sini.

Ahli Kawasan Pulau Betong (YB. Datuk Sr. Haji Muhamad Farid Bin Haji Saad):

YB. Sungai Puyu penjelasan. Dalam beberapa sesi yang lalu, saya tak boleh soal ini tapi saya tak nampak tindakan. Saya pernah mengatakan bahawa ini disebabkan *chemical* racun-racun *chemical* yang disemur untuk matikan rumput rumpai dan sebagainya di atas bukit, dan apabila hujan turun dengan lebat membawa air itu daripada bukit itu ke dalam racun yang ada dalam sungai, ikan mati semua. Sampai ke hari ini, banyak spesies ikan yang dulunya ada sekarang tidak ada, dah mati dah. Apa yang YB. Sungai Puyu buat sebagai EXCO *Environment* dalam hal ini sebab sudah banyak kali saya bangkitkan kes ini.

Ahli Kawasan Sungai Puyu (YB. Phee Boon Poh):

Aktiviti untuk mereka buat tanaman di sana terlibat dengan kalau tak salah saya sembilan (9) lot tuan tanah. Tindakan telah diambil, tindakan diambil dan pada kini kami telah minta bahawanya kami akan ambil tindakan yang begitu keras kerana itu ada *water catchment area*. Tetapi bila kata ikan mati, kami lalui Jabatan Pengairan dan Saliran (JPS) telah ambil tindakan untuk buat *post mortem* ikan-ikan itu. Dan kami tidak dapat dikata tidak dapat kenalpasti apakah racun dan tidak ada racun. Tidak ada racun yang terlibat, selain daripada Paya Terubong, kami ada kenalpasti satu kilang dan juga di Bayan Lepas juga ada Bayan Lepas juga ada satu kilang dan tindakan telah diambil.

Ahli Kawasan Pulau Betong (YB. Datuk Sr. Haji Muhamad Farid Bin Haji Saad):

Dalam hal ini, proses atau aktiviti meracun rumput rumpai di atas bukit. Saya teringat pada kilang meracun rumput rumpai di atas bukit yang air hujan itu membawa racun masuk ke dalam sungai tidak lagi ada ikan yang dulunya ada sekarang tidak ada lagi dah. So bagaimana kita nak mengekang supaya penggunaan *chemical fertilizer* ini dan sebagainya boleh diganti dengan organik *fertilizer* lain sebagainya supaya dapat menjamin kehidupan ikan dan sebagainya. Ekosistem dalam kawasan itu.

Ahli Kawasan Sungai Puyu (YB. Phee Boon Poh):

Ya memang ekosistem pertanian telah berkuatkuasakan bahawa di tempat sana tidak boleh pakai baja-baja *chemical* termasuk baja bukan hanya petisaid tetapi baja-baja *chemical* telah dikuatkuasakan selepas dibangkitkan telah jalan tugas. Dan jikanya Ahli Yang Berhormat daripada Pulau Betong ada dapat maklumat-maklumat lanjut siapa pakai maklumilah dan kami akan berusaha bersama-sama supaya kami dapat menjaga alam sekitar di sana, boleh tak?

Ahli Kawasan Pulau Betong (YB. Datuk Sr. Haji Muhamad Farid Bin Haji Saad):

Jawapan yang macam inilah yang saya nak.

Ahli Kawasan Batu Uban (YB. Dr. T. Jayabalan A/L A. Thambyappa):

Okey untuk klasifikasi, ada dua (2) *schedule* dalam *usage* iaitu *regulation, they use of hazardous chemical. I would check for you or I can tell you of the most hazardous then schedule one. I give it to you at the end for the help you and your department.*

Ahli Kawasan Sungai Puyu (YB. Phee Boon Poh):

Memang catit di sana telah tulis ini semua *hazardous chemical*. Di sana juga kami telah tulis beli kepada sesiapa, kawalan macam mana kawalan, macam mana disimpan, semua ada di laporan di sana. Kerana kami *expect from* Jabatan Alam Sekitar, *everything given to you is hazardous* bukan kata *the chemical* sahaja, *chemical* dia tak ada *hazardous*, kami tak bagi. Apa yang kami bagi ada *hazardous* so

you tak payah tunjuk saya. Saya nak ucapkan ribuan terima kasih tetapi apa yang saya bagi anda semua saya *declassified hazardous chemical* dan mereka kehendak *handle with care, end of life* cara macam mana pelupuasan dan lain-lain kami kawal dengan rapi. *Everything we have to ask them in terms of waitish this also and this thing according to the prend approve.*

Ahli Kawasan Batu Uban (YB. Dr. T. Jayabalan A/L A. Thambyappa):

My original issue-issue yang saya sebut bermakna ini industri yang bahaya. Kenapakah kita terima industri macam ini di Pulau Pinang? Itulah soalan.

Ahli Kawasan Sungai Puyu (YB. Phee Boon Poh):

Ini adalah *top to bottom*. Saya sudah bagi penjelasan pada *top to bottom* di mana mereka siapa yang ambil *license* turun mari, daripada menteri yang ambil kami untuk buat *objection*.....(gangguan).

YB. Yang di-Pertua Dewan Undangan Negeri:

Yang Berhormat, jawapan yang sama tak perlu.

Ahli Kawasan Sungai Puyu (YB. Phee Boon Poh):

Bukan, bila dia tanya soalan yang serupa, saya kena bagi jawapan yang serupa. YB. Dato' Speaker, untuk tanah-tanah lapang, kami galakkan *community farming*. *Community farming* iaitu ada jumlah berapa banyak boleh buat *community farming*. Dan *community farming* ini hendaklah dapat kelulusan daripada Pihak Berkuasa Tempatan (PBT), daripada Jabatan Landskap. Kami menggalakkan bahawanya untuk tanah lapang, separuh di tanah sayur-sayuran sahaja. Dan ini juga Jabatan pertanian telah beri sokongan penuh bukan tunjuk ajar, kesedaran juga dia bagi peruntukan dan di sini PBT telah siap sediakan dia punya *planting ports*. Sedikit sahaja, bukan satu (1) orang ambil semua tapi semua ada satu (1) jawatankuasa untuk mentadbirkan sana. Dan mengapa buat macam ini. Bila ada satu plot untuk tanam sayur, dia tak cukup besar untuk ekonomi. Tetapi terlampau besar untuk sendiri. Dan apabila mereka tanam atas plot mereka, ada lebih dia bagi jiran. Ini adalah untuk mewujudkan satu *caring society*. Ini telah dijalankan kalau Ahli-ahli Yang Berhormat yang hendak melawat tapak-tapak ini, saya boleh urus untuk anda untuk melawat. Supaya kami boleh seluruh Negeri Pulau Pinang tak kira mana KADUN, KADUN UMNO pun kami nak bagi sokongan untuk kalahkan mereka di sini. Selain daripada itu kami juga menggalakkan untuk *vertical farming*. *Vertical farming* ini penting, *vertical farming* ini juga ditanam, dia boleh buat di *high rise building*. Dan kami ada satu projek perintis dan sekarang kami rakam keuntungan. Iaitu kata buat ambil botol-botol daripada petani untuk tanam sayur-sayuran. Kami tanam seperti tanam kucai, dan juga kami akan minta bahawa restoran-restoran bekerjasama dengan projek perintis ini di mana di dia punya restoran dia letak *vertical farming* di sini. Bila kami tanam sayur-sayuran yang cantik, terus letak di sana. Bila nak makan mereka potong sahaja bagi balik itu botol dia akan semulajadi.

Ahli Kawasan Pulau Betong (YB. Datuk Sr. Haji Muhamad Farid Bin Haji Saad):

Di mana Yang Berhormat?

Ahli Kawasan Sungai Puyu (YB. Phee Boon Poh):

Projek perintis.

Ahli Kawasan Pulau Betong (YB. Datuk Sr. Haji Muhamad Farid Bin Haji Saad):

Di mana?

Ahli Kawasan Sungai Puyu (YB. Phee Boon Poh):

KADUN sayalah. Ya, KADUN saya iaitu kata bila semua dah siap, saya boleh jemput pergi tengok.

YB. Yang di-Pertua Dewan Undangan Negeri:

Okey.

Ahli Kawasan Sungai Puyu (YB. Phee Boon Poh):

Sudah ada, bukan tidak ada. Tetapi ini untuk orang kata wujudkan satu *green economy* supaya orang kampung pun boleh terlibat diri. Kerana mereka tanam macam kuchai, nak makan potong sahaja. *This is the concept which you want to help.* So sesiapa pun boleh terlibat diri dalam program ini. Memang pada mulanya *capex* akan jadi tinggi sikit, selepas itu *opex* akan jadi rendah. So ini adalah satu cara-cara untuk kami menggalakkan *green economy* di Pulau Pinang. Dato' Speaker.

YB. Yang di-Pertua Dewan Undangan Negeri:

Habis?

Ahli Kawasan Sungai Puyu (YB. Phee Boon Poh):

Belum habis, kalau nak habis, saya boleh habiskanlah.

YB. Yang di-Pertua Dewan Undangan Negeri:

Ya, sila.

Ahli Kawasan Penanti (YB. Dr. Hajah Norlela Binti Ariffin):

Mohon laluan, satu sahaja, sebab saya takut dia terus kata habis. Saya mohon menyokong ka apa ka.

Ahli Kawasan Sungai Puyu (YB. Phee Boon Poh):

Saya tak habis, Speaker takut. Saya habis, *you* takut, saya susahlah.

Ahli Kawasan Penanti (YB. Dr. Hajah Norlela Binti Ariffin):

Sebab saya lambat sikit *respond just now*, bila saya dengar jawapan, maknanya nak *rewind* sikit-sikit sahaja. *Rewind* sikit sahaja, maknanya apa-apa pelaburan yang datang di Pulau Pinang, Kerajaan Negeri tidak ada kawalan, tidak boleh kawal ataupun kalau industri ataupun produk itu ataupun proses itu membahayakan ke untuk bagi negeri kita, kita tidak boleh *check* dulu ka sebelum perkara itu diluluskan?

Ahli Kawasan Sungai Puyu (YB. Phee Boon Poh):

Jika kami telah bagi peluang mereka *check*, dia tak akan wujud di Negeri Pulau Pinang. Itulah kisah benar. Oleh yang demikian, selepas kami sudah tahu, kami buat semakan satu demi satu, kami buat semakan kami dah minta dia hadir di KOMTAR dan juga kami tanya sama dia *what is your ERT, what is your contingency plan* termasuk *shower bath* dan lain-lain. Kelmarin malam saya telah kata bahawa saya tidak puas hati. Saya kata bantahan tetapi dia sudah wujud kami akan buat perbantahan, *very close monitory, close monitory because of the historical...*(gangguan).

Ahli Kawasan Batu Uban (YB. Dr. T. Jayabalan A/L A. Thambyappa):

Contingency plan and ERT(gangguan).

YB. Yang di-Pertua Dewan Undangan Negeri:

Nanti lah, saya macam balik kepada semalam. Sama saja, tak mahu. Sudah, sudah...(gangguan).

Ahli Kawasan Sungai Puyu (YB. Phee Boon Poh):

Round, round. I think you better, you yang tanya, saya akan jawab seperti kelmarin malam saya telah jawab...(gangguan). You mahu senarai, saya bagi senarai...(gangguan).

Ahli Kawasan Pulau Betong (YB. Datuk Sr. Haji Muhamad Farid Bin Haji Saad):

Ini salah YB. Penanti.

Ahli Kawasan Penanti (YB. Dr. Hajah Norlela Binti Ariffin):

Itu baru dapat. Dr. Jaya dia baru *confirm* benda tu memang bahaya, sebab tu bila saya dengar, dia sebagai seorang pakar. Tak kan kita tak ada *respond*, biar lah, hmmm...tak pa.

Ahli Kawasan Sungai Puyu (YB. Phee Boon Poh):

Laporan itu sudah tulis dengan begitu jelas....(gangguan).

YB. Yang di-Pertua Dewan Undangan Negeri:

Okay, next topic, next word.

Ahli Kawasan Sungai Puyu (YB. Phee Boon Poh):

YB. Dato' Speaker, akhir kata, saya ingin mengucapkan ribuan terima kasih kepada semua pihak termasuk jabatan, agensi-agensi kerajaan termasuk NGO-NGO serta komunit dan institusi-institusi swasta yang telah membantu Kerajaan Negeri untuk melaksanakan program-program Kebajikan, Masyarakat Penyayang dan Alam Sekitar demi kesejahteraan dan kemakmuran rakyat Negeri Pulau Pinang. Semoga kerjasama antara kerajaan dan masyarakat sivil akan sentiasa membantu Kerajaan Negeri dalam membaiki perkhidmatannya kepada *share-holder* yang terbesar di Pulau Pinang iaitu rakyat Negeri Pulau Pinang.

Bagi mengakhiri ucapan penggulungan saya, sekali lagi saya mengucapkan terima kasih kepada Ahli-ahli Yang Berhormat yang telah membangkitkan pertanyaan dan mengemukakan isu-isu yang berkaitan dengan Kebajikan, Masyarakat Penyayang dan Alam Sekitar. Yang ada terlewat komen, cadangan yang saya telah terima diucapkan terima kasih. Sesiapa yang saya tidak dapat jawap kalau mereka masih minat boleh jumpa saya sambil minum kopi saya akan jawab di meja rundingan di sana.

Oleh yang demikian, saya mengucapkan ribuan terima kasih. Saya mohon menyokong.

YB. Yang di-Pertua Dewan Undangan Negeri:

Terima kasih, YB. Sungai Puyu 2 jam 14 minit. *You* telah angkat masa penggulungan yang lain. Sila Machang Bubuk, bukan, bukan Batu Lancang. *Sorry*.

Ahli Kawasan Sungai Puyu (YB. Phee Boon Poh):

Saya minta maaf, saya telah peningkan Dato' Speaker.

Ahli Kawasan Batu Lancang (YB. Law Heng Kiang):

YB. Dato' Yang di-Pertua Dewan Undangan Negeri, YB. Ahli-ahli Dewan Undangan Negeri, Ketua-ketua Jabatan Kerajaan. Saya ingin merakamkan setinggi-tinggi penghargaan kepada Dewan yang mulia ini kerana memberi peluang kepada saya untuk membentangkan ucapan penggulungan bagi menjawab soalan-soalan tambahan berkaitan isu-isu pembangunan pelancongan yang telah dibangkitkan semasa perbahasan Bajet 2017.

YB. Dato' Yang di-Pertua Dewan, di atas usaha Kerajaan Negeri, Pulau Pinang kini menjadi salah satu destinasi pelancongan yang amat popular dengan kadar kedatangan pelancong yang semakin meningkat saban tahun. Mengikut statistik dari Malaysia Airports Berhad, jumlah kemasukan pelancong ke Lapangan Terbang Antarabangsa Pulau Pinang semakin meningkat.

Pada tahun 2014, jumlah pergerakan penumpang di Lapangan Terbang Antarabangsa Pulau Pinang ialah 6,029,850 orang penumpang dan pada tahun 2015 pula, jumlah ini meningkat sebanyak 3.62% iaitu sebanyak 6,258,756 orang penumpang.

Pergerakan penumpang sehingga September 2016 pula ialah 4,916,069 orang dibandingkan dengan tahun 2015 iaitu sebanyak 4,643,507 orang dengan peningkatan sebanyak 5.87%.

Pada tahun 2016, kita dapat lihat jumlah pelancong asing sehingga bulan September yang melalui Lapangan Terbang Antarabangsa Pulau Pinang ialah 1,032,716 orang penumpang. Jika dibandingkan dengan tahun 2015 sehingga September, jumlah penumpang ialah sebanyak 928,353 sahaja. Ini menunjukkan peningkatan sebanyak 11.24% pada tahun 2016 dan saya yakin bilangan penumpang akan bertambah di bulan Oktober hingga Disember kerana cuti sekolah, musim perayaan dan cuti musim sejuk.

Untuk makluman sekalian, 10 negara teratas yang melawat Pulau Pinang sehingga bulan September 2016 ialah Indonesia dengan jumlah 195,929 orang dekat 200,000 lah, yang kedua Singapura, saya tak perlu sebut semua angka-angka kerana semua jawapan lebih kurang sama. Yang ketiga China, keempat Jepun, kelima Australia, keenam United Kingdom, ketujuh Amerika Syarikat, kelapan Thailand, kesembilan Taiwan dan ke sepuluh India. Ini merangkumi merata-rata negara dalam dunia ini.

Sektor pelancongan Pulau Pinang masih lagi menerima banyak anugerah-anugerah dari media antarabangsa seperti berikut. Untuk tahun ini, memang kita dapat banyak anugerah yang pertama adalah di awal tahun 2016 iaitu Majalah Lonely Planet menamakan George Town sebagai "Bandaraya Yang Keempat Terbaik di Dunia Untuk Melancong pada Tahun 2016". Yang kedua, Majalah Conde Nast Traveller. Ini majalah dari Eropah telah memilih Pulau Pinang sebagai "Tempat Yang Terbaik untuk Bersara pada Tahun 2016". Yang ketiga, Los Angeles Times dari Amerika Syarikat telah memilih George Town sebagai "16 Destinasi Pelancongan Terunggul Tahun 2016". Yang keempat, Forbes Magazine iaitu sebuah majalah US Ekonomi Magazine yang terkenal di Amerika Syarikat juga memilih Pulau Pinang sebagai "Destinasi Budget Travel" yang terbaik di Dunia untuk tahun 2016. Yang kelima, pada tahun 2014, Lonely Planet juga telah memilih Pulau Pinang sebagai "Destinasi Makanan Yang Terunggul di Dunia". Yang keenam, pada tahun 2014 juga, George Town telah dipilih di dalam senarai 15 destinasi "Street Art" yang terhebat di dunia.

Ini membuktikan Pulau Pinang semakin terkenal di mata dunia, lebih-lebih lagi dengan kekayaan warisan kebudayaan yang ada. Oleh itu, ramai pelancong-pelancong khususnya wartawan antarabangsa, produser TV dan pengarah filem-filem memberikan tumpuan ke Pulau Pinang.

Berkenaan Fi Kerajaan Tempatan yang berkuatkuasa pada 1 Jun 2014 yang lepas, Fi Kerajaan Tempatan telah dikenakan kepada penginap hotel dengan kadar RM3.00 semalam sebilik bagi hotel empat dan lima bintang manakal RM2.00 untuk satu bilik satu malam bagi hotel tiga bintang dan ke bawah. Semua yang ingin tahu kutipan dari 2014 sehingga September 2016 bagi kedua-dua Pihak Berkuasa Tempatan adalah sebanyak RM19,764,972. Sehingga September 2016, Kerajaan Negeri melalui Jawatankuasa Fi Kerajaan Tempatan yang dipengerusikan oleh Ketua Menteri telah meluluskan perbelanjaan sebanyak RM9,019,556.13 bagi pembiayaan program-program yang memberikan manfaat kepada industri pelancongan di Pulau Pinang seperti berikut:

Yang pertama, *Asean Tourism Forum (ATF)* awal tahun ini di Manila dengan peruntukan RM185,313.53.00. Yang kedua, *World Travel Mart (WTM) Connect Asia Pulau Pinang* dengan RM464,242.60. Yang ketiga, *International Tourism Exchange (ITB) Asia* di Singapura pada tahun lepas tetapi wang disalurkan pada tahun ini dengan RM415,000. Yang keempat, *Penang Networking Session (ITB) Asia Singapore 2016* dengan RM35,000. Yang kelima, PICEB Sdn. Bhd. Pembiayaan kos pengurusan dalam mempromosi dan memasarkan dengan peruntukan RM1.0 juta. Yang keenam, dengan memberi peruntukan kepada *Penang Global Tourism* bagi pembiayaan kos promosi dan memasarkan bagi pasaran khususnya Negara China dengan kos RM1.0 juta. Yang ketujuh, Acara V-Con pada 2016, Mei

dengan peruntukan sebanyak RM100,000.00 kepada mereka kerana mereka membawa 15,000 peserta ke Pulau Pinang selama lima (5) hari. Yang kelapan, Acara Seberang Perai *Fiesta Food Mega Festival* dengan peruntukan RM320,000. Yang kesembilan *Asia-Pacific Masters Games 2018* ditaja juga dengan Kementerian Pelancongan sebanyak RM1.0 juta dan Kerajaan Negeri memperuntukkan RM4.5 juta untuk acara ini.

YB. Dato' Yang di-Pertua Dewan, pada masa kini, Kerajaan Negeri ingin memberikan fokus kepada pelancongan M.I.C.E iaitu *Meetings, Incentives, Conventions & Exhibitions*....(dengan izin). Pada tahun ini sahaja kita telah menerima beberapa pelancong MICE contohnya seramai 2,00 orang delegasi dari Perfect China, SemiCon Conference dengan 1,000 peserta. Seperti saya kata tadi V-CON membawa 15,000 orang pada Mei tahun ini. Selain daripada itu, baru-baru lepas 2,3 hari, 18-20 November sebanyak 12,000 yang dibawa oleh MBI kepada negeri ini selama 3 hari. Semua hotel-hotel penuh.... (gangguan).

Ahli Kawasan Pengkalan Kota (YB. Lau Keng Ee):

Penjelasan, terima kasih YB. Batu Lancang. Seperti YB. Batu Lancang telah menyuarakan bahawa baru-baru ini MBI mengadakan satu konvensyen di Pulau Pinang dan membawa lebih daripada 12,000 pelancong datang ke sini. Adakah Kerajaan Negeri mempunyai sebarang rancangan atau kaedah untuk mengawal keadaan situasi macam ini kerana pada 2, 3 hari tersebut kita boleh nampak banyak-banyak bas-bas yang membawa pelancong-pelancong tersebut. Apabila sampai di mana-mana tempat, *especially* di dalam George Town, semua tempat *jam* dan menyebabkan kesesakan lalu lintas kerana bas-bas mereka banyak *parking* di tepi jalan dan menyebabkan jalan menjadi sempit dan mengakibatkan kesesakan lalu lintas. So, adakah sebarang rancangan Kerajaan Negeri mampu selain daripada mampu menggalakkan orang datang ke sini, tapi macam mana untuk mengatur rancangan.

Ahli Kawasan Batu Lancang (YB. Law Heng Kiang):

Ini memang kita tidak begitu tahu kerana perjalanan mereka kemana-mana dan kita memang mempunyai pengalaman di mana V-Con pada bulan Mei, mereka membawa 15,000, semua pergi ke SPICE iaitu di Bayan Baru. Tetapi ini MBI bukan sahaja pergi dua (2) hari di SPICE, tetapi juga membawa delegasi-delegasi ini ke *mall* untuk membeli belah. Ini telah menjadi kesesakan lalu lintas di George Town.

Selepas saya tahu keadaan itu, saya telah berhubung dengan mereka bahawa kalau ada *group* yang begitu datang ke George Town perlu berhubung dengan kami dan saya boleh atur mesyuarat supaya pihak Polis pun tahu di mana mereka akan pergi, di mana jalan akan mereka pergi kerana ini adalah ahli-ahli dari kumpulan mereka. So, jadi *mall* adalah satu *target* untuk membawa mereka ke sana untuk membeli belah. Untuk masa di hadapan mereka pun setuju bahawa satu mesyuarat perlu diadakan supaya pihak Polis tahu dan cara-cara mereka membawa bas ke George Town pun perlu ikut peraturan.

Kerana saya memang pernah menyertai *conference* di Negara China di mana mereka ada lebih kurang 100, 200 bas juga. Tetapi mereka dengan ada *numbering*, 1 hingga 100 nombor punya bas. So, mereka akan ikut *numbering* tetapi saya rasa delegasi ini kali ini mereka tidak begitu teratur.

So, jadi saya sudah *fix* satu tarikh iaitu 16 Disember bulan depan supaya semua agen-agen pelancongan atau *player* pelancongan boleh satu mesyuarat apabila rombongan-rombongan datang ke Pulau Pinang, mereka perlu tahu dan memang Kerajaan Negeri perlu tahu pihak Polis perlu tahu dan apakah pelan-pelan atau rancangan kita supaya mereka kesesakan lalu lintas boleh diatasi.

So, ini adalah mula kerana mereka akan datang lagi untuk tahun depan. V-Con. Sama juga mereka sudah *booked* SPICE dalam awal bulan Mei tahun depan. Di mana mereka akan bawa bertambah lagi, 20,000. MBI pun sama. Mereka sudah *booked* SPICE pada Mei 13 dan 14 dengan ahlinya 20,000 lebih. Ahli-ahli ini semua mereka tanggung bayaran hotel sendiri dan kumpulan ini mereka kadang-kadang susah nak *control* ahli-ahli mereka. Tapi kita tak tahu macam manalah. Kali ini kita akan aturkan mesyuarat supaya pihak polis boleh tahu dan kita akan beri nasihat bagaimana mereka bas-bas yang perlu mengikut sistem baru boleh masuk ke George Town lah.

Dan selain daripada itu, Sabtu ini ada program lagi satu, iaitu *ASICS International Penang Bridge Marathon* di mana 30,000 peserta akan menyertai acara ini dan dengan 80 buah negara. Saya rasa ini mereka akan duduk di hotel-hotel di George Town dan juga di Bayan Baru. So, ini memang tiap-tiap tahun acara ini dilaksanakan selalunya hotel penuh tetapi mereka datang bukan dengan bas. Ada bas tetapi tak begitu banyak sampai lebih 100 bas. Ini dari individu. Tetapi kita ada aturkan satu bas. Mungkin kesesakan lalu lintas tak begitu teruklah.

Dan juga ada program-program yang lain di bulan depan iaitu *Penang Dragon Boat Festival* pada 10-11 Disember di mana 3,000 peserta dari 38 pasukan dari seluruh dunia akan datang dan juga akan ada satu program yang rancak iaitu *Penang International Ballroom Dancing Championship* yang menarik 3,000 orang peserta. *Penang International Ballroom Dancing* di negeri-negeri lain tidak mampu buat acara yang memang ini dianjurkan oleh swasta. Memang terkenal di Pulau Pinang dan di dunia.

Pada tahun hadapan pula ada beberapa MICE bertaraf antarabangsa akan datang iaitu kita akan buat satu *conference*. *Asia Pacific Tourism Conference*, bekerjasama dengan negara China Beijing, pada bulan Mac dan bulan April kita adakan ada satu *Penang International Food Festival* iaitu telah diumumkan oleh Ketua Menteri dan seperti mana saya kata *we conference* pada awal Mei tahun depan dengan 20,000 MBI, 13-14 Mei tahun depan dengan 20,000, bulan September tahun depan ada satu *Vietnam Friendship Conference* diadakan di sini dengan peserta seramai 450 peserta di mana sekarang ada kapal terbang terus dari Ho Chi Minh ke Pulau Pinang. Mungkin kerana itu ini *conference* dapat diadakan di Pulau Pinang....(gangguan).

Ahli Kawasan Pulau Betong (YB. Datuk Sr. Haji Muhamad Farid Bin Haji Saad):

Boleh saya tahu apa berlaku dengan *Penang World Music*?

Ahli Kawasan Batu Lintang (YB. Law Heng Kiang):

Penang World Music kita telah berhenti buat sejak tahun lepas kerana setiap kali kita memperuntukkan lebih kurang RM900,000 hingga RM1.0 Juta. Tetapi dengan perbelanjaan yang besar ini, kita tak dapat begitu ramai peserta atau tak begitu ramai yang berminat dengan muzik tradisional ini. Ini bukan muzik rancak jadi. Sejak 2010 kita anjur. Kadang-kadang dapat RM3,000 satu malam. Kita buat dua (2) malam. Jadi, kadang-kadang dua (2) hari RM6,000.00 sahaja. Tak rancak seperti begitu macam *Penang Marathon*, *Penang Dragon Boat*, itu yang lain. Perbelanjaan yang besar tetapi dapat pulangan atau pelancong datang ke Pulau Pinang tak begitu banyak. Oleh sebab itu saya telah cadangkan supaya program ini tidak dilaksanakan, tetapi kita buat untuk program-program yang lain.

Ahli Kawasan Pulau Betong (YB. Datuk Sr. Haji Muhamad Farid Bin Haji Saad):

Sedarkah Yang Berhormat *event the rain forest world music* di Sarawak juga memakan masa yang lama untuk popular dan menjadi destinasi pelancongan antarabangsa. So kalau Yang Berhormat kata 2010 baru buat, sekarang baru berapa kali buat dah *give up*, so, saya rasa kita juga memberi masa dan mungkin promosi kurang daripada Yang Berhormat. Yang Berhormat mungkin pergi buat promosi Vietnam, *Miss Vietnam* apa tadi ka? Tapi terlupa yang apa cakap tadi? Yang Berhormat boleh buat promosi program lain. Tetapi promosi untuk *Penang World Music* ini tidak dibuat bersungguh-sungguh sebab saya rasa ramai pencinta muzik luar sana yang menjadikan *traditional music*, perjumpaan tahunan di kalangan ahli-ahli muzik di seluruh dunia. Seperti mana yang berlaku di Sarawak, *World Music Rain Forest* di Sarawak.

Ahli Kawasan Batu Lintang (YB. Law Heng Kiang):

Saya rasa bukan sahaja kita tidak dapat peminat-peminat dari luar negara walau dari orang tempatan pun tak begitu berminat dengan *traditional music* ini. Walaupun kita dengan jemput banyak popular dari negara-negara asing dari semua negara kita pernah jemput. Tapi, bukan promosi kita tak ada. Kita memang ada, tetapi hasilnya tak begitu berbaloi. Tak begitu berbaloi. So. Jadi kita lebih baik tumpukan acara-acara yang boleh dapat penumpang atau pelancong-pelancong yang datang ke Pulau Pinang.

Seperti tahun depan, kita ada program yang baru dengan perbelanjaan RM1.0 Juta untuk *Penang International Food Festival* memang mungkin makanan ini memang di Malaysia atau Pulau Pinang memang terkenal di luar negara lah, mungkin ini lebih baik berbanding dengan muzik di mana muzik ini, *traditional music* dia memang hanya buat di Sarawak. Di tempat lain pun tak begitu ada dan memang di negara Thailand popular, di Indonesia popular kerana populasinya begitu banyak, tetapi kita tahulah selepas buat tiga (3), saya rasa 3,4 tahun kita tahu program ini tak akan pergi jauh ke mana. So, kita tukar program ini.

Ahli Kawasan Berapit (YB. Ong Kok Fooi):

Boleh beri laluan. Saya mengucap tahniah kepada YB. Pelancongan, YB. Batu Lancang. Sudah dua (2) tahun memang dia banyak rajin. Kalau *compare last term*, kalau hotel di Pulau Pinang, *rate* mereka untuk mendapat pelancong tak sampai 80% *peak season*. Pelancong yang tinggal di hotel sekarang lebih daripada 150%. Ada *waiting list*. *Hotel full when peak season, school holiday*. Tetapi selain daripada memberitahu pelancong datang ke Pulau Pinang jalan-jalan, makan-makan saya harap YB. Pelancong, YB. Batu Lancang dia memang pergi mana-mana untuk *introduce* Pulau Pinang. Dia bagus. Boleh menambahbaikkan pelancongan di Pulau Pinang dengan musik, dengan *art*, dengan *entertainment*. *Movie by our* YB. Kebun Bunga. Sebab macam di Korea. *Korea has nothing at all*. Disebabkan drama dia, *movie* dia. Sekarang korea satu contoh *country*. So, saya harap YB. Batu Lancang pelancong *man*. *Tourism man*. *Everyone call him "Mr. Tourism"*. *Okay. Increase all this in your project or program-program of tourism in Penang*. Terima kasih.

Ahli Kawasan Pulau Betong (YB. Datuk Sr. Haji Muhamad Farid Bin Haji Saad):

Penjelasan YB. Pelancong telah pun beberapa kali. Batu Lancang, *sorry*. Tersasul. Telah memberikan senarai projek yang panjang. Tetapi saya cuba mendengar tidak ada pula projek kebanyakannya bertumpu di setengah kawasan sahaja di Seberang Perai Selatan, di Seberang Perai Tengah, di Seberang Perai Selatan. Di Balik Pulau, saya tak nampak....(gangguan).

Ahli Kawasan Batu Lancang (YB. Law Heng Kiang):

Belum sampai lagi. Baru nak program saja....(gangguan).

Ahli Kawasan Pulau Betong (YB. Datuk Sr. Haji Muhamad Farid Bin Haji Saad):

Saya ingat YB. Pelancong dok melencong ke tempat lain, okey saya tunggu.

Ahli Kawasan Batu Lancang (YB. Law Heng Kiang):

Yang Berhormat sat lagi saya sampai topik ini. Sekarang topik *cruise*....(gangguan).

Ahli Kawasan Seri Delima (YB. Sanisvara Nethaji Rayer A/L Rajaji):

Sebentar Yang Berhormat, soalan tentang *Air Port* siapa akan jawab? Tentang Lapangan Terbang Antarabangsa. Okey, baik-baik.

Ahli Kawasan Batu Lancang (YB. Law Heng Kiang):

Pelancongan *cruise* di Pulau Pinang juga mempunyai potensi yang ketara oleh kerana Pengkalan Swettenham terletak di Bandaraya George Town Pulau Pinang yang penuh dengan kepelbagaian budaya dan tapak warisan merupakan sebuah destinasi pelancongan *cruise* yang unik. Sebagai pintu masuk utama para pelancong melalui jalan laut ke Pulau Pinang. Pelabuhan Pulau Pinang kini mampu menerima *cruise* terbesar di dunia. Namun begitu, promosi dalam sektor pelancongan *cruise* masih tidak mencukupi. Oleh yang demikian, pelancongan *cruise* perlu dipromosikan ke seluruh dunia supaya dapat menarik lebih banyak pelancong. Untuk makluman Dewan, jumlah bilangan kapal *cruise* luar negara yang telah berlabuh di Pulau Pinang ialah sebanyak 190 buah. Ini menjadikan Pulau Pinang sebagai hub pelancongan *cruise* yang utama di Malaysia. Beberapa kapal *cruise* antarabangsa yang bersaiz besar

telah pun berlabuh di Pulau Pinang sehingga kini seperti:-

1. Kapal Ovation of The Seas pada bulan Jun 2016 dengan muatan lebih daripada 4,000 penumpang.
2. Kapal Queen Elizabeth pada bulan April 2016 dengan muatan 2,500 penumpang.
3. Kapal Queen Mary pada bulan Februari 2015 dengan muatan 3,800 penumpang.

Selain itu, beberapa kapal *cruise* yang bersaiz besar juga telah berlabuh di Pulau Pinang dari bulan Jun 2016 hingga bulan ini seperti:

1. Kapal Mariner (RCI) dengan muatan 3,114 orang penumpang
2. Kapal Costa Victoria dengan muatan 2,394 orang penumpang
3. Kapal Sea Princess dengan muatan 1,950 orang penumpang
4. Kapal AIDAbella dengan muatan 2,500 orang penumpang

Manakala dari bulan November 2016 hingga April 2017 sebanyak 18 kapal *cruise* akan berlabuh di Pulau Pinang dengan jumlah 108 kali di pelabuhan dan anggaran sebanyak 226,800 orang penumpang.

Ahli Kawasan Pulau Betong (YB. Datuk Sr. Haji Muhamad Farid Bin Haji Saad):

YB. Batu Lintang, jeti *star cruise* itu, milik *federal* atau milik *state*? Yang buat promosi Kementerian Pelancongan ke atau *state*?

Ahli Kawasan Batu Lintang (YB. Law Heng Kiang):

Dua-dua.

Ahli Kawasan Pulau Betong (YB. Datuk Sr. Haji Muhamad Farid Bin Haji Saad):

Jadi bermakna pelancongan Pulau Pinang ini kita berterima kasih kepada Kerajaan Persekutuan juga, Kementerian Pelancongan kerana turut membantu Pulau Pinang untuk mencapai apa yang ada sekarang ini. Bukan Pulau Pinang, Pulau Pinang, Pulau Pinang tak betul.

Ahli Kawasan Batu Lintang (YB. Law Heng Kiang):

Saya berucap untuk jawatankuasa ini pada negeri lah. Negara itu Menteri yang berucaplah.

Ahli Kawasan Pulau Betong (YB. Datuk Sr. Haji Muhamad Farid Bin Haji Saad):

Bermakna setiap program yang dibuat adalah atas kerjasama yang diberikan oleh Kerajaan Persekutuan, iaitu Kementerian Pelancongan.

Ahli Kawasan Batu Lintang (YB. Law Heng Kiang):

Memang. Memang.

Ahli Kawasan Pulau Betong (YB. Datuk Sr. Haji Muhamad Farid Bin Haji Saad):

Memang? Rekod memang.

Ahli Kawasan Batu Lencang (YB. Law Heng Kiang):

Memang. Tak nafikan kerana ada bekerjasama dengan dua-dua pihak baru boleh berjalan lancar untuk kapal *cruise*. Kalau ada hanya Kerajaan Negeri, memang tak mampu kerana dengan pengubahsuaian swasta di Port Swettenham, mereka mampu melabuhkan lebih banyak pelaburan dan mereka sudah rancang akan menambah baik infrastruktur di sana. Jadi, ada lebih banyak lagi *cruise-cruise* besar lebih yakin akan berlabuh di sini. Sebab itu saya kata dalam enam (6) bulan ini sahaja ada lebih 226,000 orang. Untuk tahun ini, saya ingat dalam bulan April ada empat (4) buah kapal berlabuh dalam satu hari dengan penumpang sebanyak 10,000 dan tahun depan bulan Mac, 13 haribulan dengan enam (6) buah kapal *cruise* datang pada satu hari membawa 17,000 penumpang. Ini dalam satu hari, kita pun ada mesyuarat bagaimana *port* memberikan kapal berlabuh dulu dan kemudian lepaskan penumpang kemudian mereka pergi ke tengah laut dan bas-bas beratur dari mana, memang kita ada mesyuarat tentang itu dan dengan adanya mesyuarat, lancar sedikit, tak begitu sesak di kawasan Port Swettenham.

Ahli Kawasan Seri Delima (YB. Sanisvara Nethaji Rayer A/L Rajaji):

Sedikit Yang Berhormat. Saya pun dengar betapa rajin dan bertungkus-lumus Yang Berhormat bekerja mempromosikan Pulau Pinang di antarabangsa. Adakah Yang Berhormat setuju kalau boleh sekali sekala bila kapal-kapal ini berlabuh, ajaklah kita pergi sekali. Saya tak pernah naik pun. Tak ada siapa yang pernah naik. Jadi kalau boleh kalau kapal-kapal ini berlabuh, bila ada majlis keramaian, jemputlah semua sekali.

Ahli Kawasan Batu Lencang (YB. Law Heng Kiang):

Jadi sekarang ini tawaran akan dibuka.

Ahli Kawasan Seri Delima (YB. Sanisvara Nethaji Rayer A/L Rajaji):

Terima kasih. Jadi setakat ni Yang Berhormat sendiri pernah pergi tak apa-apa majlis? Yang Berhormat pernah dijemput tak? Untuk majlis makan malam di kapal.

Ahli Kawasan Batu Lencang (YB. Law Heng Kiang):

Ada, ada.

Ahli Kawasan Seri Delima (YB. Sanisvara Nethaji Rayer A/L Rajaji):

Mengapa tak jemput kami?

Ahli Kawasan Batu Lencang (YB. Law Heng Kiang):

Ada banyak yang telah dijemput.

YB. Yang di-Pertua Dewan Undangan Negeri:

YB. Seri Delima, soalan tak cukup banyak.

Ahli Kawasan Batu Lencang (YB. Law Heng Kiang):

Pada 16 Disember, pukul 3.00, saya ada satu mesyuarat berkenaan dengan MICE. Bagaimana semua yang datang ini, *tourism industrial* juga hadir, jadi kalau Yang Berhormat-Yang Berhormat semua ada senang, boleh dijemput dan kalau sesiapa....(gangguan).

Ahli Kawasan Seri Delima (YB. Sanisvara Nethaji Rayer A/L Rajaji):

Ulangi tarikh.

Ahli Kawasan Batu Lancang (YB. Law Heng Kiang):

16 Disember. Jadi lepas mesyuarat, siapa yang ingin duduk satu (1) malam dalam kapal keluar di tengah laut, bayar sendiri.

YB. Yang di-Pertua Dewan Undangan Negeri:

Ini dah syok dengar, bayar sendiri. YB. Batu Lancang, 5 minit sahaja.. (ketawa)

Ahli Kawasan Batu Lancang (YB. Law Heng Kiang):

Makan ada, tapi yang kena duduk dalam kapal satu (1) malam kena bayarlah. Tak mahal, baru RM400 lebih sahaja. Saya ingat masa itu bonus sudah dapat. Bonus untuk Kerajaan Negeri, ada.

Untuk Seberang Perai sekarang. Kini industri pelancong di Seberang Perai semakin rancak dan maju, lebih-lebih lagi dengan pembangunan di Batu Kawan. Untuk maklumat Dewan, malam ini "Design Village" sebuah *outlet* mall yang pertama di Pulau Pinang akan dibuka secara rasminya pada hari ini dengan banyak kedai-kedai berjenama dengan harga yang berpatutan. Selain itu, IKEA pula akan dibuka pada tahun 2018, dan juga ada satu lagi Golf yang berdaftar 5 Bintang juga akan diadakan *open tender* dalam bulan depan. Belum tutup lagi. Sesiapa berminat boleh. Juga ada KDU. Cawangan KDU akan buka di sana, hospital swasta juga ada di sana, banyak akan berkumpul di Batu Kawan dan memang seperti Ketua Menteri umumkan, lebih 11,000 unit rumah akan dibina di sana. 11,000 unit dari Kerajaan Negeri termasuk swasta lebih daripada 20,000. Jadi kita jangka selepas tiga (3) tahun, lima (5) tahun, penduduk-penduduk memang padat di sana. Jadi, business akan bertambah baik.

Selain daripada itu, MPSP juga ada memainkan peranan mereka, menubuhkan unit warisan untuk mempromosikan tapak-tapak pelancongan dan warisan serta bangunan-bangunan bersejarah seperti Bangunan Kolonial, Rumah Tradisional, Artifak dan tapak-tapak monumen. Kita juga mempromosikan bangunan-bangunan warisan dunia yang bakal digazetkan dengan membukukan "Kisah Seberang Perai", mengadakan pameran serta promosi melalui media cetak. Jawatankuasa Pelancongan dan Unit Warisan untuk merancang, membangun dan memantau tapak-tapak pelancongan dan warisan serta menambahbaik kawasan / bangunan yang dikenalpasti. Keempat, menerbitkan *Seberang Perai Tourist Map*, dan *Seberang Perai Heritage Map*, *Seberang Perai Coffee Table Book* dan *Seberang Perai Food Trail*. Baru-baru ini, saya sudah siap satu brosur makanan di Seberang Perai sahaja. Ini akan diedarkan bulan depan dan juga *bird watching* di mana tempat-tempat menarik boleh menarik peminat-peminat burung yang datang. Ada yang bermacam burunglah...(gangguan). Ada peminat burung dari Amerika Syarikat dan Kanada datang ke Air Itam Dalam. Pergi tangkap gambar burung-burung di sana. Tempat itu memang sesuai untuk peminat-peminat burung dan kamera-kamera mereka berharga lebih RM20,000 hingga RM40,000.

Ahli Kawasan Penaga (YB. Datuk Mohd Zain Bin Ahmad):

Saya nak tanya soalan berkaitan dengan buku tu. Saya difahamkan di kawasan saya di Penaga dekat Seri Pantai, saya difahamkan akan dibina satu tempat untuk tujuan tengok burung. Betul tak? Ada tak di dalam rancangan ataupun nama tempat itu disenaraikan di dalam buku tersebut? Disenaraikan. Terima kasih.

Ahli Kawasan Batu Lancang (YB. Law Heng Kiang):

Ini tempat lama. Yang baru belum. Program-program yang lain...(gangguan). YB. Sungai Dua tunggu sat lah. Tanya burung?

Ahli Kawasan Sungai Dua (YB. Muhamad Yusoff Bin Mohd Noor):

Terima kasih YB. Batu Lancang. Cuma dari segi *bird watching*...(dengan izin), memang ada di Air Itam Dalam. Cuma kalau boleh, infrastruktur. Kita nak masuk dalam tu kena ada infrastruktur yang baik. Cuma jalan kecil. Jadi, jalan asas pun tak cukup. Jadi mungkin kalau kita nak naiktarafkan. *Insyallah* kita dah buat. PERDA dah buat tempat jalan, titi dan sebagainya. Cuma, ada yang penambahbaikan dari segi itu. Kedua, dari segi makanan. Saya dah bangkitkan makanan. Sungai Dua kawasan makanan. Banyak makanan di situ cuma kadang-kadang peranan pihak Majlis dari segi penyediaan tempat-tempat letak kereta yang mencukupi, mungkin ada kawasan lapang kita boleh sediakan. Mungkin akan menimbulkan masalah dari segi kesesakan. Di Sungai Dua juga kita nak buat *river cruise*, pelancongan *agro tourism* sepanjang sungai. Jadi kita mungkin akan juga melibatkan pihak pelancongan negeri iaitu kita harap akan dimasukkan nanti dan diberikan keutamaan kepada *river cruise* yang akan kita buat sepanjang sungai. Terima kasih.

Ahli Kawasan Batu Lancang (YB. Law Heng Kiang):

Memang kita maklum dan kita cuba sedaya upaya untuk menaiktaraf dengan semua infrastruktur di sini lah....(gangguan).

Ahli Kawasan Berapit (YB. Ong Kok Fooi):

Bagi laluan sedikit Yang Berhormat. Menjawab kalau *eco tourism* itu, *bird watching* itu, tak boleh buat apa-apa pembangunan. Ini akan menjejaskan kehidupan *natural* burung itu. Di luar negara, memang macam itu. Kalau buat semua itu, akan menyebabkan burung lari. *That's why, eco tourism* itu *you have to maintain the same as natural. Thank you.*

Ahli Kawasan Batu Lancang (YB. Law Heng Kiang):

Memang kita tahu. Dalam hutan kita tak akan sentuh. Di tepi jalan itu akan ditambah baik lah. Lain-lain program adalah seperti disini iaitu menganjurkan Durian Festival di Nibong Tebal memang telah masuk. Sejak tahun lepas dan tahun ini sehingga semua. Sekarang durian *ochee* lebih terkenal daripada *musang king* ini. Ini adalah promosi kita. Dan juga kita buat Pesta Wau di kawasan Penaga, tahun lepas....(gangguan).

Ahli Kawasan Berapit (YB. Ong Kok Fooi):

Boleh bagi laluan sikit. Sebab di kawasan Berapit ada satu jenis durian yang sedap daripada *ochee* iaitu Durian Ibu Mertau. *This* durian ini perkampungan Berapit pada 50-an, 40-an, orang Hakka yang duduk di Berapit tu kalau mahu kahwin dengan gadis dia kena bawa durian ke ruman untuk (gangguan). So, saya harap ini akan ditulis dalam apa, *voucher? Brochure* dalam durian itu. Ini jenis yang tak ada di tempat lain. Hanya di perkampungan Berapit.

Ahli Kawasan Batu Lancang (YB. Law Heng Kiang):

Saya tak biasa dengar durian ini lagi. Okey kita yang lain ini Pesta Wau, Memancing ikan kita ada buat tahun depan bulan Mac tempat sama. Dan juga tarian pertandingan tarian naga di atas tiang di Megamall, dan kita ada juga tahun ini pada 24 Julai buat pertandingan kompang memang rancak. Di Mydin Kepala Batas, *uptown*. Dan esok kita ada satu *Seberang Perai International Conference On Ecotourism* di Light Hotel. Dan juga YB. Seberang Jaya telah menganjurkan satu *Seberang Perai Fiesta*. Memang ini pun dapat menarik ramai pelancong-pelancong dalaman dan luar untuk datang ke program ini.

Ahli Kawasan Penaga (YB. Datuk Haji Mohd Zain Bin Ahmad):

Boleh saya tanya soalan? Program-program yang dicadangkan ataupun akan dilaksanakan, adakah ini dibuat oleh pihak swasta ataupun dianjurkan oleh Kerajaan Negeri sendiri di bawah Yang Berhormat.

Ahli Kawasan Batu Lancang (YB. Law Heng Kiang):

Ya, di bawah Pejabat Daerah bersama dengan saya. Dan satu lagi program iaitu program kebudayaan *Hooray-Hooray Boria* yang telah berlangsung pada 20 November baru di Pasar Raya Mydin. Sudah lepas baru-baru dan kita akan buat lagi tiga (3) program iaitu belum sampai lagi. Ini berkenaan *homestay*. Saya rasa tak perlu sebut lagi apa itu *homestay* dan di sini saya akan bagi angka-angka *homestay* iaitu bagi tahun 2015 menunjukkan peningkatan sebanyak 6.34% berbanding dengan 2014 dan menjana pendapatan sejumlah RM750,000 lebih kurang.

Peningkatan ini merangkumi pelancong domestik dan antarabangsa. Manakala bagi September tahun 2000, jumlah pelancong yang menginap di Pulau Pinang *Homestay* seramai 3,187 orang. Jumlah pengunjung teramai bagi tahun 2000 adalah di *Homestay* Pulau Aman dengan 1,000 lebih, Pulau Aman. Dan diikuti *Homestay* Jalan Baru seramai 400 lebih. Manakala *homestay* lain-lain purata mencatat 100 ke 200. Dan ada satu yang ada berjaya sedikit di Kota Aur iaitu mereka dapat tempahan kontrak untuk satu tahun dari Australia. Ini YB. Penaga tahu. Tak perlu sebutlah. So, jadi memang ada berjaya sedikit lah bukan macam YB. Pulau Betong yang kata tak ada hasil....(gangguan).

Ahli Kawasan Pulau Betong (YB. Datuk Sr. Muhamad Farid Bin Haji Saad):

Cuma saya nak tahu, saya ada bertanya juga *homestay-homestay* Chenaam dan sebagainya berapakah banyak sumbangan Kerajaan Negeri untuk memajukan *homestay* ini. Mereka kata tak ada. Betulkah tak ada langsung? Kerajaan Negeri berbangga dengan ramai orang dan sebagainya. Tetapi dari segi sumbangan untuk membantu mereka itu tak ada langsung. Mungkin ini YB. Pelancong ambil perhatian lah.

Ahli Kawasan Batu Lancang (YB. Law Heng Kiang):

Memang kita tak bagi peruntukan untuk mana-mana *homestay*. Tetapi kita buat program-program seperti YB. Sungai Acheh baru-baru ini tahun pertengahan tahun kita buat satu *homestay* karnival di Sungai Duri. Sungai Bakap. Lebih kuranglah dekat. Dan kita juga ada buat dalam bulan akhir bulan November di Pulau Aman dan 4 haribulan di Mengkuang Titi. So, ini di Mengkuang Titi dengan peruntukan RM25,000 dan pada 17 haribulan Disember kita buat di Kota Aur. So, jadi YB. Penaga juga Yang Berhormat dijemput jangan lupa. Datang pada pukul 6.00 di Kota Aur 17 Disember. Dan juga kita cetak ini lebih kurang 100,000 untuk semua *homestay* dan ini akan diedarkan di merata-rata tempat. Ini adalah sebagai sumbangan untuk promosi *homestay* lah supaya saya rasa mesti ada berhasillah. Okay, saya rasa tak ada lagi sebelum saya berundur.

Ahli Kawasan Batu Uban (YB. Dr. T. Jayabalan A/L A. Thambyappa):

Ada. Semalam kita ada soal berkenaan dengan pelancongan perubatan. Apakah manfaat atau hasil yang didapat tunjuk untuk negeri dengan angka? Semalam lagi satu YB. Pulau Tikus tunjuk ada *negative impact* pelancongan perubatan ada impak yang negatif. Betul ka tak?

Ahli Kawasan Batu Lancang (YB. Law Heng Kiang):

Saya rasa *medical tourism* memang ada *impact* dia dan ada sumbangan lebih banyak kerana rakyat Pulau Pinang memang mendapat manfaat dari hospital swasta. Tetapi memang dengan bayaran tahun demi tahun dengan banyak. Dan kita boleh ada angka. Saya tak perlu sebut dari dulu mungkin sebelum itu pendapatan lebih kurang RM200 juta tetapi sehingga 2014, saya rasa sudah sebutlah ini.... (gangguan).

Ahli Kawasan Batu Uban (YB. Dr. T. Jayabalan A/L A. Thambyappa):

Ini bukan untuk negeri. Untuk swasta, bukan untuk negeri. Negeri apakah manfaatnya?

Ahli Kawasan Batu Lintang (YB. Law Heng Kiang):

Memang dapat. Memang dapat manfaat kerana tadi yang kata pelancong yang terbanyak sekali adalah lebih kurang 200 dari Indonesia dan 200,000 ini pelancong datang boleh kata 90% adalah pergi ke hospital untuk merawat sakit ka, dan membawa *family* atau kawan-kawan datang untuk pergi membeli-belah. Mungkin dalam satu kumpulan lebih kurang 7,8 orang atau 10 orang, hanya satu dua yang merawat penyakit. Tetapi yang lain datang duduk di hotel dan membelanjakan beli belah dan makanan dan ini telah mendapat keuntungan kepada rakyat Pulau Pinang.

Dan selain daripada itu, rakyat Pulau Pinang memang dapat keuntungan dengan ini pengubatan yang baik mesin-mesin yang begitu canggih kalau berbanding dengan 20 tahun dahulu, memang tak begitu canggih hospital di Pulau Pinang. Swasta. Kita terpaksa pergi ke Singapura dengan merawat apa-apa jenis penyakit. Ini jantung ka, mata ka, kita perlu bayar lebih banyak. Tetapi sekarang apa-apa penyakit kita tak perlu pergi ke Singapore atau Hong Kong tetapi dapat diubat di negeri Pulau Pinang. Bukan sahaja rakyat Pulau Pinang dapat keuntungan, tetapi jiran-jiran di Kedah, di Perak pun datang ke Pulau Pinang.

Ahli Kawasan Batu Uban (YB. Dr. T. Jayabalan A/L A. Thambyappa):

Saya tanya hasil manfaat untuk negeri. Memangnya pi beli belah itu pun tak jadi. Saya tau. Memang dia duduk setempat. Masalah banyak di tempat yang dia duduk. Dengan buang sisa pecah yang bahaya, dengan ada banyak masalah. *Services for this hospital and renewal of the road and other access is maintain by the state. And what in return do we get. That's what I mean.*

Ahli Kawasan Batu Lintang (YB. Law Heng Kiang):

Ya. Memang ada keuntungan untuk MPSP kutip cukai pintu. Dan ada satu rancangan iaitu seperti hotel-hotel *Fi* Kerajaan Tempatan mereka sudah cadang supaya *bed-bed* di hospital pun dikenakan *Fi* juga. Ini yang telah dirancang.

Ahli Kawasan Pulau Betong (YB. Datuk Sr. Haji Muhamad Farid Bin Haji Saad):

YB. Pelancong, ini persoalan saya juga. Saya nak tahu saya menunggu tadi ini untuk disebutkan. Berapakah jumlah *Fi* terkumpul daripada caj bilik hotel itu? Dan kemanakah ianya dibelanjakan?

Ahli Kawasan Batu Lintang (YB. Law Heng Kiang):

RM 19 juta. Tadi pun sudah kata. Saya bagi ini teks. Memang dengan teliti. So, jadi saya mohon menyokong.

Ahli Kawasan Batu Maung (YB. Dato' Haji Abdul Malik Bin Abul Kassim):

Saya ada satu soalan. Kerana ini yang ditimbulkan oleh YB. Pinang Tunggal. *Tour Guide* orang-orang Melayu tertekan di bawah Kerajaan Negeri Pulau Pinang. So, saya nak tanya EXCO Pelancongan, adakah benar yang dibangkitkan oleh YB. Pinang Tunggal yang *tour guide*. Pemandu pelancong orang-orang Melayu tertekan di bawah Kerajaan Negeri.

Ahli Kawasan Batu Lintang (YB. Law Heng Kiang):

Saya rasa saya tak biasa terima aduan ini lah. Kerana *tour guide* kita mempunyai 200, 300 *tour guide*. Dan kebanyakan ada orang Melayu. Dan orang Melayu mereka ada destinasi-destinasi mereka seperti pergi ke Mekah dan tempat ini di negara Arab. Memang mereka ada perniagaan mereka sendiri dan mereka pelanggan mereka sendiri. Jadi, saya rasa tidak ada tekanan dan juga bukan sahaja bangsa cina, bangsa India yang boleh buat di Eropah. Siapa-siapa pun boleh buat. Jadi saya rasa lebih pelancong datang ke sini, lebih ramai dapat keuntungan seperti kalau tak silap, tujuh (7) tahun, lapan (8) tahun, *tour guide* di Pulau Pinang tak ada *business*. Terpaksa jadi *tour guide* di Kuala Lumpur kerana kebanyakan di sana tetapi dalam tahun kebelakangan ini, *business* ini sudah bertambah dan banyak peluang-peluang menjadi kadang-kadang tak cukup.

YB. Yang di-Pertua Dewan Undangan Negeri:

Sudah, sudah ini *last*. Dia sudah mohon menyokong. Sudah habis.

Ahli Kawasan Telok Bahang (YB. Datuk Shah Headan Bin Ayoob Hussain Shah):

Sikit lagi. Maksud *tour guide* di sini, *tour guide* orang yang datang di sini, dia orang bawa. Bukan orang datang di sini dia bawa pergi Mekah pulak. Pelancong asing di sini berapa ramai *tour guide* yang menggunakan khidmat *tour guide* Melayu. Contohnya kapal Aquarius masuk, berapa ramai *tour guide* Melayu yang boleh *involved* di situ. Di Mekah tak ada Pulau Pinang. Kaabah ada di Mekah saja. Lepas itu yang datang sini ni. Berapa banyak khidmat yang digunapakai? Ada tak statistik itu macam tiga (3) kapal, empat (4) kapal masuk di sini.

Ahli Kawasan Batu Lancang (YB. Law Heng Kiang):

Saya rasa untuk saya, saya tak kira bangsa, siapa-siapa yang jadi...(gangguan).

Ahli Kawasan Telok Bahang (YB. Datuk Shah Headan Bin Ayoob Hussain Shah):

Sebab EXCO tolong tanya bagi pihak YB. Pinang Tunggal dan saya pula tertanya-tanya bila EXCO tolong jawab kata bawa pergi Mekah pergi umrah. Orang datang sini bukan nak buat umrah. Maksud saya itu macam *tourist* yang datang ke sini, mat salleh ka, *chinese*. Yang kapal-kapal ini ada tak *structure* itu?

Ahli Kawasan Batu Lancang (YB. Law Heng Kiang):

Saya tak ada ini statistik untuk *tour guide* apa *rases*. Saya tak ada. Tetapi saya boleh tahu bukan seperti saya kata yang 10 negara yang datang kesini, bukan sahaja satu negara, ada Amerika, ada Eropah, ada Jepun, ada China ada Indonesia, yang pertama ada negara Arab lebih banyak seperti Saudi Arab, Oman, sekarang datang dengan ramai. So, saya rasa ini *tour guide* untuk bangsa lain saya tak ada halangan, tak ada tekanan lah. Memang mereka dapat *business* yang bertambah tiap-taip tahun.

Ahli Kawasan Telok Bahang (YB. Datuk Shah Headan Bin Ayoob Hussain Shah):

Jangan salah faham. Maksud saya bila apa yang dikatakan itu, kita kena bukti kepada Dato' Roslan...(gangguan).

Ahli Kawasan Batu Lanchang (YB. Law Heng Kiang):

Memang mereka dapat *business* yang bertambah tiap-tiap tahun.

Ahli Kawasan Telok Bahang (YB. Datuk Shah Headan Bin Ayoob Hussain Shah):

Maksud saya bila saya katakan itu kita kena buktikan kepada Dato' Roslan, kita kena tunjuk bukti kepada Dato' Roslan, Pulau Pinang tidak amalkan macam ini, semua dapat peluang. Itu yang kita hendak, apa-apa yang timbul permasalahan antara kita, kita bukan berlandaskan bangsa tetapi bila ditimbul perkara itu, kita kena ada jawapan yang positif, kalau jawab macam ini, Dato' Roslan masih percaya perkara itu, sebab itu saya harap YB. EXCO ambil proaktif.

Ahli Kawasan Batu Lanchang (YB. Law Heng Kiang):

Lain kali saya mesyuarat dengan *Penang Tourist Guide Association*, mungkin kita boleh dapat statistik. Kalau Yang Berhormat mahu...(gangguan).

Ahli Kawasan Telok Bahang (YB. Datuk Shah Headan Bin Ayoob Hussain Shah):

Sebab kita tidak mahu bunyi-bunyi macam ini, kita rakyat Pulau Pinang.

Ahli Kawasan Batu Lanchang (YB. Law Heng Kiang):

Baru-baru ini saya juga sudah luluskan satu peruntukan untuk mereka belajar Bahasa Arab kerana kita mahu bertambah ramai lagi orang yang boleh berbahasa Arab kerana lebih ramai orang Arab datang pada tahun-tahun kebelakangan ini. Kuala Lumpur yang pertama, Pulau Pinang adalah tempat yang kedua dipilih oleh Negara Arab dan Malaysia adalah satu negara di rantau Asia ini yang pertama dipilih oleh warga Arab untuk melancong. Di sini saya mohon untuk menyokong.

YB. Yang di-Pertua Dewan Undangan Negeri:

Kali yang kedua. YB. Bagan Jermal dipersilakan.

Ahli Kawasan Bagan Jermal (YB. Lim Hock Seng):

YB. Dato' Yang di-Pertua, saya ucapkan terima kasih kepada Dato' Yang di-Pertua kerana memberi kesempatan kepada saya. Saya juga ingin merakamkan kesyukuran kerana berpeluang menyampaikan ucapan penggulungan di Dewan yang mulia ini bagi portfolio saya.

Saya ingin juga merakamkan ucapan ribuan terima kasih kepada semua Ahli-ahli Yang Berhormat yang telah mengambil bahagian dalam sesi perbahasan ke atas Rang Undang-Undang Perbekalan dan Usul Anggaran Pembangunan 2017 khususnya berkaitan dengan isu-isu portfolio Kerja Raya, Utiliti dan Pengangkutan untuk dibawa ke perhatian Kerajaan Negeri.

Di kesempatan ini juga saya ingin merakamkan ucapan terima kasih kepada Kerajaan Negeri di atas penyediaan peruntukan berjumlah RM57.57 juta pada tahun ini khusus untuk pelaksanaan kerja-kerja pembinaan, penyelenggaraan dan menaik taraf jalan di seluruh negeri ini. Ini merupakan bukti bahawa Kerajaan Negeri amat peka terhadap keperluan menaik taraf infrastruktur jalan raya dalam memenuhi keperluan sistem pengangkutan yang cekap di samping mengurangkan kesesakan lalu lintas demi kesejahteraan rakyat.

YB. Dato' Yang di-Pertua, saya akan menjawab soalan-soalan dan juga perkara-perkara yang dibangkitkan oleh Ahli-ahli Yang Berhormat sahaja. Izinkan saya menjawab soalan daripada YB. Telok Ayer Tawar mengenai maklum balas Kerajaan Negeri kepada pihak Kementerian Kerja Raya berkenaan permohonan kertas kerja cadangan pembinaan Jambatan Ketiga di Pulau Pinang.

Terlebih dahulu izinkan saya menjelaskan kronologi permohonan kelulusan pembinaan jambatan yang ketiga di Dewan yang mulia ini. Sebagai makluman, Kerajaan Negeri telah memohon melalui surat bertarikh 26 Mei 2016 iaitu tahun ini kepada Y.A.B. Perdana Menteri berkenaan kelulusan pembinaan Jambatan Ketiga Pulau Pinang yang akan menghubungkan Persiaran Gurney dengan Bagan Ajam, Seberang Perai Utara. Pembinaan jambatan ketiga ini melibatkan anggaran kos pembinaan yang berjumlah kurang daripada RM2 bilion yang akan dibiayai sepenuhnya oleh Kerajaan Negeri dan penggunaannya tidak dikenakan bayaran tol apabila sedia digunakan kelak. Realisasi pembinaan jambatan ini dapat menjimatkan kos hampir RM2 bilion berbanding dengan cadangan pembinaan Terowong Bawah Dasar Laut yang dibiayai sendiri oleh Kerajaan Negeri dengan kos RM3.7 bilion serta memerlukan konsesi kutipan tol selama 30 tahun.

Seterusnya Kerajaan Persekutuan melalui pihak Kementerian Kerja Raya telah memberi maklum balas pada 25 Julai tahun ini memohon agar Kerajaan Negeri mengemukakan Laporan Kajian Kebolehlaksanaan Projek Terowong Bawah Dasar Laut kepada pihak Kementerian. Rentetan itu pada 3 Ogos 2016 Kerajaan Negeri memaklumkan pihak Kementerian bahawa kajian kebolehlaksanaan Projek Terowong Bawah Dasar Laut sedang disiapkan dan kini mencapai kemajuan 83%. Kerajaan Negeri berpandangan bahawa laporan kajian kebolehlaksanaan projek terowong bawah dasar laut ini tiada kaitan dengan kelulusan pembinaan Jambatan Ketiga. Selanjutnya pada 4 Ogos tahun ini pihak Kementerian Kerja Raya memberi maklum balas bahawa ianya diperlukan sebagai dokumen sokongan dan memberikan maklumat jajaran serta unjuran aliran lalu lintas, juga kesan kepada aliran trafik di sekitar jalan-jalan yang sedia ada dan bakal dibina.

Kerajaan Negeri benar-benar komited dalam mencari penyelesaian yang terbaik yang dapat membantu mengurangkan kesesakan jalan raya di samping tidak membebankan rakyat. Justeru itu, Kerajaan Negeri memohon Kerajaan Pusat supaya memberi kelulusan secara prinsip supaya Kerajaan Negeri dapat menyediakan kajian DEIA, Kajian Kebolehlaksanaan dan juga reka bentuk. Kajian-kajian seperti di atas ini tidak dapat disediakan buat masa sekarang kerana kos yang begitu tinggi. *Anything on this?*

Ahli Kawasan Pulau Betong (YB. Datuk Sr. Haji Muhamad Farid Bin Haji Saad):

Yang begitu tinggi itu berapa? Kos kajian yang begitu tinggi itu berapa?

Ahli Kawasan Bagan Jermal (YB. Lim Hock Seng):

Belum muktamad lagi, belum tentu lagi.

Ahli Kawasan Pulau Betong (YB. Datuk Sr. Haji Muhamad Farid Bin Haji Saad):

Sebab kalau Yang Berhormat berkata begitu tinggi, anggaran itu berapa?

Ahli Kawasan Bagan Jermal (YB. Lim Hock Seng):

Sekurang-kurangnya RM10 juta.

Ahli Kawasan Pulau Betong (YB. Datuk Sr. Haji Muhamad Farid Bin Haji Saad):

Yang saya lihat lebih murah daripada itu yang dibuat untuk terowong dan juga tiga lebuhraya ... (gangguan).

Ahli Kawasan Bagan Jermal (YB. Lim Hock Seng):

Kita sekarang sudah *embark on the* terowong, kita sedang menjalankan kajian seperti ini. Kerajaan Pusat minta kita mengemukakan kajian-kajian mengenai Jambatan Ketiga dan kita minta Kementerian memberi kelulusan secara prinsip *and we will follow up with that*.

Ahli Kawasan Pulau Betong (YB. Datuk Sr. Haji Muhamad Farid Bin Haji Saad):

Kalau berbelanja RM10 juta boleh menyebabkan perbelanjaan RM2 bilion saya rasa ini harus dilaksanakan.

Ahli Kawasan Bagan Jermal (YB. Lim Hock Seng):

Saya bersetuju sekiranya ianya dapat diluluskan, kalau tidak dapat diluluskan bagaimana? RM10 juta itu akan hilang macam itu.

Ahli Kawasan Pulau Betong (YB. Datuk Sr. Haji Muhamad Farid Bin Haji Saad):

Serupa juga dengan jawapan yang diberi kepada saya, apa cerita kalau DEIA tidak diluluskan untuk terowong dan tiga (3) lebuhraya? Bayaran terpaksa dibuat, sama juga.

Ahli Kawasan Bagan Jermal (YB. Lim Hock Seng):

Ada bezanya YB. Telok Bahang, maaf, YB. Pulau Betong. Orang tua, tidak nampak. Jambatan.... (gangguan).

Ahli Kawasan Pulau Betong (YB. Datuk Sr. Haji Muhamad Farid Bin Haji Saad):

Tapi saya tahu jiwa muda.

Ahli Kawasan Bagan Jermal (YB. Lim Hock Seng):

Jambatan 1 dan Jambatan 2 sudah ada. Dalam syarat-syarat atau seperti yang diketahui umum kalau kita bina Jambatan Ketiga ia akan mendatangkan persaingan dengan Jambatan 1 dan 2. Justeru itu Jambatan Ketiga perlu mendapat kelulusan daripada Kerajaan Pusat.

Ahli Kawasan Pulau Betong (YB. Datuk Sr. Haji Muhamad Farid Bin Haji Saad):

Persaingan apakah itu?

Ahli Kawasan Bagan Jermal (YB. Lim Hock Seng):

Persaingan dari segi kutipan tol. Persaingan....(gangguan).

Ahli Kawasan Pulau Betong (YB. Datuk Sr. Haji Muhamad Farid Bin Haji Saad):

Tadi Yang Berhormat kata Jambatan Ketiga tidak perlu bayar tol, sepatutnya kita perlu memilih pembinaan jambatan yang baik atau membuat terowong. Kalau pembinaan jambatan kos RM2 bilion kenapa kita hendak buat terowong?

Ahli Kawasan Bagan Jermal (YB. Lim Hock Seng):

Sebab itulah, kerana ada dikatakan tidak boleh ada ketirisan, tidak boleh ada kebocoran trafik. Kalau kita bina Jambatan Ketiga, maka ia akan mendatangkan hakikat ini....(gangguan).

Ahli Kawasan Pulau Betong (YB. Datuk Sr. Haji Muhamad Farid Bin Saad):

Jambatan 1, 2 dan 3 tujuan jambatan ini adalah untuk membolehkan aliran trafik daripada pulau ke tanah seberang dan sebaliknya. Ketirisan di mana? Kalau hendak buat terowong pun masih menggunakan tujuan yang sama, mengalirkan kereta daripada Pulau Pinang ke Seberang Perai.

Ahli Kawasan Bagan Jermal (YB. Lim Hock Seng):

Saya sudah menjelaskan dan ini pun tidak difahami oleh Yang Berhormat. Kalau kita buat Jambatan Ketiga tanpa kena tol, tadi saya sudah kata, hasrat Kerajaan adalah tanpa kena tol. Jadi sebagai seorang pengguna jalan atau pengguna jambatan yang mana satu mahu guna, mahu bayar RM7.00 atau mahu guna jambatan yang *free tol*. Inilah ketirisan, sebab itu pada mula-mulanya kita telah fikir dengan sebaik-baiknya. Kalau kita bina jambatan pasti Kerajaan Pusat tidak akan meluluskan pembinaan jambatan kerana tidak bayar tol. Sebab itu kita pilih untuk membina terowong, *technically* terowong boleh dibina, tidak ada masalah tetapi kena tol kerana kosnya seperti saya kata mungkin satu kali setengah ganda lagi. *That's why* perkara ini berbangkit kerana ada Menteri-Menteri yang menyatakan, pada mulanya dalam fikiran dan semua perbincangan kita ini, *we go for* terowong, tetapi ada dicabar oleh Menteri-Menteri kita *go for, try our luck on the third bridge*. Kalau boleh dapat kelulusan secara prinsip, kalau Menteri kata okey, *I will let you have the third bridge but you have to supply me with all the necessary study, if it is approve then you can go ahead, then we can spend* RM10 juta itu saya kata sekurang-kurangnya, saya tidak kata *figure* yang tetap itu. Sebab itu bila Yang Berhormat tanya saya kata sekurang-kurangnya RM10 juta, kalau kita sudah belanja RM10 juta untuk tujuan berkenaan dan kita *submit* kepada *Federal, Federal* kata, tidak....(gangguan).

Ahli Kawasan Pulau Betong (YB. Datuk Sr. Haji Muhamad Farid Bin Saad):

Yang Berhormat, kita sudah berpengalaman membuat Jambatan Pertama dan Kedua. Kemampuan DEIA untuk jambatan yang diguna sama saya di pulau yang sama, saya rasa kita boleh

tahu berapa kos anggaran dia berbanding dengan terowong, kita tidak pernah buat sebab kosnya lebih tinggi. Kos untuk membuat kajian awalan untuk jambatan, kita boleh dapat anggaran kos yang tepat.

Ahli Kawasan Telok Ayer Tawar (YB. Dato' Hajah Jahara Binti Hamid):

Penjelasan. Terima kasih YB. Bagan Jermal. Saya hendak tanya apa muslihat Kerajaan Negeri dari segi pendekatan. Pertamanya, hendak buat terowong sebelum DEIA lulus terus hendak bagi *award* untuk buat *feasibility study*, kajian kebolehlaksanaan dan terus bagi bayaran secara tapak tanah bernilai RM330 juta. Maknanya memang sudah ada hasrat untuk melaksanakan ini dan seperti mana juga Ahli-ahli Dewan yang lain bertanya jika tidak ada kelulusan apa akan jadi? Saya hendak tanya satu soalan kepada YB. Bagan Jermal, tiba-tiba datang pula cadangan hendak buat Jambatan Ketiga tanpa sebarang pelan atau perancangan dan sebagainya. Kalau serius kenapa nak suruh Kementerian Kerja Raya *approve* dahulu, takkan Menteri hendak lulus dan suruh *go ahead and* buatlah tanpa sebarang kertas cadangan dan kajian. Kenapa terowong sanggup bayar RM300 juta lebih dan ini RM10 juta tidak sanggup bayar, kenapa? Tolong jawab.

Ahli Kawasan Bagan Jermal (YB. Lim Hock Seng):

Boleh jawab, tak ada masalah, tak ada muslihat, saya tadi sudah awal-awal mengatakan kita ingin mengadakan satu terowong di bawah dasar laut. *That's why we go on that way*, kita telah menjalankan kajian dan siapa yang mencabar kita membina jambatan? Ada. Takkan kita cakap okey kita *go* jambatan saja tak, ada orang cabar, sebab itu kita kata okey boleh kalau macam lagi bagus, kalau buat jambatan lagi bagus, lagi jimat kos, lagi senang *maintain*. Segala-galanya senang lagi berbanding dengan terowong tetapi justeru itu Yang Amat Berhormat telah menulis mula-mula kepada Y.A.B. Perdana Menteri lepas Perdana Menteri tidak jawab. Y.A.B. Perdana Menteri mungkin dia panggil Menteri Kerja Raya untuk membalas dan Menteri Kerja Raya kata *you submit* semua kajian-kajian ini kepada saya dan saya boleh timbang. Dan kita kata, kalau kita sekarang belum tahu sama ada Kerajaan Pusat mahu lulus atau tidak lulus dan kita menjalankan kajian tersebut dengan sejumlah *fee* yang begitu tinggi dan sekiranya Kerajaan Pusat kata *no go*, jadi itu duit habis lah kan?

Thats why Yang Amat Berhormat meminta kepada Kerajaan Pusat bagilah kelulusan secara prinsip dan kita dapat kelulusan secara prinsip kita mengemukakan kajian-kajian tersebut. *It's simple as that* dan saya ingin menjelaskan sekali lagi mengenai kajian *feasibility study* dan reka bentuk terperinci atau apa-apa kajian untuk terowong bawah dasar laut, kita belum bayar apa-apa lagi, yang kita bayar tanah itu adalah untuk tiga (3) jalan utama, sudah berapa kali saya sebut dalam Dewan ini, *fee* yang kita bayar RM135 juta itu untuk kajian *feasibility* reka bentuk terperinci untuk tiga (3) *major road*, terowong belum bayar apa apa lagi, itu saya mahu menekankan di sini, okey? Baik.

Ahli Kawasan Pulau Betong (YB. Datuk Sr. Haji Muhamad Farid Bin Haji Saad):

YB. Bagan Jermal saya selaku daripada Barisan Nasional saya rasa kalau kita boleh mendapat penjimatan RM2 billion dengan berubah daripada terowong kepada jambatan dan ianya mendatangkan manfaat kepada rakyat Pulau Pinang, saya rasa kita harus mencuba sedaya upaya untuk melaksanakannya kerana *long term cost benefit for the people of Penang its very important* sebab RM2 juta jumlah yang sedikit daripada pelaburan yang berisiko RM10 juta untuk mendapatkan kertas itu saya rasa ianya harus dibelanjakan. Terima kasih

Ahli Kawasan Bagan Jermal (YB. Lim Hock Seng):

Kos membina terowong kita menganggarkan dia RM3.7 billion dan kos membina jambatan seperti Jambatan Pertama kosnya lebih kurang *RM0.8* billion masa itu *that's why* kita kata lebih-lebih untuk jambatan ketiga sebab dia jaraknya hanya 7.6 kilometer, jadi kita anggarkan lebih kurang lah mungkin 1 *point* lebih billion, jadi kita lebih kurang setengah saja kos itu. Kalau Yang Berhormat sana semua setuju kata berbaloi atau *worth trying* dengan kos lebih kurang RM10 juta ini untuk menjalankan *feasibility study* dan lain-lain dan kita akan Bincang perkara ini, tetapi kita kena dua-dua serentak berjalan. Kos *feasibility study* untuk terowong kita pun nak jalan, *feasibility study* untuk jambatan kita pun jalan tetapi ada kos itu dan sekiranya Jambatan Ketiga itu tidak diluluskan oleh Kerajaan Pusat maka kita *still stick to the* terowong, yang itulah makna saya, sebab kita takut sebab jambatan ketiga akan mendatangkan kesaignan, *that's why* saya kata kesaignan daripada untuk satu dan dua sebab itu....(gangguan).

Ahli Kawasan Pulau Betong (YB. Datuk Sr. Haji Muhamad Farid Bin Haji Saad):

Saya rasa Yang Berhormat Exco masih boleh berbincang...(gangguan).

Ahli Kawasan Bagan Jermal (YB. Lim Hock Seng):

Tidak senang diluluskan...(gangguan).

Ahli Kawasan Pulau Betong (YB. Datuk Sr. Haji Muhamad Farid Bin Haji Saad):

Ia boleh berbincang lanjut perkara ini, kerana saya rasa Kerajaan Persekutuan juga peka jika sekiranya ia mendatangkan kemanfaatan kepada rakyat Pulau Pinang dan ianya harus dipertimbangkan dengan wajar.

Ahli Kawasan Bagan Jermal (YB. Lim Hock Seng):

Kalau dengan sokongan daripada pihak Yang Berhormat kita rela mencuba, kita rela mencuba perkara ini.

Ahli Kawasan Air Itam (YB. Wong Hon Wai):

Minta penjelasan, Yang di-Pertua Dewan Undangan Negeri, YB. Bagan Jermal, tadi saya nak habiskan sedikit kepada tiga (3) lebuhraya ini, sebelum ini YB. Bagan Jermal mewakili Kerajaan Negeri mengumumkan bahawa Lebuhraya Air Itam ke Lebuhraya Lim Chong Eu menjadikan *priority* akan bermula mungkin bulan Jun 2016, saya pun mengulangi *statement* YB. Bagan Jermal memberitahu satu dunia bahawa Jun bermula, lepas itu ditangguhkan pula ke November, saya pun mengulangi *statement* itu dan saya baca dalam surat khabar terdapat rintangan dan juga cabaran yang perlu diatasi. Boleh tak YB. Bagan Jermal beritahu kita atau ada tak tarikh yang akan melaksanakan projek Air Itam *bypass* sehingga ke Dr. Lim Chong Eu? Apakah *confident level* dan bagaimana kita *overcome* rintangan-rintangan tersebut atau satu *time frame* yang boleh di tetapkan? Silakan.

Ahli Kawasan Bagan Jermal (YB. Lim Hock Seng):'

Memang tidak dinafikan bahawa jadual untuk melaksanakan pakej dua iaitu daripada Jalan Tun Dr Lim Chong Eu untuk pergi Air Itam adalah dalam rancangan kita supaya dia dilaksanakan mulai Jun tahun ini tetapi selepas kajian semua sekali dan juga kita nampak, baru tahu ada beberapa lot tanah yang dimiliki oleh Kerajaan Pusat yang dipegang oleh JKPTG khususnya di berdekatan dengan RECSAM dan juga Bukit Pemancar, Gelugor, ini adalah jajaran BORR sebelum ini yang diambil alih pengambilan tanah oleh Kerajaan Pusat untuk jajaran BORR dan buat masa sekarang jalan pintas dari Dr. Lim Chong Eu untuk pergi Air Itam juga atas jajaran yang sama dan oleh kerana Akta Pengambilan Tanah tidak mengizinkan Kerajaan Negeri membuat pengambilan tanah atas Kerajaan Pusat, justeru itu kita tersangkut.

Buat masa sekarang Kerajaan Negeri sudah berurus atau meminta kepada Kerajaan Pusat supaya memberi pelepasan tanah-tanah milik Kerajaan Pusat, kalau dapat pelepasan daripada Kerajaan Pusat maka jalan ini boleh dijalankan bila-bila juga, kerana reka bentuk terperinci dan semua telah selesai. Cuma pengambilan tanah belum selesai lagi atas Kerajaan Pusat dan juga tanah-tanah milik persendirian belum selesai. Kalau dikatakan pelepasan daripada Kerajaan Pusat diluluskan maka kita boleh *go for private land acquisition* kalau tak ada, kita bayar *private land acquisition* tapi Kerajaan Pusat tak mahu bagi, duit kita atau tabung kita duduk atas tanah milik itu tak tau sampai bila, justeru itu buat masa sekarang menangguh sementara, menunggu kelulusan pelepasan tanah-tanah Kerajaan Pusat, bukan kita sengaja kata tak mau, kata tak mau buat, itu saja.

Ahli Kawasan Penanti (YB. Dr. Hajah Norlela Binti Arifin):

Mohon penjelasan.

YB. Yang di-Pertua Dewan Undangan Negeri:

YB. Penanti.

Ahli Kawasan Bagan Jermal (YB. Lim Hock Seng):

Kalau nak tanya berkenaan hal-hal mengenai PAC sebegini tebal ini saya agak mungkin 90% pertanyaan telah termaktub dalam laporan PAC ini masa pun tak berapa cukup saya ada 33.... (gangguan).

Ahli Kawasan Penanti (YB. Dr. Hajah Norlela Binti Arifin):

Bukan lah, saya nak tanya berdasarkan, soalan ini berdasarkan dengan apa yang EXCO jalan raya sebut. Maklumat baru ini, saya nak tanya soalan, bukan pasal PAC, ya. Adakah maklumat berkenaan yang jalan tu akan lalu tanah Persekutuan itu, adakah maklumat ini boleh didapati tanpa membayar RM135 juta untuk kajian *pre feasibility* tadi? Maknanya adakah Pejabat Tanah bersama JKR dapat *estimate* jika jalan itu perlu dibuat dari Dr. Lim Chong Eu pergi ke Air Itam dia akan melalui tanah-tanah begini, pejabat tanah rasanya dia boleh tahu tanah siapa yang dilalui. Bolehkah maklumat begini didapati sebelum kajian pembayaran ataupun pembayaran dibuat? Saya tanya disebabkan perjanjian ataupun cara projek ini dibuat terus berdasarkan 5.5% of total project cost RM6.3 billion tapi jika maklumat yang *basic* seperti ini dapat didapati melalui apa yang kita ada dalam Kerajaan Negeri maknanya jabatan-jabatan dalam Kerajaan Negeri maknanya kita tak perlu membayar kos yang sebegitu tinggi dan menandatangani perjanjian *feasibility study* tadi 5.5% equal to RM305 juta untuk *feasibility study* dan *detail design* sebab *detail design* pun tak perlu jika *the basic homework* itu sudah dibuat oleh pejabat tanah bersama dengan JKR, itu soalan saya.

Ahli Kawasan Bagan Jermal (YB. Lim Hock Seng):

Apabila RFP Request For Proposal mula dijalankan pada tahun 2013, masa itu belum ada lagi *survey* yang terperinci dan pembida-pembida *based* on jajaran itu iaitu jajaran 5.7km panjang katalah kita memerlukan pelebaran atau seluas 300 meter atau berapa hanya kita *time 300 meter time 5.7*. Selepas itu siapa-siapa yang mendapat tender itu dia baru buat *survey* terperinci dan mula-mulanya kita pun tahu dia perlu ikut jajaran *core* itu dan kita pun tahu lot tanah-tanah itu adalah milik Kerajaan Pusat dan selama kita pun tidak tahu bahawa Kerajaan Negeri tidak boleh guna pakai tanah *federal* sebab sekarang kita diberitahu bahawa perlu membuat permohonan pelepasan dan sekarang juga kita memohon itu saja bukan kita kata "ohh ini jalan tak boleh jalan kita tak payah buat sebab ini jalan sudah bantut tak boleh jalan jangan buat". Kita kena realistik kita minta Kerajaan Pusat supaya memberi kebenaran dan harap untuk pembaikan dan kepentingan rakyat jelata Kerajaan Pusat boleh menimbang permohonan ini (gangguan).

Ahli Kawasan Seri Delima (YB. Sanisvara Nethaji Rayer a/I Rajaji):

Sikit saja, saya minta maaf Yang Berhormat. Saya berterima kasih di atas penggulangan yang diberi YB. Bagan Jermal penuh dengan maklumat teknikal dan sebagainya. Saya minta maaf saya tidak dapat walaupun tidak dapat mengikuti perbincangan sepenuhnya di antara YB. Bagan Jermal dan YB. Pulau Betong sebagai seorang rakyat Pulau Pinang cuba saya nak tanya mungkin jawapannya adalah yes konon adakah benar Kerajaan Persekutuan secara sistematik sedang menghalang percubaan Kerajaan Negeri Pulau Pinang untuk membina Jambatan Ketiga semata-mata kerana Jambatan Ketiga dicadang oleh Kerajaan Negeri Pulau Pinang untuk tidak dikenakan tol itu adalah saya ingin tanya bagi rakyat di luar. Apakah jawapan kepada persoalan ini? Adakah Kerajaan Persekutuan melalui Menteri atau jabatan-jabatan tertentu dengan sengaja menghalang niat Kerajaan Negeri Pulau Pinang untuk membina jambatan ketiga yang kita bercadang tidak untuk mengenakan tol semata-mata kerana ia tidak akan mengenakan tol dan akan mengurangkan pendapatan Kerajaan Persekutuan melalui *concessionary* yang diberikan di atas Jambatan Pertama dan Kedua? *Its a yes or no answer*. Itu yang saya nak tahu dan itu yang rakyat Pulau Pinang nak tahu, terima kasih.

Ahli Kawasan Bagan Jermal (YB. Lim Hock Seng):

Kalau dari segi kepentingan rakyat slogan BN adalah “Rakyat didahulukan”, jadi kita masih taruh harapan kepada Kerajaan Persekutuan supaya boleh meluluskan permohonan Kerajaan Negeri demi untuk kepentingan rakyat Pulau Pinang. Saya ingin menjawab....(gangguan).

Ahli Kawasan Telok Ayer Tawar (YB. Dato' Hajah Jahara Binti Hamid):

Minta Yang Berhormat penjelasan. Terima kasih YB Bagan Jermal...(gangguan).

Ahli Kawasan Seri Delima (YB. Sanisvara Nethaji Rayer a/l Rajaji):

Saya minta maaf YB. Bagan Jermal belum jawab soalan saya lagi, adakah itu bermaksud Kerajaan Persekutuan memang dengan niat tertentu secara sistematik menghalang sebagai peguam minta maaf saya tidak *cross examine* Yang Berhormat saya akan mengambil jawapannya sebagai ya, Kerajaan Persekutuan memang berniat secara sistematik menghalang pembinaan jambatan kerajaan.... (gangguan).

Ahli Kawasan Telok Ayer Tawar (YB. Dato' Hajah Jahara Binti Hamid):

Niat atau tidak niat mana boleh dijadikan risiko di sini ya. Ini semua *perception* sahaja, tanggapan...(gangguan).

Ahli Kawasan Seri Delima (YB. Sanisvara Nethaji Rayer a/l Rajaji):

Itu bukan *perception*, Yang Berhormat, itu adalah jawapan yang jelas daripada YB Bagan Jermal...(gangguan).

Ahli Kawasan Bagan Jermal (YB. Lim Hock Seng):

Jawapan saya adalah kami masih bertaruh harapan kepada Kerajaan Pusat...(gangguan).

Ahli Kawasan Telok Ayer Tawar (YB. Dato' Hajah Jahara Binti Hamid):

Minta laluan YB Bagan Jermal, sedikit sahaja nak maklumkan ya laluan di utara ini yang dicadangkan sebagai jambatan ketiga bukan benda baru bukan cadangan Kerajaan Negeri yang baru, saja ditimbulkan sekarang walhal ianya telah dibincang dicadang sebelum naik jambatan kedua itu sudah ada pelannya pun YB. Bagan Jermal tetapi ada macam-macam masalah teknikal dan *consideration* lah yang terpaksa dibuat yang mana akhirnya keputusan dibuat untuk membina Jambatan Kedua di sebelah selatan jadi sekarang ada persoalan-persoalan besar yang timbul yang perlu dijawab perlu dipertimbangkan, dari segi teknikal dan sebagainya yang mana sebelum boleh kata *yes, go on* teruskan kerana ada macam-macam kepentingan di sebelah utara, bukan daripada sini untuk dijawabkan tetapi saya rasa kita perlu tahu bahawa ini bukan cadangan yang baru, sudah lama dicadang dulu ditimbang dan ditangguh sampai membuat keputusan untuk mengadakan Jambatan Kedua di selatan...(gangguan).

Ahli Kawasan Bagan Jermal (YB. Lim Hock Seng):

Memang sebelum Jambatan Kedua telah ada cadangan untuk membina sebatang terowong bukan jambatan masa itu dan dalam tangan UPEN kita pun ada *plan concept* dan juga laporan EIA untuk terowong dasar laut di sebelah selat sini, utara sini masa itu ada *thats why we go for that* kerana pertimbangan untuk memajukan SPS atau Batu Kawan maka kerajaan masa itu memilih untuk membina jambatan di sebelah selatan. Itu yang kita tahu dan kalau buat masa sekarang, kalau dicadangkan untuk membina Jambatan Ketiga, saya agak tiada apa-apa masalah teknikal kerana kalau kita pergi ke Australia, Sydney Harbour Bridge begitu mashyur adakah kapal-kapal yang besar-besar boleh melalui bawah jambatan itu, boleh. Di rata-rata dunia dengan teknologi sekarang banyak jambatan boleh dibina merentasi lautan besar dan juga tidak menghalang pelayar kapal-kapal yang besar.

Justeru itu, kalau kata ada apa-apa masalah teknikal di selat utara ini dulu sekarang boleh diatasi. Jadi ini bukan satu masalah hanya kelulusan sahaja kalau dapat kelulusan maka ini adalah satu berita yang begitu baik untuk seluruh rakyat di Pulau Pinang ini kerana ia menjimatkan kos dan tanggungan yang tidak begitu berat untuk masa-masa yang akan datang.

Saya jawab soalan kedua, saya jawab hanya apa yang dibangkitkan saja juga YB. Telok Ayer Tawar ada membangkitkan persoalan tentang perancangan tambakan laut oleh pihak Rayston Consortium Sdn. Bhd. dan perancangan Projek Terowong Link Ketiga. Sebagaimana yang telah dimaklum sebelum Pentadbiran Kerajaan Negeri Pakatan Rakyat Pakatan Harapan Pulau Pinang pada tahun 2008 perjanjian di antara kerajaan BN Pulau Pinang dengan Syarikat Rayston Consortium Butterworth Sdn Bhd telah dimeterai untuk melaksanakan tambakan laut dan penambatan semula penduduk-penduduk yang terlibat dengan Projek Lebuhraya Lingkaran Luar Butterworth atau lebih dikenali sebagai *Butterworth Outer Ring Road - BORR* pada tahun 1999 daripada 615 hektar kawasan yang sepatutnya ditebus guna sehingga kini hanya 26.63 hektar tanah telah ditebus guna iaitu untuk tujuan pembesaran Terminal Kontena Butterworth Utara MCB.

Justeru pada tahun 2015 Kerajaan Negeri telah memutuskan untuk menamatkan perjanjian tersebut, namun setelah melalui beberapa perundingan Kerajaan Negeri bersetuju agar ianya diteruskan dan mensyaratkan ketetapan baru iaitu peningkatan jumlah keluasan kawasan yang perlu diberi kepada Kerajaan Negeri kepada 35% berbanding dengan hanya 5% yang dijanjikan oleh Rayston kepada kerajaan pada masa itu, Kerajaan Barisan Nasional. Masa itu YB. Telok Ayer Tawar ada minta 5% sahaja daripada Rayston setuju *sign agreement* sekarang kita minta dia 35% lagi lebih dan beliau sekarang setuju. Oleh itu, sebagai maklumat Yang Berhormat pada masa ini deraf perjanjian tambahan sedang berada ditahap ketelitian Kerajaan Negeri dan juga Pejabat Penasihat Undang-Undang Negeri. Di samping itu pelan induk bagi cadangan tebus guna tersebut sedang dikemaskini oleh Rayston mengambil kira ketetapan baru yang diputuskan oleh Kerajaan Negeri. *Last time E&O* juga Kerajaan Barisan Nasional hanya mendapat sedikit sahaja selepas kita berunding dengannya lebih yang kita dapat sekarang Rayston juga dari 5% keluasan tanah yang diberi kepada Kerajaan Barisan Nasional sekarang kita runding balik 35% dari keluasan keseluruhan tanah yang hendak ditebus guna itu, *big different*.

Beralih kepada maklum balas kita harap soalan YB. Telok Ayer Tawar berkenaan perancangan projek terowong bawah dasar laut sekarang ini ada sikit lagi kajian kebolehlaksanaan cadangan projek ini sedang disiapkan dan telah mencapai 87% kemajuan hingga 30hb Oktober tahun ini. Hasil laporan kajian ini selanjutnya akan menjadi asas penentu sama ada pembinaan terowong bawah dasar laut ini boleh dilaksanakan atau tidak di samping itu ianya turut akan dikemukakan kepada pihak Kementerian Kerja Raya sebagai dokumen sokongan mendapatkan kelulusan pembinaaan Jambatan Ketiga Pulau Pinang sebagaimana yang diperlukan pihak Kementerian Kerja Raya. Sebenarnya nanti akhir tahun ini kajian kebolehlaksanaan boleh dimuktamadkan tetapi kita tidak akan menjalani DEIA kerana belum pasti lagi tengok kalau *feasibility study* menunjukkan ia boleh dilaksanakan maka kita akan go on step forward untuk menjalankan DEIA kalau tidak kita tak akan berhenti di sana sahaja...(gangguan).

Ahli Kawasan Telok Ayer Tawar (YB. Dato' Hajah Jahara Binti Hamid):

Minta penjelasan Yang Berhormat, terima kasih. Saya nak tahulah dalam katanya tadi syarat untuk memberi balik 5% tanah yang ditebus guna itu pun Rayston sampai sekarang tak boleh melaksanakannya. Jadi saya tak mahulah mempersoalkannya sekarang dah tambah okey, bagus tetapi kita mempunyai satu tanda tanya besar lagi sama ada dia sanggup melaksanakannya. Soalan saya di sini ialah bagaimanakah diselaraskan cadangan terowong tadi dengan kawasan yang akan ditebus guna dan juga kawasan-kawasan yang mana ada *stake holders* nya seperti yang saya timbul dahulu jeti nelayan dan juga kawawan-kawasan pendaratan ikan dan sebagainya, penempatan kampung-kampung nelayan yang terlibat di sepanjang jajaran kawasan yang akan ditebusguna itu nanti.

Ahli Kawasan Bagan Jermal (YB. Lim Hock Seng):

YB. Telok Ayer Tawar, pada masa itu telah dijanji 5% keluasan tanah yang ditebus keseluruhannya akan diberi kepada Kerajaan Negeri tetapi sehingga sekarang belum menunaikan syarat ini. Sebab itulah Kerajaan Negeri ada alasan yang kukuh untuk menamatkan perjanjian itu tetapi mereka datang balik berunding dan kita pun demi keadilan kita berunding, berunding, kalau kita tidak mahu berunding terus tamatkan ia mungkin akan bawa ke mahkamah dan itu mungkin akan menarik satu

tempoh yang lama lagi sebab itu kita duduk berunding tetapi satu masalah atau satu kesalahan atau satu kelalaian oleh kerajaan yang dahulu adalah tidak ada tempoh untuk menghabiskan penebus guna tanah ini. Saya diberi tahu semua dokumen-dokumen perjanjian-perjanjian ada menyatakan *time is an essence* tetapi dalam hal ini ia tidak sebut, ia tidak kata saya kena habiskan tebus guna ini dalam tempoh lima (5) tahun, selepas itu perjanjian itu akan ditamatkan, tidak. So kita pun tidak mahu *try* nasib kita pun kata kita runding, *you give me more then we continue*. Itulah saya ingin menerangkan kepada YB. Telok Ayer Tawar, pada masa itu YB. Telok Ayer Tawar pun telah faham semua proses-proses ini.

Seterusnya, beralih kepada isu kesesakan lalu lintas di jambatan Pulau Pinang yang dibangkitkan oleh YB. Permatang Pasir dan cadangan beliau agar kenderaan yang menuju ke kawasan perindustrian Bayan Lepas pada waktu puncak menggunakan Jambatan Kedua sahaja. Sebagaimana yang saya telah jelaskan semasa sesi perbahasan penggunaan Jambatan Pulau Pinang dan Jambatan Kedua adalah diluar bidangkuasa kerajaan negeri dan berada di bawah tanggungjawab LLM. Walau bagaimanapun, inisiatif-inisiatif mengatasi kesesakan lalu lintas di jambatan Pulau Pinang telah pun diambil oleh pihak LLM. Sebagai langkah penyuraian trafik bagi mengelakkan berlakunya kesesakan di Jambatan Pulau Pinang terutamanya pada waktu puncak, pihak LLM menerusi penggunaan *digital route signboard* (DRS) telah memaparkan anggaran waktu perjalanan di Jambatan Pulau Pinang dan juga Jambatan Kedua. Manakala *variable message sign* (VMS) juga telah memaparkan mesej menasihati pengguna lebuhraya untuk menggunakan Jambatan Kedua sebagai alternatif untuk ke Batu Maung dan juga Bayan Lepas. Pada masa ini larangan kepada kenderaan berat telah dikuatkuasakan di Jambatan Pulau Pinang pada waktu puncak iaitu bermula daripada 6.30 pagi hingga 8.30 pagi dan juga 5.00 petang hingga ke pukul 7.00 petang. Namun demikian terdapat pengecualian diberikan kepada beberapa kategori kenderaan berat yang bertujuan untuk memastikan aktiviti ekonomi di Pulau Pinang tidak terjejas.

Menjawab soalan yang dibangkitkan oleh YB. Sungai Pinang mengenai sebarang cadangan atau kajian oleh Kerajaan Negeri untuk mengatasi kesesakan di Lebuhraya Tun Dr. Lim Chong Eu. Sebagai makluman Yang Berhormat, pelaksanaan projek-projek jalan di Pulau Pinang dan terowong dasar laut merupakan cadangan yang telah dikenal pasti dapat mengatasi masalah kesesakan lalu lintas di Lebuhraya Tun Dr. Lim Chong Eu. Empat (4) projek yang terlibat terdiri daripada pembinaan 10.5 kilometer jalan berkembar, saya ingat saya tidak perlu sebutkan empat (4) projek major itu iaitu tiga (3) lebuhraya dan satu (1) projek terowong. Pada masa sekarang hanya terdapat satu (1) lebuhraya di bahagian pulau iaitu Lebuhraya Tun Dr. Lim Chong Eu sepanjang lebih kurang 15 kilometer yang menanggung beban untuk mengalihkan aliran lalu lintas dari Pulau ke Seberang Perai dan sebaliknya. Pada masa sekarang juga tidak terdapat jalan-jalan pintas yang menghubungkan bahagian timur pulau ke bandar-bandar yang pesat berkembang di kawasan-kawasan lain di bahagian pulau. Oleh yang demikian, jalan-jalan tempatan mengalami kesesakan yang serius termasuklah Lebuhraya Tun Dr. Lim Chong Eu. Oleh itu pelaksanaan projek jalan-jalan utama di Pulau Pinang dan terowong di bawah dasar laut dapat membantu mengurangkan kesesakan lalu lintas di kawasan berkenaan.

Untuk menjawab YB. Padang Kota supaya Kerajaan Negeri dapat mengkaji pembinaan *overhead bridge* di persimpangan Gat Lebuhraya Cecil dan juga Gat Lebuhraya Macallum.....(gangguan).

Ahli Kawasan Pengkalan Kota (YB. Lau Keng Ee):

Pengkalan Kota.

Ahli Kawasan Bagan Jermal (YB. Lim Hock Seng):

YB. Pengkalan Kota, ya, betul. Pengkalan Kota. Sebagai makluman Yang Berhormat, MBPP telah menyediakan lintasan pejalan kaki di Lebuhraya Tun Dr Lim Chong Eu pada persimpangan Gat Lebuhraya Macallum yang dapat digunakan oleh orang ramai di kawasan yang terlibat untuk menyeberangi Lebuhraya Tun Dr. Lim Chong Eu. Perancangan juga telah dibuat untuk menyediakan laluan jejantas pejalan kaki atau *overhead pedestrian bridge link* merentangi Lebuhraya Tun Dr. Lim Chong Eu apabila stesyen LRT siap dibina berdekatan dengan Gat Lebuhraya Macallum tertakluk kepada kelulusan Kerajaan Persekutuan terhadap pelaksanaan sistem LRT jajaran George Town dan Bayan Lepas. Itu lah jawapan saya. Ada juga yang tidak disebut di sini, melalui MBPP daripada Jalan Lim Chun Leong akan mengadakan satu jejantas untuk kenderaan supaya masuk ke Lebuhraya Tun Dr. Lim Chong Eu. Ini memang akan dilaksanakan oleh MBPP sedang dalam perancangan dan mungkin *next year* boleh *co-tender*.

YB. Berapit menanyakan tentang Kerajaan Negeri menaik taraf jalan Berapit ke Jalan Kulim berikutan kesesakan teruk yang sering dihadapi di jalan-jalan tersebut. Kerajaan Negeri memang peka terhadap masalah kesesakan lalu lintas di jalan-jalan tersebut dan perancangan telah pun dibuat melalui pihak JKR dengan menggunakan kedua-dua peruntukan Kerajaan Negeri dan juga Persekutuan. Di bawah peruntukan negeri, peruntukan diberi untuk cadangan pelebaran jalan kampung besar dua (2) lorong yang kini berada di peringkat reka bentuk oleh Jabatan Kerja Raya di ibu pejabat. Manakala di bawah peruntukan Kerajaan Persekutuan cadangan pembinaan jalan baru daripada Jalan Berapit ke Jalan Kulim telah dimasukkan ke dalam Projek Rancangan Malaysia Ke-11. Seterusnya juga daripada YB. Berapit mengenai dengan Jalan Berapit Bukit Mertajam yang perlu dinaik taraf memandangkan kemalangan yang kerap berlaku di jalan tersebut. Cadangan YB. Berapit agar menaik taraf tersebut perlu mengambil kira isu keselamatan dari segi papan tanda, pemantauan CCTV dan juga penguatkuasaan oleh PDRM. Adalah dimaklumkan bahawa kerja-kerja melengkapkan perabot jalan atau *route furniture* dengan memasang papan tanda amaran had laju di Jalan Berapit Bukit Mertajam telah diprogramkan dan dijangkakan siap pada penghujung Disember 2016. Susulan untuk tindakan pemasangan CCTV serta penguatkuasaan oleh PDRM selanjutnya akan diBincang bersama-sama dengan Pihak Berkuasa Tempatan dan juga PDRM.

Kerajaan Negeri mengambil maklum cadangan YB. Penanti yang mengemukakan cadangan agar Kerajaan Negeri agar menaik taraf Jalan Sungai Lembu yang kerap berlaku tanah runtuh atau menghadkan kemasukan lori-lori bermuatan tinggi ke jalan-jalan tersebut. Memandangkan terdapat keperluan tersebut Kerajaan Negeri melalui pihak JKR akan membuat kajian lagi cadangan menaik taraf jalan serta pengukuhan cerun di jalan tersebut dan selanjutnya peruntukan akan dipertimbangkan.

Ahli Kawasan Penanti (YB. Dr. Hajah Norlela Binti Ariffin):

Boleh saya bertanya satu soalan ke? Okey. Sebenarnya saya ada bertanya satu soalan bertulis berkenaan dengan pembesaran ataupun pembinaan *arch bridge* di Kubang Semang, Jalan Kubang Semang *which is main road* tetapi yang menjawabnya adalah YB. EXCO Padang Kota. Jadi dia jawab *cover crossing* berkenaan adalah melalui jalan utama *which is* Jalan Kubang Semang dan oleh itu terletak di bawah bidang kuasa Jabatan Kerja Raya lepas itu *stop* macam itu sahaja. Dia hanya sebut JPS akan bagi cuci sungai RM100,000.00. Jadi saya hendak bertanya sebab ini soalan bertulis tetapi tidak dijawab dengan baik maknanya dijawab sepatutnya oleh YB. Bagan Dalam, EXCO Jalanraya tetapi dijawab oleh EXCO yang lain. Jadi saya hendak mohon berdasarkan kepada soalan bertulis dan saya telah bangkitkan isu ini banyak kali juga dan JPS cuba buat macam-macam penyelesaian tetapi *the only* penyelesaian yang mesyuarat terakhir di MMK Tebatan Banjir ialah *the only way* untuk menyelamatkan 94 penduduk yang mangsa banjir 23 rumah di Kubang Semang mungkin 20. itu ialah untuk bina untuk bina satu *arch bridge*, itu sahaja yang boleh dan kalau *arch bridge* itu yang serupa kalau tengok di Sungai Ara yang dibina oleh JKR harganya RM1.4 juta.

Ahli Kawasan Bagan Jermal (YB. Lim Hock Seng):

Apa yang dijawab oleh YB. Padang Kota tidak salah sebab beliau ada bertanggungjawab atas tebatan banjir dan *arch bridge* bukan *arch bridge*, kalau *arch bridge* ia untuk pedestrian, untuk orang lalu, *arch cover* untuk air mengalir. Jadi ini ada di bawah tebatan banjir yang dipegang oleh YB. Padang Kota, jadi saya agak nanti apabila Yang Berhormat menjawab mengenai tebatan banjir bolehlah tanya kepada beliau sebab jawapan bertulis itu pun dijawab oleh beliau.

Ahli Kawasan Penanti (YB. Dr. Hajah Norlela Binti Ariffin):

Tetapi dia jawab ini adalah di bawah bidang kuasa JKR dalam mesyuarat tebatan banjir pun dia sebut ini adalah JKR sebab itu jalan, sebab itu saya hendak tanya EXCO.

Ahli Kawasan Bagan Jermal (YB. Lim Hock Seng):

Seperti juga Yang Berhormat ada menyatakan bahawa *Arch cover* di Sungai Dua yang bernilai RM1.4 juta.

Ahli Kawasan Penanti (YB. Dr. Hajah Norlela Binti Ariffin):

YB. Sungai Ara.

Ahli Kawasan Bagan Jermal (YB. Lim Hock Seng):

YB. Sungai Dua, bukan Sungai Ara, Sungai Dua

Ahli Kawasan Penanti (YB. Dr. Hajah Norlela Binti Ariffin):

Tidak, ini yang di tanah liat itu

Ahli Kawasan Bagan Jermal (YB. Lim Hock Seng):

Saya tahu, tadi Yang Berhormat ada *mention* ada kata, okey, itu adalah projek JPS, projek JPS tetapi diberi kepada JKR untuk melaksanakan seperti juga jalan Kubang Semang ini sekiranya JPS memohon peruntukan dan peruntukan diluluskan dan JPS akan memberi tanggungjawab ini kepada JKR untuk melaksanakan kerana jalan itu adalah jalan JKR. Itu dia punya jawapan.

YB. Yang di-Pertua Dewan Undangan Negeri:

Habis?

Ahli Kawasan Bagan Jermal (YB. Lim Hock Seng):

Banyak lagi

YB. Yang di-Pertua Dewan Undangan Negeri:

Ya sila.

Ahli Kawasan Bagan Jermal (YB. Lim Hock Seng):

Sebab banyak soalan mengenai saya.

YB. Yang di-Pertua Dewan Undangan Negeri:

Teruskan sila.

Ahli Kawasan Bagan Jermal (YB. Lim Hock Seng):

Untuk menjawab Yang Berhormat daripada Sungai Dua berkenaan cadangan Kerajaan Negeri dalam menyelesaikan kesesakan jalan raya di kawasan Sungai Dua dengan mengujudkan jalan pintas sebagai alternatif selain menghidupkan semula lampu isyarat yang tidak berfungsi di Sungai Dua. Sebagai makluman Yang Berhormat, Kerajaan Negeri melalui pihak JKR telah memohon peruntukan projek membina jalan pintas Sungai Dua iaitu di SPU dalam program Rancangan Malaysia Ke-11 iaitu projek luar bandar melalui pemantauan dan kajian yang dilaksanakan di tapak, pemasangan semula lampu isyarat tidak dapat menyelesaikan masalah itu, hari itu kita sudah bincangkan. Kalau kita hidupkan lampu isyarat itu lagi teruk, tetapi buat masa sekarang kelulusan untuk membina jalan pintas belum diluluskan lagi. Memang projek ini sudah lama dalam Rancangan Malaysia cuma tiap-tiap kali Rancangan Malaysia Ke-5 kita pohon tidak dapat diluluskan. Ada *plan*, saya pun ada tengok Rancangan Malaysia Ke-5 punya cadangan-cadangan projek, ada, tetapi tidak dapat diluluskan apa boleh buat.

YB. Pulau Tikus membangkitkan keperluan untuk mengkaji aliran trafik daripada Mount Erskine, Tanjung Bunga ke Pulau Tikus supaya ianya tidak menjejaskan struktur perancangan bandar di KADUN Pulau Tikus. Sebagai makluman, Kerajaan Negeri melalui pihak JKR telah mengambil maklum akan

keperluan untuk mengkaji aliran trafik daripada Mount Erskine, Tanjong Bunga ke Pulau Tikus supaya ianya tidak menjejaskan struktur perancangan bandar di KADUN Pulau Tikus. Pihak JKR akan membuat kajian aliran trafik bagi menentukan sama ada laluan tersebut perlu dinaik taraf atau tidak. Selanjutnya peruntukan bagi perkara ini akan dipohon oleh JKR untuk pertimbangan Kerajaan Negeri. YB. Seri Delima ada memohon maklumat berkenaan jumlah wang yang telah dibelanjakan oleh Kerajaan Negeri untuk kerja-kerja pembesaran jalan yang dibuat tanpa menebang pokok. Yang Berhormat, demi untuk memendekkan ucapan mengenai hal ini saya akan membekalkan satu senarai dimana satu peruntukan, satu jumlah perbelanjaan telah dilakukan iaitu RM1.576 juta telah dibelanjakan untuk 11 tempat atau 11 batang jalan di mana ia telah diperbesarkan tetapi tanpa melibatkan pematangan pokok.

Ahli Kawasan Penaga (YB. Datuk Haji Mohd Zain Bin Ahmad):

Bolehkah saya hendak bertanyakan soalan?

Ahli Kawasan Bagan Jermal (YB. Lim Hock Seng):

Boleh

Ahli Kawasan Penaga (YB. Datuk Haji Mohd Zain Bin Ahmad):

Saya hendak bertanyakan soalan yang berkaitan dengan jika ada permohonan untuk mengadakan *traffic light* di persimpangan. Saya hendak tahu jika ada permohonan untuk memasang *traffic light* di suatu persimpangan, apakah kriteria yang diperlukan dan jika kajian dibuat apakah perkara-perkara yang diambil kira untuk menentukan sama ada perlu diadakan *traffic light* ataupun tidak? Terima kasih

Ahli Kawasan Bagan Jermal (YB. Lim Hock Seng):

Buat pertamanya perlu ada bancian, bilangan kenderaan yang menggunakan jalan itu, sebab itu Yang Berhormat selalu kita nampak ada pondok-pondok khemah dibina di tepi jalan, dimana ada pekerja-pekerja duduk disana dengan satu *counting machine*, seorang jaga motosikal seorang jaga kereta dan seorang jaga lori, mereka akan buat satu bancian untuk bilangan kereta yang melalui jalan itu dan sekiranya bilangan *traffic* telah menjangkau satu had yang dibenarkan maka barulah boleh ditimbang untuk membina *traffic light* di simpang itu dan kalau jalan itu jalan Kerajaan Negeri, maka peruntukan dipohon daripada kerajaan negeri, kalau jalan itu jalan Persekutuan maka kena minta daripada Kerajaan Persekutuan untuk kos pembinaan itu, itulah antara kriterianya.

Ahli Kawasan Penaga (YB. Datuk Haji Mohd Zain Bin Ahmad):

Saya hendak tanya adakah sekiranya di kawasan itu selalu berlaku kemalangan jalan raya disebabkan kesesakan dan sebagainya, adakah itu akan diambil kira sebagai faktor untuk menentukan boleh dipasang atau pun tidak *traffic light*.

Ahli Kawasan Bagan Jermal (YB. Lim Hock Seng):

Pakar jalanraya atau *consultant-consultant* keselamatan jalan raya atau *safety* audit memang wujud dalam jabatan dan sekiranya ada perkara seperti demikian mereka akan mengkaji sama ada hendak membina *traffic light* atau memperbaiki selekoh atau memperbaiki persimpangan itu, mana satu yang boleh menyelesaikan perkara ini. Bukan pemasangan *traffic light* boleh menyelesaikan segala-gala masalah, mungkin dengan hanya memperbaiki jalan itu atau melebar atau apa-apa boleh mengatasi masalah itu. Jadi kita terserahlah kepada kepakaran *engineer-engineer* jalan yang boleh membuat kajian itu.

Untuk menjawab soalan YB. Penanti berkaitan dengan pelaksanaan satu rumah satu meter air dan penyelarasan kadar cas air di kawasan-kawasan kampung. Bagi melaksanakan satu rumah satu meter air, pengguna yang berkongsi meter hendaklah memohon meter mereka sendiri kepada PBA. Penggunaan dengan meter sendiri hanya akan dikenakan tarif domestik, Tarif 1 yang juga diterangkan oleh Yang Berhormat sendiri. Manakala pengguna yang berkongsi meter akan dikenakan tarif perniagaan khas iaitu Tarif 3, dalam hal ini pengguna yang memohon meter-meter sendiri akan ditukar daripada tarif

air meter Tarif 3 ke Tarif 1 iaitu kadar khas caj minimum hanya RM12.00 setiap bulan dengan kadar RM3.00 bagi setiap 1,000 liter kepada kadar caj minimum RM2.50 atau RM2.50 setiap bulan dengan caj RM0.22 sen bagi setiap 1000 liter untuk 20,000 liter pertama dan peningkatan tarif bagi setiap pertambahan per/liter pengguna, okey? Ada beza. Meter sendiri caj nya minimum, meter kongsi beberapa keluarga kongsi ia caj Tarif 3, harganya pun lebih tinggi. Itu sahaja, *simple as that*, tak payah tanya lagi.

Ahli Kawasan Penanti (YB. Dr. Hajah Norlela Binti Ariffin):

Saya tanya masa perbahasan saya mohon sebab untuk pasang itu RM2,000.00 saya tanya kalau *sample of assumption* boleh dibagi.

Ahli Kawasan Bagan Jermal (YB. Lim Hock Seng):

Di PBA ada kemudahan pinjaman. Di PBA ada kemudahan pinjaman untuk memasang bekalan air dan pinjaman itu bayaran baliknya dimasukkan ke dalam bil setiap bulan membayar sekian jumlah sahaja. Jadi bolehlah menggunakan cara itu. Seterusnya saya menjawab soalan YB. Penaga mengenai langkah awal kerajaan negeri dalam persediaan menghadapi fenomena Super El-Nino pada masa akan datang. Yang Berhormat, kerajaan negeri sememangnya peka tentang kemunculan fenomena super El-Nino dan telah pun mengatur strategi persediaan dalam menghadapi fenomena tersebut pada masa akan datang mulai langkah-langkah bersepadu seperti berikut:-

a) mewartakan Kawasan tadahan air di Pulau Pinang di bawah Enakmen Pembekalan Air 1998 pada 5 November 2004 dan 16 Mac 2009 (pindaan). Langkah pertama ini adalah kritikal untuk melindungi dan memulihara kawasan tadahan air di negeri Pulau Pinang daripada terjejas dengan pembangunan sekitar. Kedua, pemantauan sumber air mentah bagi negeri Pulau Pinang secara berterusan untuk mengelakkan berlakunya sebarang pelanggaran undang-undang dan pencemaran seperti yang terjadi di Negeri Sembilan dan Negeri Selangor yang mana ianya mengakibatkan penutupan loji rawatan air di negeri-negeri tersebut. Kita mengambil iktibar dan Kerajaan Negeri Pulau Pinang menerusi BKSA iaitu Badan Kawal Selia Air, Pihak Berkuasa Tempatan iaitu MBPP atau MPSP, Pejabat-pejabat Daerah dan Tanah di kelima-lima daerah di negeri ini serta Pejabat Pengarah Tanah dan Galian iaitu PTG memikul tanggungjawab untuk memantau sumber air mentah di negeri ini dari masa ke semasa. Sumber air mentah di negeri ini meliputi 16 kawasan di bahagian Pulau dan enam (6) kawasan di bahagian Perai, menjadikan jumlah keseluruhan sebanyak 22 kawasan.

Tiga, tiada catuan air. Negeri Pulau Pinang adalah satu-satunya negeri di Malaysia yang tidak mengamalkan catuan air ketika musim kemarau yang berlaku pada setiap tahun. Negeri kita mampu mengelakkan catuan air dengan perancangan awal melaksanakan tindakan berikut bagi operasi ketika cuaca kering iaitu Satu, memastikan kapasiti efektif empangan berada di tahap maksimum pada setiap hujung tahun. Kedua, memastikan sekurang-kurangnya 30% *margin reserve* untuk kapasiti rawatan air, meminimumkan pengeluaran daripada empangan ketika musim kemarau. Keempat, meningkatkan kemampuan pengepaman air untuk memenuhi permintaan air yang meningkat ketika musim kemarau. Kelima, mempercepatkan pembaikan paip untuk mengekalkan tekanan dalam sistem pengagihan. Keenam, mendidik orang ramai mengguna air secara berhemah, ini yang paling mustahak.

Kerajaan Negeri sedang meneliti cadangan dasar Hentikan Pengaliran untuk tujuan pertanian jika keseimbangan air sungai muda menjadi negatif ianya bertujuan supaya lebih banyak air boleh dilepaskan untuk bekalan air dan mengelakkan catuan air.

Seterusnya bagi menghadapi fenomena Super El-Nino khususnya impak kepada pengairan tanaman petani, Jabatan Pengairan dan Saliran Malaysia telah melantik perunding pada 1 September 2016 untuk menjalankan National Water Balance Study di lembangan Sungai Muda bagi mengatasi masalah kekangan air pada musim kemarau. Kajian ini akan dilaksanakan selama 2 tahun dan langkah awal yang diambil adalah menwujudkan Jawatankuasa Bekalan Air Pengaliran yang dipengerusikan oleh EXCO Pertanian, Pengarah Pertanian Negeri terdiri daripada semua agensi pertanian yang terlibat iaitu Jabatan Pertanian, IADA, JPS, Lembaga Pertubuhan Peladang dan juga pertubuhan peladang kawasan yang memantau perkembangan setiap minggu dan membekalkan pam bergerak sebanyak 40 buah bagi mengitar semula air dalam parit buang atau *borrow pit* dan punca berhampiran.

YB. Telok Bahang ada bertanya tentang rasional tindakan Kerajaan Negeri memperuntukkan bajet untuk penyaliran air dari Empangan Ayer Itam ke Empangan Telok Bahang. Ingin saya menjelaskan bahawa objektif pembinaan saluran parit dari Empangan Ayer Itam ke Empangan Telok Bahang adalah untuk mengalirkan lebih air mentah daripada empangan Ayer Itam kepada Empangan Telok Bahang pada musim hujan. Lebih air mentah yang disalurkan ke Empangan Telok Bahang ini adalah untuk kegunaan pada musim kemarau. Pada masa yang sama ianya membantu mengurangkan potensi berlakunya banjir. Seterusnya menjawab persoalan dan isu yang dibangkitkan oleh...(gangguan).

Ahli Kawasan Telok Bahang (YB. Datuk Shah Headan Bin Ayoob Hussain Shah):

Minta Penjelasan Yang Berhormat, saya lari penat sedikit, lain kali jangan seru nama Telok Bahang, sampai penat penat pun. YB. Bagan Jermal macam ini, saya hendak tanya Yang Berhormat dari segi rasionalnya. Yang Berhormat kata hendak salurkan lebih daripada dam ke Telok Bahang dan menelan belanja RM50 juta, Yang Berhormat akan melibatkan macam-macam *problem* di sana, laluan, bukit, tarahan, tanam paip dan sebagainya. Padahal Yang Berhormat boleh dapat air dari Sungai Kelian yang melibatkan selalu banjir, limpahan sampai dalam kampung, melimpah sampai boleh guna perahu dan saya tidak nampak pun untuk guna sampai RM50 juta kalau hendak alih air Sungai Kerian sebelah Telok Bahang masuk dalam Dam Telok Bahang,. Apa rasionalnya Yang Berhormat hendak buat macam ini? Kalau Yang Berhormat buat di air Sungai Kelian itu, Yang Berhormat selesai dua (2) masalah. Air lebih mentah boleh masuk dam dan musim bajir tidak akan berlaku di Telok Bahang lagi sebab itulah satu-satu isu yang selalu menyebabkan banjir di Sungai Kelian itu, sebelah Dam Telok Bahang dalam kawasan Telok Awak

Ahli Kawasan Bagan Jermal (YB. Lim Hock Seng):

Setahu saya Sungai Kelian di Telok Bahang adalah sebahagian untuk memenuhi tadahan air di sebelah sana. Kalau mungkin di hujung sungai itu, mungkin air itu tidak sesuai, mungkin, kerana tercemar....(gangguan).

Ahli Kawasan Telok Bahang (YB. Datuk Shah Headan Bin Ayoob Hussain Shah):

Saya ingat macam ini, saya ingat lebih baik Yang Berhormat pergi buat lawatan, saya bawa Yang Berhormat pergi tengok sendiri punca sungai, tempat sungai, keadaan air dan Yang Berhormat akan faham, kalau Yang Berhormat tidak pergi tengok Yang Berhormat tidak akan faham.

Ahli Kawasan Bagan Jermal (YB. Lim Hock Seng):

Baik, kita pergi tengok ya, satu hari kita pergi tengok.

Ahli Kawasan Telok Bahang (YB. Datuk Shah Headan Bin Ayoob Hussain Shah):

Bila? Bila? *Confirm* sekarang ini Yang Berhormat, ini janji politik. Saya tidak mahu nanti, nanti, *next term* baru boleh, *next term* pula nanti Barisan Nasional akan tadbir.

Ahli Kawasan Bagan Jermal (YB. Lim Hock Seng):

Early next month kita pergi, lepas ini ada cuti.

Ahli Kawasan Telok Bahang (YB. Datuk Shah Headan Bin Ayoob Hussain Shah):

Minta rekod, Ini janji Yang Berhormat ya, kalau tidak saya ungkit sampai bila-bila.

Ahli Kawasan Bagan Jermal (YB. Lim Hock Seng):

Janji, kalau ada musim durian lagi baik. Untuk menjawab YB. Seri Delima berkenaan kerja-kerja penggantian paip air di kawasan Seri Delima, ini air punya pasal banyak susah, lebih air pun orang *complaint*, tidak ada air pun orang *complaint*. YB. Chow kena jawab kerana lebih air punya pasal, saya

kena jawab kerana kekurangan air. Di kawasan Seri Delima yang sering mengalami gangguan bekalan air terputus, Yang Berhormat bagi mengatasi masalah bekalan air yang kerap berlaku terputus di kawasan Seri Delima, berikut adalah perancangan kerja-kerja oleh PBA di kawasan Seri Delima, dengar baik-baik, ini berita baik ya. Menuar kesemua paip simen asbestos (AC) yang lama diseluruh Island Glades dan Island Park. Kerja penukaran paip ini kan bermula dari awal tahun 2017 dengan kos sebanyak RM1.2 juta.

Pihak PBA juga telah menukar pam yang lama yang terdapat di Jalan Tembaga pada 19 November 2016 dan juga telah dilengkapi dengan pam *standby* kerana ada gangguan pam yang rosak, tiada air satu hari dan sekarang sudah dibaiki dan juga beli satu pam untuk *standby* di sana. YB. Sungai Dua mengenai PBA bahaya klorin di loji tapisan air Sungai Dua diadakan. Kali terakhir sesi penerangan PBA kepada orang awam mengenai aktiviti di Sungai Dua adalah pada 3 November 2015 yang lalu, bagi tahun 2016 pihak PBA telah pun merancang untuk mengadakan sesi penerangan kepada orang awam mengenai aktiviti-aktiviti di Sungai Dua dan di terusan Sungai Dua selepas perayaan hari Krismas iaitu 27 dan 28 Disember tahun ini. Yang Berhormat akan dijemput, Mr. Chong ingat menjemput Yang Berhormat daripada Sungai Dua untuk kita sama-sama membuat *briefing*.

YB. Kebun Bunga, adakah terdapat perancangan untuk menukar ganti paip-paip air yang telah lama dan mengalami kebocoran bawah tanah di kawasan Kebun Bunga. Untuk makluman Yang Berhormat bagi mengatasi masalah kekerapan kebocoran dan tekanan rendah, PBA telah mengambil kaedah alternatif iaitu dengan mencadangkan pemasangan pam pertengahan iaitu *intermediate pump* dalam usaha mengurangkan tekanan air yang berlebihan hasil pengepaman yang tinggi melalui pam sedia ada yang terletak di Jalan Mount Erskine. Melalui kaedah pengurusan tekanan ini dapat menjamin ketahanan paip-paip sedia ada di Ladang Hong Seng. Kerja-kerja pemasangan pam pertengahan dan pembahagian kawasan mengikut paras ketinggian akan dijalankan pada selewat-lewatnya hujung tahun ini, cepatlah hujung tahun ini. Pada masa yang sama paip-paip simen *asbestos* sedia ada telah dikenal pasti untuk kerja-kerja penggantian dan dijangka siap pada penghujung tahun 2017. Surat permohonan daripada YB. Kebun Bunga yang bertarikh 28 Oktober 2016 telah pun dibalas melalui surat PBA bertarikh 7 November 2016.

YB. Pulau Betong membangkitkan isu parameter florida dalam air paip yang dibekalkan oleh PBA tidak mematuhi kadar piawaian yang ditetapkan dalam *National Standard For Drinking Water Quality*. Sebagai makluman Yang Berhormat, pelanggaran parameter florida adalah disebabkan julat piawaian yang berlaku kecil di antara 0.4 hingga 0.6 ppm iaitu part per/million yang ditetapkan oleh Kementerian Kesihatan Malaysia berbanding dengan piawaian yang ditetapkan oleh *World Health Organization* (WHO) iaitu kurang daripada 1.5 ppm. Perkara ini telah dibangkitkan kepada pihak Suruhanjaya Perkhidmatan Air Negara (SPAN) dan Kementerian Kesihatan Malaysia (KKM) agar julat piawaian ini dibesarkan atau menerima pakai piawaian WHO sedangkan bagi parameter kualiti air yang lain, pihak KKM mengikut piawaian

Ahli Kawasan Batu Uban (YB. Dr. T Jayabalan A/L A. Thambyappa):

Tadi ada dengar gunakan simen *asbestos* paip, betulkah? Kalau betul tahu simen *asbestos* diharamkan di seluruh...(gangguan).

Ahli Kawasan Bagan Jermal (YB. Lim Hock Seng):

Saya tahu Yang Berhormat mahu tanya sebab *asbestos* simen paip ini atau abestor paip ini diguna 60 tahun dahulu sebab sekarang ia sudah sampai satu hayat dan mudah pecah, mudah bocor sebab itu sekarang kita akan membatalkan saluran isi paip itu dan kita akan menggantikan dengan khas ion atau lain-lain paip yang bersesuaian kalau kecil itu *poly pipe* kalau besar itu kena ada casarien atau apa-apa paip yang bersesuaian.

Ahli Kawasan Batu Uban (YB. Dr. T Jayabalan A/L A. Thambyappa):

Cara-cara yang kenal pasti apabila keluarkan simen asbestos paip, itu mustahak. Kena kawalkan pekerja.

Ahli Kawasan Bagan Jermal (YB. Lim Hock Seng):

Saya ambil nasihat daripada pakar doktor. Berkaitan YB. Pulau Betong membangkitkan isu, ini sudah saya jawab. Pulau Betong, lagi satu bangkitkan isu bacaan anggaran bil bekalan air yang dibuat melebihi tiga (3) kitaran berturut-turut dan ini memeranjatkan pelanggan dan meminta ADUN kawasan untuk membantu menjelaskan bil-bil tersebut. Kena bayar duit, ADUN bukan senang, dia kata saya punya bil banyak tinggi saya tidak mampu bayar, *you* tolong bayar ya.

Ahli Kawasan Pulau Betong (YB. Datuk Sr. Haji Muhamad Farid Bin Haji Saad):

Serius sebenarnya YB. Bagan Jermal, memang serius, ini cerita benar.

Ahli Kawasan Bagan Jermal (YB. Lim Hock Seng):

Melalui masalah ini mereka ambil bil panggil saya bayar, dia minta duit untuk saya bayar bil, saya cakap tidak boleh bagi *you* duit, *you* bagi saya bil, saya pergi bayar itu bil. Mana tahu dia ambil RM50.00 dia guna untuk belanja yang lain, bil masih tertunggak, nanti satu hari dia datang balik meter saya kena potong. So saya pilih untuk membayar bil, tidak mahu bagi duit. Saya kena *check* mana dia datang, kalau kawasan saya baru mampu, kalau kawasan lain mana mampu. .

Izinkan saya jelaskan bagaimana perkara ini boleh berlaku, secara amnya bil anggaran keluaran ke atas rumah kosong ataupun tidak berpenghuni ataupun berkunci yang lebih tertumpu di Daerah Timur Laut yang kebanyakkan kediamannya adalah berkonsepkan rumah pangsa, paip penurun atau *dropper submain* yang disambung dengan kedudukan meter bagi rumah pangsa lama terletak di dalam kawasan berpagar dan ini menyusahkan pembacaan meter. Beberapa langkah alternatif telah diambil bagi menangani masalah bacaan anggaran melibat rumah kosong seperti berikut:

1. Pembacaan meter dilanjutkan ke waktu petang selepas waktu kerja normal dan juga pada hari Sabtu serta Ahad
2. Meninggalkan kad pesanan bagi mendapatkan kerjasama pengguna
3. Memalam meter pada sambungan, namun ianya hanya sesuai bagi premis individu dan bukan rumah pangsa

Itu sahajalah yang saya dapat maklumat, saya dapat jawapan dan saya beritahu kepada Yang Berhormat mengenai meter.

YB. Pulau Betong membangkitkan isu pengurusan penyelenggaraan aset bekalan air yang kurang memuaskan dimana proses pencucian scam di loji rawatan air tidak dilaksanakan mengikut jadual dan pembaikan peralatan yang rosak, mengambil masa yang lama, pencucian scam tidak dapat dibuat kerana terdapat kerja-kerja yang bersangkutan dengan Pakej 12, di mana pencucian tangki sentimentasi dihentikan buat sementara sehingga Disember 2015. Pembentukan scam di permukaan air merupakan proses biasa terutamanya bagi loji kapasiti tinggi. *Scam* ini dibersihkan mengikut jadual setiap hari, kos penggantian melebihi RM50,000.00 memerlukan pembelian dibuat mengikut SOP yang ditetapkan dan mengambil masa.

Manakala berkaitan Laporan Ketua Audit Negara berkenaan isu pengurusan bayaran oleh PBA yang tidak mematuhi SOP yang ditetapkan juga dibangkitkan oleh YB. Pulau Betong. PBA mengakui bahawa berlakunya kelewatan dalam pengurusan pembayaran yang disebabkan oleh kelewatan penyediaan *Purchase Order* untuk barang yang telah dibekalkan. Walau pun berlaku kelewatan, PBA akan memastikan semua pembelian yang dibuat dapat diselesaikan dalam proses yang lengkap iaitu melalui *purchase requisition* dan *purchase order*. PBA sentiasa mencuba untuk membuat penambahbaikan mutu kerja dari masa ke semasa. SOP terbaru yang berkuatkuasa pada 2 Februari tahun ini telah menetapkan tempoh masa yang harus dipatuhi iaitu PO mesti disediakan dalam tempoh tujuh (7) hari selepas PR dikeluarkan. PBA mengambil serius akan hal ini dan akan memastikan ia tidak akan berulang.

YB. Pulau Betong merujuk laporan Ketua Audit Negara berkenaan dengan pengurusan aset yang tidak memuaskan di bawah PBA. PBA mengakui berlakunya kelewatan dalam melupuskan aset yang telah diluluskan untuk hapuskira. PBA akan menambah baik SOP sedia ada dengan menetapkan tempoh masa bagi pelupusan aset yang telah dihapuskira. Kelewatan juga adalah kerana pegawai yang bertanggungjawab iaitu *Quantity Surveyor* meletak jawatan dan pegawai yang menggantinya mengambil lebih masa untuk mengendalikan kerja pelupusan aset tersebut. PBA akan memastikan hal ini tidak akan berulang lagi dengan menambah baik SOP sedia ada bagi menetapkan tempoh masa untuk proses jualan. YB. Pulau Betong juga mendesak agar PBA mengkaji semula kadar *charge* pemasangan semula meter air yang tinggi bagi meringankan beban yang ditanggung oleh rakyat. Kadar *charge* pemasangan semula meter air adalah ditetapkan oleh Suruhanjaya Perkhidmatan Air Negara (SPAN) mengikut kadar *Uniform Technical Guideline*, caj pemasangan semula meter air adalah selaras di seluruh negara. Rakyat Pulau Pinang yang tidak berkemampuan boleh membuat rayuan kepada pihak PBAPP untuk mendapatkan *rebate* penyambungan semula buat kali pertama. Dia macam ini, kalau seorang tidak membayar bil atau apa, PBA akan datang untuk potong meter atau kunci meter dan sekali dipotong *charge* potong meter RM35.00 akan dikenakan dalam bil air itu. Kalau tunggakan bil itu telah dijelaskan dan PBA memasang balik meter tersebut dia akan dikenakan lagi RM35.00. Jadi sekali potong dan sekali pasang balik pengguna perlu membayar RM70.00, ini bukan ditetapkan oleh PBA Pulau Pinang, ini adalah ditetapkan oleh SPAN di seluruh negara dan diselaraskan di seluruh negara.

Demi untuk meringankan bebanan pengguna, kerajaan, bukan kerajaan juga lah, PBA boleh mengecualikan atas rayuan pengguna hapuskira RM70.00 ini buat sekali sahaja *once in a life time*, kali kedua tidak, kali pertama sahaja boleh dibenarkan. Saya rasionalnya ini adalah arahan daripada SPAN, okey.

Ahli Kawasan Pulau Betong (YB. Datuk Sr. Haji Muhamad Farid Bin Haji Saad):

Penjelasan Yang Berhormat, satu lagi kes yang sering saya hadapi adalah...(gangguan).

YB. Yang di-Pertua Dewan Undangan Negeri:

YB. Pulau Betong, masa cedera yang membolehkan saya juga sudah habis, tidak boleh habis, esok lah, masa kecederaan yang saya membolehkan 15 minit sahaja. YB. Bagan Jermal minta sambung esok.

Ahli Kawasan Bagan Jermal (YB. Lim Hock Seng):

Baik saya akur kepada perintah YB. Yang di-Pertua Dewan Undangan Negeri.

YB. Yang di-Pertua Dewan Undangan Negeri:

Ahli-ahli Yang Berhormat, Dewan ditangguhkan dan akan bersidang semula esok pada jam 9.30 pagi.

Dewan ditangguhkan pada jam 11.15 malam.